7. Tank střílel před domem č. 177 Lud. Stordoly u podchodu na žel. trati a 1 tankový minomet na dvoře domu.

Téhož dne bylo poškozeno ještě mnoho domů v březecké ulici a Nové ulici u nadjezdu. Hořeny byly noční požáry kol dokola kuřící i svatyně na Sv. Kopečku hořela.

Bohužel boje hned prvního dne si vyžádaly i lidské životy. Veselého Rudolfa zaměstnance ČSD naroz. 9. I. 1925 č. 170, Matouška Aloise pokrývače nar. 30. 9. 1915 č. 287, Vojáčka Jaroslava nar. 25. V. 1903 zámečníka č. 182, Beza Leopolda nar. 15. XI. 1921 zedníka bytem v č. 9. Všichni jmenovaní byli usmrceni dělostřeleckým granátem před domem natěrače Štěpána Dokoupila č. 272.

V noci dělostřelba úplně umlkla a jen občas zařechtala strojní puška. Na noc se ubytovala většina obyvatel z podzemních krytů a sklepů do svých bytů trochu se vyspati a najísti, aby časně ráno zase nastoupila do krytu, které byly částečně nově vybudované a z menší části byly ve sklepích, kterých jest ve Štěpánově pro značnou výšku spodní vody málo. Mnoho krytů bylo vybudováno neodborně a nemohly býti ani použity obvaláště za deštivého počasí, které v neděli a v pondělí panovalo. Kamarád Jan zedník č. 112 vybudoval si řádný betonový kryt v poli mezi Benátkami a Štěpánovem, ale za bojů jej nemohl použíti, poněvadž byl mezi bojovými liniemi.

V pondělí 7. V. 1945 se opět hned ráno rozpoutala vzájemná dělostřelba. Po oba dny se vlastně bojovalo o cestu do Štěpánova, kterou uzavíraly dva opěrné

body - osada Benátky a obec Březce. Dobytí těchto dvou osad stálo rudou armádu mnoho krve i tanků (16). Za těchto bojů byly obě osady velmi zpustošeny a vypáleny, neboť dvakrát si vyměnili jejich držení sovětská a německá armáda.) Prudkost bojů do dnes ukazuje dva obrovské zničené ruské tanky, z nichž jeden jest v zahradě usedlosti Krázemera Frant. č. 3 v Benátkách a druhý u vjezdu do Březců od Benátek. Oba měly zasaženy housenkové pásy. Celkem jich bylo odstřeleno za bojů v Březce 16.

V pondělí 7. V. 1945 opět odpoledne vznikly požáry a to opětně v č. 5 u Drnce Rudolfa (zase jej uhasil) a Kameníčka Josefa č. 4, vyhořela obytná budova. Při hašení se dostal Kameníček do konfliktu s německými vojáky kteří mu bránili v hašení, při čemž jeden Němec upadl ze schodů a se zlomenou nohou zůstal ležeti v bezvědomí a později byl sanitní službou odvezen. Za prudké palby přispěchali hasiti chéň u Kameníčka občané Lýsek Boh. st. a ml., Šipula Josef a Miloš, Štarnovský Frant. a Dokoupil K.

V úterý 8. 5. 1945 se počasí zlepšilo, bylo jasno a teplo, což umožnilo zvýšenou činnost leteckou a zapíšilo ukončení bojů. Ruská letadla od hor z polního letiště u Jivové stále nalétávala na bitevní oblast a bombardovala a napadala hloupkovými letci ustupující Němce. Tu nutno se zmíniti o sanitním vlaku, který 6. V. 1945 o 7 hod. ráno uvázl na trati z Březců a který se stal obětí msty hloubkových letců a ani na rychlo povolaný pancéřový vlak rovněž napadený letci jej nezachránil.) Jen asi 15-20 vojínům zraněným se podařilo přiblížiti podél trati do stanice Štěpánov, ostatní v počtu asi 80 byli hloupkovými letci postřeleni a po skončení

bojů internovanými štěpánovskými Němci pohřbeni podél tratí na posunících březeckých. Cenný materiál zanitní uložený ve vlaku byl širým okolím rozkradán. V úterý 8.5.1945 mezi 7-8 hod. byl vyhozen železný most přes Oskavu u hostince Frant. Kamaráda č. 72 a den před tím o 9 hod. byl vyhozen železný most přes Oskavu u Liboše. Všechny 3 drážní nadjezdy byly jako zázrakem zachráněny, ačkoliv nadjezd u nádraží byl střelbou granátů zasažen. Nádraží samo bylo poškozeno jen málo.

8.V.1945 časně ráno zakopali Němci na křižovatce ulice Březecké a na hutě mezi domy č. 187 (obchod Patíků) a čís. 255 (dům Dolenských) 6 nášlapných min, které v poledne po odchodu Němců označil zřízenec ČSD Koloný Antonín, který pozoroval jejich ukládání, vápnem a tabulkou před najetím na ně. Po obsazení Štěpánova byly ihned Rudou armádou přivedeny k výbuchu a tak zněškodněny. Ovšem výbuchy min velmi byly poškozeny oba sousední domy. Kolem poledne poměrný klid a slunečko lákalo občany z krytu ven i na ulici ale poslední salva kolem poledne je ještě zahnala na chvilku do krytu. Vypálili prý je ustupující Němci směrem od Kračice a zapálili ně po třetí dům Rud. Drnec č. 5, který tentokráte vyhořel.

Boje v Štěpánově v neděli 6 ho a v pondělí 7.V.1945 se ozřehrávaly za trvalého dešťe ale v úterý 8.V.1945 vysvitlo slunko a ozářilo celý kraj a přineslo nám opět ztracenou svobodu. Po 1 hod. po poledni první hloučky osvoboditelů-bratrského národa ruského pronikly od Březců do Štěpánova a utichla úplně střelba. Lidé opouštěli kryty a s nad- Osvobození 8.V.45.

žením vítali první ruské vojáky i vojáčky a obdarovávali je květinami a různými dobrotami. Spěchal jsem otevříti po třech dnech uzavření opět obecní úřad, kam již přicházeli i první členové Národního výboru. Všichni v nadšené náladě sdělovali si radostně navzájem, jak přežili ty tři dny hrůzy a bojů a vítali se jako znovuzrození po tolika létech útlaku a nesvobody. Po 7 letech opět se oběvily na domech naše československé vlajky tak dlouho pečlivě uschovávané pro tento radostný a dlouho očekávaný okamžik. Vesnice po třech dnech bojů vypadala jako bez života a nato dnes odpoledne přímo vzkypěla novým životem. Šikovala se hned Národní garda která převzala ochranu důležitých budov a objektů, objevily se pečlivě schovávané zbraně – prostě naše Republika a obec jako se znovu narodila.

Národní výbor ve Štěpánově –

Byl sestaven ještě za okupace a vznikl vlastně se dvou připravovaných N.V. Sešel se k první schůzi hned po osvobození v úterý 8. V. 1945 v 6 hod. odpol. v obecní za předsednictví Aloise Vrby úředníka ČSD č. 314 v tomto složení:

1.) Vrba Alois předseda, 2.) Handl Jiří I náměstek, 3.) Hořčička Jaromír II náměstek, 4.) Nepalech Josef, 5.) Hrušák Josef, 6.) Jeřábek Zdeněk, 7.) Mikulec Stanislav, 8.) Lýsek Bohumil, 9.) Veselý Alois, 10.) Havel Jiří, 11.) Bláha Josef, 12.) Kovařík Bohumil, 13.) Bartoš Hynek, 14.) Pavlák Josef, 15.) Kráčmar František, 16.) Vojáček Adolf, 17.) Drtil Jan, 18. Kubíček Bohumír, 19.) Navrátil Josef, 20.) Šipula Josef, 21.) Zbořil František, 22 David Jan, 23.) Polášek Oldřich, 24.) Smékal František, 25.) Schneider Josef, 26.) Olšanský Josef, 27.) Konečný Ondřej, 28.) Staurel Ludvík, 29.) Bílý František, 30.) Hampel František.

Z členů M.N.V. byli povoláni Hanal Jiří, Mikulec Stanislav, Fipula Josef a Trášmar Kantůch do O.N.V. - správ. komise ve Šternberku a nastoupili za ně náhradníci.

N.V. měl práce nadbytek obvláště když nastala úplná změna vnitřní správní organizace, která zlidověla a v níž většinou byli zapojeni úplně noví mladí lidé bez předběžné praxe. Vedle okresu byli postaveni předsedové - volení zprvu vlastně jmenovaní představitelé lidu místo důvěj-ších okresních hejtmanů - úředníků a podobně u jednotli-vých referentů. Nejnižší složkou jsou nyní místní národní výbory (dosud obecní zastupitelstva), jim nadřízené okresní úřady jsou nyní Okresní národní výbory a zemské úřady nahrazeny Zem. nár. výbory. Jediné ministerstva zůstá-vají jako centrální nejvyšší instance.

Potíže působila naše okupační příslušnost k okresu Olomouc, který dále jednal s námi jako nadřízený úřad zatím co Šternberk rovněž si nás dělal nárok, takže asi měsíc jsme dostávali úřední poštu a nařízení od obou O.N.V. Spor o příslušnost Štěpánova k okresu Olomouckému neb šternberskému byl zatím moudře rozhodnut tak, že politicky patříme k okresu šternberskému a hospodářsky k olomouckému.

Výnosem ze 7. VI 1945 čj. 217/45 sdělil O.N.V. v Olomouci, že Štěpánov jest vyňat z okresu šternberského a připojen k okresu Olomouckému.

A do třetice 11. VII. 1945 oznámil nově jmenovaný před-seda okr. spr. komise ve Šternberku ing. agr. Kyněl, že Štěpánov jest definitivně připojen k okresu Šternberk.

Podána opětovně žádost o připojení k okresu Olomouckému poněvadž se Šternberkem není spojení leč přes Olomouc a mimo toho v Olomouci jest zaměstnáno ze Štěpánova 600 lidí kteří denně dojíždějí.

Další obtíž v obecní agendě působil odchod všech nasazených gažistů (financů, četníků, důstojníků) takže zásobování oddělení úplně osiřelo a než se definitivně obsadilo, vystudalo se v něm mnoho sil. Vzhledem k změněným poměrům bylo nutno všechnu agendu přeorientovati a vlastně začíti úplně znova.

Schůze NV. střídala schůzi a pravidelné schůze referentů se konaly denně o 11 hod.

Vydávaly se poukazy na Obuv k Bratovi (289 párů), poukazy na potraviny k jednotlivým obchodníkům, u nichž byly odevzdávány občany dary potravin, vystavovány poukazy na sklo, dehtový papír, řezivo na opravy poškozených budov. Sbírka vynesla 365 kg chlebové a 4626 pšeničné mouky, 190·50 cukru, 26·05 krupice, 25·53 kg sádla, 1361 vajec, 1181 kg brambor, 29·4 kg máku 11·80 kg krup a jiné. Sepisovány dvěmi komisemi válečné škody, zjišťována potřeba materiálu stavebního na jejich znovuzřízení a opravy. Při tom se zabavoval všechen německý majetek a sepisoval, uhlaďňoval, zjišťoval se ukradený německý klavoč různý vojenský cenný materiál, zajišťována radia, piána, přidělovány byty vybombardovaným po němcích (19), prodávalo se hospodářské zvířectvo a úroda na polích konfiskovaná Němcům, pronajímány německé pozemky a zahrady a tato agenda denně rostla o nové a nové úkoly.

Společný pohřeb 11 českých obětí bojů o Štěpánov.

Pohřeb konal se dle usnesení I schůze Národního výboru ze dne 8. V. 1945 ve středu dne 9. V. 1945 o 3 hod. odpol. od pomníku padlých, kde naposled spočinulo 11 rakví s obětmi bojů o Štěpánov ve dnech 5.–8. V. 1945. Pohřeb byl vypraven na náklad MNV za účasti celé obce. Tak smutná událost kalila radost nad osvobozením, které nebylo tak lehké jako v roce 1918, kdy fronty byly vzdáleny od nás sta a tisíce km. Tentokráte jsme zakusili na vlastním těle co jest to válka a fronta s četnými obětmi lidskými a věcnými. 11 spoluobčanů se nedočkalo osvobození a padli jako vojáci na domácí frontě. Jsou to:

1. Beza Leopold 23 letý, sedník č. 183
2. Celý Rudolf 58 letý, malíř pokojů, č. 154
3. Dokoupil Ladislav 66 letý, zaměst. ČSD v. v. č. 37,
4. Matoušek Alois 29 letý, pohrývač, č. 287,
5. Pokorný Rudolf 61 letý, dělník, č. 200,
6. Pokorný Zdeněk 10 letý, žák, č. 200,
7. Stojar František 73 letý, pensista č. 439,
8. Veselý Rudolf 20 letý, zaměst. ČSD, č. 170,
9. Vojáček Jaroslav – , zámeč., č. 182,
10. Zuba František 24 letý, stroj. zámeč., č. 402,
11. Žvářek Alfons 54 letý,

Společný pohřeb si vyžádal nákladu 17.610.30 Kčs.

Mimo toho padla jedna žena německé národnosti Matylda Unzeitigové č.

Po výkropu faráře konsist. rudy Josefa Slavíka a pravosl. faráře Jaroslava Deutsche, pronesl smuteční projev odb. uč. Jaromír Hořčička z místního NV, načež v 11

samostatných průvodech za doprovodu hudby a špalíru členů MNV a ostatních občanů odneseny rakve s obětmi bojů v Štěpánov na hřbitov do rodné hroudy. Místo oskar v roce 1918, v roce 1945 smutek nad obětmi okupace a bojů v Štěpánov. Boj o svobodu si bohužel vyžaduje vždy oběti. Společného pohřbu se súčastnila čestná četa RA. a po dobu pohřbu ustavičně pochodovaly kolem pomníku oddíly RA. směřující na západ.

Válečné škody na budovách ve Štěpánově.

Byly za bojů v Štěpánov ve dnech 5.–8. V. 1945 velmi značné a to hlavně v jižní části obce na dolním konci po č. 132. Nejhorší byl první den bojů – neděle, kdy nejvíce škod způsobila salva Stalinových varhan vypálené od Bohuňovic.

Vyhořely chlévy od č. 4 Kameníčka Josefa, stodola od č. 132 Zbořila Josefa, smeteny střechy č. domu Zöllicha Lud. č. Kutalová Ludm. č. , Drnce Rudolfa č. 3 a způsobeny značné škody na budovách – hlavně střechách v březecké ulici, v nové ulici pod nadjezdem, Okařské ulici, na hutním kostele (na věži byla pozorovatelna), na č. 177 Lad. Stodoly a jiné. Podrobněji uvedené škody na budovách dle seznamu byly:

Šternovský František č. 2, 34.910 Kčs,
Drnec Rudolf č. 3,
Kameníček Josef č. 4, 111.770 Kčs,
Vysloužil Karel č. 10, 3.205 Kčs,
Kameníček Jaroslav č. 12, 2.535 Kčs,
Dočkal Josef č. 13, 4.490 Kčs,
Řím. kat. fara a kostel č. 15, 25.000 Kčs,
Němčak Rudolf č. 22, 7.105 Kčs.

Nováková Terezie č. 65, 1.800 Kčs,
Bradová Marie č. 68,
Nevimová Josefa č. 69, 1.450 Kčs,
Prečan František č. 71, 2.520 Kčs,
Kamarád František č. 72, 18.800 Kčs,
Večesaný Zdeněk č. 75,
Svozil Rudolf č. 78,
Šmolíková Cecilie č. 79,
Klašková Marie č. 81,
Hanák František č. 82,
Pavlík Eduard č. 83, 30.085 Kčs,
Dočkal František č. 84,
Dokoupil František č. 85,
Železná Antonie č. 86,
Housírek Josef č. 87, 1.795 Kčs,
Zapletal František č. 88,
Pospíšil Josef č. 89,
Lýsek Bohumil č. 90,
Obecní dům č. 91,
Lang Štěpán č. 97, 4.002 Kčs,
Lipner František č. 98, 15.550,
Jóklová Marie č. 103, 1.529 Kčs,
Pajer Jan č. 104,
Pajer Josef č. 110,
Vozničková Anna č. 113,
Hudec Tomáš č. 115,
Smékal Vojtěch č. 118,
Mrázek Oleš č. 119,
Vidlář Vojtěch č. 114, 5.930 Kčs,

Sespička Josef č. 120,
Vyhnánek Ladislav č. 121,
Matys Antonín č. 127,
Sekanina Vladimír č. 130,
Slepičková Marie č. 131,
Zbořil Josef č. 132,
Glicrová Emilie č. 138,
Kradlčík Josef č. 139,
Továrna Štěpánov č. 140,
Lang Vojtěch č. 145,
Dráha č. 146,
Beránek Frant. č. 154,
Žižka Josef č. 155,
Svozil Vojtěch č. 156,
Šíma Jan č. 157,
Kubráň Jan č. 159, 55.462 Kčs,
Mor. sesláry v Olomouci-Řepčíně č. 160,
Sitka Hynek č. 161, 6.990 Kčs,
Opletal Václav č. 165,
Stuchlý Vojtěch a spol. č. 168,
Stojar Frant. a spol. č. 168,
Čsl. stát. dráhy č. 169,
Svačina Hynek č. 171,
Dokoupil Čestmír č. 173,
Křček Cyril č. 174, 4.690 Kčs,
Stoďola Ladislav č. 177, 74.085 Kčs,
Procházka Václav č. 181, 31.050 Kčs,
Tuscek Jar. č. 185,
Zbrzitigová Matylda č. 186,

Sedláčková Anna č. 187, 17.253 Kčs,
Laštůvka Jindřich č. 189, 4.500 Kčs,
Sedláčková Anna č. 188, 400 Kčs,
Müllerová Božena č. 190,
Krázmarová Hedvika č. 191,
Stratil Antonín č. 192,
Žatka Jiří č. 199, 2144 Kčs,
Obec Štěpánov č. 200,
Bartoněk Jaroslav č. 208,
Franková Božena č. 210,
Havel Karel č. 222, 3.515 Kčs,
Jelínek Jan č. 223,
Druhoš Bohumil č. 225, 15.045 Kčs,
Krejska Václav č. 226,
Růžička Antonín č. 227,
Prášilová Marie č. 228,
Dokoupilová Terezie č. 234,
Zbořil Alois č. 235,
Obec Štěpánov č. 236,
Dům Náv. Jeanety č. 237,
Klučková Eliška č. 238,
Reichlová Marie č. 239,
Venský Josef č. 240,
Veel Vojtěch č. 241,
Majerová Marie č. 244,
Běhavková Emilie č. 245,
Smékialová Terezie č. 247,
Doškal Valentin č. 248,
Drnec František č. 250,

Smíchal František č. 252,
Slepičková Marie č. 254,
Dolenská Marie č. 255,
Hynková Margareta č. 256,
Kolomý Augustin č. 262,
Kubíček Vojtěch č. 263,
Novák Antonín č. 265,
Ovčačíková Josefa č. 268,
Novák Štěpán č. 269,
Tělovičná Jednota Sokol č. 270,
Kleibel Josef č. 271,
Dokoupil Štěpán č. 272, z. 249 Kč,
M.U.Dr Stojanov Sergej č. 273,
Vasil Dmitrov č. 276,
Čundrlová Ludmila č. 282,
Matoušek František č. 287,
Kuba-ová Marie č. 291,
Vlkovdém Antonín č. 292,
Bednář Stanislav č. 292,
Branková č. 293,
Navrátilová Marie č. 294,
Jureček Alois č. 297,
Kindl František č. 297,
Lorm Jan č. 298,
Holouš Karel č. 298,
Ščučka Oldřich č. 298,
Vojáčková Ludmila č. 299,
Chromcová Marie č. 299,
Vojáček Tomáš č. 299,

Hamal Vojtěch č. 300,
Bank František č. 303,
Šálek Oldřich č. 303,
Cavel Josef č. 305,
Sedlářek František 317, 1. 340 řeš,
Habesbergerová Cecilie č. 318,
Staroštík František č. 320,
Baroch Antonín č. 321,
Dollich Ludvík č. 328,
Reiner Josef č. 335,
Němcová Greta č. 337,
Kupka Emil č. 339,
Förster Franz č. 345,
Voráč Josef č. 346,
Mach Ladislav a Navrátilová Marie č. 347,
Fišerová Anna č. 354,
Chuzvátek Marcel č. 356,
Dokoupilová Jindřiška č. 357,
Kretalová Ludmila č. 363,
Šana Jakub č. 368,
Nevěřil Karel č. 369,
Zbořilová Ludmila č. 370,
Štoja Karel č. 371,
Látal Josef č. 373,
Tiefenbach Adolf č. 374,
Novotný Theofil č. 376,
Vaba Alois č. 384,
Dokoupil Kajetán č. 386,
Mikulec Stanislav č. 387,

Hořek Adolf č. 388
Provazníková Marie č. 395,
Hejeman František č. 396,
Polášek František č. 397,
Vojáček Rudolf č. 398,
Tureček Josef č. 399,
Bláha Josef č. 400,
Šponer Čeněk č. 401,
Hesseman František č. 403,
Heidenreich Karel č. 404,
Motal Ladislav č. 405,
Mádr František č. 406,
Schulmeister Josef č. 407,
Venský Josef č. 408,
Dubs František č. 409,
Pavlík Josef č. 409,
Spurný Vojtěch č. 410,
Veiner Jaroslav č. 411,
Motalová Alžbita a Vinklářková Josefa č. 416, 3.036 Kčs,
Machová Anna č. 418,
Stratilová Františka č. 419,
Novák Rudolf č. 422, 28.400 Kčs,
Seidler František č. 426, 9.330 Kčs,
Harbich Jan č. 427,
Zapletal Jan č. 428,
Zbošilová Božena č. 438, 33.805 Kčs,
Dub a spol. č. 439,
Dvořák Ferdinand č. 442,
Bednář Josef č. 443,

Fiala Alois č. 457,
Leibner Andělín č. 458,
Peřina Rudolf č. 459,
Jindrák Rudolf č. 462,
Heitz Jan č. 463,
Pavlák Josef č. 467,
Opíchalová Ludmila č. 474,
Pokorný Jan č. 479,
Kovaříková Františka č. 481,
Matyášová Ludmila č. 483,
Vítek František č. 485,
Navrátil Ladislav č. 486,
Patzelt Adolf č. 487,
Partsch Josef č. 488,
Krätschmer Max č. 489,
Frey Josef č. 491, 1.954 Kčs,
Němčák Rudolf č. 498,
Langer Vojtěch č. 499,
Pravoslavný kostel 1.584 Kčs,
Měšťanská škola
Dr Pečan Leopold
Čsl. státní dráhy.

Úplně zničeny: 4 obytné budovy,
3 hospodářské budovy,
2 tovární budovy.

Částečně zničeny: 42 obytné budovy,
5 hospodářských budov,
2 tovární.

Zničené budovy za boju o Štěpánov.

Poškozeny: 164 obytné budovy,
40 hospodářských budov,
4 tovární budovy.

Dvě komise za vedení zedn. mistra Langa Vojtěcha č. 145 a Kryla Aloise č. 332 spisovaly podrobně škody válečné a zjistily, že bylo poškozeno 209 domovních čísel (221 bytů) a škoda činí 1,690.130 Kčs, dle odhadu skutečná škoda je zmaženo vyšší asi 3,000.000 Kčs.

Veškeré válečné škody a to jak všeně tak i osobní se přihlašovaly na zvláštních tiskopisech s žádostmi o poskytnutí náhrady případně zálohy na ně. Žádostí o válečné škody bylo podáno 226.

Opravy poškozených budov byly velmi stíženy nedostatkem stavebního materiálu hlavně dřeva, cementu, skla, ale i krytiny, hřebíků, dehtového papíru atd. Na všechny tyto potřeby musel MVV. vystavovati poukazy, které se těžko vystavovaly. Místo skla používáno překližek a lepenky, někde červeného skla. Nejdříve se opatřovaly celé střechy a nové stavby. Mnoho nepříjemností a závisti bylo nutno překonati, aby to nejnutnější bylo opraveno. Začátkem června 1945 bylo potřebí ještě 1600 m² okenního skla, 35 m² skla pro výklady a 10 m² skla na střešní okna.

Další škody byly způsobeny hlavně zemědělcům záměnou koní pochodující armádou, rekvisicí dobytka a všeobecné zabírání kol (mašinek) a hodinek (časů). Dávaj časy, dávaj žinku za mašinku.

Vochůzka po postižené jižní části obce poskytovala obraz prudkých bojů, které se nevyhýbaly ničemu. Rozbité

neb vypálené střechy, vybořené zdi, rozhámané ploty a zničené zahrady po nichž se projížděly tanky, granáty a šrapnely zpřerážené stromy v zahradách ukazovaly stopy války. Ale pravé bojiště se všemi hrůzami bylo v Benátkách a obzláště kolem hostince „Plevna". Ve vzrostlé zahradě byly křížem krážem stromy pojezděné tanky, takže poskytovala hrozný pohled. Ploty rozbořeny a uprostřed úplně vypálený hostinec a hospodářské budovy. Silnice rozježděna, mútem někde nebylo možno rozeznat, kde začíná a kde končí vozovky. K tomu dělaly kulisu zničené obrovské tanky, vypálené osobní a nákladní auta, množství střeliva všech ráží. Podobně to vypadalo též ve východní části Březců.

Po obsazení Štěpánovu na 9. V. 1945 Rudou armádou se zavraždili tito Němci: manželé Jan a Anežka Harbichovi, zámečník č. 427, podřezali si žíly a zemřeli. Harbich Jan, pensista č. 427 se utopil v Moravě jmenovaný byl otcem shora uvedeného Jana Harbicha. Rotterová Alžběta, manželka listonoše a Ortsleitera Leopolda Rottera č. 155, podřezala si žíly, ale byla zachráněna. Sebevraždy Němců.

Z Čechů sympatizujících s nacismem se utopil v Oskavě hodinář Slezáček Jan č. 199.

Pracovní povinnost 8 ročníků mužů byla vyhlášena 14. V. 1945 na 2 dny aby upravila pouze Březcí silnici přes vesnici která byla za nástupu Němců 6. V. 1945 při deštivém počasí i s chodníky a rygolami těžkými nákladními vozy, tanky a kanony hrozně rozbita. Nejvíce bylo postiženo návsí dolního konce, které bylo rozbrázděno hlubokými kolejemi jako příkopy. Pracovní povinnost skončila 15. V. 1945. Pracovní povinnost 8 ročníků mužů.

Internační tábor Němců ve Štěpánově.

Byl zřízen hned po převratu 10. V. 1945 ve staré obecné škole, kde byli soustředěni všichni místní Němci schopní práce 42 mužů a 36 žen dohromady 78 osob odkud byli vysíláni buď jednotlivě na práci k místním i okolním rolníkům, kde byli někteří i trvale přiděleni později, jiní byli hromadně vysíláni na opravu tratě mostů a jiné. Mezi prvními pracemi bylo vykopání hrobů a pochování Němců zabitých v německém sanitním vlaku bombardovaném u Březců - Rusi. Bylo při tom zabito asi 80 Němců. Velký sklad různých sanitních potřeb uložených ve vlaku byl většinou rozkraden širým okolím a jen něco málo bylo vráceno.

Správcem tábora byl zpočátku Vepřek Metoděj odb. učitel, Weinlich Vojtěch stolař a Smejkal Stanislav stolař, později Sobota Jan vrch. četn. strážm. velitel stanice SNB. Tábor financovala obec, která inkasovala od zaměstnavatelů mezi za německé pracovní síly táborem zapůjčované.

4. 8. 1945 byl tábor přestěhován do bývalých železárcu do budovy kanceláře, kde byl až do jeho rozpuštění 7. XII. 1945.

Sběrný tábor Němců byl převzat 8. IX. 1945 ministerstvem sociální péče.

Tábor si vyžádal nákladu . . . 592199·80
příjmy . . . 479.521·80
schodek . . . 112.678·-

Revise ZNV. byla dne 28. II. a 1. III. 1946.

Němci byli nuceně označeny písmenem N černě na bílém podkladě podobně jako Židé za okupace písmenem

J (Jude, černě na žlutém podkladě). Pro Němce platil zákaz jízdy vlakem, návštěvy kin a jiné.

Národní správou nad všemi německými domy a pozemky po předchozích provisorních ustanovení N.V. ve schůzi 2. VIII. 1945 Kráčmar Florián dělník ve Štěpánově č. 109.

Stráž tábora byla rozpuštěna 31. XII. 1945.

Hlídací službu obstarávala místní národní gardu která hlídala i důležité objekty, prováděla zabavování vršků u Němců, domovní prohlídky a byla ubytována na sále č. 173 v hostinci Česlava Dokoupila, tehdy nájemce Spurné Františky.

Do Šternberka vyslána četa Národní gardy o 37 mužích a asistenční četa ve Štěpánově čítala 133, partyzánská 21 mužů.

Okresní správní komise ve Šternberku zřídila v bývalých železárnách odsunový tábor Němců z celého okresu, odkud budou odsunuti do Říše. K tomu účelu se postavily dřevěné baráky.

Pokud byli v táboře pouze štěpánovští Němci případně i další ale práce schopní, byl tábor aktivní, ale zvýšením osazenstva táboru 5. IX. 1945 o 805 Němců z Olomouce na 1200 – 1300 osob, z toho několik set dětí, mělo za následek jeho pasivitu. Převahu měli přestárlí, děti i docela malé, invalidní a nemocní, což také potvrzuje počet umrtí.

Německá obecná a mateřská škola na hutích zrušena 9. V. 1945 a převzata správou české školy a

Německá škola na hutích.

umístěny v ní 2 třídy české obecné školy. Nový řídící obecné školy Josef Schneider se naděhoval do naturálního bytu.

Rozdělení správy měšťanské a obecné školy bylo povoleno okresním školním výborem v Olomouci se zpětnou platností od 8.V.1945 a MNV. pověřil ve schůzi 29.V.1945 správou obecné školy učitele Schneidra Josefa. Tím byl rázně vyřešen dlouholetý požadavek občanů štěpánovských a učitelů obecné školy.

Vystavování Osvědčení o státní a národní spolehlivosti.

Toto stalo se novou a velmi obsáhlou agendou MNV. a jejich činitelů. Ke každé žádosti musí býti tento nový doklad přiložen. Potíže při jeho vystavování působí zdržoval-li se žadatel na různých místech, odkud musí si opatřiti předem potvrzení, že není námitek proti vystavení osvědčení. Tímto dokladem se zabránilo kolaborantům a zrádcům přístup do veřejného života.

Sbírka na děti.

V červnu 1945 provedena sbírka pod heslem „V dětech je národ věčný", která vynesla značný obnos 87.607 Kčs, z čehož obec darovala 5000 Kčs.

Odchod ruské posádky.

11.V.1945 opustila po 4 denním pobytu ruská posádka ubytovaná v měšťance Štěpánov směrem na západ a téhož dne se objevili u nás první naši čsl. vojáci.

Přechodně byl vydán 11.V.1945 zákaz od 9 hod. večer do 5 hod ráno vycházeti z domu.

Započetí jízdy vlaků.

14.V.1945 začaly jezditi vlaky po jedné koleji po 10 denní

přestávce. Ze Moravičan se přestupovalo, ježto most přes Moravu byl vyhozen.

18. V. 1945 zahájeno po dlouhém prázdnu vyučování na obecné škole a 22. V. 1945 na měšťanské škole. Úklid po zákopnících a vojsku a nutné opravy si vyžádaly mnoho práce a nákladu. — Započetí vyučování na školách.

19. V. 1945 byla po opravě půlka železného mostu u hostince Kamarádového sjízdná. Vyhozený most 8. V. 1945 německým vojskem byl zdvižen a podepřen zděným pilířem. Na opravě pracovali internovaní Němci a provedl ji mladý zednický mistr Kamarád Vojtěch č. 122. — Oprava mostu u Kamarádových.

20. 5. 1945 pořádala KSČ tábor lidu před Sokolovnou za velké účasti. — KSČ tábor lidu.

20. 5. 1945 pohřeb národ. hrdiny Jana Zavadila, vůdce partyzánského oddílu, který byl převezen z Jablunky u Vsetína. — Pohřeb Jana Zavadila.

22. V. 1945 zahájil poštovní úřad činnost a to zatím doručováním listovní pošty. I to již bylo velkým dobrodiním po měsíční pause. Úřední pošta se doručovala MVV. zvláštními posly. — Poštovní úřad - zahájení činnosti.

23. V. 1945 obnovena část elektrické sítě a obnovena na horním konci a části dolního osvětlení a co hlavního žil zase rozhlas. Teprve 7. VI. 1945 dokončena oprava celé elektrické sítě. V Březecké ulici a u nadjezdu byla elektrická síť úplně zničena. — Obnovení elektrické sítě.

28. V. 1945 konána slavnostní schůze NV a tábor lidu k uctění 61 letých narozenin p. pres. Dr Ed. Beneše a zaslán mu pozdravný telegram. — 61 leté narozeniny Ed. Beneše.

Dodatky k ročníku 1945.

21. V. 1945 přijel a ubytoval se v býv. železárnách trofejní oddíl R A který svážel ze severní části šternberského okresu Němcům odebraná radia, piana, šicí stroje, kola a jiné cennější předměty, jako válečnou kořist. Zde za pomoci našich stolařů tyto předměty balili do beden a odváželi domů. Mužstvo bylo ubytováno v býv. německé škole. Posádka odjela 18. VI. 1945.

22. V. 1945 vylepeny mobilisační vyhlášky o povolání ročníků 1922 – 1926 do vojenské služby. Nastupovali 24. V. 1945 jako první naši vojáci v osvobozené vlasti.

27. V. 1945 pořádána ve Šternberku velká národní manifestace za účasti asi 20.000 osob. Štěpánov se zúčastnil ve velkém počtu. Šlo se průvodem s hudbou.

29. V. 1945 a následující dny opravovány protektorátní občanské legitimace německo-české a kentkartky tím, že záhlaví přelepeno nálepskou s československým textem a zadní strana opatřena československým razítkem potvrzujícím, že majitel legitimace jest národnosti české a je československým státním občanem.

31. V. 1945 oslaveno Boží tělo zase průvodem vesnicí, což bylo za Protektorátu zakázáno.

24. V. 1945 byl zabit v kor. Berouně vojín Jaroslav Lakomý ze Štěpánova č. 63 výbuchem střeliva, které pod voj. dozorem Němci sbírali po lesích a vozili povozy na nádra-

ží. Pohřben byl ve Štěpánově a deputace jeho pluku pěšího 13, odevzdala vdově sbírku 13.000 Kčs pro dva sirotky a položila na hrob věnce.

11. VI. 1945 sbírány a znešlodňovány nevybuchlé granáty zvláštním oddílem čsl. armády. Bylo jich dosti a po celý den bylo slyšeti silné jejich výbuchy.

17. VI. 1945 pořádána první tanční zábava po několikaleté přestávce. Konala se v Sokolovně a vybralo se na vstupném přes 14.000 Kč a čistý výnos činil přes 10.000 Kčs. Po tak dlouhém půstě následovaly četné další za velké účasti omladiny vždy s velkým finančním úspěchem.

11. – 14. VI. 1945 odevzdávány masky na poštovním úřadě.

22. VII. 1945 v neděli po 7 hod. večer přehnala se přes naši obec větrná smršť, která způsobila dosti škod na plotech i ovocných stromech a vyvrátila staletou lípu u kostela před vchodem na hřbitov (po levé straně).

27. VII. 1945 zabit minou při jejich odstraňování v Michalovcích ve vych. Slovensku Václav Klinka nar. 1923 ze Štěpánova č. 30č.

4. VIII. 1945 ustanoven místní spolek Jednotného svazu českých zemědělců za účasti 32 členů. Předsedou zvolen Bárinek Boleslav rolník č. 18.

7. VIII. 1945 jelo na sousedskou výpomoc na žně novým osídlencům v severovýchodní části okresu 7 párů koní s žebřiňáky z toho 3 do Těšíkova, 2 do Domášova a 3 do Dětřichova.

10. VIII. 1945 Aby válka i na východě urychleně skončila a přestalo zbytečné krveprolévání národů vyhlásilo Rusko 9. VIII. 1945 válku Japonsku. Po shození 2 atomových bomb američany kapitulovalo Japonsko 10. VIII. 1945.

12. VIII. 1945 zase svobodný Vávřineček. Po nočním dešti byl chladný den a návštěva byla poloviční proti předválečným. Zato taneční zábavy měly úspěch a vynesly na dávce ze zábav rekordní částku 10.188 Kčs. Zlatým hřebem letošího Vávřinečka byla výstava foto kino amaterů v tělocvičně měšťanské školy pod heslem „Štěpánov a okolí v boji. Dokumentární snímky pořízené hned po osvobození jsou vymluvnými doklady spouští, kterou zanechala válečná litice ve Štěpánově a okolí. O výstavu byl velký zájem a její úspěch morální. Finanční byl rovněž značný. Vystavované snímky seřazené ve dvou krásných albech věnoval klub N V místnímu a okresnímu k uložení do archivu na paměť příštím generacím.

18. VIII. 1945 o 9 hod. odjel zvláštní slavnostní vlak z Olomouce do Prahy na oslavy 100 výročí dráhy Olomouc - Praha - Štěpánov zastupoval učitel Josef Neplech.

20. VIII. 1945 po 7 leté přestávce odvod ročníku 1917-1923. O 6 hod. ráno se shromáždilo u pomníku padlých 135 mládenců kteří po projevu předsedy M N V. Aloise Vrby po položení věnců u pomníku se odebrali průvodem s hudbou do

Šembeka pod ním. Večer pořádali odvedenci taneční zábavu v Sokolovně.

24. VII. 1945 se nastěhoval první český řídící učitel Jos. Sneider do naturálního bytu býv. něm. školy nyní české na hutích č. 236.

Při konfiskaci a zajišťování německého majetku bohužel došlo k četným krádežím tohoto státního majetku a k značnému obohacování jednotlivců. Dne 29. VII. 1945 bylo zahájeno vyšetřování těchto krádeží ale bez valného výsledku.

Po dobu okupace zřídila německá voj. správa v býv. železárnách nejprve sklad porouchaných aut s nimiž prováděli v závěsu po vesnici krkolomné jízdy a později skladiště proviantní sena a slámy, krmných konserv pro koně (lisované ve formě cihel, melasa, oves, otruby a jiné, minerálních vod, pytlů, krabic a t. d.)

Prodej papírových pytlů zanechaných Němci.

Po jich ústupu měly zásoby ve skladišti připadnouti jako vojenská válečná kořist R. A. Tato však dovolila pytle papírové MNV. s podmínkou, že je rozprodá zemědělcům což se také stalo. Bez jakéhokoli oznámení sjelo se od 30. II. 1945 a v několika dnech velké množství zemědělců z celé Moravy (hlavně střední a jižní) pro pytle, které NV prodával po 5 Kč. Velké partie převzala hospodářská družstva, (za uhlí a koks) takže v krátké době byly vyprodány. Pak ale se začali hlásiti domnělí vlastníci pytlů v první řadě hospodářský úřad v Olomouci zastoupený Dr Tognerem, který také menší část pytlů prodal po 25 Kčs a předepsal náhradu škody MNV. pro jich laciný prodej v obnose Kčs...

Na to se přihlásila jako vlastnička papírových pytlů vojenská správa z Olomouce která po rozkladu uznala cenu 5 Kčs za dostatečnou a tím problematicky náhrada škody odpadla.

Do třetice se přihlásil jako majitel pytlů Obilní ústav v Praze.

Obec ač měla velkou práci s hlídáním pytlů a prodejem těchto vyšla nakonec na prázdno a veškeré plány které chtěla za stržené peníze uskutečniti, tím padly.

Papírové pytle byly dosti velké a dobře šité a byly proto projíždějícími a vracejícími se uprchlíky při zástavkách v nádraží vyparovány a tím ničeny. Mnoho jich bylo pošlozeno za boji. Celkově znamenaly velkou výpomoc zemědělcům a družstvům pro první poválečné dny neboť za okupace byly všechny vadné pytle schováváním do „Verdunu" (skrýše) zničeny.

Vyúčtování prodeje pytlů, lepenky a j.:

Asi za 260.000 papírových pytlů stříženo	1,306.297·- Kčs
za složené lepenkové krabice	352.901·- "
za klenice a jiné drobnosti	41.278·90 "
Celkem	1,700.476·90 Kčs
Vydání býv. zaměstnanců voj. skladu	13.818·70 "
spojené s prodejem a výplatou mzdy	1,686.658·20 Kčs

Peníze uloženy:

u zemědělské záložny	1,048.286·70 Kčs
u živnostenské záložny	564.744·10 "
Záloha býv. tábora Němcsi . .	75.548·90 "
	1,688.579·70 Kčs
Úroky	— 1.921·50 "
	1,686.658·20 Kčs

Peníze odvedeny Fondu národní obnovy v Praze.

2. IX. 1945 zahájilo kino „Slavia" provoz po téměř 1/2 roční pause.

2. IX. 1945 Tělocvičná jednota „Sokol" ve Štěpánově odevzdala slavnostně sokolský prapor T.J.S. ve Šternberku, který po dobu okupace byl uschován. Jednota pochodovala s hudbou a praporem do Šternberka.

4. IX. 1945 provedena revise všech koní a hříbat v obce ve Šternberku od 7 hod. ráno do 6 hod. večer.

5. IX. 1945 zahájila okresní vyšetřovací komise veřejná jednání o žádostech Němců a Čechů přihlášivších se za Němce o přiznání čeství a to za velkého zájmu občanstva. První den projednáno 9 případů a druhý den rovněž 9 případů. Jednání se konalo v hostinci u Vylmánků č. 121. Pokračování bylo 19.-20. X. 1945, kdy projednáno 20 dalších případů. Bohužel vyřizovali se při tom i osobní věci.

12. IX. 1945 vojáci začali opravovati telefonní síť. Tato práce jim trvala až do 1. X. 1945 ale telefonní vedení ještě nebylo obnoveno.

23. IX. 1945 pořádána velká pouť z širého okolí do Javoříčka zničeného Němci před převratem.

26. IX. 1945 zrušeny vojenské hlídky střežící železniční mosty a ubytované v č. 343 na horním konci a v čís. 146 (zrušený dům u dráhy).

Volba volitelů do Nár. shr.

Ve schůzi M.N.V. 16. IX. 1945 zvoleno 13 volitelů pro volbu do prozatímního Národního shromáždění – každé politické strany 3 volitele, Svaz osv. polit. vězňů 1, kteří volili na okr. úřadě ve Šternberku volitele poslanců.

Zrušení činnosti revolučního N.V.

Na schůzi N.V. 14. IX. 1945 prohlášena činnost revolučního N.V. za skončenou, usneseno jej zapustiti a zvoliti nový dle paritního zastoupení t.j. každá strana má 6 členů, 1 člena má Svaz polit. vězňů a 1 člen je odborník (viz protokol z 6. XI. 1945), 1 člena Jednotný Svaz českých zemědělců, 1 člen Svazu české mládeže, 1 člena Sokol, 1 člena Žiro.

Volba a zvolení nového N.V.

Při ustavující schůzy 6. XI. 1945 zvoleni členy nového místního Národního výboru a to:

1.) Kráčmar František č. 421, 2.) Vejslech Josef č. 238, 3.) Lipnerová Růžena č. 98, 4.) Bláha Josef č. 400, 5.) Vyhmánek Václav č. 251, 6.) Léman Rudolf č. 62, za stranu čes. komunistickou.

7.) Olšanský Josef č. 476, 8.) Stauzel Ludvík č. 293, 9.) Schneider Josef č. 232, 10.) Bílý František č. 200, 11.) Mačát Čeněk č. 158, 12.) Svosil Vojtěch č. 156, za stranu soc. demokracie.

13.) Filípek František č. 223, 14.) Kráčmar Štěpán č. 435, 15.) Lýsek Bohumil č. 90, 16.) Dubný Filip č. 237, 17.) Hrušák Josef č. 437, 18.) Kameníček Josef č. 34, za stranu národně sociální.

19.) David Jan č. 30, 20.) Krček Cyril č. 174, 21.) Vidlař Vojtěch č. 114, 22.) Růžička František č. 28, 23.) Starnovský Frant. č. 2, 24.) Dokoupil Vojtěch č. 214, za stranu lidovou.

25.) Vrba Alois č. 384, za vlčbovníky, 26.) Hrabal Josef č. 17, za Jednotný svaz českých zemědělců, 27.) Hynek Oldřich č. 65, za Svaz osvobozených politických vězňů, 28.) Bouchal Vít č. 140 za Svaz české mládeže, 29.) Zapletal Antonín č. 12 za Sokol, 30.) Veselý Alois č. 170 za Žiro.

Předsedou MNV. jednohlasně zvolen dosavádní předseda Vrba Alois.

Ve schůzi 14. IX. 1945 byly uděleny 5ti vdovám po padlých a umučených manželích jednorázové příspěvky à 3000 Kčs a to: Štěpařová Marie vdova po sch. stráčm. četnictva, Jednorázové příspěvky - udělení.
Šponerová Marie, " po dělníkovi
Opíchalová Ludmila, " po učiteli
Krylová Anastázie, " po policejním strážníku
Krejčí Jiřina. " po dělníkovi

28. X. 1945 pořádána Svatováchavská oslava spojená s vytahováním nových zvonů na věž kostela sv. Vávřince pořízených za rekvirované zvony. Potřebný obnos získán sbírkou. Zvony na kostel sv. Vávřince - znovupořízení.

Žně byly ojediněle zahájeny již 14. VII. 1945, všeobecně 16. VII. 1945 a ukončeny koncem července. Počasí bylo celkem příznivé, teplé a suché což mělo za následek, že půda obnažená zaschla a těžko znemožňovala podmítání. Brambory předčasně uschly a proto již po 10. IX. 1945 se vyorávaly. Teprve začátkem října se začaly setí oziminy, avšak hned v prvních dnech nastalé dešťě znemožnily pokračování, takže teprve po 9. X. 1945 se sela žita i

pšenice a pokračovalo se v přerušovaném vybírání zemáků. V polovici října po skončení setí se začala dobýváti cukrová řepa. Sklizeň řepy pokračovala velmi rychle, takže kolem 20. X. 1945 byla z velké části skončena, ale cukrovary dosud pro nedostatek uhlí a vagonů nepracovaly, nebylo také řízků a ňat se kazila. Podzimní orání bylo skončeno začátkem prosince 1945.

Nový způsob dobývání cukrovky.

Ojediněle se zavádí nový způsob dobývání cukrovky. Zvláštními noži na způsob pořízu se napřed ořezává chrást a odhazuje a potom zvláštním vyorávačem se vyorává bulva a shazuje se na hromady. Práce jde mnohem rychleji než při normálním vyorávání a okrajování ovšem za sucha. Za mokra se bulva těžko ze země dobývá a za letošího velmi suchého podzimu, kdy půda byla velmi ulehlá a při vyorávání se vyvalovaly balvany které nebylo moci rozkopati, takže zůstalo mnoho řepy v zemi a teprve po deštích při orání řepniště se tato řepa vyorávala. Jako příklad uvádím rolníka Dvorského Vladimíra č. 36, který na 32 mírách řepniště vyoral ještě při přeoravání 150 q řepy cukrové.

Kolaudace II. etapy kanalisace.

Kolaudace II. etapy kanalisace na dolním konci – 8. – 10. XI. 1945.

Stavba byla provedena v době od 3. II. 1940 do 15. XI. 1941 fy inž. Lýsek a Soušek z Olomouce za obnos dále uvedený.

Zbývá zříditi vygoty s obrubníky na hutích, u nadjezdu a část v ulici březecké.

Vyúčtování I etapy kanalisace:

Účet firmy Lejsek a Soušek . . .	1,518.497·53 K,
veřejné výdaje obce	247.940·15 K,
účet úředního vedení stavby . . .	5.542·55 K,
výdaje kolaudace	4.000·– K,
Celkem I. etap. . .	1,785.980·23 K
K tomu výdaje za I část . .	414.372·86 K
Celkem . . .	2,200.352·86 K

31. X. 1945 zapojen po půlroční pause telefon, když bylo prozatím obnoveno vedení téměř úplně zničené. Zapojení do provozu telefonu.

4. XI. 1945 obnoveno osvětlení vesnice ale neúplné.

6. XI. 1945 usneseno M.N.V. přemístiti mateřskou školku z domu č. 237 v Březecké ulici do domu č. 153 (Endlichův dům).

6. XI. 1945 usneseno M.N.V. vybírati 1 Kčs příplatek k vstupnému z tanečních zábav - plesů a 50 h příplatek při ostatních podnicích. Sportovní, tělovýchovné a školní podniky se osvobozují. Výtěžek připadne chudinskému fondu.

Národním správcem Wejberova zahradnictví na hutích č. 264, které je hrozně zanedbané a bude vyžadovati značného nákladu a práce, ustanoven 6. XI. 45 Grulich Josef, nar. 16. XI. 1914 ve Stení, zahradník.

Současně povoleno jemu rozšířiti vjezd do zahrady a část školního pozemku za roční uznávací poplatek 5 Kčs.

Měnová reforma.

29. X. 1945 zahájena výměna protektorátních bankovek za naše nové československé bankovky připravené již několik roků v Anglii. Z důkladné úschovy dopraveny letadly k nám, aby nahradily nenáviděné protektorátní. Výměna byla prováděna tak, že na každou osobu bylo vyměněno pouze 500 Kčs a ostatní peníze papírové musely býti uloženy na vázaný vklad bezúročný v než byly proměněny všechny i předválečné hodnotné vklady. Výměnu peníz prováděly všechny poštovní úřady i peněžní ústavy – u nás poštovní úřad, Zemědělská záložna 1,030.000 K a živnostenská záložna 1,250.000 K. Vyměnily celkem 2,800.000 K.

Byla s tím v záložnách i na poště velká úmorná práce která skončila v neděli 4. XI. 1945; staré peníze mohly býti ještě odevzdány do 15. XI. 1945. Každá rodina dostala Výplatní list.

Nové peníze papírové se velmi líbily a svými menšími rozměry jsou velmi praktické. Jen kdyby je lidé zbytečně nepřekládaly a tím neničili. Ale hlavně, že máme zase naše čsl. papírové peníze, ale jest jich zatím pro hospodářský život velmi málo.

Od 16. XI. 1945 se přihlašovaly všechny vklady a pojistky na zvláštních 4 dílných přihláškách jako další část měnové reformy.

Universita v Olomouci – obnovení.

16. XI. 1945 obnovena slavnostně olomoucká universita

a pořádány velké oslavy Jana Opletala medika ze Zhoty, který podlehl zraněním způsobeným střelbou při studenckých demonstracích v Praze 17. XI. 1945.

24. XI. 1945 odevzdává se drůbež – husy a kachny na povinnou dodávku. Dodávka drůbeže.

Pro nedostatek vagonů voží se uhlí aktty i povozy přímo z Ostravy začátkem prosince 1945, 1 q à 100 Kčs. Nedostatek uhlí zavinily četné hospodářské ponahy a škody. 15. XII. 1945 se nehrálo pro zimu kino. Nedostatek vagonů.

15. XII. 1945 začaly ve školách uhelné prázdniny. A ještě jedna zajímavá událost z 15. XII. 1945. Připravované divadlo „Šťastná žena" muselo býti odřeknuto pro slabý předprodej vstupenek. A příčina – nedostatek nových peněz po výměně a vázanosti vkladů.

Počátkem prosince 1945 postupně docházelo v rámci reorganisace našeho hospodářství k úpravě mzdové a cenové a to velmi radikálním směrem vzhůru. Všechny mzdy byly nově upraveny – zvýšeny, aby odpovídaly hodnotě měny.

17. XII. 1945 zavedena v obec. kanceláři jednoduchá frekvence od 8½ do 15·30 hod., aby se ušetřilo uhlí a elektrického proudu.

Po dlouhých 7 mi letech oslaven zase „Štědrý den"

ve svobodné vlasti a třebas nebyl ještě štědrý na dárky, byl slaven svobodně a bez strachu. Zase se po dlouhých letech sešly rodiny pohromadě, ovšem v tisících rodinách někdo chyběl, kdo zaplatil za naši svobodu svým životem. Těm hrdinům byla věnována vzpomínka. Také president Dr Edvard Beneš pronesl na Štědrý den večer vzpomínku rovněž na tyto děti.

Štědrým dnem začaly uhelné prázdniny na všech úřadech a to od 2. I. 1946. Bylo to nezvyklé opatření.

27. XI. 1945 pohní hon na zajíce za velké účasti střelců i honců. Večer pořádána taneční zábava. Zastřeleno

Silvestr se slavil letos slavně a všude, takže se nedostávalo kapel a u nás v Sokolovně museli tančiti při reprodukované hudbě. V dělnickém domě byla hudba. Při tom hudba jest velmi drahá (40 Kčs 1 hudebníku na 1 hod.)

Zaniklé živnosti a podniky 1945.

1.) Slesáček Jan, hodinář č. 199 (utopil se pro kolaboranství),
2.) Patík František, obchod smíš. zbožím č. 188, obchod zničen za bojů o Štěpánov.
3.) Podhorný Jaroslav obchod smíš. zbožím č. 38, přesídlil do Lanušovic,
4.) Mateušek František, pokrývač č. postižen umrtím syna který měl převzíti živnost a padl za bojů o Štěpánov.
5.) Kunschovský Otto, sukrář č. 5, přesídlil do Uničova,
6.) Hybl Jiří holič, zaměstnán ve voj. nemoc. na Kl. Hradisku,
7.) Dr Stojanov Sergej, zubní lékař, přesídlil zpět do Šternberka,
8.) Černý Josef, krajčí č. 3 přesídlil zpět do Šumperka,

9.) Pavlík Josef, obchod. dobytkem, přesídlil do Ujezdu u Uničova,
10.) Kamarád Funtíšek, bednář č. 352, přesídlil do Rusek,
11.) Klusáková Cecilie, modistka, č. 253, přesídlila do Šumperka.

1.) Langer Vojtěch, slévarna barevných kovů č.
2.) Směšný Vojtěch, hodinář, č. 178 (přesídlil z Horky),
3.) Románek František, pokrývač, č.

Nové živnosti a podniky 1945.

Dekret presidenta republiky čís. 12/1945 ze dne 21. VI. 1945 o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa jakož i další dekrety presidenta republiky č. 27 ze 17. VII. 1945 o jednotném řízení vnitřního osídlení, dekret č. 28 z 20. VII. 1945 o osídlení zemědělské půdy Němců, Maďarů a jiných nepřátel státu českými, slovenskými a jinými slovanskými zemědělci a dekretu č. 108 z 25. X. 1945 o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy, jimž byly konfiskovány též rodinné domky, působily mocně na náš lid jako spravedlivá odplata za všechno nám způsobené příkoří Němci za protektorátu a za chystané ale bohudík neprovedené přestěhování případně poněmčení celého čsl. národa. Zabrání zemědělských usedlostí v listopadu 1942 besarabskými Němci – Umsidlery byla jen zkouškou a přípravou pro velkou akci poválečnou v případě vítězství nacismu nad Slovanstvem.

Ve Štěpánově bylo konfiskováno ve 44 domech 91 bytů částečně ve společných domech na hutích 9.0266 ha pozemků, mimo movitého majetku bytového zařízení a svršku, drob-

ného hospodářského zvířectva a úrody, za něž stříženo 178.897.10 Kč. Část cenných movitostí (radia, piana, šicí stroje) odvezla si jako válečnou kořist ruská armáda, která měla ve zdejších železárnách skladiště, do něhož svážela kořist ze severní části okresu šternberského.

Němcům bylo konfiskováno všechno hospodářské zvířectvo i drůbež a králíci a předáno českým rodinám.

Německé státní občanství.

Německé státní občanství nabyli všichni místní Němci až na ojedinělé případy – Stojar Konrád st. č. 371, Haisigová Antonie č. 157.

Z Čechů jedině manželky – češky provdané za místní Němce, rodina Lukáše Václava, malíře č. 91 a Wráka Štěpána č. 44, který přesídlil do Olomouce, kde se stal městským hrobníkem a udavačem, za což po převratě lidový soud v Olomouci ho potrestal dlouholetým žalářem.

Počasí v roku 1945.

Po celý měsíc leden mírně mrzlo až 10° C, pouze 23. I. 45 bylo 15° C a 24. I. 20° C, ale sanice nebyla. Jakmile napadl sníh, zima polevila, sníh roztál a na to zase mrzlo dále. To se opakovalo za zimu několikráte. Únor byl teplejší se sněhovými přeháňkami a blátem a 25. II. se přihlásil již první skřivánek. Za to březen v první své třetině měl zimní ráz se sněhem (až 10° C) a 10. III. byla celá krajina pod sněhem jako v Vánocích. Další dvě třetiny měsíce byly teplé a 28. III. 45 se ohlásila již první vzdálená bouře, zatím co u nás byla první až 13. IV. 45. 16. IV. mráz úplně spálil květ meruněk a částečně i třešní. Duben byl v prvé

polovině chladný v druhé teplejší. Květen byl teplý, vlažitý, podobně i červen. Červenec byl velmi teplý a podobně i srpen a září. Po delším suchu konečně začátkem října se rozpršelo. Listopad byl zamračený, chladný, mlhavý a první sníh se přihlásil 25. XI. 50. Od 7 - 13. XII. 50 byla pěkná zima se sníhem a od 13. XII. 50 bylo zamračeno, deštivo a bláto až do 30. XI. 50 kdy začalo mírně mrznouti. 26. XII. 50 bylo teplo jako na jaře.

Osídlování pohraničí občany štěpánovskými začalo by po převratě a směřovalo do těchto tří hlavních středisk: Šternberk s okolím, Mor. Berouna a Šumperk. V prvé řadě to byli zemědělští dělníci a deputátníci a drobní zemědělci, kteří směřovali do okolí Šternberka a Mor. Berouna. Do Šternberka samého se stěhovali dělníci, řemeslníci, úředníci a pensisté, podobně do Šumperka a méně do Uničova.

Osídlování pohraničí občany ze Štěpánova.

Zajímavo jest sledovati pohyb obyvatelstva ve Štěpánově v tomto roce stěhování:

	Počet obyvatel	Čechi	Němci
10. V. 1945	3336	3036	300
1. VIII. 1945	3110	2838	272
12. XI. 1945	2853	2547	306
31. XII. 1945	2850	2557	293

Ubylo tedy za půl roku asi 500 obyvatel vesměs Čechi, poněvadž Němci byli z německých území evakuováni a přidělováni zemědělcům na práci, takže jich vlastně přibývalo.

Uvádím všechny občany, kteří se odstěhovali osídliti pohraničí a to do Šternberka:

1. Brank Josef č. 184, tovární dělník,

2. Bradáč Miroslav č. 351, respicient fin. pohr. stráže,
3. Buchta Štěpán č. 200, stolař,
4. Burýšek Česek č. 83, zedník,
5. Celý Rudolf č. 115, soustružník,
6. Drtil Jan č. 213, zaměst. ČSD,
7. Frey Josef č. 491, zámečník,
8. Gavlasová Marie č. 245, pensistka – v domácnosti,
9. Hándl Jiří č. 199, kanc. oficiant,
10. Hejný Oldřich č. 154, obchodní příručí,
11. Hykel Vojtěch č. 181, šofer,
12. Kabelík Václav č. 83, stolař,
13. Kamanáš Vojtěch č. 122, stavební asistent,
14. Koštianský Antonín č. 477, pensista,
15. Krylová Jarmila č. 292, dělnice,
16. Lipenský Antonín č. 234, četn. strážm.
17. Loprais Rostislav č. 477, učitel,
18. Lonn Vojtěch č. 298, obch. příručí,
19. Lukešová Ludmila č. 181, v domácnosti,
20. Martinovský Frant. č. 355, počroklastič,
21. Mikulec Stanislav č. 387, stolař,
22. Motlín Bořivoj č. 432, soustružník,
23. Motl Josef č. 46, zem. dělník,
24. Novák Karel č. 61, sedlář,
25. Olšil Karel č. 154, komin. pomocník,
26. Olejníček Josef č. 119, úředník,
27. Petrovský František č. 19, dělník,
28. Petříková Marie č. 175, zem. dělnice,
29. Pláček Josef č. 184, ošetřovatel,

30. Pokorný Bohumil č. 200, stolař,
31. Rathuský Jan č. 501, staveb. dělník,
32. Romaňík Petr č. 170, elektromechanik,
33. Rumler Teodor č. 177, obch. cestující,
34. Slezáček Jan č. 113, stolař,
35. Šinclová Věra č. 341, v domác.
36. Tichý Josef č. 189, zedník,
37. Vávrová Libuše č. 176, praktikantka,
38. Vejpustek Richard č. 340 četn. vrch. strážn. v. v.,
39. Vojáček Josef č. 405, straj. zámečník,
40. Římský Jindřich č. 401,
41. Voráč Josef č. 346, stolař,
42. Vrbková Anna č. 94, v domácnosti,
43. Zelený Alois č. 167, stolař,
44. Zelený Jan č. 86, soustružník,
45. MUDr Stojanov Sergej č. 273, zubní lékař,
46. Kozar Fridolín č. 158, pekař,
47. Kluka Rudolf č. 24, zam. ČSD.
48. Krylová Božena č. 319,
49. Bartoněk Bedeněk č. 208,
50. Chromčáková č. 167,
51. Hándl Josef č. 369,
52. Zbořil Josef č. 110,
53. Součer Josef č.
54. Vovrák Jan č. 289, stolař,
55. Hánl Josef č. 427, obch. příručí,
56. Oščádal Jaroslav č. 360, zem. zřízenec,
57. Sklenář Leopold č. 150, invalida,

58. Rýpar František č. 154, pekařský pomocník,
59. Drealerová Antonie č. , v domácnosti,
60. Žižka Miroslav č. , stolař,
61. Weinlich Vojtěch č. , stolař,
62. Zdražil Štěpán č. , tesař,

do Babic, okr. Šternberk:

1. Myšák Oldřich č. 53, čeledín,
2. Rischka František č. 140,
3. Škorda Alois č. 152, dělník ve mlýně,

do Chabičova, okres Šternberk:

1. Koupil Vladimír č. 212, zem. dělník,

do Dálova, okres Šternberk:

1. Hlavinka Antonín č. 380, tov. dělník,
2. Lichtlau Jan č.

do Domašova, okres Šternberk:

1. Benda Alois č. 137, obuvník,
2. Benda Oldřich č. 137, obuvník,
3. Böze Sophie č. 137, v domácnosti,
4. Pohořelský Antonín č. 92, truhlář

do Dlouhé Loučky, okres Šternberk:

1. Olšanský Vojtěch č. 117, stolař,

do Králové okres Šternberk:

1. Sobota František č. 144, zaměstnanec ČSD.

do Lnžic, okres Štemberk:

1. Kuchař Viktor č. 54, kam. dělník,

do Komárova, okres Štemberk:

1. Špička František č. 201, tov. dělník,

do Lhoty, okres Štemberk:

1. Stejskal Antonín č. 116, tov. dělník,
2. Theimer Jan č. 38, rolník,

do Mutkova, okres Štemberk:

1. Dostálová Marie č. 15, služka,
2. Zhánělová František č. 101, dělník,
3. Školut Stanislav č. 364, dělník,
4. Kalabisová Mil. č. 149,

do Varvic, okres Štemberk:

1. Elšík Josef č. 57, dělník,
2. Kamarád František č. 351, kovář,
3. Kubíček Bohumil č. 352, při hospodářství,
4. Obručová Vlasta č. 57, v domácnosti,

do Újezda, okres Štemberk:

1. Bašný František č. 423, zaměst. ČSD.
2. Dokoupil Bohumil č. 253, krejčí,
3. Varecha Oldřich č. 338, stolař,
4. Pavlík Josef č. 20, obchodník dobytkem,

do Unčova, okres Štemberk:

1. Kundrelovský Otto č. 5, enkrář,
2. Pospíšil Břetislav č. 154, tov. dělník,
3. Pospíšil Jan č. 154, kotl. pomocník,
4. Zbořil Vladimír č. 306, stolař,
5. Pokorný Josef č. 200, elektrotechnik,

do Mladějovic okres Šternberk:

1. Krister Václav č. 441, zedník,
2. Olšanik Josef č. 21, rolník,
3. Šipula Josef č. 90, rolník,
4. Václavková Božena č. 20, služebná,

do Oskavy, okres Šternberk:

1. Straka Jan č. 53, stolař,

do Ondrášova okres Šternberk:

1. Horák Josef č. 21, učitel,

do Těšíkova, okres Šternberk:

1. Zatloukal Václav č. 47, zedník, okr. cestář,
2. Stejskal Jan č. 101, zeměd. dělník,

do Mor. Berouna, okres dtt.

1. Buchta Jaroslav č. 57, dělník,
2. Fiala Jaroslav č. 472, čeledín,
3. Hlavinka Vojtěch č. 55, tov. dělník,
4. Kulva Josef č. 302, modelář,
5. Klimková Alžběta č. 10, dítě,
6. Kňůrková Amálie č. 302, v domácnosti,

7. Kutalová Ludmila č. 331, v domácnosti,
8. Macek František č. 382, stolař,
9. Melichárková Růžena č. 10, zeměd. dělnice,
10. Odložil Adolf č. 434, dělník,
11. Pěřinová Ludmila č. 10, zeměd. dělnice,
12. Polák Jan č. 10, tov. dělník,
13. Pospíšil Štěpán č. 473, topič,
14. Růžička Josef č. 10, dělník,
15. Šponer Jindřich č. 126, šeledín,
16. Bhála Štěpán č. 9, stolař,
17. Kutal František č. 126, slévač,
18. Krůvávek Antonín č. 176,

do Domašova u Bystřicí, okres hor. Berouna:

1. Arnold Karel č. 137, dítě,

do Šumperka okres att.

1. Adámek Stanislav č. 308, šišník,
2. Donátek Bohumil č. 177, tov. dělník,
3. Jílek Karel č. 352, tov. dělník,
4. Jirava Josef č. 438, zámečník,
5. Klusáková Marie č. 253, modistka,
6. Novák František č. 253, zaměst. ČSD.,
7. Pavlík Václav č. 140, zaměst. ČSD.,
8. Pospíšil Jaroslav č. 212, holič. učeň,
9. Pospíšil Jaroslav č. 212, stráž. trati,
10. Pravdová Marie č. 497, v domácnosti,
11. Prečanová Ludmila č. 71, studující,

12. Zbořil Josef č. 417, pekař,
13. Koutná Libuše č. 206, modistka,
14. Kameníček František č. 50, obchodník,
15. Černý Josef č. 309, krejčí,
16. Rašovský Josef č. 81, berní ředitel,
17. Jiřičný Josef č. 178 zubní technik,
18. Březina Karel č. 57, tech. úředník, do Bludova,
19. Korgrová Emilie č. 434, v domácnosti, do Bludova,
20. Kubíček Eduard č. 47, topič v. v., do Dol. Studének,
21. Podhorná Marie č. 44, zeměd. dělnice, do Frankštátu,
22. Podhorný Jaroslav č. 38, obchodník, do Hanušovic,
23. Strnad Jan č. 288, žel. p. ú. v. v., do Králce,
24. Vinklárek Frant. č. 151, zaměst. ČSD., do Něm. Libiny,

do Zábřeha okres Zábřeh:

1. Němec František č. 141, zaměst. ČSD.,
2. Stuchlý Vilém č. 181, železničář,
3. Žváček Antonín č. 146, železničář, do Boluslavic,
4. Hejtman František č. 169, v. adj. ČSD., do Mohelnice,
5. Kutal Vladimír č. 348, stolař, do Postřelmova,
6. Vrvotný Teofil č. 255, traťmistr, do Krasikova,
7. Pobucký Vilém č. 215, železničář, do Hoštejna,
8. Smékal František č. 105, železničář, do Sudkova,
9. Šincl Josef č. 35, výp. cement. zbůř, do Mohelnice,
10. Weberová Ljubočka č. 169, úřednice, do Mohelnice,
11. Žák Josef č. 239, železničář, do Skaličky,
12. Vykydal Antonín č. 20, čeledín, do Žarcetína,

do Bruntálu okres dtt.

1. Břerina Josef č. 12, zemědělský dělník,
2. Zubrová Hedvika č. 402, v domácnosti,

do Mor. Třebové okres dtt.

1. Jurásek Antonín č. 177, vlakvedoucí, do Svitav,
2. Kotisa Alois č. 277, kontr. asist. do Čtyřiceti Lámů,

do Opavy okres dtt.

1. Král Josef č. 307, účetní, do Ordes,
2. Motáňová Eva č. 432, tov. dělnice, do Albrechtic,
3. Patzeltová Marie č. 167, v domácnosti, do Žimrovic,
4. Weichslová Božena č. 211, uč. mat. školy, do Hradce,

Okres Frýnaldov:

1. Leitrová Anna č. 281, dělnice, do Tomíkovic,
2. Hrabánek František č. 227, resp. pohr. fin. stráže, do Ondřejovic,
3. Hemerka Jan č. , resp. pohr. fin. stráže, do Ondřejovic,

Okres Nový Jičín:

1. Novák František č. 383, polic. praporčík, do Šenova,

Okres Olomouc:

1. Fukna Jaroslav č. 183, do Olomouce,
2. Polách Antonín č. 185, dělník, Mrklasy,
3. Krist Karel č. 142, do Slavonína,

Okres Krnov:

1. Joklová Viktorie č. 237, do Krnova,
2. Pavlík Eduard č. 83, zemědělec, do Piskořova,

3. Souček Tumtiček č. , šofer, do Pískorova,
4. Kovaříková Naděžda č. 261, v domác., do Pískorova,

Okres Litoměřice:

1. Zbořil Vladislav, č. 55, rolník, do Žitonic,

Slovensko:

1. Hlinková Helena č. 439, dělnice, do Bratislavy,
2. Eckhartová Gisela č. 372, do Píšťan.

1952

Změna ve vedení matrik

Dosavadním vedením matrik byly pověřeny farní úřady, kde byly také matriky uloženy. V poslední době se však stala změna a matriky byly svěřeny místním a okresním národním výborům. Přehled těchto změn podává dolejší tabulka:

Matriční zápisy pro jednotlivé obce, zapsané v <u>žim. kat. církevních</u> matrikách vedených do 31. 12. 1949.

Matriční obvod poměstává z obcí: Štěpánov a Březe.

Název obce	Druh zápisu	Signatura ročníků	Farní úřad, který dosud matr. vedl	Orgán, u něhož jsou dosud matr. uloženy
Štěpánov	společné	1668-1785	Štěpánov	kraj. arch. Jánovice
"	rodné	1785-1866	-"-	-"-
"	"	1867-1949	-"-	MNV ve Štěpánově
"	oddací	1785-1851	-"-	kraj. arch. Jánovice
"	"	1852-1949	-"-	MNV ve Štěpánově
"	úmrtní	1785-1847	-"-	kraj. arch. Jánovice
"	"	1848-1949	-"-	MNV Štěpánov
Březe	rodné	1785-1949	-"-	MNV Štěpánov
"	oddací	1785-1949	-"-	-"-
"	úmrtní	1785-1949	-"-	-"-
Krnov	společné	1926-1949	-"-	MNV Hnojice

Vojenské matriky:

Štěpánov	oddací	1837-1861	Štěpánov	kraj. arch Janovice
"		1862-1867	-"-	-"-
	úmrtní	1837-1861	-"-	-"-

Židovská matrika:

	rodní	1853-1874	-"-	kraj. arch. Janovice.

Pravoslavné církevní matriky vedení do 31. 12. 1949.

Matriční obvod: Štěpánov a Bělce

Obce okresu Šternberk a Štěpánov a Žleb okr. Olomouc	- společné	1924-1932	Štěpánov	JNV v Olomouci
	rodné	1933-1949	-"-	-"-
	oddací	1933-1949	-"-	-"-
	úmrtní	1933-1949	-"-	-"-

Matriky československé církve.

Část matriky je u ONV Olomouc a část od r. 1922 u MNV v Bohuňovicích

Matriky osob bez vyznání

jsou u Okr. nár. výboru v Olomouci.

Jak z uvedené tabulky patrno, byly kroniky řím. katolické starší než asi z polovice 19. století odvezeny do Olomouce a odtud převezeny k uschování na zámek v Janovicích u Rýmařova. Matriky mladší než uvedené byly ponechány u MNV k úřední potřebě.

Matriky církve pravoslavné, bez vyznání a částečně církve československé ponechány u ONV v Olomouci.

Matriky řím. katolické byly psány latinsky až do r. 1691, kdy tehdejší farář premonstrál hradišťský kanovník Stanislav Crok začal psáti česky všecky zápisy – první z 29/VIII 1691 a podepisoval se rovněž česky Stanislav.

Dle „obecní matriky" usedlých hoferů, sirotků a cigánů z roku 1869 a dle „Popisu duší farnosti štěpánovské z roku 1871" bydlely ve Štěpánově tři židovské rodiny se 12 členy a to:

1, Friedel Jakub, hostinský v č. 36 na býv. róle
2, Leman Adolf " v č. 126 v nyn. Sokolovně
3, Hirsch Isák, hofer v č. 18.

Další zajímavosti se dočítáme v „Obecní matrice" o dvou rodinách usedlých cigánů a to v č. 46 a 60. Zajímavé jsou poznámky o těchto rodinách: bez povolení serdani – zemřel v trestnici na Mírově – zemřela, povídala to Matilda Richtr.

Založení JZD ve Štěpánově zůstalo v roce 1952 tvrdým a nerozluštěným oříškem, ačkoliv bylo provedeno několik přesvědčovacích akcí zemědělců, hlavně středních a malých. JZD

1. ledna 1952 založen nový zdravotní obvod pro obce Štěpánov, Březce, Liboš, Kr- Zdravotní obvod

nov a Chomoutov se sídlem ve Štěpánově.

Zvěrolékařský obvod. 16/8 52 zrušen zvěrolékařský obvod ve Štěpánově a od 1/9 přidělen Štěpánov do Příkar.

Správa kanalisace 30/9 52 převzala krajská vodohospodářská správa v Olomouci místní kanalisaci.

Nár. správa č. 36 V září 1952 likvidována národní správa v č. 36 (Dvorský) a pozemky přiděleny do nuceného nájmu zemědělcům od 3-15 ha po 1-6 ha.

Potrestání zemědělci 19/11 52 byli potrestáni lidovým soudem v Olomouci pro nesplnění dodávek mléka tito zemědělci:

Šťarnovský Frant. č. 2 - 20.000 Kč a 2 měs. vězení
Zbořil Břetislav č. 10 - 50.000 Kčs a 5 " "
Běhal Vlad. č. 11. - 40.000 " a 3 " "
Kameníček Jar. č. 12 - 50.000 " a 5 " "
Hrabal Josef - 50.000 " a 4 " "
Kameníček Jos. č. 7. - 50.000 " a 5 " "
Kameníček Jos. č. 34 - 80.000 " a 8 " "
Dočkal Jos. č. 13 - 50.000 " a 5 " "

Slintavka 22/11 vypukla ve Štěpánově slintavka s 9 těžkými případy. Po dobu nákazy byl vydán zákaz shromažďování, uzavřeny školy, kostely a hostince, zákaz zábav a bohoslužeb.

Školní děti dostávaly úkoly místním rozhlasem.
Veškerý dobytek byl očkován proti slintavce.

5/2 52 zahájila svou činnost školní stravovna v č. 121 (v býv. hostinci Jos. Výhnánka) Školní stravovna
Významná tato sociální akce byla občany radostně uvítána. Ihned se přihlásilo 105 dětí a učitelů.

Jima byla celkem mírná o nejnižší teplotě -14°C a po 29 dní byl celodenní mráz. V polovic února po 60 hodin padal sníh a byla výborná zimice. Napadlo sněhu 30 cm a bylo nutno protahovat silnice sněhovými pluhy taženými třemi páry koní. Na návsi byly metrové hráze. Únor a březen byly chladnější ledna. Počasí.
Jarní měsíce byly dosti teplé s dostatkem vláhy. Červen a červenec byly velmi teplé. Zatím co v červnu spadlo mnoho vláhy - srpen byl velmi suchý a velmi teplý, takže louky a jetele byly vypáleny a rozmnožily se myši. Podzimní měsíce byly vlhké a poměrně teplé, zatím co listopad a prosinec byly chladnější. Babí léto vůbec nebylo.

Úroda třešní byla velmi dobrá, ka- Úroda.
dlátek slušná, jiného ovoce však nedostatek; pro jablka se jezdilo na sev. Moravu 1 kg za 20 Kčs.

Úroda brambor slabá, hlavně u raných. Obilí málo a velmi špatné jakosti. Dodávky vyčerpaly zásoby, takže na hmotné nezůstalo nic.

Sklizně otavy a druhé seče jetele pro velká sucha velmi špatné.

Úroda cukrovky slabá asi 150q z 1 ha.

Kulturní činnost.

Kulturní činnost nevyniká četnými podniky, ale zato hodnotnými.

Bylo sehráno 7 divadel, z nichž 3 dětské (Popelka - střední škola z Holice i s vlastním orchestrem; na ostatním se podíleli místní pionýři a ČSM. 2 divadel pro dospělé třeba vyzvednouti: Jiráskova „Lucerna" - ochotníci z Hnojic, Tylova „Tvrdohlavá žena" místní ochotníci a „Palackého třída 27" - Sigma Lutín.

Slabá divadelní činnost doplněna hodnotnými koncerty: koncert mistra Vronského. ho na housle a 7/6 koncert Moravské filharmonie z Olomouce, jež předvedla nejlepší Straussova díla.

Oslavy květnové a říjnové revoluce konány obdobně jako v předešlých letech.

13/4 byla velká oslava 70. výročí trvání místního hasičského sboru za účasti sborů z celého okresu.

1946

Odsun Němců.

Rok 1946 byl charakterisován odsunem Němců z okresu šternberského přes štěpánovský sběrný tábor do Říše.

1. I. 1946 předán Štěpánov sběrným úřadem a správou v Olomouci zpět do Šternberka.

Soupis přířectva.

K 1. I. 1946 proveden soupis hospodářského přířectva s tímto výsledkem:
koní 155 z toho hříbat 29, hovězího 480 z toho telat 212, vepřového 782 z toho prasnic 107, koz 596, slepic 1929 + kohoutů, kachen 40 + kačerů, krocanů 7, perliček 7, hus 118.
Prodejní ceny chovných kusů dle kvality (dojivosti) 9-16.000 Kčs, jalovice 20 Kčs 1 kg.

Prodej triangulačních věží.

24. I. 1946 prodány dvě triangulační věže (v nadjezdu a v Oskavském lese) za 28.000 Kčs. Tyto věže byly postaveny před okupací pro účely zeměměřické. Nedostatek dřeva vyhnal ceny dřevěných již dosti pešlých věží tak vysoko. Koupili je Trojbal František a Dolenský Josef.

Soupis domů a bytů.

30. I. 1946 proveden soupis domů a bytů. Zjištěno k tomuto dni 521 obydlených domů s 919 byty a 14 neobydlených s 948 domácnostmi a 2837 obyvateli

1 místností	2	3	4	5	6	7	8	Celkem
225	468	170	42	12	–	1	1	919

s vodovodem 48 bytů,
s elektrickým osvětlením 693 bytů,
s ústředním topením 1 byt.

Odsun Němců.

Odsun Němců z okresu šternberského byl proveden během roku 1946 ze sběrného tábora ve Štěpánově, který byl zřízen v bývalých železárnách proti nádraží a sestával ze čtyř dřevěných baráků a z dvouposchodové kancelářské budovy. Sem byli postupně sváženi Němci z celého okresu silnými nákladními auty Unra a to vždy 1200 pro jeden transport. Těchto 1200 Němců svážela rychlá auta po 4 dny od rána do noci a způsobovala štěpánovským občanům podél silnice za velkého sucha a vedra pravá muka spoustami zvířeného prachu. Okna nebylo možno vůbec otevříti a přes to bylo v bytech plno prachu. Tato rychlá auta zničila i dosud dobrou okr. silnici přes vesnici. Vždy na jednom autě byly sbalené svršky ve velkých rancích, kufrech a koších a na druhém jejich vlastníci často velmi zpupně hledící. V zatáčkách někdy setrvačností spadlý balík se úplně roztříštil a u Mor. Hůzové i jeden Němec v zatáčce vypadl a zabil se. Po dovezení celého transportu byly prohlédnuty 13 financí všechny svršky a cennosti (zlato, šperky, peníze, vkladní knížky a t. d.) byly zabaveny a svršky odváženy na předepsané množství 50-75 kg. Tělesné prohlídky žen prováděly bývalé ošetřovatelky. Vynalézavost Němců byla veliká a dovedli si cenné věci ukrývati před bystrými zraky financů. Odjezd připraveného transportu býval pravidelně v neděli večer. Transporty byly nakládány v neděli dopoledne do 30 vagonových nákladních vlaků zvláště upravených a svršky museli dovážeti z baráků do vagonů rolníci ze Štěpánova a okolních vesnic na žebřiňácích a to pravidelně v neděli. Každý Němec obdržel 10.000 marek a potraviny na cestu (3 dny). Všechny transporty ze Štěpánova směřovaly do

amerického pásma Německa oblast švábská a bylo jich vypraveno celkem 26 a odsunuto jimi 32,43 osob. První transport odjel z Republiky 25. I. 1946 z Plzně, ze Štěpánova pak 18. II. 1946.

I. odsun	18. V. 1946	1200	ze Šternberka,	
II. -"-	24. II. 1946	1200	-"-	-"-
III. -"-	14. IV. 1946	1200	z Uničova,	
IV. -"-	27. IV. 1946	1200	z	-"-
V. -"-	I. 1946	1200	z	-"-
VI. -"-	15. V. 1946	1200	z	-"-
VII. -"-	22. V. 1946	1200	ze Šternberka	
VIII. -"-	9. VI. 1946	1200	ze	-"-
IX. -"-	17. VI. 1946	1200	ze	-"-
X. -"-	23. VI. 1946	1200	ze	-"- (ze Štěpánova 30-V)
XI. -"-	2. VII. 1946	1200	z různých obcí	
XII. -"-	8. VII. 1946	1200	z	-"- (ze Štěpánova 60-V)
XIII. -"-	13. VII. 1946	1200	z	-"-
XIV. -"-	21. VII. 1946	1200	z	-"- (ze Štěpánova 2)
XV. -"-	31. VII. 1946	1200	z	-"-
XVI. -"-	7. VIII. 1946	1200	z	-"- (ze Štěpánova 6)
XVII. -"-	13. VIII. 1946	1200	z	-"-
XVIII. -"-	20. VIII. 1946	1200	z	-"-
XIX. -"-	27. VIII. 1946	1200	z	-"-
XX. -"-	3. IX. 1946	1200	z	-"-
XXI. -"-	10. IX. 1946	1200	z	-"-
XXII. -"-	17. IX. 1946	1200	z	-"-
XXIII. -"-	29. IX. 1946	1200	z	-"-
XXIV. -"-	9. X. 1946	1200	z	-"-
XXV. -"-	22. X. 1946	1200	z	-"-
XXVI. -"-	27. X. 1946	210		-"- (7 vagonů)

Celkem bylo odsunuto z okresu Šternberského 32.436 osob.

Okresní národní výbor ve Šternberku odvezl všechny zbylé textilie do Šternberka a nádobí rozprodal ve Štěpánově 22.XI.46 a sběrný tábor byl úplně zrušen 30.XI.1946.

Na okrese zůstalo ještě 1991 osob ze smíšeného manželství, které zde už patrně zůstanou a asi 200 osob z posledního transportu, kteří byli přiděleni k zemědělcům na práci.

Tím se skončil staletý boj národnostní ve Šternberku a kraj kdysi ryze český kolonisovaný za Přemyslovců a po 30 leté válce Němci (horská a severní část okresu) stal se zase ryze českým a splnila se věštba Komenského „že vláda věcí Tvých vrátí se o lidé český do rukou Tvých".

S posledním transportem 22.X.1946 uprchl dosavadní strážný v táboře Mottel Josef.

Plesy v roce 1946

	Datum	Pořadatel	Počet účastníků	1 Kčs připl. soc. pomoc	Dávka ze zábav
1	4.I.	Hasičský sbor	378	5	1512
2	12.I.	Legionáři a Svaz. os. pol. věz.	355	9	1252
3	19.I.	Pravoslavná církev	553	3	2159
4	26.I.	KSČ	368	7	1472
5	2.II.	Železničáři	309	10	1236
6	3.II.	Lidová strana	278	11	1112
7	9.II.	Nár. socialisté	343	4	1715
8	10.I.	Orelský	92	12	368
9	16.II.	Sportovní klub	652	2	2319
10	23.II.	Selská jízda	210	8	1260
11	23.II.	Sociální demokracie	376	6	1504
12	2.III.	Sokolské jibřinky	638	1	2916
		Celkem	4552	2892	18.825
		ze povolení plesy chud. fondu		−700	4.198
		-"- -"- k překročení polic. hod.		−600	23.023 Kčs
				4198	

6.–10. 1946 po prvé od regulace vylila se Oskava z regulovaného toku následkem rychlého tání sněhu na horách a to v Oskavském lese, v Kinově a v zahradě u Vyhlánků. Rovněž Morava zaplavila louky a pole a způsobila škody na ornicích a zvěři. — Povodeň

Olomoucká universita obnovena 21. II. 1946 ve 14.40 hod. schválením příslušného zákona Nár. shromáždění v Praze. — Olomoucká universita – obnovení.

26. I. 1946 projednala komise převzetí býv. železáren voj. správou ku zřízení skladiště leteckého materiálu.

14. II. 1946 předán Štěpánov Olomouci ke katastrálnímu měřickému úřadu ve Šternberku.

9. III. 1946 uspořádána v Sokolovně oslava 96 letých narozenin p. presidenta T. G. Masaryka za velké účasti občanů. — Oslava T. G. Masaryka.

1. IV. 1946 konána veřejná schůze M.N.V. v Sokolovně za účasti asi 500 občanů. Jednalo se o žádostech Němců o vystavení osvědčení o národní a státní spolehlivosti resp. o vrácení čsl. státního občanství. Jednání bylo velmi rušné, ale usnesení nemělo vlivu na rozhodování příslušných úřadů. — Veřejná schůze M.N.V. v Sokolovně.

V neděli 7. IV. 1946 pracovní brigáda 103 osob (91 mužů a 12 dorostů) zasadila dopoledne za 412 hod. 4.650 olšových sazenic v Oskavském lese. — Brigáda v oskavském lese.

13. IV. 1946 první vlaštovka.

21. IV. 1946 výstava klubu foto a kinoamateri v býv. mateřské škole v březecké ulici č. , nyní spolková místnost klubu.

Soupis ovocných stromů 1946.

1. V. 1946 proveden soupis ovocných stromů a keřů. Napočítáno:

1. Jabloně polo a vysokokmeny	1532	kusů
2. -"- zákrsky a tvarované	2338	-"-
3. Hrušně polo a vysokokmeny	691	-"-
4. -"- zákrsky a tvarované	501	-"-
5. Třešně	958	-"-
6. Višně	217	-"-
7. Švestky	2277	-"-
8. Slívy	177	-"-
9. Mirabelky a rynglé	144	-"-
10. Broskve	17	-"-
11. Meruňky	170	-"-
12. Vlašské ořechy	182	-"-
13. Celkem	9.213	-"-
14. Rybíz	4.562	keřů
15. Ungrešt	1.003	-"-
16. Celkem	5.565	-"-
17. Maliny	240	m^2

Pěstitelů 436

Svátek práce 1. V. 1946 - oslava.

1. V. 1946 svátek práce za horkého krásného dne oslaven průvodem vesnicí a slavností v Družstevním domě. Večer sehráno divadlo.

Dopoledne se súčastnilo velmi početné obecenstvo ze Štěpánova okresních oslav ve Šternberku.

6. V. 1946 zaveden letní čas, který skončil 7. X. 1946.

9. V. 1946 společná oslava 1. výročí osvobození. O 8 hod. ráno bohoslužby všech církví, a o 9 hod. trýzna za oběti okupace u pomníku padlých za velké účasti občanů. Slavnostními řečníky byli konsistor. rada řím. kat. farář Josef Slavík a pravoslavný farář Jaroslav Deutsch. O 7 hod. večer byl průvod vesnicí a 8 hod. večer v Sokolovně - akademie. Obec byla ozdobena a osvětlena.

10. V. 1946 odvod ročníku 1924.

22. V. 1946 byl proveden ve Štěpánově v zahradě č. 8 Petříka Bohumila výběr plemenných býků (býv. licencování) ze Štěpánova a okolních obcí. Výběr plemenných býků.

Volební agitace byla značná a vyvrcholila v posledním týdnu spoustou letáků, novin a plakátů, jimiž byly polepeny ploty i vrata. Ale ani ty nestačily, proto byly pomalovány vápnem i zídky a chodníky i domy a protivníci si prováděly poslední noci i různé taškařiny tím, že před-volte č... jim přimalovali ne... Volilo se v sále u Vylnánků (I) a v Sokolovně (II) od 8-4 hod. odpoledne s tímto výsledkem: Volby do ustavodárného shromáždění 26. V. 1946.

Kandidátky		u Vylnánků		Sokolovna		Celkem
č. 1	komunistická	359	+	276	=	635
č. 2	lidová	182	+	87	=	269
č. 3	soc. dem.	223	+	248	=	471
č. 4	nár. soc.	149	+	137	=	286
		913	+	748	=	1661
	bílé . . .	4		4		8
		917	+	752	=	1669
	neplatné . .	7		3		10
		924	+	755	=	1679

voličů celkem 1831
nevolilo 152,
z nichž mnoho se odstěhovalo do pohraničí kde i volilo.

Dle výsledku voleb do Nár. shromáždění byly obnoveny i místní národní výbory, takže jednotlivé strany obdržely v MNV tento počet mandátů:

1.)	komunistická	12	mandátů,
2.)	lidová	5	-"-
3.)	soc. demokracie	8	-"-
4.)	nár. socialistická	5	-"-
	Celkem . .	30	-"-

Ustavující schůze MNV se konala 3. VII. 1946 v sále u Vyhnánků a zvoleni:

předsedou Josef Neplech, učitel za KSČ.
I místopředseda Alois Vrba, úředník ČSD za Soc. dem.,
II -"- František Štamovský, volník za Lid.
obecní hospodář Josef Blaha, stolař,
pokladník Rudolf Čouka, tajemník MNV.

Oslava

28. V. 1946 večer o 8 hod. oslava 62 letých narozenin p. presidenta Dr Ed. Beneše v parku před poštou - proslov a koncert do 8 hod. večer.

Pomník

3. VI. 1946 po předchozím jednání s MNV konala se schůze přípravného výboru pro postavení pomníku obětem okupace a boju v Štěpánov. Zatím se názory a plány značně různí.

Sportovní hřiště.

5. VI. 1946 byla ustavující schůze výboru pro zřízení nového hřiště. Otázka nového hřiště už po několik roků

zaměstnává jak M.N.V. tak i tělovýchovné a hlavně sportovní organisace, ale zdá se, že jest v začarovaném kruhu. Čím dále se o ní jedná, tím vzdálenější jest její kladné vyřízení.

15. VI. 1946 konána v býv. železárnách komise o zbourání 3 vysokých komínů, které zůstaly v býv. železárně. Komise nerozhodla tuto otázku, ježto nutno předem si vyžádati dobrozdání ministerstva průmyslu. — Tvrání komíny.

16. VI. 1946 zrušila valná hromada Zemědělské záložny název záložny na „Občanská záložna."

19. VI. 1946 zvolen jednohlasně ustavovatelným Nár. shromážděním znovu presidentem zasloužilý bojovník o naši svobodu Dr Eduard Beneš. Na jeho počest uspořádala Mist. osvět. rada večer 20. VI. 46 v parku před poštou koncert. — Zvolení presidentem Dr Beneše.

22. VI. 1946 pohostinsky vystoupili v Sokolovně známí pražští komici Jára Kohout a Černý.

24. VI. 1946 očkování dětí proti neštovicím.

V červnu 1946 provedeu soupis orné plochy.

3. VII. 1946 konala se ustavující schůze obnoveného N.V. ve Štěpánově dle výsledku voleb do Nár. shromáždění. — Schůze v obnovení M.N.V.

Členy jsou: Neplech Josef, učitel č. 238 za KSČ.,
Blaha Josef, stolař,
Lipnerová Růžena, v domácnosti.

Předsedou MNV. byl zvolen Josef Neplech, za ČSČ,
I místopředseda Alois Vrba, za Soc. dem.
II -"- František Štarnovský, za Lid.

Na to zvoleno 7 členů rady MNV. a 7 komisí.

Seznam členů místního národního výboru ve Štěpánově po volbách 25. VI. 1946:

1.) Neplech Josef učitel Štěpánov čís. 238, předseda, za ČSČ,
2.) Bláha Josef skladník -"- č. 400, radní,
3.) Lipnerová Růžena v domácnosti -"- č. 98, člen
4.) Zapletal Antonín krejčí -"- č. 473, -"-
5.) Veselý Alois stolař -"- č. 170, -"-
6.) Léman Rudolf úředník -"- č. 62 -"-
7.) Zbořil Štěpán soustr. dřevo -"- č. 48 -"-
8.) Bednářík Květoslav autodopravce -"- č. 134 -"-
9.) Krištof Alois prap. SNB -"- č. 184 -"-
10.) Hynek Oldřich strážník -"- č. 178 -"-
11.) Lang Vojtěch zedn. mistr -"- č. 145 -"-
12.) Matiáš Josef kovář -"- č. 432 -"-
13.) Vrba Alois úředník ČSD -"- č. 384, I nám., za p. d.
14.) Schneider Josef řid. uč. -"- č. 232,
15.) Olšanský Josef úředník -"- č. 476, radní,
16.) Bartoš Hynek skladník -"- č. 392,
17.) Svozil Vojtěch úředník -"- č. 152,
18.) Mačát Čeněk cúdič -"- č. 158,
19.) Kráčmar Florian dělník -"- č. 109,
20.) Špalek Alois krejčí -"- č. 158,
21.) Dokoupil Vojtěch rolník -"- č. 214, za Lid.
22.) Štarnovský Frant. rolník -"- č. 2, II nám., za Lid.
23.) Dravid Jan rolník -"- č. 30, radní,

24.) Vidlář Vojtěch hrejé Štěpánov č. 114,
25.) Zöllich Ludvík modelář -"- č. 328,
26.) Lysek Bohumil rolník -"- č. 90, za nár. soc.
27.) Bajerová Růžena v domácnosti -"- č. 496
28.) Kráčmar Štěpán sedlář -"- č. 435
29.) Durbný Filip úředník -"- č. 437
30.) Kameníček Josef rolník -"- č. 34

5. VII. 1946 večer oslava Husova s proslovem Dr. Klímy, fin. komisaře ve Štěpánově č. Za krásného večera hranice pláha vstříc velmi četným hranicím v pohraničních horách, jimž zavodila vatra na Vysoké Holi v Jeseníkách. Husova oslava.

14. VII. 1946 navštívil při zájezdu po Moravě p. president Dr. Ed. Beneš Olomouc, kterým se opět vracel 19. VII. 1946 po návratu z Opavy do Náměště n/Osl. do svého letního sídla. O 7 hod. toho dne projížděl po státní silnici Šternberkem, kde se účastnili jeho uvítání i občané štěpánovští a hlavně děti. President Dr. Ed. Beneš v Olomouci.

19. VII. 1946 konala se ve Štěpánově přehlídka plemenných kanců ze Štěpánova a okolí (licence).

26. VII. 1946 polární záře v 1/2 1 hod. spůlnoci. Polární záře.

4. VIII. 1946 oslavil místní Sbor dobrovolných hasičů 60 let svého trvání veřejným cvičením a zahradní slavností u Vylmánků, při níž byli členové za letou činnost vyznamenáni. Hasiči 60 let trvání.

11. VII. 1946 se zhavil druhý poválečný Vávřinecká za Vávřinecká-oslava.

úmorného vedra po noční bouři a víchřicí a lijákem. Kramářů bylo 31, ale koupěchtivost budila nedostatek peněz. Zábavních podniků bylo dosti, rovněž i tanečních zábav, které se konaly ve 3 hostincích.

Arcibiskup Jeleftrij zde na návštěvě.

19. III. 1946 navštívil pravoslavnou církev ve Štěpánově arcibiskup Jeleftrij exarcha moskevské patriarchie v Československu. Tento vzácný host se podepsal první do zlaté pamětní knihy obecní.

Věnování

29. III. 1946 se usnesl M.V.V. věnovati 2875 Kčs na opravu pozemkových knih značně poškozených úschovou za války.

Polní práce 1946.

Jarní polní práce byly zahájeny 19. II. 1946 setím ječmena a rychle pokračovaly v normálních termínech. Abnormálně teplé a suché počasí v dubnu a květnu až do 1/2 června způsobilo mnoho škod na pozdě setých jařinách a řepách a pozdě sázených bramborách. Ba některé pozemky nebylo možno vůbec pro sucho oseti. Největší škody byly na štěrkovitých půdách a na pozdě setých řepách, které vůbec nevzešly a byly znovu zasety po deštích které se konečně dostavily 10. VI. 1946 a protrhovaly se až těsně přede zněmi ba i v nejpilnější žně, které začaly abnormálně brzy 10. VII. 1946. A vše bylo zralé téměř současně.

Ale příroda zase mimořádně v létě napravila to, co na jaře pokazila. Po deštích vše ožilo a horko urychlilo vzrůst i sklizeň a to jak na poli tak v zahradách. Zelenina, mrkev, petržel, salát a jiné se sela až třikrát, ale teprve po deštích všechno vzešlo, třebas v kolikati řádkách, podobně jako řepy. Polívání v zahradách nemělo vůbec při suchu a vedrech významu.

Vedra urychlila sklízeň, takže rané třešně se trhaly již 20. V. 46, jilmové semeno uzrálo v lese již 15. V. 1946 a zaseté již 28. V. 46, vzešlo, zatím co normálně zraje 1. VI. Sklízeň sena byla minimální a sena uschla na zeleno.

Žně, jak jsem se již zmínil začaly již 10. VII. 1946 a sklízeň obilí byla velmi nestejná. Zatím co obilí za dobrých půdách dalo dosti dobrý výnos, ve štěrkovitých půdách a v jižní a západní části katastru postižené myšmi, povodní a holomrazy dala minimální sklízeň a na polích kolem hračice byla sláma tak krátká, že obilí se nedalo vůbec vázati. Nejhorší výnos poskytly ozimé pšenice od myší a mrazů velmi prořídlé a zaplevelené. Žně skončily úplně do konce července a výmlat rovněž rychle pokračoval, poněvadž se mlátilo dosti obilí přímo z pole, čímž se ušetřilo mnoho času a pracovních sil, kterých po odsunu Němců v červnu a červenci byl velký nedostatek, takže na žně bylo uvolněno 12. VII. 1946 ze zdejšího sběrného tábora přechodně 23 Němců. Od 13. VII. do 23. VII. 46 bylo přiděleno 10 vojáků ze Šternberka, od 15.–27. VII. 11 vojáků z Olomouce a 3 vojíni s koňmi. Žně pro velká vedra kladla na žňové pracovníky značné požadavky hlavně ke konci od 23.–28. VII. (přes 40 % C).

Sklízeň úrody.

Sklízňové průměry byly velmi nestejné:

z pšenice	ozimé	od 7·50 – 20 q	po 1 ha
-"-	jarní	20 q	-"- ,
	žita	15 q	-"- ,
	ječmené	20 q	-"- ,
	ovsa	20 q	-"- .

Předžňové deště a teplo urychlilo a způsobilo skvělou sklízeň ranných brambor 40–50 q po míře a nebylo je možné

vůbec prodati. Mimo něco málo nejranějších všechny ostatní zůstaly neprodány a bylo nutno je zkrmovati a sušiti v Šumvaldě a Těšeticích. Za těchto okolností nebyla vůbec předepsána povinná dodávka brambor.

Podobně tomu bylo se zeleninou. Salátu a okurků byly plné zahrádky (Kameníčkovi Jos. č. 34 shnilo 10.000 hlávek salátu) a nikdo je nechtěl ani zadarmo. Okurky se hromadně zavařovaly (až 50 kg v rodině) což mělo zase za následek honbu za zavařovačkami. Podobně i úroda rajských jablíček, květáku, třešní, kadlátek byla zakonní.

Sklizeň pozdních brambor započala předčasně již v druhé třetině září a byla dobrá.

Sklizeň cukrovky začala 1. X. 1946 a byla skončena 26. X. 46 za pomoci vojínů z posádky štemberské a za poměrně příznivého počasí. Na váhy Rolnického cukrovaru v Litovli a Spolku mor. cukrovarů ve Vel. Bystřici dovezeno celkem 22388·99 cukrovky, průměrně má sklizeň 40·3 q na 1 ha při osetě ploše 111 ha. Z nádraží odvezena cukrovka do cukrovarů do 20. X. 1946.

Výstava ovoce a zeleniny.

22. IX. 1946 výstava ovoce a zeleniny v měšťanské škole za velké účasti vystavovatelů i obecenstva.

Při poměrně slabé úrodě jablek u nás dováží se jich celé fůry z pohraničí Uničovska za 4–6 Kčs 1 kg.

Velká úroda žaludů.

Po dlouhé době velká úroda žaludů. Jedna třída měšťanské školy jich nasbírala za půl dne přes 100 kg, celkem bylo nasbíráno dětmi 376 kg žaludů za což obdrželi odměnu 972 Kčs.

24. X. 1946 provedl obv. zvěrolékař Kulich malermizované malcinování všech koní a hřebat v počtu 154.

3. X. 1946 zabit kolem Turek František, dělník ve Štěpánově č. , nastal u něj výron krve do mosku a smrt. — Smrtelné zranění.

10. X. 1946 ráno mezi 4 až 3.45 hod. byl pozorován krásný přírodní úkaz na nebi – rej meteoritů. — Přírodní úkaz.

V říjnu a listopadu 1946 vyplňovány a podávány přiznání k dávce z majetku a z přírůstku na majetku, při čemž rozhodující pro stanovení přírůstku na majetku tyto dny: rozhodný den počáteční 1. I. 1939 a konečný 15. X. 1945. Dvě komise berní správy ve Šternberku přijímala tato přiznání u M.N.V. ve Štěpánově ve dnech 5.–21. XI. 1946 v kanceláři M.N.V. — Přiznání k dávce z majetku.

27. X. 1946 v předvečer národního svátku za velmi nepříznivého počasí zahájeny slavnosti sletové symbolicky zapálením vatry na stenskové haldě, což provedly všechny sokolské jednoty postupně od Prahy na všechny strany světové. Bohužel hrozné počasí – sněhová vichřice s ideštěm značně oslabila dobře připravovaný nástup do XI. sletu. — Slavnosti předsletové – zahájení.

28. říjen 1946 se probudil za sněhových přeháněk a nevlídného počasí. Po slavnostních bohoslužbách byla na chodbě v měšťanské školy odhalena pamětní deska dvěma umučeným odb. učitelům Vojtěchu Opíchalovi rodáku z Mor. Lůzové a Ladislavu Hejnému. – Na to byla oficielní oslava u pomníku padlých, při níž místopředseda N.V. Alois — Oslava 28. X. 1946.

Vrba přečetl slib o splnění dvouletky. Státními hymnami byla slavnost ukončena.

Národní fronta - ustavující schůze.

21. XI. 1946 konala se ustavující schůze Národní fronty v níž jsou zastoupeny všechny politické strany a jež jest jakousi společnou tribunou a mluvčí všech politických stran.

Zimní čas - zavedení.

1. XII. 1946 o 3 hod. ráno začal tak zvaný zimní čas tím, že se hodiny posunuly o 1 hod. zpět. Mělo se tím uspořiti elektrické energie, ale vzhledem k tomu, že jak ráno do 7 hod. a večer od 4 hod. jest tma, neušetřilo se tím nic.

Veřejná schůze MNV. v Pokolovně - rozprava.

11. XII. 1946 konal MNV veřejnou schůzi v Pokolovně za účasti 4 zástupců ONV ve Šternberku s předsedou v čele. Jednotliví členové rady referovali o činnosti svého oboru za uplynulý rok, načež byla debata o všech důležitých otázkách obecních, již se súčastnili jak zástupci okresu tak i místní občané.

Sbírka

15. XII. 1946 provedena sbírka na rozhlas a pomník presidenta T. G. Masaryka.

Nedostatek bytu pro st. obv. lékaře.

18. XII. 1946 odejel ze Štěpánova zatímní stát. obvodní lékař Dr Zlocký do Prahy, kde nastoupil v nemocnici Milosrdných sester v Praze Malé straně. Ježto pro nově ustanoveného stát. obv. lékaře MUDr Valentu z Náměště není uvolněný byt, jest obec s celým zdravotním obvodem ba lékaře a to až do 8. I. 1947.

20. XII. 1946 provedena při výdeji potravinových lístků korunová sbírka na pořízení insignií pro Palackého universitu v Olomouci, které se zavázaly pořiditi okresy kraje Olomouckého. Sbírka vynesla 2716 Kčs. — Sbírka

22. XII. 1946 srazily se v lukách u Lásky mezi stanicí Štěpánov a Olomouc dva nákladní vlaky. Lidských obětí nebylo, materiální škoda — Srážka nákladních vlaků.

23. XII. 1946 se vydávali v místních obchodech vánoční kapři.

30. XII. 1946 o 1/2 7 hod. ráno dal se přejeti vlakem u podchodu Konrád Klinka.

31. XII. 1946 byl oslaven Sylvestr vesele ve všech hostincích a na všech sylvestrovských večírcích.

Rozšíření telefonních stanic ve Štěpánově o nových 10 účastníků bylo provedeno v roce 1946. Dosud bylo připojeno ze Štěpánova 13 účastníků: — Rozšíření telefonních stanic.

1. četnická stanice
2. fy Novák Štěpánov č. 269, továrna nábytku,
3. Svačina Hynek č. 170, zvěrolékař,
4. Rolnické mlékařské družstvo,
5. Jáša Hubert, mlynář Liboš,
6. Bata,
7. Pavlík Josef č. 2 – Kučerová Julie,
8. Budoucnost
9. MUDr Emanuel Werner,

10. M. N. V. Štěpánov,
11. fy Jan Vážanský č. 21, továrna nábytku,
12. Ing. Kameníček Vojtěch,
13. Poláček František, nosorový výsek,
14. Vojáček Miroslav č. lisovna umělých hmot,

V roce 1946 bylo nově připojeno na telefonní síť 10 účastníků:

15. Nečesaný Zdeněk č. 75, obchodník,
16. Lang Vojtěch
17. Vojáček Miroslav,
18. Trešerová Andělka Mgr. lékárna,
19. Kamarád Josef, obchodník,
20. Vojenský sklad,
21. Dopravní úřad ČSD
22. Kryl Alois stavitel,
23. Hruška Josef zámečník a autosprávkárna,
24. Kráčmar Štěpán sedlář.

Zánik zemědělské usedlosti č. 8.

Zánik zemědělské usedlosti č. 8 Bohumila Petříka, který vlastní ještě usedlost č. 64. Budovy obytné a hospodářské pronajal fy Josef Ševčík, která značným nákladem zdopravila stodolu na autosprávkárnu a obytnou budovu přestavěla na 2 byty. Práce byly zahájeny v květnu 1946.

Zrušení a rozbořené domu č. 146.

Zrušení a rozbořené domu č. 146 patřícího ČSD. Dům stál na drážním pozemku proti č. 140 a byli v něm ubytovány 4 rodiny železničních zaměstnanců. Za bojů v Štěpánov ve dnech 6.-8. V. 1945 byl dělostřelbou silně poškozen (uvažen celý pravý roh) a v roce 1946 zrušen a rozbořen.

Zajímavé jest, že původní staniční budova – tehdy s názvem stanice Březce – byla na jeho místě (dle fotografie v díle

Pachtovné z polí upraveno nově zákonem č. 126/1946 Sb. dle čistého katastrálního výnosu takto: — Pachtovné z polí – nová úprava.

Třída bonitní	Čistý katastr. výnos do	Pachtovné v hodnotě obilí z 1 ha	Pachtovné v hodnotě obilí z 1 míry	Pachtovné v penězích *
2	71 Kčs	430 kg	16 kg	* průměrné ceny pšenice a žita.
3	55	410	82	
4	37	385	77	
5	21	300	60	

Mateřská školka na horním konci otevřena v č. 343, v konfiskovaném domku odsunutého Němce Jana Slabého. — Mateřská škola.

Hudební škola – filiálka hud. školy ve Šternberku otevřena 1. IX. 1946 v budově staré obecné školy. Učitelem ustanoven místní občan Zbořil Rudolf. — Hudební škola – otevření.

Drnec Rudolf č. 3 postavil ze základu nový dům na místě válkou těžce poškozeného a vypáleného domu. Byl zasažen 6. V. 1945 (z katuší) a smetena jemu střecha (oheň uhašen), 7. V. 45 (opět oheň uhašen) a teprve posledním šrapnelem vypáleným Němci od hračice 8. V. zapálen a vyhořel. Kolaudován 27. II. 1947 a obýván od 28. II. 1947. — Stavby a přestavby v roce 1946.

Adaptace a přístavba gruntu č. 8 Bohumila Petříka. Stodola adaptována na autosprávkárnu, obytné budovy úplně přestavěny a rozšířeny přístavbou do dvora a zřízeny tak dva dvoupokojové byty s příslušenstvím.

Vojáček Miroslav lisovna umělých hmot (bakelit) postavil z pěnového betonu novou lisovnu na poli za domem č. 31 a dřevěný barák pro tentýž účel.

Čecháček Ladislav stavitel z Olomouce postavil vzorkový dům z pěnového betonu na hutích u haldy proti hutní škole. Dokončen už v roce 1948.

Zraloš Bohumil pekař přistavěl kuchyň k č. 225.

Nové podniky a živnosti 1946.

1.) V býv. železárnách zahájil výrobu heraklitových desek

2.) Zamtéř stavitel Ladislav Čecháček z Olomouce zařídil výboru tvárnic z pěnového betonu. Výrobu zastavil koncem února 1947.

3.) Autosprávkárna fy Ševčík Josef zahájila v č. 8, patřícímu Petříku Bohumilu č. 64, dne 11. XI. 1946 činnost.

Zrušené živnosti v roce 1946.

1.) Sekanina Vladimír č. 130 převedl živnost zámečnickou na fy Josef Ševčík č. 8, autosprávkárna.

2.) Jiřičný Josef zubní technik č. 187 přesídlil do Šumperka a tak zůstal Štěpánov s okolím bez zubaře, ač před tím měl po 7 roků dva.

3.) MUDr. Emanuel Werner, stát. obv. lékař č. 307, přesídlil do Brna.

Ráz počasí v roce 1946

V lednu převážně mrzlo ale mírně nejnižší teplota -15 C 12. I. 1946, ale jakmile napadl sníh zima vždy týž den polevila, sníh rozstál a začalo znovu mrznout. Nebyla vůbec sanice. V únoru deštivé, blátivé počasí se sněhovými přehánkami a mírnými mrazíky do 6 C, jen koncem měsíce až 12 C. Březen byl dosti teplý a se setím se začalo 19. XI. 1946. Duben byl

abnormálně teplý a suchý, horka při 30°C a sucho podobně i květen a částečně červen. 10.V.1946 mráz, omrzly zaní brambory a zajolá jablíčka. Suchá perioda a horka trvaly od konce března až do 10.VI.1946. 13.VI. odpol. přítrž mračen změnil ráz počasí. Druhá polovina června byla zamračená a chladnější, deštivá až do začátku žní 10.VII.1946. 15.VII.1946 velký déšť přerušil žně, ale na to se vyjasnilo a otepslilo s častými dešti. Žně skončily do konce července. Srpen měl střídavé počasí, časté dešte, chladno. Září podobně. Říjen chladný, obdenní mrazíky až 9°C (26.X.) Celý listopad až do ½ prosince nevlídno, mokro, bláto, mlhy a nychravo. Obrat nastal 12.XII. kdy začalo mrznout a mráz celodenní vytrval až do konce roku. Největší mráz 19°C dne 20-21.XII. od 23.-31.XII. mírnější 3-7°C ale nikdy nerozmrzlo.

Vedra a sucho řádila od konce března do půl června 1946. Trpěli tím lidé, zvířectvo a plodiny, tyto obzvláště na štěrkovitých půdách. Řepy později seté nevzešly a byly znovu sety neb podsívány a to ještě i v červnu. Potrhovaly se těžně přede žněmi i ve žních, které začaly abnormálně brzy 10.VII.1946. Všechno obilí bylo zralé téměř současně. V zahrádkách zasetá zelenina rovněž nevzešla a byla některá seta 2x i 3x. (petržel, mrkev) a po deštích v červnu vzešlo všechno současně, podobně jako u řep, kde byly i dva řádky potom vedle sebe. V zahrádkách se denně polívalo, ale bez značného úspěchu. Následkem veder vše nepoměrně brzy zrálo. Třešněžané druhy již po 20.V.1946, jilmové semeno mutu 1.VI. uzrálo již 15.V.1946 a zaseté 17.V. vešlo již 28.V.1946.

Sucho a horko mělo ovšem vliv na výnos a to hlavně ve štěrkovitých půdách, kde již byla značná škoda od myší, jižní a jihozápadní část katastru od povodně a holomrazů.

1953.

Úvod

Kronika Štěpánova nebyla od r. 1946 napsána; nenašel se ochotný kronikář. V roku 1953 jmenoval MNV kronikářem Bohumila Přidola, ředitele střední školy v. v. Tento se zmíněné funkce ujal s podmínkou, že bude psáti kroniku od r. 1953 a teprve dodatečně vyplní mezeru od r. 1946 za výpomoci bývalého obecního tajemníka Rudolfa Čouky, který si dělával pečlivé poznámky kronikářské. Kronika za léta 1927–1946 byla rovněž napsána z jeho zápisů.

Dle výnosu ministerstva informací a osvěty má býti včele kroniky uveden životopis kronikáře.

Životopis kronikáře.

Bohumil Přidal narodil se 21. 9. 1890 v Kostelci na Hané jako syn kejklíře, nejstarší z osmi dětí. Po vystudování šesti tříd gymnasia a učitelského ústavu působil jako učitel na několika místech Hané a Těšínska a v l. 1914–18 účastnil se jako voják první světové války. V r. 1919 udělal odb. zkoušku pro měšťanské školy a ustanovil ve Štěpánově, kde působil až do své výslužby r. 1951, poslední jako ředitel zdejší střední školy. Byl kdy-

kou dobu členem obecního zastupitelstva a ob. rady, dlouholetým předsedou místn. odboru Národní jednoty, osvětové komise a Besedy a členem kostelní rady. Několik let zastával funkci správce mateřské školy a pokračovací školy pro mládež živností kovodělných. Inspektorovi Janu Hálmalovi pomáhal při spisování kroniky Štěpánovské. Politického života se nezúčastnil, až v r. 1948 vstoupil do Komunistické strany Československa.

Nejvýšší události v r. 1953 byly: peněžní reforma, změna na stolci prezidentském a konec pětiletky.

Pětiletka, dodávky

Rokem 1953 se končila 1. gr. pětiletka. Náš lid celkem splnil velké úkoly vytýčené prvním pětiletým plánem, jen některé úseky hospodářského života zůstaly pozadu. Ve Štěpánově průmysl, nábytkářské závody ÚP, splnil plán na 100%, výroba zemědělská dosáhla 88%. Příčinou toho bylo, že dodávky obilí se v poslední době stupňovaly, následkem zvyšování osevních ploch obilovin zmenšováním travinová základna, což se objevilo v desolátním stavu dobytka, který následkem podvýživy snadno podléhal nemocem a dával málo užitku.
V posledním r. pětiletky 1953 splnili zemědělci dodávky na 67%, obilovinu na 65%, maso 66%, mléko 30%.

KSČ

Vedoucí politickou složkou v obci byla komunistická strana Československa. Svými

zástupci v MNV a masových korporacích řídila a organisovala veškerý život politický, hospodářský a kulturní v obci. Dohlížela na plnění plánů, upevňovala pracovní a státní disciplinu, pečovala o zlepšení životních podmínek pracujících občanů. Odpovědnost vůči lidu brala vážně. O uvědomování svých členů starala se častými schůzemi a organisovaným školením. Byla soustředěna ve dvou organisacích: místní a závodní. Svrchované práce řídil společný výbor, jehož předsedou byl Vilém Fabiánek. Předsedou místní organisace byl Václav Zapletal, občan mladý, ale schopný a ochotný. Místní organisace měla 114 členů, s registrovanými 350. K účelům spolkovým a kulturním sloužil straně dům v Březecké ulici, t. zv. Stranický dům, který zakoupila strana od býv. Národní jednoty.

Akční výbor národní fronty (NF) soustřeďoval a usměrňoval významné složky politického, hospodářského a kulturního života v obci. Byla zde zastoupena: KSČ, strana čsl. socialistů, čsl. strana lidová, Svaz čsl. sovětského přátelství, Svaz čsl. mládeže, Sokol, Svaz čsl. protifašistických bojovníků za svobodu, hasičská jednota. NF zlepšovala celkovou spolupráci a podávala náměty MNV. Předsedou byl Josef Svoboda. NF

Československ. svaz mládeže vyvinul v tomto roce velmi slabou činnost; omezila se na pořádání tanečních zábav a opatřila kult. vložky při nikt. schůzích. ČSM

SČSP

Svaz čsl. sovětského přátelství pěstoval lásku a vděčnost k našemu osvoboditeli SSSR; seznamoval občany s jeho předností hospodářskými, technickými a kulturními a pouchazoval na jeho pomoc a rady naší republice. Tuto práci konal hlavně na kulturních besedách, slovem i úzkým filmem ve střední škole. Členů bylo 320. Předsedou Jos. Neplech.

Výbor žen.

Výbor žen byl poradní orgán MNV hlavně pro otázky žen, matek a kojenců. Činnost jeho byla slabší. Uspořádal kurs šití a pletení svetrů. Předsedkyní byla Marie Zapletalová.

MNV

V r. 1953 byl složen MNV (místní národní výbor) ze 30 členů; rada MNV měla 9 členů. Členové MNV byli: Josef Pilzný (předseda), Růžena Kobková, Václav Kubíček, Amalie Němcková, Zdeněk Drápal, Jaroslav Loun, Vojtěch Smešný, Fran. Lipner, Josef Novák, Marie Zapletalová, Josef Hadlčík, Otto Králík, Fran. Kubíček, Růžena Kryštofová, Tomáš Adámek, Štěpán Kračmar, Alois Kryštof, Josef Neplech, Ladislav Pavlík, Ladislav Kryl, Karel Pták, Rudolf Frey, Jaroslav Chromec, Fr. Dočkal, František Sekanina, Josef Keječ, Václav Zapletal, Oldřich Slepička, Jaroslav Pospíšil, Tomáš Coufal.

Práce rozdělena do referátů: vnitřní správy-bezpečnosti, soc. zdravotní, bytový, hospodářský, technický, vnitřního obchodu, a výživy, zemědělský,

školský a finanční; každý měl svou komisi.
Práce nár. výboru byla závažná, zodpovědná a obsáhlá, zvláště plánování a vyřizování zemědělských dodávek zabralo mnoho času. Při MNV vypomáhali čtyři zaměstnanci; tajemníkem byl Aleš Medgek.
MNV uspořádal tři veřejné schůze s občany, kde se zodpovídal ze své práce a přijímal kritiku, dotazy a náměty občanů. Tento způsob styku MNV s občanstvem je zajisté velmi zdravá věc; vede k zodpovědnosti a agilnosti členů MNV. Je však třeba vychovati mnohé občany a občanky, aby upustili od mnohomluvnosti, nevěcnosti, ba i pomlouvačnosti, na druhé straně přivésti jiné, často rozumné a zkušené, k odvaze, by k věci promluvili.

Z akce 5 M (výstavba vesnice) přiděleno naší obci 11.000 Kčs, za čež koupeny dlaždice před školy, stromky (60 kusů) do Nádražní ulice a přivezena škvára a písek na cestu ke konsumu; náděnické práce musela provést brigáda dobrovolníků zdarma. Akce 5 M

Zabrané statky č. 36, 44, 20, dosud pod správou MNV, se neosvědčily, zadlužily se, proto byly likvidovány: pozemky přiděleny do nuceného pachtu zemědělcům s výměrou pole 3-15 ha, živý inventář rozprodán, stroje půjčovány zemědělcům. Na statku č. 36 zřízena olomouckým družstvem „Masna" výkrmna jatečných jalovic. (50 kusů) Zabrané statky

3% předáno místnímu nár. výboru Oskav- Oskavský les

ský les správě státních lesů.

Hřbitov. Místní hřbitov, dosud spravovaný římsko-katolickým farním úřadem, byl předán 20/11 M.N.V. Je třeba poznamenati, že hřbitov již řadu let nepostačuje, hroby jsou hustě namačkány; v nejbližší době se musí zříditi hřbitov nový a to mimo obec.

Domovní knížky. Aby byla podchycena evidence obyvatel, zavedeny Domovní knížky a pořízeny nové policejní přihlášky. V každém domě je jedna knížka, do které majitel domu nebo jeho zástupce zanáší každý pohyb obyvatel domu.

Orientační čísla domů. K dosavadním popisným číslům domů, rozházeným po celé obci, byla přidělena nová čísla, postupně dům od domu, v každé ulici zvlášť. Ulice, dosud jen lidově pojmenovaná, jako Klebetov, Kradlov, Lenošná, Vymyslov, V trávníkách, V domkách a jinak, byly úředně pojmenovány: ul. Rudé armády, U parku, Nádražní a jinak.

Místní rozhlas. Místní rozhlas, založený r. 1947, se v r. 1953 dobře a všestranně uplatňoval a byl často vyhledáván. Sloužil hlavně MNV, ale též různé korporace i jednotlivci našli v něm rychlého a spolehlivého hlasatele. Vyhlášky byly pravidelné i příležitostné.

Úř. sňatky. Sňatky konány na úřadě MNV, již od r. 1950. V hutské škole byla k tomu účelu zvlášť upravena sňatková síň. Sňatky zaznamenány ve společné úřední matrice MNV. Staré církev-

ní matriky byly jednak převezeny do Olomouce na JNV (pravoslavná a československá) jednak uloženy u MNV. K Štěpánovu patří sňatkově Březce; Krnov do Hnojic, kde býval přifařen. Někteří snoubenci se spokojili pouze s oficiálním sňatkem, jiní tlakem tradice, zajížděli po úředním sňatku do Kostela, aby jejich sňatku farář požehnal.

V roku	1950	sňatků	33
"	1951	"	21
"	1952	"	25
"	1953	"	32

Sběr v obci

V r. 1953 nasbírali občané a žáci pro veřejnou potřebu 100 q železa, 15 q kostí a 70 q papíru.

Prům. závody

Z průmyslových závodů a větších dílen zůstaly v r. 1953 jen UP závody a mlékárna. Jiné byly zrušeny nebo přestěhovány.

Lisovna umělých hmot.

Roku 1938 založil zdejší občan Miroslav Vojáček, absolvent obchodní akademie a potom technický úředník Fy Sigmund v Lutíně, lisovnu umělých hmot; začal „od píky", z ničeho, ale svou přičinlivostí a podnikavostí dosáhl toho, že dílna byla rozšířena na 50 dělníků. Lisovna měla dobrou pověst a bohatý odbyt svých výrobků. R. 1951 byla znárodněna pod firmou „Technoplast", nár. podnik a r. 1952 byla převezena do Chropyně, stroje i ji-

ný inventář, bez jakékoliv náhrady bývalému majiteli.

Slevárna barevných kovů.

R. 1946 postavil Vojtěch Langr slevárnu barevných kovů. Tato byla r. 1951 zrušena.

Autosprávkárna

Rovněž dílna Josefa Ševčíka na opravu aut byla v r. 1950 zrušena. Založena 1946.

Továrny na nábytek.

Bývalé dvě továrny na nábytek (Štěpán Novák a Jan Vážanský) byly v r. 1945 znárodněny a vedeny jako UP závody, z počátku odděleně, od r. 1953 spojeny. Zaměstnávaly 106 dělníků a úředníků a vyráběly dva druhy ložnic s vysokým leskem. Vypracované plány plnily na 100%. Správcem byl v r. 1945 Josef Pavlík, potom Štěpán Novák, Rudolf Novák a v r. 1953 vedoucím Rudolf Ellner. Všichni zaměstnanci byli organisováni v ROHu. V rámci ROH byl v závodě umístěn kroužek fotoamatérů a filatelie a hudební kroužek, bývalá hanácká kapela, pod taktovkou Frant. Zbořila. Toto zapojení bylo více rázu formálního. Závod měl svou závodní organisaci KSČ, v níž bylo zapsáno 40% zaměstnanců. Knihovna závodu vykazovala 350 svazků. K tělesnému blahu osazenstva přispívala vlastní vývařovna a samostatná jídelna.

Mlékárna.

Bývalá družstevní Rolnická mlékárna ve Štěpánově byla v r. 1945 rezonalisována a od r. 1953 pracovala pod firmou, Mlékařské

a drůbežnické závody v Olšanech, nár. podnik, provozovna mlékarna Štěpánov." Ústřední kancelář v Olomouci. Do štěpánovské mlékárny dovážely mléko: Štěpánov, Liboš, Krnov, Březce, Chomoutov, Horka, Skrbeň, Břuchotín, Hejčín, Řepčín, Černovíc, Lazce, statky: Chomoutov, Horka, Skrbeň, Hejčín a školy Kl. Hradisko.

Plán výkupu mléka se plnil tak, že menší zemědělci s výměrou pozemků do 5 ha plnili plán nad 100%, větší rolníci pod 50%. Neměli prý pracovních sil, nebyla krmivová základna, mnohde ani chuti.

Mléko bylo zpracováváno na konsumní mléko, máslo a tvaroh. Největší množství kons. mléka se dovážilo do Olomouce, jedenkrát denně nákl. autem.

V r. 1948 provedla se v mlékárně nákladná adaptace a podnik značně rozšířen. A právě tato nákladná investice zachránila štěpánovskou mlékárnu před likvidací, neboť ministerstvo potravinového průmyslu plánuje pro široký kraj velkou centrální mlékárnu v Olomouci, do které má býti zařazen i Štěpánov. Zaměstnanců v mlékárně bylo 12, správcem byl od r. 1948 Hynek Utíkal.

2/2 1953 převzalo Lidové družstvo holičů v Olomouci zdejší dosud soukromé živnosti holičské. Fotograf. atelier Kocianův převzalo 12/2 Lid. družstvo „Fotografia" v Olomouci. Holiči. fotograf.

Pošta

Poštovní úřad byl 1/1 1927 přestěhován z hutí do budovy bývalé Živnostenské záložny „U parku". Od té doby se jeho agenda silně zmnožila, jak viděti z uvedených čísel: za r. 1953

Podáno:

2680 doporučených dopisů
3826 balíků
1266 telegramů
2218 poukázek – na 1,258.202 Kčs
15.608 šek. vplat. lístků na 27,183.350 Kčs
24.759 hovorů meziměstských

Došlo:

4543 doporuč. dopisů
4371 balíků
1744 telegramy
5711 poukázek na 7,271.753 Kčs
14.909 hovorů meziměstských
652 zásilek na dobírku

Známek prodáno za 98.618 Kčs.

Účastníků telefonu bylo ve Štěpánově 50; mimo to je na místní ústřednu zapojeno: Žerotín, Hnojice, Pňovice, dohromady 67 účastníků.

Štěpánovský poštovní obvod tvoří: Štěpánov, Březce, Liboš, Krnov, Mor. Húzová a Benátky.

Pošta vyplácela pensistům důchod – za rok 1953 – 170.000 Kčs, obstarávalo novinovou službu 620 předplatitelům (noviny převážně KSČ), vedla

v evidenci a vybírala poplatky 980 koncesionářů stálního rozhlasu, ~~16,50~~ 15,— Kčs čtvrtletně.

Poštovní zásilky se dovážely jednokrát denně, povozem z nádraží.

Zaměstnanců na poště bylo: 3 úředníci a 3 zřízenci. Vedoucím pošt. úřadu byl Vítězslav Šafář.

Komunikační poměry.

K osobní dopravě sloužily žel. dráha a autobusy. Odjezdy a příjezdy byly usměrněny potřebou dělnictva dojíždějícího do práce. Pryč jsou ty časy, kdy dělníci museli dojíždělí na kole i za té nejhorší psoty, ve dne v noci, takže značně vyšíleni nastupovali směnu. Autobusy jezdily do Olomouce, Šternberka a Uničova. Pro příležitostné pasažéry byly autobusy hodně drahé; cesta do Olomouce byla autobusem za 3,80 Kčs, kdežto vlakem jen za 1,40 Kčs.

Středem obce vedla bezprašná silnice asfaltová, od křižovatky Březecké a Nádražní ulice k mlékárně s odbočkou k libošskému mostu; lidé si ji chválili, že byli ušetřeni bláta a odporného prachu. Ovšem jinde zůstávaly staré silnice válené, vápencové.

JZD.

V r. 1953 nebylo ještě ve Štěpánově jednotné zemědělské družstvo; zůstával stále jen od r. 1950 zakládající výbor JZD. Veškeré úsilí MNV, KSČ a úřadů bylo marné, narážělo na houževnatý odpor většiny zemědělců; raději se drželi často jen

dva na gruntě, než by vstoupili do JZD.

STS — Strojní traktorová stanice, umístěná na statku č. 20, nesplnila svůj úkol. Byly špatné, nedokonalé připravené stroje, při nich často nedbalí lidé a práce nebyly dostatečně honorovány.

Myslivost — Uleehlilou myslivost ve Štěpánově provozovala lidová myslivecká společnost. Byli to většinou noví členové; některým členům byly loveckě lístky odňaty pro nepřátelský poměr k lidově demokratickému zřízení; noví členové z blízkého i dálnějšího okolí, byli přijati a po zkoušce se museli zapojit do výstavby nové lovecké společnosti: nejen střílet zvěř, ale také pěstovat a krmit zvěř, trávit vrány, odstřelovat škodnou a j. Na horním konci obnovena honitba na honorování honiteb a bažantů, které byli potom posíláni do ciziny na chov. Byla zde i líheň na nedostatečné vejce na doplnění zbat. V r. 1953 rozstřeleno 205 zajíců, 204 koroptve, 68 bažantů a 15 srnců. 60% odstřelu dodáno pro veřejné zásobování do Hospodářského družstva v Klenovci. Členů bylo 21, myslivecným hospodářem jmenován Vojtěch Šlos. Do štěpánovského revíru přibrán i honební obvod v Březině.

Jálozna. — Jak z předešlých záznamů lze vyčísti, bylo lidové peněžnictví ve Štěpánově zastoupeno dříve třemi jálozinami. Tyto byly r. 1943

zredukovány na dvě a od 1/1 1948 byla jen jedna „Jálozna ve Slepánově." 1/1 1953 přeměněna na „Státní spořitelnu Olomouc, jednatelství Slepánov," a činnost její omezena: vykonávala sběr lidových úspor a prováděla peněžní příkazy, avšak úvěrovou činnost prováděla jen ústředí v Olomouci.

Peněžní reforma.

Historický význam pro hospodářství naší republiky měla únorová peněžní reforma uskutečněná 1/6 1953. Bylo třeba zhesanované kotovosti, nashromážděné většinou spekulací, likvidovat a oběh peněz uvést do souladu s potřebami národního hospodářství. Bylo toho třeba zejména i proto, aby původní lístkový systém mohl být zrušen a přebytečné množství peněz nerozkolísalo znovu do oběhu zboží od výroby ke spotřebitelům. Bohužel, peněžní reforma postihla i některé pracovní úspory, zejména u občanů, kteří si je ponechávali doma a neuklízeli je do peněžních ústavů. Byly to však ztráty, které byly vyváženy velikými výhodami: byla zabezpečena pevnost a stabilita naší koruny a zejména kupní síla, tím zabezpečen další rozmach hospodářství, kultury a blahobytu pracujícího lidu.

Peníze byly vyměňovány takto: peníze starší než kotovosti v poměru 50:1, takže za každých 50 Kčs starých dostala se 1 Kčs nová. Vklady u peněžních ústavů byly vyměňovány v poměru mnohem vý-

hodnějším a to: do 5.000 Kčs v poměru 5:1, do 10.000 v poměru 6,25:1, do 20.000 v pom. 10:1, do 50.000 v poměru 25:1, nad 50.000 Kčs v poměru 30:1.

Ve Štěpánově vymetřili občané 7,724,687,50 Kčs a za ně dostali 280.864,49 Kčs nové měny. Největší obnosy v hotovosti přinesli k výměně štěpánovští občané s 60.855 Kčs, 58.012 Kčs a 50.700 Kčs. Odměny za práci, pense, ceny, daňové sazby a jiné se přepočítávaly v poměru 5:1.

V souvislosti s peněžní reformou byl zrušen lístkový systém na potravinové a průmyslové výrobky a od té doby se prodávaly jen na volném trhu za upravené ceny. Jen uhlí a dříví zůstaly ve vázaném hospodářství. Na rodinu 15 q hněd. uhlí

	cena na lístky	na volném před reformě	na volném po reformě
chléb 1 kg	5,60 Kčs	16,–	3,80 Kčs
cukr "	15,40 "	140,–	11,40 "
mouka "	12,– "	32,–	5,60 "
maso hov. "		200,–	24,– "
maso vepř. "		240,–	30,– "
zrnk. káva	—	1300,–	300,– "
vejce 1 kus	1,– "	10,–	1,– "
mléko l ...	4,80 "	10,–	2,40 "
dříví tvrdé 1 q	125,– "	jen na příděl	25,– "
uhlí hnědé 1 q	60,– "	" " "	14,– "

Rovněž 1/6 1953 zrušeny pohledávky a závazky z vázaných vkladů, tuzemských cenných papírů a z dluhopisů Čsl. státu.

1/6 dány do oběhu nové peníze: mince: à 25h, 10h, 5h, 3h, 1h, státovky a banhovky à 100 Kčs, 50 Kčs, 10 Kčs, 5 Kčs, 3 Kčs, 1 Kčs.

Zásobování obce převzalo 30.6.1953 venkovské (vesnické) družstvo „Jednota", podřízené okresní Jednotě olomoucké. Převzala veškeré obchody, hospody a prodejny. Distribuci zboží regulovala ústřední kancelář ve Střepánově (4 úředníci v čele s předsedou Družstva Břetislavem Chytilem). Zaměstnanců v prodejnách bylo 38, převážně ženy. Na podnik dozíral pětičlenný výbor (představenstvo) a 3členný revisní komis, zvolená valnou hromadou členů družstva. Pod Vesnické družstvo Střepánov patřilo i obec Březce. Koncem r. 1953 mělo družstvo 21 maloobchodních jednotek: Zásobování obce.

Střepánov: 4 koloniální prodejny
3 mlékárny (prodejny)
3 řezníci
1 cukrárna
1 textil
1 obuv
1 konfekce
4 pohostinství (hospody)

Březce: 1 koloniální pr.
1 řezník
1 pohostinství

Jednota převzala pořádání vesnických trhů

a poutě; provádělo výkup nadkontingentních přebytků, prodej stavebního materiálu, výkup ovoce a přenos mimo kontingent.

Stav dobytka

Skotu 654 kusy, z toho 252 krav, vepřů 811, z toho 132 prasnic, 115 koní, 327 koz, 476 králíků, 2 ovce.

Počet a zaměstnání obyvatel.

V tomto roku bylo ve Štěpánově 2450 obyvatelů, z toho 1120 mužů a 1330 žen. Dle zaměstnání 70% dělníků a 30% zemědělců. K dělnictvu počítána i prac. inteligence a důchodci. Dělnictvo bylo zaměstnáno jednak v místě (UPrávody, prodejny), jednak dojíždělo za prací do Řepčína (železárny), do Uničova (jiřetárny), nejvíce však do Olomouce a Šternberka za různým povoláním. Ženy byly zaměstnány v prodejnách, ale také v podnicích s těžkou manuální prací. Aby i matky mohly do zaměstnání, byla zřízena školní výdejna, kde se připravovalo denně průměrně 200 obědů pro žáky. Též UPrávody měly svou výdejnu. Také dvě mateřské školy umožňovaly matčinu práci mimo domov.

Bytová otázka.

Jako v celé republice přirozeně i ve Štěpánově byl nedostatek bytů a to zvláště bytů pro početnější rodiny. Bylo podáno 80 žádostí o byt, z toho 40 se bytu dostalo. Za celý rok byl postaven pouze 1 dům. Adaptovat nebylo nic. Počet domů 502. V tomto roce byly ještě dva obytné do-

ny kryty doškem a to dům Miloslava Zbořila č. 55 a dům A. Hruškové č. 39.

K osobní dopravě sloužily občanům dráha a státní autobusy. Odjezdy a příjezdy byly usměrněny potřebou dělnictva pracujícího mimo obec. Pryč jsou ty časy, kdy dělníci dojížděli za prací na jízdních kolech a to za každého počasí ve dne v noci. Autobusy jezdily do Olomouce, Šternberka a Uničova. Pro neděluňky byl autobus kodrě drahý: do Olomouce stál autobus 3,80 Kčs, kdežto dráha 1,40 Kčs. Doprava

Zdejší občan Josef Pospíšil byl prvním náměstkem předsedy JNV v Olomouci. Jan Látal byl předsedou Krajské odborové rady; tento však koncem roku přišel o život při havárii auta. Významné politické funkce občanů.

Pro nesplnění dodávek byli odsouzeni do vězení a pokutováni občané: Josef Krabal, Břetislav Zbořil, Josef Kameníček č. 4, Jos. Kameníček č. 7, Jos. Kameníček č. 34 a Jaroslav Kameníček č. 4/5 byla vyhlášena amnestie a zemědělci z vězení propuštěni a pokuty do 20.000 Kč prominuty. Odsouzení občané.

Až do prázdnin 1953 bylo zdejší školství zastoupeno čtyřtřídní školou střední (dříve měšťanská, pordějí občanská), pětitřídní školou národní (dříve obecnou), dvěma školami mateřskými a školou hudební. Školství.

Dne 24. dubna 1953 vyšel nový školský

zákon, zavádějící u nás novou školskou soustavu. Dosavadní školy národní, střední a gymnasia se počátkem šk. r. 1953/54 přeměnily ve školy všeobecně vzdělávací nového typu. Ve Štěpánově byla utvořena osmiletá střední škola (osmiletka). Ta měla 8 tříd + 6 poboček a jednoroční učebný kurs, který byl však zřízen jen přechodně, příště už zřízen nebude. Škola měla 472 žáků a 16 učitelů. Ředitelkou byla Zdeňka Rešovská.

Hudební škola. O hudební výchovu zdejší i okolní mládeže se starala hudební škola; byla to vlastně odbočka městské hudební školy ve Šternberku. Učitelem byl dobrý muzikant Rudolf Zbořil, učil skoro všem hudebním nástrojům. Stav žactva byl 30. Po svém založení 1946 byla umístěna v nár. škole, od r. 1953 v ponuré místnosti bývalého hostince Čestava Dokoupila. Zasloužila si, aby byla lépe umístěna.

Knihovna Knihovna byla přestěhována do nových místností, zrušeného hostince. Měla dvě místnosti, jedna jako vlastní knihovna, druhá měla býti čítarnou a kulturní jizbou. Pro různé nedostatky nekonala letos svou funkci tak, jak by měla. Bude třeba ještě hodně práce a techn. úprav, aby se knihovna stala vskutku kulturním střediskem obce. V knihovně provedena důkladná prověrka, při níž byla z ní odstraněna braková a politicky závadná literatura. Do knihovny přestěhována též Gottwaldova knihovna z místního KSČ, čímž by-

la knihovna obohacena o 300 svazků zábavného a politického obsahu.
Knihovna měla 3545 svazků, 3 obrázkové, 2 literární a 2 ruské časopisy. Čtenářů bylo 208, výpůjček 5835.

Kulturní činnost.

Veškerou kulturní činnost pořádanou ve Štěpánově řídila a koordinovala Újezdní osvětová beseda (OB). Sama byla spolupořadatelkou řady hodnotných kulturních podniků, z nichž si zvláštní zmínky zasluhuje zájezd Moravské filharmonie z Olomouce. Domácích ochotnických divadel nebylo. Vůbec kulturní činnost se omezovala jen na zájezdy cizích korporací, chyběly však podniky (divadla, slavnosti, výstavy, zpěvácké kroužky) provozované domácími obětavými občany, jak to bylo dříve. ÚOB byla rozpočtová organisace MNV a zvládla úkoly na ni kladené. Za spolupráce s MNV se podařilo přestěhovati knihovnu do lepších místností a zaříditi v ní kulturní jizbu. Správce ÚOB byl Vilém Železný, který organisoval pravidelné zájezdy pro předplatitele dvou skupin do olomouckého divadla v celkovém počtu 100 občanů.

Sokol

V r. 1953 došlo v Sokole k několika organisačním změnám v celostátním měřítku, což mělo za následek, že jednota přestala se nazývati Tělocvičná jednota Sokol a dostala název Dobrovolná sportovní organisace Sokol ve zkratce DSO Sokol. Byl zachován ráz vesnické jednoty a snaha o

utvoření závodní Sokolské jednoty nenašla oprávněné zdůvodnění. Jednota čítala v r. 1953 celkem 341 členů ze Štěpánova, Liboše, Březců a Krnova. Tělovýchovná činnost byla celkem slabá a žactvo cvičilo ve školních družinách. Sportovních oddílů Sokol neměl, ježto hřiště potřebné pro pěstování kopané, házené – ledního hockey ve Štěpánově nebylo. Vedlo se několik jednání s MNV, ONV a KNV o rozřešení tohoto problému, zatím však bez výsledku. Budova Sokolovny udržována z vlastních prostředků a restaurace pronajata sokolskému družstvu Velet. Sál Sokolovny mimo cvičení sloužil k pořádání kulturních a společenských podniků ve Štěpánově. Starostou jednoty byl Martin Žák.

Úmrtí gen. Stalina

5/3 1953 zemřel generalisimus J. V. Stalin. K uctění jeho památky konána v Sokolovně smuteční tryzna.

Úmrtí presidenta Kl. Gottwalda

14/3 1953 zemřel pres. Klement Gottwald. Jeho památka uctěna smuteční tryznou v Sokolovně za hojné účasti lidu. Byl nařízen státní smutek do 19/3. Na MNV vyloženy kondolenční listiny, na nichž se podepsalo 950 občanů.

21/3 1953 byl zvolen presidentem Antonín Zápotocký, dosavadní ministerský předseda.

Počasí

Počasí bylo celkem normální až na měsíc květen, kdy udeřil mráz a padal sníh, jak naše generace neviděla. 11/5 padal sníh od 7. hod. ráno do 3. hod. odpoledne; napadlo

tolik sněhu, že se stromy lámaly a obilí pod sněhem silně polehlo. Vál ostrý severní vítr a teplota poklesla na 1°C zimy. Taková zima v květnu nebyla od r. 1875.

Úroda ovoce byla u nás v tomto roce pod. normální; pomrzlo v květu. Nebylo meruněk a třešní, málo hrušek, něco jablíček, ale hodně různých druhů švestek, proto se hodně pálila slivovice ve státních palírnách ve Šternberku, Dolanech a Hr. Dlouhé Loučce. Poplatek byl za 1 l 100% slivovice 84 Kčs. Také truhy (povidla) se hojně vařily. Ovoce.

Hospodářství MNV v číslech

Kapitola	Příjmy Rozpočet Kčs	Příjmy Účet	Výdaje Rozpočet Kčs	Výdaje Účet
Finance	61.000	119820	–	72
Vnitřní správa	8.020	11561	152.260	114.812
Lesy	24.200	32979	32.800	7805
Zemědělství	10200	16416	12800	12.158
Školství	96000	94528	143.600	181.321
Celkem	199.420	275.304	341460	316.168
Přídělý stát. daní	–	82.739	Vráceno – –	41.875
		358.043		358043

MNV dostal na přídělech z daní a poplatcích: 16% daně ze mzdy, 20% d. zemědělské, 50% d. živnostenské, 50% d. z příjmů obyvatelstva, celou domovní daň, poplatky za polní dozor dle výměry, poplatky ze psů a z hospodářských zvířat.

V roce 1953 byla upoutána pozornost štěpánovských občanů ke komplexu zbylých Založení železáren ve Štěp.

budov bývalých železáren, kde se začaly provádě ti významné změny a přestavby. Největší pozornost budilo kácení hutních komínů tak charakteristických pro Štěpánov po celé století.

Dnes málokterý z našich občanů ví, jak a kdy vznikly železárny ve Štěpánově. Jejich založení těsně souvisí se stavbou dráhy Olomouc-Praha, jejíž stavitelí byli podnikatelé staveb bratři Kleinové z Kociánova u Wiesenberka. Tito se rozhodli vystaviti při trati železárny a to v Července, kde ale se nedohodli s majiteli potřebných pozemků a to zásluhou litovelského měšťanosty Josefa Kosternitze, který je varoval před drahotou, kterou stavba dráhy v obci vyvolá. A tak v r. 1846 se rozhodli bři Kleinové vystaviti hutě a železárny ve Štěpánově při nádraží, jistě zde se dohodli s majiteli pozemků o jejich prodeji. Stavba železáren měla pro Štěpánov velký význam, neboť od výstavby dráhy a železáren nastal nebývalý vzestup a rozvoj obce, ale bohužel železárny ohrozily také její českost. Již v r. 1846 založena železárnou německá škola, jejíž razítko znělo „Správa školy při železárnách ve Štěpánově", okres Šternberk. Jako datum železáren se uvádí 5. VIII. 1846. Slevárna postavena ještě v r. 1846, během roku postavena válcovna a naposledy strojírna. První vypuštění vysoké pece se stalo r. 1848. Toto byla později v r. 1889 nahrazena novou heksovou vysokou pecí. Tenkráte zavedeno v železárnách první elektrické osvět-

lení, tedy i první elektrické osvětlení v obci.
(Další podrobnosti ve Zlámalově kronice).

Bourání hutních komínů

Na jaře 1953 došlo k dalšímu odbourávání zbytků bývalých železáren. Některé budovy byly zbourány, na jiných odstraněny chatrné střechy a konečně zbourány tovární komíny tak charakteristické pro silhuetu Štěpánova. První komín 37 m vysoký byl zbořen již v r. 1928. Po 25 letech došlo na poslední tři. 2. V. 1953 byl shozen podhopem nejmenší 30 m vysoký. 5. V. 1953 potom komín prostřední (50 m), teprve v 192· postavený pro novou válcovnu, na obvodě komínu s velkou železnou nádrží na ohřívání vody. Největší zájem celé obce vzbudilo stržení nejstaršího a nejvyššího komínu (62 m, původně 70 m, bleskem rozpůlený) od bývalé vysoké pece. Jeho zbořeni bylo tvrdým oříškem a bylo několikrát odloženo, až teprve 17. 5. 1953 elektricky navrtán a odstřelem oud jeho zpečetěn. Tak zanikl před zraky celého Štěpánova majestátní symbol Štěpánova z štěpánovských hutí navždy. S ním zapadla i památka na proslulé kdysi železárny a jejich zakladatele. Už se nebude hledati Štěpánov při pohledu s okolních hor podle hutních komínů. Při pádu se každý komín zlomil na tři kusy, které volně padaly k zemi a zůstala z nich hromada cihel jakoby srovnaných do hrázky. O cihly z komínů byl velký zájem. Bourání komínů provedl (pro) zdejší občan, arch. Vojtěch Kamerád se svým otcem.

Dodatek k obecním poplatkům. 1953

Poplatky za polní dozor:

7 Kčs z 1 ha zemědělské půdy
14 " " lesní půdy

Poplatky ze psů:

20 Kčs z hlídacích psů.
40 " z pracovních "
60 " z ostatních "

Poplatky z hospodař. zvířat (skočné):

74 Kčs z prasnic
16 " z bahnic
14 " z kor

Všeobecné poplatky z hospod. zvířat:

6 Kčs z koní
3 " z hříbat a skotu
2,40 " z telat a prasat
1,20 " ze selat, koz a ovcí.

Konec místních železáren

Ježto v Zlámalově kronice není zpráva o zániku místních železáren úplná, připojuji dodatečně několik řádků:

Po válečné konjunktuře počaly železárny ve Štěpánově postupně upadati a to z příčin politických a hospodářských. Jednou z nich byla germanisační činnost železáren, která zřízením republiky a rozpadnutím Rakousko-Uherska ztratila podmínky pro další existenci. Důsledkem této byla i finanční a hospodářská krise, změna kapitálu, časté změny provozující společnosti, zadlužení,

zaostalost výroby, bezprogramové vedení závodu. Všeobecná nezaměstnanost urychlila pád železáren a tak po 84 letech v r. 1932 zastavila se v nich práce úplně a došlo k jejich likvidaci. Objekt železáren převzaly Mor. banka - Mor. železárny v Řepčíně, které přikročily k bourání některých budov a získaného materiálu použily k stavbě v Mor. ocelárnách v Řepčíně. Obytné budovy byly rozprodány převážně bývalým zaměstnancům a rovněž pozemky byly rozprodány různým zájemcům. Struskovou haldu s okolními pozemky koupila obec a byly určeny většinou k zastavění. Halda má sloužiti k navážení cest. I hutní kostel sv. Barbory s farou byl prodán a kupitelem byl olomoucký arcibiskup Dr. Pročan. Při objektu železáren zůstala pouze býv. ředitelstvská budova, lidem zvaná stará pošta. Prodány byly budovy č. 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 175, 176, 177, 178, 182, 183, 184, 200, 288-303, celkem 40 domů, z toho 24 velmi starých, sešlých.

Trafika Viloše Železného.

Nebyla by charakteristika Štěpánova za r. 1953 úplná, kdybych se nezmínil o zavření slavné kdys trafiky Viloše Železného. Byla to sice stereotypní dřevěná budka, ale život v ní proudil jako na nějaké burse. Scházívali se tam v hojném počtu mládenci, aby přinášeli a odnášeli poslední novinky z blízka i z dáli. Zvláště sport rozpaloval přítomné. Chtěls-li věděti, co se při-

pravuje pro osvětu ve Štěpánově, rašels do trafiky. Tam přicházívali funkciáři Osvětové Besedy a činovníci Sokola. Byl to jakýsi štěpánovský Čedok, kde Viloš osnoval zájezdy do divadel a na sportovní události, plánoval výlety a ochotně a rozšafně rozdílel své rady a zkušenosti. Avšak život má též své tvrdé stránky; daně tlačily a cikarety se již prodávaly skoro v každém obchodě. a tak Viloš zavřel trafiku a našel povolání na zdejším poštovním úřadě. Pro kulturní život ve Štěpánově však ztracen nebyl.

1954.

Hlavní událostí tohoto roku byly volby do národních výborů. Konaly se 16. května. Předcházela jim několikaměsíční příprava jak politická tak i administrativní, četné schůze občanů a porady voličů s kandidáty. Volby do NV.

Volby se daly na základě obecného, rovného a přímého volebního práva s tajným hlasováním. Volili občané nad 18 let.

Při volbě do místního národního výboru byl Štěpánov rozdělen na 25 volebních obvodů (na každých 100 obyvatelů - 1 obvod - 1 kandidát). Kandidáty stanovil akční výbor Národní fronty, do každého obvodu jednoho kandidáta. Kandidáti se představili voličům na schůzích volebních obvodů, sdělili stručně svůj životopis a nastínili zhruba akční plán MNV pro příští období. Voliči mohli podat námitky proti kandidátům, mohli je schválit nebo nechválit. Pro informaci voličů byla zřízena dvě agitační střediska. Hlasní vol. by se konaly ve dvou místnostech (Sokolovna a Dělnický dům), které byly slavnostně vyzdobeny květinami a vlajkami. Volič dostal volební lístek, na kterém mohl kandidáta škrtnout nebo ponechat. Hlasování se zúčastnilo ve Štěpánově celkem 98,5 % všech voličů, to je 1739; pro hlaso-

valo 87%, proti 13%; neplatných 35 hlasů. Ježto všichni navržení kandidáti dostali pro sebe nadpoloviční počet odevzdaných hlasů, byli všichni zvoleni:

obvod I – polit. příslušnost	KSČ	Vašek Pavel	č. 143
" II.	bez	Pospíšil Jaroslav	č. 167
III.	KSČ	Tárler Frant.	č. 139
IV.	KSČ	Chromec Jaroslav	č. 438
V.	KSČ	Hanák Adolf	č. 158
VI.	KSČ	Krištofová Růž.	č. 184
VII.	bez	Kamarád Vojtěch	č. 291
VIII.	KSČ	Fabiánek Bohuš	č. 372
IX.	KSČ	Novák Josef	č. 302
X.	KSČ	Hynek Oldřich	č. 452
XI.	KSČ	Chytil Břetislav	č. 267
XII.	ČSS	Králík Otto	č. 239.
XIII.	bez	Kryl Ladislav	č. 273
XIV.	ČSL	Slepička Oldřich	č. 131
XV.	KSČ	Loun Jaroslav	č. 492
XVI.	KSČ	Mrázek Aleš	č. 119
XVII.	KSČ	Rašovská Zdeňka	č. 80.
XVIII.	KSČ	Japletal Václav	č. 281
XIX.	ČSL	Kadlčík Josef	č. 139
XX.	ČSS	Lukeš Josef	č. 27
XXI.	bez	Zbořil Frant.	č. 29.
XXII.	bez	Doubravská Anděla	č. 194
XXIII.	bez	Dokoupil Josef	č. 35
XXIV.	bez	Urzýl Jan	č. 41
XXV.	KSČ	Bartoš Bohumil	č. 392.

Na ustavující schůzi 25/5 v Sokolovně byl zvolen předsedou MNV Jaroslav Loun, místopředsedou Jaroslav Chromec, tajemníkem Aleš Mrázek.
Členové rady: Hanák Adolf, Kamarád Vojtěch, Doubravská Anděla, Lukeš Josef, Chromec Jaroslav, dále předseda a tajemník MNV.
Stálé komise MNV:
I. zemědělsko-zásobovací, předs. Dokoupil Josef.
II. sociálně-zdravotní a bytová, předs. Krištofová Růž.
III. finančně-rozpočtová, předs. Chytil Břetislav
IV. kult-propagační, osvět, školská, předs. Tázler Fr.
V. technicko-hospodářská, předs. Novák Josef.

Současně odevzdal volič lístek pro kandidáta do okresního nár. výboru. Štěpánov rozdělen na tři volební obvody. Zvoleni: Josef Pospíšil, Marie Směšná a J. Petřík (tento zároveň s Březcemi).

Do krajského nár. výboru byl volen Ant. Janků; tento však brzy zemřel a na jeho místo zvolen Antonín Zbořil z Příkaz, kandidát zároveň pro část Litovelska.

Na diskusním večírku byl nový zákon o nár. výborech zdejšími občany vřele přijat jako plně demokratické zřízení, které umožňuje nejširším vrstvám pracujících, aby se aktivně podíleli na správě státu, na řešení úkolů naší socialistické výstavby. Členové MNV byli ve stálém styku se svými voliči, byli pod jejich kon-

trolou a mohli býti kdykoliv odvoláni, kdyby o tom rozhodli jejich voliči.

Volby do NS

Volby do Národního shromáždění konaly se 28/11 54. Za kandidáta, zároveň i pro Litovelsko postaven bývalý poslanec NS, Dr Dionysius Polanský, advokát v Praze.

K volbě oprávněných voličů 1712
" se dostavilo (s vol. průkazy) --- 1726
neplatných lístků — — — — — 14
proti hlasovalo — — — — — 52

Různé instituce.

Politické strany, veřejné instituce, masové organisace byly týtéž jako vloni se stejným poslánímu a přibližně stejným pracovním výsledkem.

Nejživěji si vedla místní organisace KSČ. Měsíčními schůzemi plenárními a častějšími schůzemi výboru strany projednávaly se u vědomí rodpovědnosti místní časové záležitosti politické, hospodářské, sociální a kulturní. Strana se starala, aby včas a dobře byly skončeny práce žňové a podzimní práce zemědělské a splněny předepsané dodávky. O politickou výchovu svých stoupenců pečovala pravidelným školením. Předsedou byl J. Kobík.

Čsl. strana socialistická a čsl. strana lidová byly stranami více méně stafážními.
Čsl. svaz mládeže vyvinul letos poněkud větší činnost než včera. Pustil se do divadla a pořádal kromě tanečních zábav hojně navštěvované estrády. V práci je značně podporoval s. učitel Miroslav. Předsedkyní byla sl. Kovářová.

Svaz československého přátelství pořádal četné poučné přednášky s filmem. Předsedou byl Pavel Šafránek.

Výbor žen, na podzim rozšířený na 17 členek, sledoval v obci otázky zásobovací a starost o opatrování dětí hlavně zaměstnaných matek. 7/3 uspořádal v sokolovně Mezinárodní den žen a 1-28/2 ve střední škole kurs šití a pletení. Předsedkyní byla Jiřina Novotná. Kurs vedla Božena Müllerová.

Významné 1. máje oživen místním rozhlasem: stručným referátem, básněmi a historickými vzpomínkami. Oslavy

7/3 Mezinárodní den žen spolu se školou.
6/5 Svět. den mládeže, škola a Rodičův odsuv.
8/5 v předvečer devátého výročí osvobození naší vlasti položeny věnce k pomníku Rudé armády.
5/7 Mezinárodní družstevní den na sokolském hřišti.
10/7 v sokolovně jahodová besídka: zpěvy, tance, rytmická cvičení.

Hospodářství MNV 1954

Druhy příjmů	Roční rozpočet Kčs	Roční příjmy Kčs
Domovní daň	75.000 -	101409.50
Daň z představení	10400 -	9859.25
Poplatek ze psů	3.000 -	5164 -
Poplatky z hospod. zvířat	9.000 -	15.498 50
Poplatky z míst	200 -	480 -
Poplatky hřbitovní	4000 -	—
Ošetřovné a stravné	93.000 -	56.324 20
Poplatky za vážení	300 -	—
Poplatky účastníků veř. zařízení	150 -	8883 85
Zrušené dávky	-	90 -
Podíly na státních daních	-	165.350 19
Jiné příjmy	26.860 -	35.750 02
Zálohy	—	11.000 -
Příjmy celkem	224910 -	409.809 51

Druhy vydání	Roční rozpočet Kčs	Roční vydání Kčs
Lehký průmysl	1.100 -	712 -
Zemědělství	20.000 -	22.947,71
akce M	32.000 -	17.483 76
Místní hospodářství	38.400 -	33.451, 11
Školství	185.000 -	195.658 88
Kultura	1500 -	2.827 83
Vnitřní správa	88.140 -	87.947, 31
Celkem	366.140 -	361.028,60

Z celkových příjmů 409.809 Kčs vráceno do státní pokladny 30.000 Kčs jako odvod přebyt-

ku do vyšších rozpočtů (přeplatek podílů na stálních daních)

Z akce M vydlážděny chodníky před školami jak ve vesnici tak na hutích a zasazeny rygoly v Březecké ulici. Akce M

Bytová otázka zůstává i na dále záležitostí nerozřešenou. Podáno bytové komisi 26 žádostí o byt, jen 3 uvolněné byty byly obsazeny. V 9 bytech provedena výměna rodin. V r. 1954 postaven 1 nový dům – Miloslav Mach, Mičurinská ul. č. 503. Bytová otázka

Veškeré úsilí činitelů o zřízení velhorysejšího hřiště za lávkou na libošském pozemku ztroskotalo na sdělení úřadů, že orná půda nemůže být přeměněna na hřiště. Proto snahou MNV bude rozšířiti dosavadní sokolské hřiště nebo obnoviti bývalé sportovní hřiště za UP závody. Hřiště

Na konci r. 1954 bylo ve Štěpánově 2487 obyvatel. V roku se narodilo 44 dětí, zemřelo 22 osob. Sňatků bylo 21. Pohyb obyvatel

Slevárna na barevné kovy Vojtěcha Langra, která byla 1951 zrušena, byla letos opět obnovena pod firmou „Chresní průmyslový kombinát v Olomouci" pod vedením V. Langra. Dělníků a dělnic 17. Průmysl

Při pohledu z nádraží nevidět už více vysokých komínů ani začmuzených Bývalé hutě.

budov továrních. Na jich místě postavena řada nových objektů, mohutných, bez oken, jen nahoře podle ploché střechy úzký okenní pruh.

Mlékárna

Sběrný rayon mléka pro štěpánovský závod se rozšířil o obec Hrojice, čímž kapacita provozu se zvýšila. Dodávka mléka se zvýšila o 23%, což přičítáno hlavně tomu, že rolníci dostali příplatek 1 Kčs za 1 l mléka a příděl hnojiva. Pro dostatek mléka vyráběno se více tvarohu a měkkých sýrů. Železitá voda je méně vhodná pro mlékárenské účely.

Dodávky

Dodávky v tomto roce splnili zemědělci na 94%, podrobněji takto:

Dodávky	zrniny	cukrovka	brambory	mléko	vejce	maso vepřové	maso hovězí
předepsáno	39 vagonů	275 vag.	21 vag.	345.000 l	182000 ks	451 q	569 q
dodáno	37 "	200 "	20 "	247.000 l	151.000 ks	334 q	432 q
v %	95%	73%	95%	71,5%	83%	74%	76%

Myslivost

Členové Myslivecké společnosti byli letos zkráceni o odstřel koroptví. Odstřelovati koroptve bylo celostálně zakázáno jednak pro úbytek zvěře, jednak pro zasílání koroptví na osvěžení krve do ciziny. Za tím účelem chyceno 318 koroptví. V koroptvárně konorováno přes zimu 214 bažantů i od jiných společností a na jaře poslání jinam rovněž na osvěžení krve. Na honech zastřeleno 315 za-

jíců a 109 bažantů; z toho 60% povinně odevzdáno Hospodářskému družstvu v Olomouci ba i 10 zajíců a 8 bažantů nad kontigent. Hospodářské družstvo je zasílalo přes prodejny Jednoty do obcí na zásobování. Pokusně letos podložena v lese pod bažantí slepice perličí vajíčka pro zpestření života v lese.

Počasí

Mírná suchá zima se přenesla z prosince na leden 54 s mrazy až −14°C ale bez sněhu. Teprve 22/I. přituhlo a nastaly sibiřské mrazy až −22°C. Ledové vichřice vyvrcholily od 30/I. do 3/II. Mrazy vnikly do stavení a zmrzaly zavařeniny, brambory, v kuchyni voda, vodovody ba i kanály. Mrazová vlna se opakovala ještě od 15/II. do 26/II. s mrazy do −21°C, ale bez vichřice. Ježto zima byla suchá, bez sněhu, vymrzlo mnoho ozimu a většina pšenice musila být zaorána. Také mnoho mladých ovocných stromků, zvláště ořechů, bylo mrazeno zničeno. Jarní práce začaly hromadně 15/III., ale příprava půdy pro zaschlost byla velmi obtížná. Duben byl studený a deštivý, takže stromy kvetly až v květnu. V červnu časté přeháňky a červenec zahájen prudkými lijáky 1-3/VII., že se řeky rozvodnily a posečené louky zaplavily. Podzim byl pěkný, ale suchý.

Polní úroda.

Senoseč následkem chladna začala opožděně, až v posledním týdnu června

a byla přerušena červencovými lijavci, které zaplavily většinu luk, takže se senoseč protáhla až přes polovic července. Sklizeň byla podprůměrná. Žně začaly 22/VII. Obilí bylo četnými bouřkami polehlé, dalo se těžko užívati žacích strojů, proto bylo nutno zmobilisovati všechny sekáče, kteří ještě uměli síci kosami. Výnos byl nestejný. Brambory daly velmi dobrou sklizeň, byly suché a čisté. Cukrovka následkem sucha po žních zklamala. Dodáno 73%. Setí pro suchou a ztvrdlou půdu oddáleno do pozdního podzimu. Po dobu žní a výmlatu konány požární klidky.

Ovoce. Mšicová záplava v nebývalém rozsahu napadla všechny ovocné stromy a keře. Smutný byl pohled na zčernalé větve a všelijak pokroucené listí. Štěstím pro stromy bylo, že v červenci se dostavily silné lijavce, které mšice spláchly. Ovoce, pokud bylo, bylo drobné, nevzhledné, deformované, ač jablíček bylo mnoho. Také sklizeň ořechů a durancií byla velká.

Stav hospod. zvířectva Ke konci roku 1954 bylo napočítáno: hovězího dobytku 495, z toho krav 225, vepřového dob. 787, z toho prasnic 103, koní 121, ovcí 3, koz 297, slepic 4469, hus 160, kačen 75, kruty 17, králíků 1416.

Spolek pro chov drobného zvířectva cho-

val králíky nejen pro maso ale pro kožešinu a vlnu (angorské králíky). Také dodával králíky pro pokusné laboratoře.

V běžícím roce povoleno 273 domácích porážek, z nichž odvedeno na povinnou dodávku 1962 kg sádla. Domácí porážky.

Již dříve přilétaly k nám po párech divoké hrdličky, aby zde vyhnízdily a odletěly zase na jih. Letos se však objevily v celých hejnech (16-20) a slétaly až na dvory; teprve později, až v zimě odletěly někam ke Středozemnímu moři. Naše ptactvo.

Po dlouhých letech se objevili letos v květnu ve střeňském polesí a Moravy slavíci a svými nočními koncerty lákali četné návštěvníky i ze Štěpánova.

Vítanými hosty, v letě i v zimě, jsou u nás v posledních letech kosi. Opustili lesy, kde byli dříve stálými obyvateli a obsadili naše zahrady a parky. Lidé je mají rádi pro jejich flétové arie, šetří je a v zimě přikrmují, ač sem tam slyšet stížnost, je ozobávají jahody.

Zato prokleti byli nejednou špačci, kteří v početných hejnech navštěvují zahrady a aleje a jsou sto, za několik hodin dokonale očesati celý třešňový strom nebo jiné sladké ovoce. Již dlouho jim občané nestaví budky, jak to činívali dříve. Je třeba

tyto škůdce zredukovati na snesitelný stav.

Rovněž dotěrných chytráků vrabců je víc než dost; pro svou škodlivost nejsou nikterak šetřeni. Tím milejší jsou nám méně početné ale velmi užitečné pěnkavy, sýkorky, rehkové a vlaštovky s jiřičkami.

Vodní družstva. Vodní družstvo pro odvodňování mokrých pozemků ve Štěpánově konalo 21/11 1954 likvidační valnou hromadu. Bude převzato Krajským vodohospodářským družstvem v Olomouci.

Vodní družstvo pro regulaci Oskavy vysadilo koncem listopadu levý břeh Oskavy 200 třešněmi. Pravý břeh Oskavy byl třešněmi osázen v r. 1951. Poškozené a uschlé stromky byly letos nahrazeny novými.

Hřbitov Hřbitov, který krátkou dobu spravoval MNV, převzal 30/9 54 komunální podnik, okres Olomouc.

Snížení cen. 1/4 54 byly po třetí sníženy ceny nejužívanějších druhů průmyslových výrobků a potravinářského zboží. (5%-40%). Snížení průmyslových výrobků bylo velmi podstatné, zvláště textilií. Místní obyvatelstvo přijalo snížení cen s pocitem úlevy a radosti, mnozí však neskrývali zklamání, že do snížení nebyly zahrnuty důležité potraviny jako maso, sádlo, máslo, uzeniny.

Kulturní život ve Štěpánově v r. 1954 se vyvíjel průměrně. Pořádané podniky byly více rázu zábavného než poučného. Byly to divadla, koncerty, estrády, výstavy a četné přednášky, na jichž uspořádání se podílely: Osvětová beseda, Čsl. červený kříž, Svaz československého přátelství, Svaz čsl. mládeže, MNV a Sokol. Bohužel, účinkující síly byly většinou cizí než domácí. Osvěta.

16/1 Estráda olomoucké operety. Divadla a koncerty
13/2 Pasmo smíchu „Smějeme se"
20/3 Div. Šrámek „Lélo". Hrála „Sigma" z Lutína.
4/4 Pod slováckým nebem - brněnští umělci
8-9/5 CSM - divadlo
13/6 Sto dukátů za - Tos z Olomouce
20/7 Besídka zdejší hudební školy.
24/10 Humor na Hané - Stréček Křópal.
21/11 Pod slováckým nebem
11/12 Módní přehlídka - Jednota
17/4 Carmen - KOD z Olomouce
24/12 Tyl „Děvče z předměstí - KOD z Olomouce.

16/8 byl konán tradiční „Vavřineček"; byl však zkažen odpoledním vydatným deštěm, ač účast byla velmi značná; rovněž atrakcí, až na kolotoče, bylo dosti (8), krámků 33. V sobotu zahájena ve dvoře nár. školy výstava drobného zvířectva - hlavně králíků, která potrvala i v neděli. Bohužel, skončila za trvalého deště neúspěchem. Ve střední škole byla výstava Klubu fotoamatérů a poštov. známek. Tančilo se v Sokolovně, u Kubáňů, v Dilu. domě. „Vavřineček"

Plesy. V masopustním období pořádáno celkem pět plesů s průměrnou návštěvou dvě stě osob. Pořádali: hudebníci, čtenářská beseda, Rodičovské sdružení, Sokol a Svaz pro spolupráci s armádou.

Sokol. V r. 1954 trvala tělovýchovná stagnace a více až do září t. r. Jednota nepožádala v tomto roce žádné veřejné vystoupení ani tělovýchovné ani kulturní. Od září t. r. se započalo s nácvikem na celostátní spartakiádu a do cvičení se zapojilo celkem přes 30 cvičenců; převážně nově získaní členi. Celkový stav členů v r. 1954 překlenul o 35 členů, nově získaných členů bylo 15. Hospodářská situace jednoty byla uspokojující. Z větších investic byla provedena oprava sálu malováním a nátěrem nákladem 8.000 Kčs. Finanční prostředky získala jednota výhodným pronajímáním sálu a výnosy hodových zábav. Od února 1954 přešla restaurace Sokolovny ze správy sokolského družstva „Vělel" do správy vesnického družstva „Jednota".

Škola. Počátkem šk. roku 1954-1955 zapsáno na zdejší osmiletce 453 žáků. Do škol zavedeny nové cvičebnice a učí se letos podle nových osnov. Pro učitele je tím práce ztížená, nové učebnice, vypracované kolektivy vědeckých pracovníků, jsou značně obsáhlé a někdy pro žáky těžké. Počátkem r. 1954 dokončena instalace

vodovodu a pozdější dány do pořádku dlouho rozvrtané stěny a rozkopané dlažky. Na dvoře vybudována nová přepadová jímka a popeliště.

Počet knih koncem r. 1954 byl: 3669, čte- Knihovna
nářů 214, výpůjček 4632. Nových knih zakoupe-
no asi za 2000 Kčs. Knihovna není v zimě vyté-
pěna, proto se čtenáři v čítárně málo zdržují.
Odebírají se 3 časopisy obrázkové; z darma kni-
hovna dostává 3 časop. kulturní a literární.

12/3 54 zemřel ve věku 72 let rolník Bo- Boh. Ptáček
humil Ptáček. Byl dlouholetým starostou míst-
ní hasičské jednoty, starostou obce a předsedou
místní školní rady. Po řadu let zastával význam-
nou funkci ve správě holičského pivovaru. Pro
svoje schopnosti a bohaté zkušenosti byl znám
a vyhledáván i mimo svou obec.

27/11 vypukl požár v domku č. 377 na sta- Různosti.
veniště (Cyril Slavinoha) a strávil stře-
chu se zásobami suché píce.

4/12 zahájil MNV společný odvoz popela,
dobrovolný a to zatím z jižní části Štěpánova od
290 rodin za poplatek 5 Kčs měsíčně a vozí se do
č. 441 „na hrázi" k navezení bývalého rybníka.

Vojáci místní posádky postavili v květnu
brigádnicky dřevěnou lávku ke koupališti při
soutoku Čskavy a Říčce.

30/6 bylo částečné zatmění slunce (80%),
u nás velmi krásně viditelné.

Od 1/4 54 převzal MNV opětně do své správy domy č. 480, 200, 91 a 151 jako majetek obce.

Na žádost hematovia určeno na hřbitově místo pro uložení urn – u márnice.

Obchody a živnosti.

V novém socialistickém zřízení není soukromého podnikání. Proto dosavadní soukromé živnosti, obchody, řemesla a svobodné živnosti byly zařazeny do socialistického sektoru nebo byly zrušeny; jen několik málo ponecháno na venkově. Přehled těchto změn ve Štěpánově podává dole uvedená tabulka:

	Stav 1/1 1947 soukr.	Stav 1/4 1954 Social. sektor	Soukr.	zrušeno
Obchody smíšeným zbožím	9	4	-	5
Prodejny mléka	4	4	-	-
Obchody střižným zbožím	3	1	-	-
" s konfekcí	-	1	-	-
" obuví	1	1	-	-
" uhlím	5	1	-	4
Hostince	7	5	-	2
Řezníci	5	3	-	2
Pekaři	3	1	-	2
Cukráři	2	1	-	1
Zahradníci	3	-	2	1
Holiči a kadeřníci	5	1	-	4
Obuvníci - opravy	3	1	2	-

Natěrači	2	-	1	1
Zámečníci	2	-	2	-
Autosprávkárny	2	-	-	2
Modeláři	1	-	-	1
Fotograf	1	1	-	-
Stolaři	3	1	2	-
Kováři	2	-	1	1
Koláři	1	-	1	-
Soustružník dřeva	1	1	-	-
Krejčí	6	4	1	1
Švadleny	2	-		
Malíři	1	-	1	-
Hodináři	1	-	-	1
Výroba cementového zboží	1	-	-	1
Kapelníci	2	1	-	1
Pohřební ústav	1	1	-	-
Zedničtí mistři	3	-	-	3
Lékaři	2	1	-	1
Zubní technici	2	1	-	1
Lékárna	1	1	-	-
Zvěrolékař	1	-	-	1
Zvěroklestič	1	1	-	-

Zemědělské závody ve Štěpánově v r. 1954:

Zemědělské závody

do 50 arů .... 284 závody
" 2 ha ... 82 "
" 2-5 ha ... 12 "
" 5-15 " ... 32 "
nad 15 ha ... 25 "

celkem 435 záv. zem.

Katastrální výměra

Katastrální výměra 1954 dle kultury:

	ha	a
Orná půda	819	34
Louky	204	80
Zahrady ...	41	43
Pastviny ...	6	15
Ovocné sady ...	1	73
Lesní školky ...		58
Lesy	251	-
Ostatní	18	11
Zastavená plocha ..	110	65
Neplodná *	26	92
Celkem	1533ha	20a

* Rozdíl mezi konečným součtem a jednotlivými položkami je půda obdělávaná rolníky ze sousedních obcí.

Příjmy a vydání MNV v r. 1954:

Druhy příjmů:	Rozpočet Kčs	h	Došlo příjmů Kčs	h
Domovní daň	75.000	-	101.409	50
Daň z představení	10.400	-	9.859	25
Poplatek ze psů	3.000	-	5.164	-
Poplatky z hospodář. zvířat	9.000	-	15.498	50
Poplatky z míst	200	-	480	-
Poplatky hřbitovní	7.000	-	—	-
Ošetřovné a stravné	93.000	-	56.324	20
Poplatky za vážení	300	-	—	-
Poplatky účastníků veř. zaříz.	150	-	8.883	85
Zrušené dávky	-	-	90	-
Podíly na stát. daních	-	-	165.350	19
Jiné příjmy nár. výb.	26.860	-	35.750	02
Zálohy	-		11.000	-
Příjmy celkem	224.910	-	409.809	51

Druhy výdajů:	Rozpočet Kčs	h	Vydáno Kčs	h
Lehký průmysl	1.100	-	712	-
Zemědělství	20.000	-	22947	71
Místní hospodářství	70.400	-	50.934	87
Školství	185.000	-	195.658	88
Kultura	1.500	-	2827	83
Vnitřní správa	88.140	-	87.947	31
Odvody přebytků do vyš. rozp.	-		30.000	-
	Výdaje 366.140	-	391.028	60

Příjmy : 409.809·51 Kčs
Výdaje : 391.028·60 "
Rozdíl 18.780·91 Kčs

1955

MNV Místní národní výbor měl v r. 1955 plné ruce práce a to práce důležité, odpovědné a často pro svou nevyřešitelnost vracející se ze schůze do schůze. Nejvíce znepříjemňovaly MNV: plánování, plnění a neplnění státních dodávek, změna usedlostí a pozemků, nucené nájmy, svízelná otázka bytová a finanční, odpis daní, dávek a poplatků, oprava škol, úprava pomníku R. A., zlepšování obecních silnic, nedostatečné zastávání dobytka; MNV vedl v evidenci práci na poli, plnění plánu atd. MNV, zajišťoval oslavy, v četných schůzích zabýval se neodbytnou žádostí pí Hynkové o vrácení konfiskátu jejího domku č. a prodejem domku č. 151. Členové MNV konali ve svých volebních obvodech poradní schůze, na nichž občané přednášeli svoje dotazy, stížnosti a návrhy a členové MNV přesvědčovali voliče o výhodách JZD a o nutnosti plnění dodávek a placení daní. Rada MNV měla v roku 1955 schůzí 27 o průměrné účasti 6,3, plenum 16 o prům. účasti 16 členů. Předseda si často stěžoval na neúčast a nezájem členů MNV. Nejlépe pracovala komise technická a bytová, uspokojivě finanční, nejhorší byla komise řemeslnická a školská.

Výbor NF, který po únorových událostech byl v obci velmi důležitým a odpovědným činitelem, ztrácel pomalu na svém významu. Účast na schůzích a zájem o věci nepatrné, říká často předseda Josef Svoboda. Nár. fronta

Nár. fronta sdružovala tyto organisace:

KSČ	předseda	Novotný Josef, rolník, členů	104+280
Čsl. strana social.	"	Slepička Oldřich, holič	" 31
Čsl. strana lidová	"	Vidlař Vojtěch, dělník	" 4
DSO Sokol	"	Žák Martin, mlynář	
Místní hasičská jedn.	"	Schneider Josef, učitel	
Svaz čsl. sovět. přátel	"	Smékal Stanislav, dělník	
" protifašist. bojovníků	"	Neplech Josef, učitel	
Svaz čsl. mládeže	"	Vojáček Ladislav, dělník	
Sovecká společnost	"	Bednář Vojtěch, rolník	
Svazarm	"	Pospíšil Jaroslav	
Vrenické družstvo Jednota	"	Chytil Břetislav, úředník	
Spolek pro chov drobn. zvíř.	"	Seidl Josef	

Výbor žen, který měl být MNV nápomocen při řešení otázky zásobování občanstva, tk. stravovny, rodičov. sdružení a pod., pracoval s počátku dobře, později však značně polevil. V roku uspořádal kurs šití a s ním spojenou výstavu, u příležitosti Mezinár. dne žen v sokolovně koncert s udílením vyznamenání zasloužilým ženám. Výbor žen

Z četných korporací větší činností v Jiné korpora-

ce

r. 1955 proniknul do popředí SČM, který hrál několik divadel, pořádal estrády, večírky a loutkové divadlo.

Odbočka čsl. Červeného kříže měla řadu přednášek, zvláště zdravotních a uspořádala kurs první pomoci, jehož se zúčastnilo 35 žen a 3 muži. Přednášel dr. Pšenička z Olomouce.

Spartakiada

Sokol soustředil svou činnost v přípravě na místní a celostátní Spartakiadu, která se konala za velké účasti v Praze koncem června a začátkem července 1955. Zájezdu do Prahy se zúčastnilo ze Štěpánova 16 mužů a žen a 27 žáků. Veřejný život Sokola v posledních letech upadal; teprve příprava na Spartakiadu přinesla injekci života do této stagnace. Účast a zájem o cvičení se povznesl. Místní veřejné cvičení DTJ Sokol a Školní jednoty Sokol bylo konáno 12/6 na sokolském hřišti za účasti Sokola z Příkaz a Šternberka. Před tím byl průvod obcí.

Akce M

V rámci akce M byla provedena za spolupráce občanů úprava silnice v Nadražní ulici, což si vyžádalo nákladu 55.265 Kčs. V dělnické čtvrti provedeno přesazení oplocení a pořídil se chodník. K přípravě na Spartakiadu za spolupráce DTJ Sokol bylo upraveno cvičiště a nové oplocení sportoviště v nákladu 3183 Kčs. Dále bylo upraveno školní pomníku R. A. nákladem 18.590 Kčs za

vydatné pomoci brigádníků. Dosavadní chodník podle plotu farské zahrady byl zrušen, přeložen k silnici a vydlážděn betonovými dlaždicemi až na konec farské budovy. Při úpravě chodníku vykopána spousta lidských kostí z bývalého hřbitova. Kolem památníku pořízen ozdobný železný plot s 12 cihlovými sloupky. Okolí pomníku oseto travou. Ježto vlastní pomník se poněkud v masivním oplocení ztrácí, bylo rozhodnuto opatřiti pomník symbolickým sousoším.

Z akce M bylo zakoupeno 4.000 kusů betonových dlaždic, ze kterých bude v r. 1956 vydlážděn chodník od školy k MNV. Dále zakoupeno 78 m betonových rour na zadělání příkopu u mateřské školy na horním konci.

Rovněž parčík před měšťankou, posud zanedbaný, byl poněkud upraven, avšak parčík u pomníku padlých z první světové války nebyl daleko v takovém pořádku jako v předešlých letech, kdy učitelé a žáci měšťanské školy přispívali k jeho úpravě a čistotě.

V rámci okresní soutěže pod heslem „Nejčistotnější obec" získal Štěpánov z 28 obcí třetí cenu a obdržel zdravotnickou brašnu a čestný diplom. Soutěž obcí

Letoší zima byla nestálá, mírná s menšími mrazíky a nepatrným sněhem. Zvlášt- Počasí. Bouřka v zimě

nosti letoší zimy bylo, že 17. ledna o ½7. hodině ráno náhle se strhla bouřka se silným blýskáním a hřměním; následoval krátký ale vydatný liják. Častým jevem bylo náledí, při čemž bylo zaznamenáno mnoho nehod smykem aut a četné úrazy chodců. V ostatních měsících roku bylo počasí příznivé, takže letošní úroda na polích byla velmi dobrá. Sklizeň ovoce byla průměrná, méně jablíček, mnoho ořechů.

Dodávky

Dodávky zemědělců byly letos lehko splněny, ba dodáno bylo zboží nad předepsaný kontingent:

Dodávky	žitniny	cukrovka	brambory	mléko	vejce	maso vepř.	maso hovězí
Předepsáno	2788 q	29842 q	1926 q	330055 l	153282 k	40873 kg	52582 kg
Dodáno	3234 q	28350 q	2019 q	253070 l	139.035 k	34070 kg	40681 kg
v %	115%	95.5%	106%				
nad kontig. vykoupeno:				72.649 l	36.856 k	14827 kg	8.201 kg

Že cukrovka nebyla v předepsaném množství dodána, zaviněno tím, že z předepsané plochy nebylo 19 ha osáto.

Porážky

Domácí porážky vepřů byly letos rozmnoženy na 324 kusy. Sádla odevzdáno 2.325 kg. Z jednoho vepře při první porážce odevzdáváno 7.5 kg, z druhé porážky 9 kg sádla.

Rozpočet MNV ve Štěpánově na rok 1955: Rozpočet

příjmy: rozpočet: 201.750 Kčs, skutečné: 206.147 Kčs
vydání: " 323.000 " , " 335.628 "

Na úhradu schodku povoleno:
z daně ze mzdy – 10%
" zemědělské – 70%
" živnostenské – 50%
" z příjmu ob. – 50%
" důchod. daněv. – 50%

20/2 provedeny doplňovací volby do MNV: Doplňovací volby do MNV.

oprávněných voličů –	1690
k volbě se dostavilo: –	1643
pro hlasovalo – –	1626
proti " – –	14
neplatných – –	3

Na místo zemřelého Ant Janku zvolen Jar. Zbořil, předseda JZD v Říkosích.

1/12 provedena doplňovací volba člena MNV v 3. obvodě Štěpánova: za odstěhovavšího se Fran. Táslera zvolena Mar. Slezáčková. Doplňovací volba do MN

3/3 vykonána upisovací akce proti atomové válce; podepsalo 1100 osob mimo dělnické v továrnách. Akce proti atomové vál

Nár. směna. 5/4 byla vykonána národní směna pod heslem „Úklid vesnice," kdy byla brigádnicky provedena úprava hlavně u pomníku Rudé armády (navážen chodník), úprava sadů, Březecké ul. a před Sokolovnou.

Pohyb obyv. Na konci r. 1955 měl Štěpánov 2500 obyvatel. V roku zemřelo 31, narodilo se 33, z toho 19 chlapců a 14 děvčat, ve Štěpánově se narodilo pouze 1 dítě, ostatní v porodnici v Olomouci.

Kulturní činnost Kulturní činnost ve Štěpánově v r. 1955 počtem i druhem produkcí si nikterak nezadala s rokem minulým.

Bylo pořádáno:

Divadla a koncerty

9/I 55 Pohádka „Jak Honza se nestal králem" – Sehral SČM.
13/II. " „Jak Děda Mráz čatroval" – " "
13/III. Tyl-Piskáček „Perly panny Serafínky" – KOD z Olomouce
10/IV. Pohádka „Popelka" – SČM
1/V. Stolba „Na letním bytě" – Rod. sdružení a ochotníci.
28/V. Tyl „Strakonický dudák" – SČM
7-10/VI. Loutkové divadlo Karla Kopeckého.
22/VI. Koncert Pěveckého sdružení severomorav. učitelů
25/XII. Tyl „Fidlovačka" – SČM.

Přednášky K poučení byly určeny přednášky, jichž bylo 15; většinou byly z oboru zdravovědy a pořádal ČČK. Jiné byly obsahu politicko-hospodářského.

O „Vavřinecku" pořádána ve středu škole obvyklá výstava prací místních fotoamatérů. V téže místnosti byla 10/12 výstavka knih. Výbor žen ukončil kurs šití výstavou svých výrobků. Výstavy

Kromě zmíněného kursu šití byl uspořádán místním odborem ČČK kurs první pomoci. Zúčastnilo se ho 35 žen a 3 muži. Vedl dr Pšeničko z Olomouce. Kursy.

Desáté výročí osvobození naší Republiky Rudou armádou bylo podnětem k uspořádání hojných oslav a podniků, na něž se po měsíce čile připravovalo. Oslavy a slavnosti.

V podvečer 1/V. uspořádán lampionový průvod z dolního i horního konce obce k pomníku Rudé armády, jehož okolí bylo, jak vždy dosud popsáno, vkusně upraveno. U pomníku měl slavnostní proslov předs. ONV z Olomouce. Závěrečným hymnem slavnost ukončena.

1/5 se zúčastnili místní občané společných oslav hlavně v Olomouci. Večer sehráli v Sokolovně ochotníci s Dodičovským sdružením Štolbovu veselohru „Na cizím bytě".

5/V. uspořádalo slavnostní schůzi Dodičovské sdružení za účasti zástupce škol. referátu ONV v Olomouci.

7/V. o 5. hod. odpoledne byl běh „vítězství" ze sokolského hřiště.

9/V dopoledne konána v kreslírně střední školy slavnostní schůze plena MNV, ve které po uvítání hostů předs. MNV Jar. Lounem měl hlavní referát taj. Aleš Mrázek. Podal přehledně výsledek práce MNV v uplynulém desítiletí.
Večer konán lampionový průvod obcí k památníku RA, kde byl proslov I. náměstka předsedy ONV Jos. Pospíšila a po něm předání upraveného pomníku RA veřejnosti. Hymnami slavnost ukončena. Následoval ohňostroj a místní vojenská posádka zapálila na haldě mohutnou vatru, při čemž byly vypáleny salvy. Občanstvo se této oslavy zúčastnilo v hojném počtu.
Na ukončení oslav k desátému výročí osvobození RA uspořádána lidová veselice s tancem v Sokolovně a Dětu. domě.
Jinak se naši občané hojně zúčastnili různých oslav a zábavných podniků v Olomouci.

V roku byly hojně navštěvovány četné estrády, humoristické večírky a žákovské benátky.

Plesy. Pro tancechtivé občany bylo letos uspořádáno pět plesů; uspořádali je: Místní hasičská jednota - Sokol - Sdružení rodičů a přátel školy - hudebníci a Svaz pro spolupráci s armádou. Plesů bývalo dřív i více; to však neznamená, že štěpánovští občané méně rádi tančili; vždyť průměrná účast byla přes 300. Největší návště-

ve vykazoval ples Rodičov. sdružení (405). Školský podnik nepřilákal tolik návštěvníků jako jindy; snad proto, že nepořádal jako dříve nákladné ale vábivé „Šibřinky" nýbrž jen pouhý karneval. Přitažlivou atrakcí pro návštěvníky bývala možnost cenné výhry na losy. Na obecní dávce ze zábav vybráno 1645 Kčs.

Obecní knihovna přestěhována do budovy státní spořitelny, do místností poměrně malých, avšak suchých a světlých, takže knihy netrpí vlhkostí a plíání, jak tomu bylo při dřívějším umístění. V uplynulém roce chodilo vypůjčivat 207 čtenářů; výpůjček bylo 823, vypůjčených knih 4325. Počet svazků v knihovně 3809, přírůstek za r. 1955 činil 140 knih. Knihovna.

Povinné dodávky vcelku plnila obec dosti dobře, letos lépe než loni, avšak někteří jednotlivci, hlavně velcí sedláci, vykazovali v dodávkách značné nedostatky. Rovněž na daních a dávkách vázly velké dluhy, zvláště na dani zemědělské. MNV dle polehčujících okolností některým dlužníkům dlužné položky buď zčásti nebo docela odepsal. Jiní však byli pohnáni k odpovědnosti a soudem odsouzeni k několikaměsíčnímu vězení. Někdy to dopadlo i mnohem hůře. Neplnění dodávek a neplacení daní.

V září 1955 byl odsouzen Josef Kameníček,

větší sedlák ve Štěpánově č. 34, k sedmi letům tuhého vězení, ztrátě občanských práv a zabavení polovice majetku. Soudní rozsudek mluví o sabotáži, neplnění dodávek a neplacení daní. Manželka se odstěhovala ke svým rodičům na Prostějovsko a statek s inventářem bude přidělen Jednotnému zeměděl. družstvu, které bude pravděpodobně v nejbližší době ve Štěpánově založeno.

Hynek Rudolf

16/III. 55 zemřel ve Štěpánově ve věku 88 let, výměnkář Hynek Rudolf, známý lidový zvěrolékař-samouk, vyhledávaný hlavně při onemocnění kovězího dobytka a koz jako osvědčený poradce. Byl vyhledáván nejen nejbližším okolím, ale zajížděl až do Náhla, Příkaz a jiných obcí za Moravou. Teprve štěpánovský zvěrolékař Hynek Svačina jej udal pro neoprávněné zasahování do zvěrolékařské praxe a udaný musel přestati.

Epidemie u králíků.

Začátkem září vyskytla se u králíků nová epidemická nemoc. Lidé ji poznávali podle slzení napadených. Šířili ji divocí králíci. U nás se objevila v domech za drahou, kde v okolí bývalých železáren se vyskytuje hojně divokých králíků. Nemoc přešla u nás celkem klidně bez velkých ztrát, asi 5 případů. Nemoc se jmenovala „miromatosa".

Letoší vánoce byly vskutku veselé. Velcí i malí byli spokojeni. Na trhu bylo všeho hojnost, jak potravin tak i průmyslových výrobků, tentokrát i masa dostals koupit, cos chtěl. Skoro v každé rodině vánšení stromek s dárky a na stole štědrovečerní kapr. Že občané měli více peněz než jindy, bylo vidět ve zdejším obchodě (prodejna Necešaný), kde se prodala řada radiových přijímačů, hodnotných praček, jízdních kol, vyssávačů, ba i první televisory. Kupovali dělníci i rolníci. První televisor ve Štěpánově si zakoupil rolník Josef Čundrle za 2900 Kčs; s antenou a jejím přimontováním na střechu vyplatil celkem 4.000 Kčs. Letos však televisoru ještě neužil, protože ostravská televisní vysílačka nebyla ještě dohotovena.

Vánoce 1955.

1956

Hlavní události roku: založení JZD ve Skřipanově a požár Sokolovny tamtéž.

Založení JZD

6 založení Jednotného zemědělského družstva ve Skřipanově se začalo hovořit již v r. 1950, kdy po likvidaci 3 usedlostí a ustavení národní správy na těchto, byl problém, kdo bude půdu obdělávat. Již v r. 1949 zřízena ve Skřipanově prádelna, která měla sloužit k náboru členů do JZD. Bylo sice získáno 50 členů, ale bez půdy, zaměstnaných v průmyslu. Přípravný výbor tohoto družstva vegetoval téměř 5 let, až úplně zanikl. Statky pod národní správou obhospodařoval téměř 3 roky MNV, avšak toto hospodaření skončilo velkým finančním schodkem, pracovníci se necítili hospodáři, rovněž ustanovený správce neměl potřebnou kvalifikaci a jako největší závada byla v roztříštěnosti půdy. Hospodařilo se na 77 parcelách. MNV po dohodě s nadřízenými úřady dal půdu do nuceného nájmu zemědělcům, se kterými se tehdy bylo jednáno, ale bezvýsledně. Ustaven přípravný výbor JZD II. typu, tento však pro tehdejší nařízení na družstevní otázku neprošel. Potom výkup ho-

spodářských strojů a jiné nepředložené kroky všech zúčastněných funkcionářů oddálily na neurčitou dobu pokračování v přesvědčování do JZD ve Štěpánově. V r. 1954 a 1955 bylo mnoho akcí za spolupráce dělníků z továren a členů KSČ, zvláště pak v r. 1955, kdy předseda ONV s. Stařec organisoval velké přesvědčovací akce za spolupráce pracovníků OV-KSČ a RONV. Všechno však vyrnělo na prázdno, zatím co v jiných obcích, kde podmínky nebyly rovněž růžové, byla zakládána nová družstva. V té době prošly mocené nájmy ve výměře asi 110 ha, k tomu nových 30 ha půdy konfiskované po větším zemědělci (kulaku) který byl odsouzen pro neplnění dodávek a neplacení daní na 7 let, a tak byli postaveni funkcionáři MNV před úkol, jak obhospodaření této půdy zajistit. Poněvadž o utvoření JZD se nikdo, pro naprostý nezájem zemědělců, (pro) nechtěl pokoušet, požádala rada MNV o ustavení farmy Státního statku. Vedení St. statků však nemělo velký zájem pro malou výměru a jiné těžkosti; proto jednání s nimi se protahovalo až do začátku r. 1956. Zatím co MNV urgoval utvoření St. statku, začaly mít všechny věci okolo družstva i jiné otázky zemědělské rychlý spád: v měsíci únoru byli další tři zemědělci neplniči vzati do vazby, St. statek zřízen k 1/3 56,

v sousední obci Liboši utvořeno JZD. Nad všemi těmi událostmi se zamyslel tajemník s předsedou MNV a rozhodli se pokusit se o poslední boj pro utvoření JZD. Informována organisace KSČ o plánu a případném přijetí zemědělců, aby byl znám postoj strany k tomuto důležitému zlomu v socialisaci. Dne 3. března se sešli Mrázek - Loun - Lukeš a Lipner k vážné poradě; napsána vyhlášky o skutečném stavu a rozhodnutí buď pro JZD nebo pro Státní statek. Pozváni k informaci občanů členové JZD z Majetína a Vsiska. Události nabyly rychlého spádu. První schůze se zúčastnilo 38 zemědělců výkonných a 50 kovozemědělců. První schůze nebyla úspěšná, získáno pouze 5 výkonných zemědělců a 16 kovozemědělců, což na více jak 200 ha nestačilo. Bylo pokračováno v úterý i ve středu v přesvědčování; do tohoto boje o nervy se zapojil předseda JZJ a všichni, kteří měli na mysli lepší hospodaření na velkých lánech. Ve středu odpoledne a ve čtvrtek prolomena hráz nedůvěry a přihlášky začaly se hrnout. Do večera získáno 23 rodin zemědělců a 74 kovozemědělců. Korunou této poslední, avšak vyčerpávající etapy, byla zakládající schůze nového JZD, které se ve Štěpánově rozkvetlo plných 5 let. Tato schůze byla dne 9. března 1956, kde bylo schválen-

přijetí 150 družstevníků, z toho 25 výkonných zemědělců s výměrou půdy přes 450 ha.
Do představenstva byli zvoleni:
Lukeš Josef - Drápal Zdeněk - Slavotínek Svatopluk - Novotný Josef - Uvízlová Ludmila - Doubravská Anatla - Brabec Arnošt - Lipner František - Pařil Bohumil - David Jan - Dvořák Karel - Poláchová Božena - Lipnerová Růžena - Růžička František ml.
Předsedou byl zvolen Lukeš Josef "
Agronomem " " Drápal Zdeněk "
Zootechnikem " " Slavotínek Svatopluk "
Skladníkem " " Novotný Josef "
Uvedení funkcionáři zvoleni za nadšeného souhlasu. Na této schůzi odhlasován III. typ JZD a vzorové stanovy.
První etapa společné práce skončena, JZD ve Ši pánově založeno. Nastalo druhá práce nemén svízelná a obsáhlá, práce na poli. Nebylo zkušeností s kolektivním hospodařením a pokročilost času volala na pole. Ale usilovnou prací a obětavostí družstevníků, úředníků a techniků zvládnuty všechny povinnosti a rok 1956 vykazoval pěkné výsledky jich snažení. Obec splnila nejen dodávky, ale také bohatě dodala na státní nákup.
Samo JZD splnilo dodávky na 100% a na státní

nákup dodalo 115 q hovězího, 169 q vepřového, 85.850 l mléka, 7.000 ks vajec, 3·5 vagonu pšenice, 12 vag. ječmene, 1 vagon žita a 3·5 vagonu bramborů.

Dobré výsledky hospodaření JZD v r. 1956 pomohly k tomu, že původně plánovanou jednotku 20 Kčs zvedlo na 22 Kčs + 5 Kčs v naturáliích. Kromě toho založeny četné fondy s bohatou dotací. Během roku někteří členové z různých příčin vystoupili, jiní zase přistoupili, takže na konci r. 1956 bylo členů 165 a obdělávané půdy 513 ha.

Změny v držbě půdy v r. 1956 před založením JZD a po založení JZD.

	před	po zal. JZD
do 0,5 ha	307 závodů	136 závodů
" 2 "	76 "	48 "
" 5 "	12 "	6 "
" 10 "	13 "	12 "
" 15 "	19 "	10 "
" 20 "	18 "	4 "
nad 20 "	7 "	1 "

Pracovní jednotka. Tato slova stala se od založení JZD ve Štěpánově okřídleným slovem, kolem něhož se točila stále a stále debata družstevníků. Vždyť na počtu pracovních jednotek závisí výše odměny. Rozsah pracovních jednotek je stanoven normami té které práce. Tak na př. za pro-

sekání, protrhání a okopání jedné měřice cukrovky dostal družstevník 7½ jednotky; na rok 1957 je plánováno 8 jednotek.
Ke zdaru a úspěchu JZD ve Štěpánově značně přispěla místní strojní traktorová stanice se svými vyznamenanými pracovníky.

Požár Sokolovny

11. únor 1956 byl tragickým dnem pro Štěpánov. Vyhořela místní Sokolovna, hlavní středisko společenského a kulturního života ve Štěpánově a okolí.
V poslední sobotu masopustní uspořádal Sokol ve svých místnostech veselý masopustní karneval. Když se přítomní občané nyčně bavili slovem a tancem, bylo půl desáté večer, pronikla zpráva, že na půdě Sokolovny hoří. Na štěstí nedovědělí se to všichni přítomní (400) najednou, takže jen někteří spěchali do šatny; když však bylo vyhlášeno, že hoří střecha nad hlavou, nastal přirozeně zmatek, ale přesto byl sál bez jakékoliv nehody vyprázdněn. Daleko dívočejší panika nastala dole v šatně. Každý chtěl zachránit svoje svršky, což se jen některým podařilo. Protože se hořící strop sálu se jím propadal a začalo se chytat jeviště, bylo zbylé odložené šatstvo vyhozeno ven v nastalé tlačenici nejeden občánek vrhl ten kabát, který byl právě po ruce, aby se chránil před

krutou zimou; nic však se neztratilo, na druhý den vše poctivě vyměněno. Zatím ohromná střecha byla v jednom plameni, hořící třísky a pukající tašky odletovaly od budovy a zneznadňovaly hašení. Přítomné sbory hasičské, místní sbor a zvláště silná pomoc z Olomouce pro prudkost ohně a zamrzající hadice se musely omeziti na uhájení restaurace a bytu hospodského. Zrovna štěstím bylo, že byl od ohně uchráněn sousední dům rolníka Jar. Kamenička, kde právě končila svatební hostina.

Vzešlá škoda byla veliká: ze sálu a jeviště trčely jen zčernalé zdi, zničeno tělocvičné nářadí, okna parketová podlaha, silně poškozeny mnohé stoly a židle. Zachráněn klavír a neshořely kulisy v přilehlé kulisárně. Ochotní občané a přítomní vojáci zachraňovali, co se v prudkém ohni zachránit dalo.

Příčinou požáru byl trám zazděný do ventilačního komina, oddělený pouze cihlou „na kant" od komína kouřového. Ježto byla velká zima, (-14°C), topilo se v kamnech hodně a dlouho, rozžhavila se cihla, od ní se chytl trám a ve 2 hodinách zničena celá Sokolovna, dílo obětavých členů Sokola v roce 1924.

Bezprostředně po požáru 12. února byl ustaven výbor pro obnovu Sokolovny, ve kterém byli zastoupeni kromě členů Sokola ONV zástupci masových organisací a jeho technický poradce Vojtěch Komarád, nositel řádu práce. Bylo v zásadě rozhodnuto, Sokolovnu obnovit na dosavadním místě a rozšířiti tuto o přízemí a opatřiti ji vodorovnou a ústředním topením. Finanční prostředky byly k disposici: pojistky ve výši 216.000 Kčs (stavba celá byla pojištěna na 500.000 Kčs), dary a sbírky mezi občany vynesly asi 28.000 Kčs v r. 1956. Brigádnických hodin odpracováno celkem 6.000, z toho 5000 členy Sokola. Nově utvořené JZD i soukromí zemědělci převáželi potřebný materiál a odváželi zamínko, kterého bylo stovky fůr. Všechny potřebné komise měly celkem hladký průběh a tak koncem dubna měl Sokol stavební povolení a v květnu dostal první zálohu na státní subvenci ve výši 40.000 Kčs. V r. 1956 byly opraveny čelní zdi, nadzděno jeviště a vyzděno přízemí až po první patro. Dále položena ocelová střešní konstrukce. Zastřešit se nepodařilo pro materiálové potíže.

Stavba má býti dokončena do roku 1960 i s rozšířením místností restaur. a bytu o 1 poschodí.

Opravy škol. 26. III. 56 započato s přístavbou bývalé měšťanky a sice dosud otevřený vjezd mezi měšťankou a šk. obecnou byl překlenut chodbou spojující obě školy; nad vjezdem rovněž postavena nová sborovna. Stará sborovna rozšířena se sousední učebnou na prostornější třídu. Schodiště na půdu přeloženo na druhý konec školy. Dole v rožní třídě vybourán kabinet (kdysi spíška) a za zděna okna směřující k západu. Vzniklá prázdná plocha vyplněna vhodným sgrafitem, což provedl člen rady, stavitel Vojtěch Kamarád se svým otcem. Výměnu oken a fasád prováděl Stavební podnik města Olomouce, přístavbu a adaptace vnitřní MNV za velké pomoci brigádníků, učitelů a žáků.

Náklad na generální opravu činil 131.235 Kč 59 h
Náklad na přístavbu a údržbu 80.000 Kčs.

Akce M. V tomto roce dosáhly práce prováděné v rámci akce M nebývalého rozsahu. Pokračováno v zřizování rygolů v ulicích Nádražní, Březecké, Nádražní a Mičurinské, v které zůstalo asi 100 m nedokončeno. Celkem vydlážděno letos 700·20 m² rygol 1129 m obrubníků nákladem 47.580 Kčs za značné podpory brigádníků. Majitelé domů provedli výkop a odvoz přebytečné hlíny. Mimo to provedena adaptace školy ná-

kladem 18.701 Kčs a připraven dlažební materiál na úpravu prostranství před školami v hodnotě 8640 Kčs.

Celkem si vyžádala akce M v r. 1956 nákladu 71.922·79 Kčs; hodnota provedených prací byla 153.101 Kčs.

Stavba kontrol. váhy.

Již před více než 50 lety jednalo se ve Štěpánově o zřízení obecní váhy, pro obec tak potřebné. K stavbě však nedošlo, protože horní konec s dolním koncem se nedohodli, každý chtěl mít váhu na svém konci. Raději jezdili vážit do Liboše a Březců. Teprve letos, kdy založeno ve Štěpánově JZD, rozhodli se členové družstva postaviti kontrolní váhu uprostřed obce mezi statky Jos. Hrabala a Boleslava Bazínka.

Úprava vozovky.

23/IV. 56 přikročeno konečně k úpravě vozovky v Březecké a Nadjezdové ulici asfaltováním (postřikem) za vydatné pomoci místních občanů a vojáků zdejší posádky.

Stavební ruch.

V posledních 30 letech vzrost Štěpánov o 165 čísel (ze 340 na 505), z toho bylo 141 novostaveb a ostatní vznikly dělením stávajících obytných domů. Z toho v letech 1925-1941 bylo postaveno 133 rodinných domků o 160 bytových jednotkách, zatím co v letech 1942-1957 pouze 1 činžovní dům (č. 480) a 7 rod. domků

(11 bytových jednotek). Tedy velký nepoměr. V letech 1925-1941 připadalo průměrně na každý rok 5 bytových jednotek, zatím co v l. 1942-57 pouze 0·5 bytové jednotky. Letos se dostavuje pouze jediný rod. domek, ač o byty je stále velká nouze. Zato dochází v posledních letech k značnému zlepšování dosavadních bytů a to hlavně k výměně malých oken za trojdílná, k přístavbám dalších obytných místností, verand, koupelen a prádelen, vodovodů. Rovněž vnitřní výprava obytných místností pokračuje.

Prodej konf. něm. bytů

25/X a 2/XII 56 podepsány kupní smlouvy o prodeji konfiskátů německých bytů na hřbitově v č: 152, 154, 155, 156, 157, 167, 168 celkem 26 zájemcům za 74.356 Kčs.

Vyznamenání občané

Velmi platným členem rady MNV byl a je jeho technický poradce, stavitel Vojtěch Kamarád, který se zvláště vyznamenal při generální úpravě škol a výstavbě shořelé Sokolovny. Svým nadáním a přičinlivostí dosáhl několika vážných vynálezů v oboru stavebnictví, začež mu byl udělen presidentem republiky „Řád práce." Rovněž od ministerstva dostal jiná vyznamenání.

Žádný občan Vašek Pavel, pochůzkář ČSD, byl vyznamenán za své výnikající práce

u ČSD od presidenta republiky. Rovněž ředitelstvím železnic byl vyznán jako „vzorný pracovník dopravy."

Rolnický syn, David Jan, traktorista STS ve Štěpánově, byl za své úspěšné práce odměněn ministerstvem zemědělství jako „vzorný pracovník."

Rovněž brigádníci, kteří pracovali dobrovolně na úpravě obce nejméně 20 hodin, dostali od MNV čestné odznaky a občané, kteří odpracovali více než 200 hodin, byli vyznamenáni diplomem a odznaky. Prvních bylo 52 a druhých kromě 4 kolektivů Josef Pospíšil č. 480, Jos. Zbožil č. 217, Pavel Vašek č. 143, Alois Mrázek č. 119 a Frant. Malínek č. 119.

29/II. 56 odsouzen rolník Josef Kamenníček č. 4 pro sabotáž, neplnění dodávek a neplacení daní k 6 rokům vězení, konfiskaci majetku, vystěhování a zákaz pobytu. Likvidace větších zemědělců

4/IV. 56 odsouzen Kamenníček Jaroslav rolník č. 12 k 5½ roku žaláře pro sabotáž.

4/IV. 56 odsouzen Kamenníček Josef, rolník č. 7 k 6½ roku vězení pro sabotáž, neplnění dodávek a neplacení daní, ke konfiskaci majetku, vystěhování a na 5 roků zákaz pobyt ve Štěpánově.

Lýsek Jaroslav a Marie, rolník č. 9

dali 8. III. 1956 k disposici státu své hospodářství ve Štěpánově č. 9 ve výměře 21,69 ha s veškerým živým i mrtvým inventářem. Učinili tak vzhledem k svému stáří a nemoci a na úkrady dlužných daní a poplatků. Dostávají měsíčně starobní důchod 264 Kčs.

Výměnkáři. Od nepaměti bylo všeobecným zvykem, že když stáří odcházeli ze statku a tento přenechali dětem, vyměnili si smlouvou pro sebe doživotní výměnek - byt, naturálie. Výměnek užívali mnozí v šťastné spokojenosti, jiní si zůvěřili, ba byly dost časté případy, že se o výměnek soudit museli. Proto uvítána byla směna, kterou měly být výměnky, tak často ponižující, nahrazeny sociálními a starobními důchody. Jenže placení příspěvku na důchodové pojištění (nebylo v tom i nemocenské) stalo se velmi nepopulární z jakési nedůvěry a pro rozšířenou pověst, že nikdo nic nedostane. Někteří rolníci totiž vskutku důchod nedostali s pouhazem, že jich mohou užívat dobře zaopatřené děti. Tak se stalo, že rolníci příspěvky neplatili a dlužili státu značné obnosy. Situace v placení příspěvků se u nás poněkud zlepšila, když v roce 1955 byl mnohým rolníkům přiznán starobní důchod, a hlavně začátkem r. 1956, kdy bylo utvořeno JZD. Výmě-

ních ostupem hospodářů do JZD zůstali bez prostředků a bez výrovnávací základny. Proto vznikla snaha vyrovnati se dle možností s Úřadem pro důchodové zabezpečení, aby přestárlí zemědělci mohli pobírati důchod starobní nebo aspoň sociální.

Pohyb obyvat.

Běžící rok byl bohatší na narození dětí; přišlo jich na svět ve Štěpánově 47, z toho 21 chlapců a 26 děvčat. Zemřelo v tomto roce 23 osob (11 mužů a 12 žen). Sňatků bylo 19. Na začátku roku 1956 napočítáno 2500 občanů, z toho 1853 voličů (865 mužů a 988 žen).

Stav hospod. zvířectva

K 1/I. 1956 bylo při soupisu hospodářského zvířectva zaneseno: skotu 542, z toho 244 krav, vepřů 1078, z toho 102 prasnice, koní 123, ovcí 4, koz 311, slepic 4688, hus 127, kachen 70, krůt 19.

Rozdíl hospodaření obcí.

Jak hospodařily obce za první republiky a dnes. Obce jako samostatní hospodářící celky bylo možno rozdělit na dvě skupiny: jedny které byly zámožné, a druhé, které neměly možnosti příjmu a byly odkázány na státní subvence, za předpokladu, že na vyšším úřadě mají silného zastánce. Byly obce, které měly finanční prostředky a naopak obce, které byly v dluzích až po hrk. V dnešním lidově demokratickém zřízení na základě plánovaného hospodářství jsou příjmy a vydání ONV sou-

částí stálého rozpočtu. Dnes nevistuje zadluženost obcí a strádání finančních prostředků s použitím do budoucna. Rozpočet je sestaven dle potřeby té které obce a je dotován z příjmu obce, podílu na daních a podílu z vyššího rozpoč. tu. S finančními prostředky se hospodaří podle určení na různé kapitoly jako úprava obce, školy, zemědělství, zdravotnictví a j. finanční prostředky se nedají převádět na příští rok, říkáme, že propadnou - jen v malém rozsahu jsou povoleny přesuny.

Kulturní činnost

Kulturní činnost v uplynulém roce se vyvíjela ve Štěpánově slaběji, jelikož chyběla Sokolovna, středisko osvěty ve Štěpánově.
Byla hrána čtyři divadla, z nich významnější J. K. Tyl „Strakonický dudák" sehrany Svazem mládeže, dále pořádano 11 přednášek, hlavně o výchově dětí, 2 kursy (kurs šití Výborem žen a kurs první pomoci ČČK), dále (dvě) tři výstavy a to 25/3 výstava ručních prací z kursu šití a ručních prací žactva zdejší střední školy 12/3 drobného zvířectva v zahradě u Vyhnánků a 12/8 výstava fotoamatérů a filatelistů v tělocvičně stř. školy.
Kromě toho pořádány menší akce jako estrády, besídky rodičů a bolabě navštívených plesů.

Z oslav třeba vyzdvihnouti oslavy 1/5 a 9/5.

V předvečer prvního máje pořádán lampionový průvod dětí k památníku Rt; projektovaný proslov pro déšť odpadl. 1. května se zúčastnili občané májových manifestací v Olomouci, Šternberku a Uničově.

Oslavám 9. května přálo počasí lépe jako 1/5. V předvečer byl po slavnostní schůzi pléna MNV uspořádán večer lampionový průvod z „huti" k pomníku Rt za velké účasti dětí, dospělých a vojáků. O významu 9. května promluvil osvětový důstojník z Olomouce. Na ukončení oslavy vypálila místní vojenská posádka velkolepý ohňostroj. 9/5 prošel ráno o 6. hod. vesnicí vojenský budíček s hudbou; odpoledne byla na hřišti pod nadjezdem vojenská ukázka s vystavenými letouny a padáky. Večer pak v sále Děln. domu byla estráda, při níž recitovali vojáci a po ní tanec.

Do mateřských škol zapsáno letos 85 dětí, pro něž nebylo v dosavadních budovách dostatek místa. Mat. škola na horním konci potřebovala nutné opravy, proto přestěhována (za) do domu č. 426 (u Kameníčků vedle Sokolovny. Druhá mat. škola zůstává na hutích u kostela. Mateřská škola

3/XI. zahájena zimní škola ručních prací ve střední škole. Jiné školy.

27/XI. zahájena škola práce pro členy

JZD a ostatní zemědělce, týdně tři hodiny a to sekce živočišná a rostlinná; chovatelé plemenného dobytka a drůbeže mají specielní kursy pro celý okres ONV v Olomouci.

Pošta

Je tomu už řada let, kdy na zdejší poště tři zaměstnanci obstarávali všechny poštovní služby; přijímali, roznášeli a odesílali korespondenci, balíky, peněžní poukázky, telegramy a později sem tam telefonní depeše. Dnes obstarávají (rozhlasové) kromě uvedené a značně rozšířené práce rozhlasové koncese (je jich 1043) a vybírají od každého poplatek 15 Kč za 1/4 roku. Letos přibylo prvních šest televisních koncesí, poplatek 15 Kčs měsíčně. Rovněž počet důchodců se zvýšil na 575 a pošta jim vyplácí 195.700 Kčs měsíčně. Předplatitelů tisku je 1800, kterým i v neděli pošta donáší noviny a časopisy. Poštovní služba rozšířena o sázkovou akci na sportovní utkání a příjem sázek provádí výhradně pošta.

Počasí a úroda

Po bílých vánocích přišel leden s mírným ale sychravým počasím s četnými mlhami při teplotě kolem 0 stupně. Sněhu po celý leden nebylo, až na samém konci ledna udeřily prudké mrazy 20°-26°, a napadla slabá vrstva sněhu, takže sanice ani nebyla. Mrazy byly doprovázeny

vichřicí a zima pronikla do obydlí a sklepů. Lidé silně topili, rozmarovali vodovody, čímž nejednou zavinili ohně a požáry (tak vyhořela i naše Sokolovna). Mrazivá zima trvala až do konce března. Teprve 28/3 se ukázal první jarní slunný den. Práce na poli začínaly teprve začátkem dubna a to opatrně a nesmělé, protože duben byl deštivý a chladný. Žimáky se sázely koncem května. Ostatní měsíce roku vyhlašovaly počasí proměnlivé s převahou dešťů a chladna.

Tak se stalo, že žně začaly všeobecně až 30/VII sečením žita a ječmene JZD traktorovými a horními ramenovary a pouze část ječmene mohla být pokosena kombajny (poprvé ve Štěpánově). Soukromí zemědělci sekli horními potahy i kosami. Počasí přálo, ale nepospíchalo, takže obilí se dobře sklidilo do 5/IX. Sklizené obilí bylo velmi dobré, hlavně u JZD.

Sklizeň brambor byla opožděná, protáhla se za příznivého počasí až do polovice října, byla však velmi dobrá. Totéž to bylo s cukrovkou. Počasí se krajně zhoršilo, mrholy, mlhy, déšť, ba i sníh. Někdy se nedalo pracovat, neboť traktory a povozy nemohly na zablácené a promoklé pole. Cukrovary volaly o čepu, aby nemusely zastavit provoz. Značně vypomáhaly dobrovolné brigády, patroni a vojáci. 19/XI. nastal

obrat v počasí - zamrzlo.

Pokud se týče úrody ovoce, je třeba zaznamenati nadměrné množství jablíček a hrušek, nestejně švestek, málo třešní, žádné ořechy.

Jablíček bylo tolik, že si lidé nevěděli s nimi rady, zvlášť když veřejné sběrny zastavily nákup. A tak lidé hodně zavařovali, dělali marmelády, šťávy a nezvykle lisovali na ovocné víno. Přesto se ovoce pro nedostatek odbytu velkou měrou zkazilo.

Škůdci na hospod. rostlinách

Letos objevilo se na polích více škodlivého hmyzu než jindy. Cukrovku ničila mšice maková a na řepácích se vyskytla mandelinka bramborová - málo brouků ale hodně larev. Mandelinku ničilo JZD postřikem z letadla a mšici na cukrovce traktorem se zvláštním postřikovačem.

Zrušení Selpa

Od r. 1953 byly veškeré dřejší prodejny organisovány a vedeny místním ředitelstvím „Jednoty" tak zvaným Selpo. 31/12 1956 bylo toto zrušeno a prodejny opět podřízeny okresnímu lidovému družstvu Jednota v Blomouci.

Průmyslová prodejna

Vedení Selpa bylo dobré a pružné a hlavně získalo si zásluhu o zřízení prodejny průmyslového zboží a stavebnin. Tato prodejna byla otevřena 28/V. 56 v obchodním domě, jenž byl upra-

ven z bývalého hostince Česlava Dokoupila.

Do tohoto domu přestěhována také konfekce z Klebetova č. 139.

Od 1/IV. 56 sníženy některé maloobchodní ceny, hlavně zboží průmyslového. Z potravin značně klesla rýže a káva.

3/VII. 56 opětně sníženy maloobchodní ceny po šesté. Toto snížení uvítali spotřebitelé se zvýšenou radostí, poněvadž se tentokrát snížila i cena masa a masných výrobků.

Níže uvedená tabulka ukazuje pokyb cen při jednotlivých sníženích:

	1/VI. 53 Kčs	1/IV 54 Kčs	1/IV 55 Kčs	1/IV 56 Kčs	3/VII 56 Kčs
Rýže výběr.	33	25	21	14	11
I. jak.	28	19	16	9	7,20
II. "	20	12,40	12,40	7	6
Sádlo vepř.	40	40	40	40	36
" " II.	36	36	36	36	32
Slanina	40	40	40	40	35
Maso hov. př.	18	18	18	18	17
Maso v. býčk	26,2	26,2	26,2	26,2	20
Mléko	2,2	2,2	2,2	2,2	2
Vejce letní	1,10	1	1	1	0,90
" zimní	1,70	1,60	1,60	1,60	1,50
Hodinky ms. "Pobida"	860	760	665	665	530

Nový lékař. 11/VI 56 nastoupil ve Štěpánově nový státní obvodní lékař Dr Vojtěch Holý místo Dr. Valenty. Dr Holý přišel z okr. Úval.

1957.

Významným dnem tohoto roku byly volby do MNV, ONV a KNV. Byl to 19. květen. Volby.

Pro volby do MNV byl Štěpánov rozdělen na 25 obvodů, pro ONV na 3 a do KNV volil Štěpánov zároveň s jinými obcemi společného kandidáta.

Pro ulehčení voličům zřízeny dva okrsky se sídlem jeden v Dělnickém domě a druhý ve střední škole. Agitační středisko umístěno ve Stranickém domě. Místnosti byly pečlivě upraveny a vhodně vyzdobeny.

Kandidáti do MNV byly navrženi Národní frontou a byli všichni na obvodových schůzích voliči schváleni, jen v 22. obvodě se občané postavili proti navrženému kandidátu a zvolili si nového. Při volbách hlasovalo pro navržené kandidáty 98,9%. Tím prokázali plně důvěru nastávajícím členům MNV. Bylo to o 12% více než při posledních volbách 1954; z toho vidět, jak se vžil a osvědčil provádění systém voleb. V předvolební agitaci vypomohly voj. soubor z Olomouce, volební orchestr a dechová hudba. V místním rozhlase se uplatnili místní pionýři.

MNV Do místního nár. výboru byli zvoleni:

Obvod	kandidát	voličů	pro	proti
I.	Vašek Pavel, pochůzkář ČSD	64	64	0
II.	Kňávek Antonín, dělník	60	60	0
III.	Špalek Vladimír, dělník	57	57	0
IV.	Chromec Jaromír, úřed. ČSD	64	64	0
V.	Sendler Václav, major	100	98	2
VI.	Železný Josef, dělník	76	75	1
VII.	Tichý Richard, dělník	80	79	1
VIII.	Fabiánek Bohuslav, dělн.	73	70	3
IX.	Novák Josef, dělník	75	75	0
X.	Hynek Oldřich, úř. MNV	78	78	0
XI.	Chytil Břetislav, vedoucí Jed.	62	62	0
XII.	Králík Otto, důchodce	66	66	0
XIII.	Ing. Novák Vlad., účetník	66	65	1
XIV.	Slepička Oldřich, holič	65	65	0
XV.	Loun Jaroslav, dělník	67	67	0
XVI.	Šanda Jan, důchodce	57	56	1
XVII.	Klaudová Jiřina, učitelka	65	65	0
XVIII.	Treybal Josef, dělník	75	75	0
XIX.	Brabec Arnošt, družstevník	57	56	1
XX.	Lukeš Josef, předs. JZD	66	65	1
XXI.	Mrázek Aleš tajemník MNV	68	59	9
XXII.	Svozil Vojtěch, (důchodce) úř.	64	64	0
XXIII.	Vepřek Melody, odb. učitel	76	75	1
XXIV.	Bednář Miloš, zemědělec	60	58	2
XXV.	Barloš Bohumil, stolař	78	76	2

V novém MNV je 24 mužů a 1 žena, z toho dělníků je 8, rolníků 1, družstevníků 2, úředníků a jiných je 14. Nejmladší má 25 let, nejstarší 62 roků. Z předešlého MNV zůstává v novém MNV 12 členů.

Na ustavující schůzi byli zvoleni tito funkcionáři:

předseda MNV Tichý Richard
místopředseda Železný Josef
tajemníkem Mrázek Aleš
členové rady: Lukeš Josef
" Loun Jaroslav
" Chromec Jaroslav
" Sendler Václav

Dále ustaveny tyto stálé komise:
1, Zemědělská a zásobovací – předsedou Vašek Pavel
2, finanční rozpočtová – předs. Vepřek Metodij
3, bytová – předsedou Sendler Václav
4, pro výstavbu a m. hospodářství – předs. Novák Josef
5, kulturní osvět. a školská – předs. Hlaudové Jiřina
6, sociální-zdravotní – předs. Šande Jan

Na ukončení schůze předneslo nový předsedo výhledový plán akčního programu nového MNV, z něhož uvádíme hlavní motivy:
Dostavba Sokolovny, úprava prostranství před školami a pomníkem, dobudování a rozšíření JZD a sledovati jeho činnost a pomáhati mu. Ještě 30 soukromých zemědělců je mimo JZD, z těch

do konce volebního období nutno získati další, aby 90% zemědělských rávodů bylo zapojeno do socialistického hospodaření. Dále sledovati plnění dodávek (hlavní a několika nepluičů), organisovat špičkovú práce v zemědělství. Zemědělská otázka bude v tomto období hlavní starostí MNV.
V otázkách finančních nutno zajistiti spolupráci finanční a technické komise, a to hlavní při výstavbě obce. Zajistiti finanční prostředky MNV pro nejdůležitější potřeby obce. Dále zřízení hřiště, dobudování kanalisace na horním konci, úprava odvodňovací příkopy za Drahošovým, dobudování střední školy a mateřské školy ve středu obce a zřízení nové (třetí) na horním konci, asfaltování silnice na hor. konci, problém pitné vody a jiné menší potřeby.
Po stránce kulturní nutno se zaměřiti na práci ve SČM. Nejpalčivější bude otázka bytová - je třeba prosazovati bytovou jednotku v rámci plánu R-ONV. Po stránce zdravotní a sociální nutno zlepšovati situaci přestárlých a všechny zdravotní záležitosti projednávati ve spolupráci s odbočkou ČČK.

ONV Do ONV byli zvoleni: Pospíšil Josef, místopředseda ONV, Šmehal František, důstojník a Drápal Zdeněk, družstevní agronom.

Do KNV byl zvolen Zbořil Antonín, družstevník z Příkaz.

9/II. 57 skládalo JZD první účty ze své 9 měsíční činnosti v roce 1956. Schůze se konala ve vyzdobeném sále Děl. domu za přítomnosti téměř všeho členstva, zástupců KNV, ONV, MNV, strany KSČ, patronátního závodu Zora v Olomouci a jiných hostí. JZD

Referent seznamoval přítomné s výsledky hospodaření JZD, porovnával jednotlivé položky zemědělské produkce, dodávky a náklady s okresními průměry a prokázal, že JZD ve Štěpánově hospodařilo dobře a že také ONV v Olomouci vyhodnotil Štěpánov mezi nejlepší v okrese

V sobotu 10/II. 57 následovala druhá členská schůze, na níž byl projednán a schválen výrobní celoroční plán na rok 1957.

Večer se konala přátelská beseda se společnou večeří a tancem. v sále Děln. domu.

Počátkem září 1957 byly založeny již skoro ve všech obcích okresu JZD a proto nyní ve Štěpánově k dalšímu přesvědčování dosud soukromých zemědělců. U nás se jednalo hlavně o horní konec, kde bylo dosud 27 soukromých zemědělců a na dolním konci 3. Byli povoláni na radnici, kde jim byly inženýrem Agroprojektu ukázány

příští jejich pozemky. Přidružení projevili nespokojenost a proto si vyžádali chuť do nedělě rda je přijmou nebo se přihlásí do JZD. Přihlásilo se jich 5. členská schůze JZD 13/IX. odložila jejich přijetí do mimořádné členské schůze 29/IX. Po novém jednání na radnici 15/IX se přihlásilo dalších 17 zemědělců, celkem tedy 22. Ale JZD mělo malou radost z takového návalu, neboť obávalo se, že nevhodné hlavní zvýšení ustájení hovězího dobytka - na horním konci je málo stájového prostoru - a proto se radilo, jak tomu předejíti. S napětím se očekávalo, jak rozhodne mimořádné členská schůze. A rozhodla nečekaně. Přijala pouze 7 zemědělců a ostatní odkázala až na rok. Z toho vznikla veliká nespokojenost u odmítnutých zemědělců.

Celkem v roce 1957 přijato 43 nových členů a vystoupilo 7, takže koncem roku je stav 153+36=189 členů. Přibylo také 162 ha zemědělské půdy.

Od 1/I. 57 zavedeny doplňkové odměny (prémie) v ovocitní výrobě a u cukrovky. Prémie u cukrovky stanovena na 1 pracovní jednotku 6 Kčs. a na 1 mír cukrovky se dostalo 10-12 kg cukru.

Na PJ vyplaceno 22 Kčs mimo naturálie v hodnotě 5,05 Kčs (PJ-27,05 Kčs)

Dům zdraví

1/I 57 převzal okresní ústav národního zdraví v Olomouci od MNV německý kostel získat dům č. 256 v Biskupské ulici (bývalý maje-

tek manželů Hynkových) a přestavuje jej na Dům zdraví, v němž bude umístěn státní obvodní lékař (byt i ordinace), zubní ambulatorium, ochrana matek a kojenců. Adaptace byla několikrát přerušena a v tomto roce nedokončena.

Práce na obnově Sokolovny pokračovaly letos pomalu ale pořád. Pracovali stále 2 zedníci a 2-3 pomocníci a vypomáhali v sobotu a v neděli brigádníci. Horlivost těchto však proti loňskému roku značně ochabla. Obnova Sokolovny

Práce „v hrubém zdivu" jsou ukončeny, okna a dveře zasazeny, budova novým způsobem zastřešena; zbývá úprava vnitřku (ústřední topení, vodovod, parkety a jiné). Práce poněkud vázne pro nedostatek některého materiálu, jinak se pracovalo celou zimu při vytápění.

Při generální opravě střední školy byla dosavadní zahradní úprava před školami zničena. Přikročeno k úpravě nové a to radikálně. Okrasné akáty před měšťankou byly vykáceny, rovněž před obecnou školou odstraněny dvě šedesátileté lípy a před starou obecnou dvě 60leté divoké kříže a dva vysoké smrky. Úprava škol.

S úpravou prostranství před školami započato 25/III. 57. Tyto práce byly prováděny v rámci akce M a byl na to povolen obnos 20.000 Kč a později zvýšen na 37.000 Kčs na materiál a dlaž-

dické práce. Ostatní pomocné práce se prováděly brigadničky-učiteli, většími školáky a jejich rodiči vždy v sobotu odpoledne a v neděli celý den. Zřízeny široké dlážděné chodníky a to jižní školami a pomníkem padlých; na zbylé prostranství navezena hlína a do ní naseta pažitová travní směsha. Vytvořené obdélky a kola vyzdobil olomoucký zahradník ozdobnými květinami, ba i vznosnou palmou. Touto úpravou získal Štěpánov ve svém středu pěkné parkové prostranství nákladem 52.000 Kčs. Z toho uhrazeno z akce Ž 36,977 Kčs a ostatní zaplaceno z běžného rozpočtu. Dále z akce Ž bylo dokončeno dláždění v Mičurinské ulici nákladem 5064 Kčs. V tom nejsou započítány práce brigádníků, kteří odpracovali velký počet hodin.

5/VI. zahájeno ve dvoře bývalé měšťanky bourání dřevěných sop na uhlí a zděné budovy pro prádelku a chlív. na uvolnění místa pro stavbu nových záchodů, skladiště, dílny a kotelny pro ústřední topení. Stavba této budovy byla později zahájena, takže v tomto roce nebyla dokončena. Provedena „v hrubém zdivu" a vyžádala si nákladu 126,912·87 Kčs z rozpočtových 196,000 Kčs.

Mimo to položeny v 5 třídách a 2 kancelářích parkety nákladem 26.000 Kčs, rozšířen

vodovod a splachovací záchody za 12.000 Kčs, oplocena školní zahrada drátěným pletivem za 9.000 Kčs, pořízeny železné hostky na zahradní lavice za 2600 Kčs, vysazeny nové stromky za 600 Kčs. Mnoho žáků dojíždí do školy na kole a jelo nebylo kde kola uschovati, bylo zjednáno 6 železných stojanů na kola za 6500 Kčs, v zahradě postaven malý skleník za 3700 Kčs a 4 pařeniště pro mladé mičurince.
V prázdninách bylo pokračováno ve střední škole s nutnými opravami - v ředitelně a ostatních třídách zřízeny parketové podlahy nákladem 10.829 Kč. Mimo to rozšířen vodovod do všech tříd nákladem 10.006 Kčs.

Začátkem září zakoupena z prostředků rodičovského sdružení včelstva a utvořen z žáků včelařský kroužek za vedení Jos. Wingeyna.

V r. 1957 byly ve Štěpánově tyto školy: Školství

1) Střední škola osmiletá o 16 třídách a 19 učitelích a 460 žácích.
2) Dvě mateřské školy o 2 třídách a 2 učitelkách, 2 pěstounkách s 60 dětmi.
3) Zimní škola zemědělské mládeže ve střední škole 12 týdnů.
4) Škola práce pro dělnictvo a soukromé zemědělce ve stř. škole od 7/XII 56 do 12/III 57. Měla 2 oddělení - živočišné a rostlinné.
Docházeli zemědělci ze Štěpánova, Březců a Kr. nova.

Počet obyvatel. Počet obyvatel k 16.I.1957 byl zjištěn při přípravách k volbám do Národ. výboru v květnu 1957.

mužů	877
žen -	1024
dětí do 14 l.	597
celkem	2498

Volba soudců z lidu. Na podzim 1957 byly provedeny volby soudců z lidu dle nového zákona.

Ze Štěpánova zvoleni tito soudci z lidu:

1, Hynek Oldřich, úředník MNV
2, Malínek František, stolař
3, Tříbal Josef, dělník
4, Frýdek František, přednosta stanice
5, David Jan, traktorista
6, Fiala Alois, důchodce

Úmrtí pres. A. Zápotockého. 13/XI. 57 ohlásil rozhlas smutnou zprávu o úmrtí presidenta Antonína Zápotockého. Zpráva velmi překvapila. Na znamení smutku vztyčeny vlajky do půl žerdě nebo smuteční prapory na všech veřejných budovách; ve výkladních skříních obchodů se objevily portréty presidentovy s černou páskou s náplní květinové výzdoby. V kanceláři MNV vyloženy kondolenční listiny k podpisu, podobně v UPrávodech a na posádkovém velitelství, kde 17/XI. uspořádána tryzna za zesnulého. Podobně i JZD uctilo památku + presidenta na smuteční členské schůzi.

19/XI. 57 zvolen novým presidentem jednomyslně Antonín Novotný, první tajemník Ústředního výboru KSČ.

26/II. 57 zemřel neocikávaně v nemocnici v Olomouci Štěpán Novák, důchodce - bývalý majitel a zakladatel továrny nábytku č. 269 ve Štěpánově. Byl synem stolaře a po absolvování odborné dřevařské školy ve Val. Meziříčí zahájil tovární výrobu nábytku. Svou přičinlivostí a odbornou znalostí a za výpomoci svého bratra Rudolfa Nováka, rovněž odborníka na slovo vzatého, dosáhl toho, že podnik se z malých začátků rozrostl na závod, který zaměstnával desítky místních a okolních stolařů. V r. 1945 znárodněn; nyní existuje jako UP závody. Štěpán Novák

3/XII 57 zemřel Zbořil František č. 217, tesař a kapelník. Byl to neobyčejně nadaný muž jako hudebník a všeumělec. Zhotovoval dobré housle z javorového dřeva a spravoval housle, čela i basy, ale i hodiny všeho druhu. Jeho pohřbu se zúčastnila kapela 58 hudebníků z celého okolí. Frant. Zbořil Alois Zbořil

Byl synem kapelníka „Hanácké kapely" Aloise Zbořila, pod jehož vedením tato dosáhla koncem minulého století velkých úspěchů po celé Moravě i v Čechách. „Hanáckou kapelu" založil v r. 1875 tehdejší štěpánovský rechtor Rudolf Drlík, výborný učitel a hudebník. Všichni členové

této kapely byli jeho žáky a vyučil je sám všem nástrojům. Prvním kapelníkem byl krátký čas Sláma Jan z č. 20 a jeho nástupcem se stal Alois Zbořil, který ji přivedl na značnou výši uměleckou a proslavil ji po všech vlastech českých. Kapela se zúčastnila také Národopisné výstavy v Praze r. 1891, kde se jí dostalo pro zdárné vystoupení v haňáckých krojích rozloučeného obdivu a uznání.

Alois Zbořil se zdokonalil v hudbě u vojenské kapely a jako její nejlepší člen byl vybrán a vyslán na svatbu korunního prince Rudolfa do Bruselu. Při této svatbě hrála zvláštní vojenská hudba, sestavená z nejlepších hudebníků všech vojenských kapel v Rakousku.

Rovněž jeho syn František sloužil u voj. hudby a při propuštění si přivezl domů v pytli basu rozkližené na kousky. Doma si ji sestavil a basa hrála výborně.

Jaroslav Lýsek

4/XI. 57 se rozžehnal s tímto světem Jaroslav Lýsek, rolník na odpočinku ve Štěpánově č. 9. Byl to „venkovský písmák," který hravě shlédal věcné zprávy z hospodářství a veřejného života a posílal do časopisů. Zastával funkci předsedy místní školní rady a čile se uplatňoval v četných spolcích. K otevření rdejší městánky r. 1911 uspořádal pamětní brožuru „Štěpánov sobě." Škoda že podrobná kronika, jím osobně vedená, byla ke konci jeho života zničena.

Letos nás opustil Josef Bartoš, poctivý sto- Josef
lař ve Štěpánově. Všude bylo dyšti umřel „dobrý Bartoš
člověk". Byl to skutečně hodný občan, pracovitý, upřím-
ný a krajně nerušný. Ochotně dělal zakázky pro li-
di a práci jim dělal skoro zadarmo. Byl horlivým
čtenářem a velmi rád navštěvoval kulturní pod-
niky v obci. Ve spolcích a organisacích měla jeho
rozšafnost rozhodné slovo. Jak byl u lidu oblíben,
ukazalo nebývalé množství občanů, kteří ho doprovázeli na poslední cestě na hřbitov.

Když jsem po první světové válce při- Osobní dopra-
šel do Štěpánova, překvapil mě nevídaný po- va ve Štěpánově
čet jízdních kol. Silnice y se cyklisty zrovna ne-
trhla. Na kole jezdili mladý, starší i děti. Kol
užívali občané k jízdě za zaměstnáním v ob.
ci i mimo obec, na kole jezdili ne na dráže, do
pole, nakupovat, do školy, do kostela, do hospody,
na návštěvu a i jinde. Těžko by shledal pěšky
z jednoho konce obce na konec druhý vždyť
je to na pět km. Žádalo by se, že dnes jízdních
kol ubude, neboť dělníky do práce vozí auto-
busy (do Blanence, Šternberka, Uničova) do mě-
sta muže jet autobusem nebo laciným vlakem,
mnozí občané mají své motocykly, jiní dokon-
ce vlastní auto a při různých příležitostech
pořádají se autokarové zájezdy. Při jízdních

kol neubylo, ba stav kol se stále zvětšuje; zvláště kol dámských a dětských. Po provedeném soupisu bylo zjištěno, že ve Šeřpánově jest:

kol panských ...	670
" dámských ...	660
" dětských ...	70
všech ...	1400
motocyklů ...	143
aut osobních ...	30
" nákladních -	9

Domácí porážky V rámci provádění decentralisace veřejné správy z ministerstev na nižší orgány byl MNV pověřen povolováním domácích porážek a to od 1/I. 1957. (dosud povoloval okresní úřad). V tomto roce bylo 371 porážek a odevzdáno 1837 kg sádla (prům 5,058)

Místní kino. Původní kino bylo založeno Legionářskou jednotou v r. 1922. Toto němé kino bylo přetvořeno na zvukové kino od 13. X. 1936. Zestátněno od 28. VII. 1945.
Od 1/IV. 1957 převzal MNV od Krajského filmové podniku v Olomouci místní kino do své správy. Z představení se odvádí 40% půjčovného KFP. Návštěva kina stále upadá, takže v neděli večer

se často nehrává. Diváků je několik. Hlavně nevyhovující promítací aparát, také nevhodné filmy. MNV nemá možnost, vybírati si vhodné filmy.

16. II. 57 převzal Městský archiv olomoucký archiv MNV a odvezl jej do Olomouce. Archiv MNV

Velké vzrušení a obdiv způsobila zpráva o vystřelení první družice země v Sovětském svazu. S dychtivostí se čekaly nové a nové zprávy rozhlasu a novin o podrobnostech tohoto světodějného vynálezu sovětské vědy. Každý jej chtěl viděti anebo zachytiti jeho vysílání. Málo bylo takových. Více jich bylo, když později byla vystřelena druhá družice, mnohem větší, v níž byl i živý pes, který měl dokumentovat některé kosmické úkazy. 7. družice

Soupis hospodářského zvířectva k 1/5 1957 Stav hospodář. zvířectva

Koně	JZD	314
	Soukromí	265
	Celkem	579
Hovězí dobytek	JZD	120
	Soukromí	129
	Celkem	249
Prasata	JZD	322
	Soukromí	623
	Celkem	945
Ovce	JZD	39
	Soukromí	36
	Celkem	75
Kozy	JZD	49
	Soukromí	361
	Celkem	110
	JZD	3
	Soukromí	291
	Celkem	294

Hlepice Ovce	JZD	4
	Soukromí	1
	Celkem	5
	JZD	498
	Soukromí	4915
	Celkem	5413
	Husy	76
	Kachny	70
	Krůty	23

Dodávky 1957

	JZD			Soukromí			Celkem		
	Předpis	Dodávka	St. náhrp.	Předpis	Dodáv.	St. náhrp.	Předpis	Dodávka	St. náhrp.
Pšenice	422	422	406	306	374	11	729	797	417
Žito	93	142	233	95	58	6	189	200	239
Ječmen	532	532	1046	381	377	34	913	809	1080
Ovcs	46	–	–	65	24	–	112	24	–
Celkem	1095	1096	1686	830	834	51	1925	1931	1738

Dodávka cukrovky

		Předáno
JZD	32118,40 q	14241,40 q
Soukromí	11824,80 q	90,– "
Celkem	43948,20 q	14331,40 q

Potrestaní semědělci 2/V. 57 byli potrestáni trestní komisí ONV v Olomouci pro nesplnění osevu cukrovky tito semědělci:

Hrabal Josef č. 17 pokutou 600 Kčs
Barinek Bol. č. 18 pokutou 300 "
Dokoupil Old. č. 32 pokutou 300 "
Navrátil Vojt. č. 23 pokutou 300 "

8/11 57 odsouzen lid. soudem v Olomouci rolník Fr. Zbořil č. 25 k dvěma rokům vězení pro nesplnění

zemědělských dodávek, rostlinných i živočišných, a pro neplacení daní a dávek.

1/X - 4/X 57 provedeno všeobecné rentgenování všech osob nad 6 roků proti TBC v dílně UPrávodů (u Vážanských). Všechny nejasné a podezřelé případy musely ještě dodatečně na podrobný průzkum rentgenový do Olomouce. Rentgenování proti TBC

24/IX. 57 Krajská správa zásobování vodou a kanalisace v Olomouci předala formálně 24/IX. 57 kanalisační zařízení MNV s platností od 1/7. 58. Ve Šťepánově je provedena soustava kanalisace pro povrchové odvodnění na dolním konci a částečně na horním konci až po mlékárnu v délce 6594 m. Kanalisačních přípojek je v délce 4490 m. Stočné na r. 1957 počítá s příjmem 6428·80 Kčs. Kanalisace

Koncem července a začátkem srpna 1957 byli prováděny při jižní části obce zkušební sondy na vodu pro Olomouc. Největší zásobu vody zjistili v bývalých železárnách ve velké studni asi 12 m hluboké, z níž vyčerpali za 24 hodin 3½ milionu l vody, aniž ji úplně vyčerpali. Zato ale nastal poprask v okolí, kde se ze studní voda ztratila úplně. Sondy na vodu

13/X. 57 na ustavující schůzi byla založena pobočka Čsl. svazu zahrádkářů a ovocnářů. Za úkol si vytkla: podnést a zvelebit upadlé ovoc- Spolek zahrádkářů

nářství ve Šeřpánově, za tím účelem provést obecný postřik ovocných stromů, pořádat odborné přednášky, besedy, kina, umožnit hromadné objednávky stromků a umělých hnojiv. Za členy se přihlasilo 37 občanů. Předsedou zvolen Josef Pavlíta, jednatelem Bohumil Řidal.

Počasí a úroda.

Zima byla mírná, téměř bez sněhu, jaro začalo brzo, v květnu mrazíky, které způsobily značné škody v zahradách i na polích, léto a první podzim značně deštivé, takže otava nemohla být dosušena a zemáky včas sklizeny. Teprve za vydatné pomoci brigádníků střední školy, U Právodu a vojáků byla sklizeň bramborů po velmi namahavé práci 16/X skončena. V říjnu se však počasí obrátilo a teplé a slunné dny umožnily, že odvoz cukrovky byl již 9/X ukončen. Sklizeň cukrovky byla rekordní; nadraží a přilehlá pole byla zrovna zatvalena horami cukrovky.

Ovoci se letos nedařilo, zvláště jablíček byl velký nedostatek.

Kulturní činnost

Kulturní život v uplynulém roce se vyvíjel stejně jako v roce předešlém i co do obsahu, rozsahu i účasti veřejnosti. Jen jubilejní oslavy byly jiné:

Na oslavu 40. výročí Velké říjnové revoluce uspořádala Posádková správa a Národní

fronta v sále Dělnického domu 7/XI. 57 slavnost, při které po přiléhavé přednášce účinkoval mužský pěvecký sbor „Haná" z Olomouce.

30/VI. 57 uspořádala Těl. jednota Sokol na oslavu padesátiletého trvání veřejné cvičení po průvodu vesnicí. Při této příležitosti bylo pět zakládajících členů, dosud žijících, poděleno zvláštní vzpomínkovou plaketou a to: Bohumil Lýsek, Jaroslav Lýsek, Hynek Dokoupil, Josef Hurtych z Liboše a J. Svoboda z Krnova.

Rovněž Místní požární jednota jubilovala. Bylo tomu letos 75 let, co byla založena. Proto měla 25/VII 57 pěknou slavnost spojenou s hasičským cvičením.

Kulturní činnost ve Štěpánově není dosud taková, jaká kdysi bývala. Říká se, že chybí velký sál Sokolovny, která není ještě doopravena.

Štěpánovská veřejnost se ráda podívá na pěkné divadlo; o tom svědčí živý zájem o uprázdněná místa ve dvou autobusech, které pravidelně dovážejí předplatitele divadla do Olomouce. Než ani to nestačí a tak i místní JZD a MNV pořádají příležitostně autobusové zájezdy do divadel a koncertů.

1958.

Pětiletka. Třetí rok druhé pětiletky.

Pětiletka má býti uskutečněna ve 4 letech, to jest v roce 1959 místo 1960. Proto MNV vyhlásil k 19. 5. 1958 celoobecní závazek, kterým se všichni družstevníci, soukromí hospodařící i ostatní občané zavazují, že vytvoří nutné předpoklady, aby zvýšená výroba zemědělská i průmyslová, výstavba a úprava obce byly již v r. 1959 dokončeny, což uvážlivé písemnými čísly dokládají.

JZD. JZD se v roce 1958 dále upevnilo a rozšířilo, takže koncem roku mělo 215 členů, z toho 52 mužů a 163 žen. Mladistvých od 14 do 18 let získalo do svých řad 12. Věkový průměr členů družstva je 46 let roku. 130 družstevníků má manžele zaměstnané mimo JZD. Soukromě hospodařících zemědělců bylo v r. 1958-85 a ti to hospodařili na výměře 190 ha, z toho dva střední s výměrou 13 ha celkem, ostatní jsou drobní držitelé půdy.

V r. 1958 obhospodařovalo naše JZD 748,39 ha zemědělské půdy, z toho 568,09 ha půdy orné.

Z této plochy je 75,94 ha zahumenek zemědělské půdy, orné 67,33 ha. Tento poměr se značně změní k 1.1. 1959 ve prospěch JZD, takže bude provedena socialisace v celé obci až na 60 ha. Plánovaná pracovní jednotka 23.- Kčs byla dodržena, při čemž fondu nedělitelnému bylo přiděleno 7%, sociálnímu 3% a kulturnímu 1%.

JZ byla značně překročena u rostlinné výroby, ale také překročena těžba. Na prémiích vyplaceno 105.000 Kčs, z toho v rostlinné 64.751 Kčs a v živočišné 40.273 Kčs. Plnění dodávek i stálého nákupu dle OV bylo splněno na 100%, u cukrovky překročeno o 54%, v živočišné výrobě nebylo plnění tak úspěšné, hlavně pro nedostatek krmiv. Plnění nedosáhlo v žádné kategorii 100%, včetně stálého nákupu.

Hovězí a vepřový dobytek byl ustájen v 52 stájích po celé vesnici. Dokončena stavba odchovny prasnic a kance v č. 9.

JZD přemístilo prádelnu z č. 480 do č. 7 a zřídilo manollovnu rovněž v tomto čísle.

V březnu 1958 zahájil MNV provádění služby obyv. služby obyvatelstvu v rámci místního hospodářství postupně na 11 provozovn:

1. Pískovna
2. Elektrisace - Navrátil, Kobek
3. Stavební - Zbořil L, Kamarád Jan
4. Instalatérství - Fryblík Josef

5, Natěračství - Trébal Josef, Dokoupil Štěpán
6, Stolářství - Bartoš Bohumil.
7, Sklenářství - Václavský
8, Modelářství - Mach Miloslav
9, Radioopravna - Rýpar Zdeněk
10, Pokryvačství - Glier
11, Tesařství

Zaměstnanci jsou převážně brigádníci, kteří provádějí opravy po svém zaměstnání a nestačí proto vyhověti v některých oborech (stolářství, sklenářství, pokryvačství) všem požadavkům občanů.

Akce M

V rámci akce M přikročeno ke stavbě polytechnických dílen a kotelny ústředního topení při osmileté střední škole za vydatné podpory brigádníků z řad rodičů, učitelů i starších žáků. Stavba je v hrubém zdivu hotova, zastřešena a zbývá provésti omítku a vnitřní zařízení. Potřebný materiál je připraven. Hodnota provedeného díla je 195.000 Kčs a 28.000 hotle. Brigádníci odpracovali celkem 9.750 hodin bezplatně. Stavba bude hotova v r. 1959 do zahájení škol. roku. Hůře je se stavbou záchodů, kterou provádí okresní stavební podnik v Olomouci, a která letos vůbec nepokročila.

26.XI.58 započala fa Stavod z Lutína s vrtáním nové studny ve střední škole, ježto voda do-

zavadní studně se úplně zbarvila do skořicové barvy a stala se nepoživatelnou. Na vodu přišli ve 24 m po modrém suchém písku. Voda je bakteriologicky nezávadná, ale silně železitá.

Chov dobytka

Štěpánov se vrací k staré chovatelské tradici, zatím v chovu vepřů. 28. III. 58 uznáno KNV chovatelské hospodářství vepřů a po splnění dalších úkolů po roce může být uznáno plemenářským. Koncem dubna dostavěna odchovna vepřů v č. 9 s příslušnými výběhy; plemenní kanci rovněž zde umístěni v boudách, takže dnes jest v tomto čísle soustředěn odchov prasat ve 4 chlévech s 51 odděleními. Tím se obnovila bývalá dobrá pověst chovatelská, která již za Rakouska, hlavně za první republiky vábila k nám četné kupce, exkurse a zájemce o chovný materiál skotu a hlavně prasat a to z celé republiky. Dokazují to také výstavy dobytka a později i drůbeže pořádané ve Štěpánově Čsl. okres. hospodář. spolkem v Hnojicích. První byla již v r. 1898 v zahradě č. 22 u Sonntágů, v letech 1900-1902 byly pořádány v Hnojicích. V r. 1906 byla ve Štěpánově v č. 22 a další v letech 1910, 1927, 1928, 1929, 1930-1932 všechny v zahradě u Vyhnánků č. 121 vždy za velké účasti zemědělců a zájemců z širokého okolí.

Ulice, domy, čísla.

Přílišná délka Štěpánova a značný jeho vzrůst za posledních 100 let způsobil desorientaci v číslování domů jak pro místní tak hlavně pro cizí občany. Od prvého číslování domů,

které bylo u nás provedeno za Marie Terezie asi v r. 1775, přidělovala se nová popisná čísla postupně, jak přibývaly novostavby. Tehdy měl Štěpánov 104 domy a 888 obyvatel. Postupné číslování novostaveb způsobilo, že jedno popisné číslo domovní bylo na konci Štěpánova u Pazderny, zatím co následující bylo u Březců.

Proto MNV se usnesl v roce 1953 rozděliti Štěpánov na 18 ulic, nově je pojmenovati a zavésti pro každou ulici nová samostatná orientační čísla domovní kromě dosavadních čísel popisných, takže každý dům má 2 čísla, orientační a popisné (staré).

Seznam ulic a připojená čísla hustoty obyvatelstva v jednotlivých ulicích je zhotoven v r. 1955 při sestavování voličských seznamů. ↗

Stavební ruch

Stavební ruch v poválečných letech ve Štěpánově velmi upadl. Zatím co v okolí (Horka) vyrostly celé nové ulice, u nás se za 14 poválečných let postavilo 5 rodinných domků, z toho letos dány do užívání 2.

Ve stavebnictví se uplatňují nové formy práce, mechanisace, ale nové druhy stav. hmot. Nedostatek cihel se nahrazuje škvárovými tvárnicemi a celými plotnami - panely. Ve Štěpánově se již koncem minulého století stavělo z tvárnic výrobcných ze strusky místních železáren.

Poř. č.	Nový název ulice	Starý název ulice	Počet domů	Počet obyvat.	Počet rodin
1	Za drahou	Za drahou	846	102	33
2	Štěpána Trejtčího	Pekařská	8	169	63
3	Nádražní	K nádraží	28	265	90
4	Dělnická čtvrť	Staré domky	4	63	24
5	Tovární	Za něm. domem	9	65	25
6	Hybešova	Nové domky	16	166	63
7	Nadjezdová	Nadjezdová	20	59	24
8	Břízecká	Břízecké	52	228	84
9	Mičurinova	Nová-Panenská	29	87	31
10	Rudé armády	Dolní konec	92	428	153
11	Partyzánská	Na trávníku	8	14	7
12	Polní	U bránky	9	27	18
13	U parku	Hlubetov	35	119	48
14	Sokolská	Skrýlá	8	20	8
15	Družstevní	Horní konec	125	513	196
16	Zahradní	Řemeslov	9	29	12
17	U splavu	Hek	6	16	8
18	Nevěská čtvrť	Hradlov-Nověveská	28	108	34
		Celkem	501	2478	917

V roce 1958 měl Štěpánov 508 dom. čísel.

20. IV. 58 kupní smlouvou prodal MNV Prodej pozem-
ve Štěpánově pozemky v Břízecké za odvodňovací ků v Břízecké
příkopou ve výměře 1 ha 60 arů 5 m² za 16.005 Kčs
25 majitelům rod. domků, každému za svým
domkem, jak dosud měli v pachtu.

Soupis hospodářského zvířectva 1958

	Majitelé	1/I 1958	1/VII. 1958
Hovězí Krávy	JZD	405	459
	Soukromí	178	130
	Celkem	583	589
Jalovice 1 rok až 2 roky	JZD	175	182
	Soukromí	96	83
	Celkem	271	265
Telata do 1 roku	JZD	405	553
	Soukromí	510	345
	Celkem	915	898
Koně	JZD	59	73
	Soukromí	20	13
	Celkem	79	86
Hovězí dobytek starší 2 let	JZD	64	60
	Soukromí	37	33
	Celkem	101	93
Vepři	JZD	-	-
	Soukromí	216	208
	Celkem	216	208
Ovce	JZD	-	-
	Soukromí	-	-
	Celkem	-	-
Slepice	JZD	890	783
	Soukromí	4386	4769
	Celkem	5276	5552
Husy		70	66, housata 352
Kachny		35	60, kačátka 385
Krůty		6	2 -

Domácí porážky

Domácích porážek v posledních třech letech ubývalo, jak ukazuje následující tabulka:

v r. 1956 bylo 446 porážek
" 1957 " 371 "
" 1958 " 339 "

Sádla odevzdáno v r. 1957 – 1833 kg
" " " 1958 – 1676 "

Dodávkové povinnosti a jich plnění v r. 1958 Dodávky

Druh zboží	Dodavatel	Předpis	Dodávka	St. nákup	%
Zeniny	Soukromníci	831q	496	-	62,5%
	JZD	2861q	1765,3	1101	1025%
Brambory	Soukrom.	444	346		86
	JZD	1230	1084,57	159,1	101
Cukrovka	Soukrom.	5600	5829		104
	JZD	24380	37569		154
Píceniny	Soukr. JZD	108,88	109,30	31	130
Mléko	Soukrom.	131.626	82.704	73.913 l	120
	JZD	423.700	205945	133.436	81 %
Vejce	Soukr.	81.141	70556	73.321	170%
	JZD	143.900	57332	74266	91,4
Maso vepř.	Soukr.	193 q	107,57	64	90 %
	JZD	745	304,15	230,36	72
Maso hov.	Soukr.	233,78	91,17	57,06	66
	JZD	555	259,42	190,56	81 %

V r. 1958 bylo uhlí přidělováno na uhelnou listinu a to 15q hnědého uhlí na rodinu a 10q na domácnost s 1 příslušníkem. Příděl uhlí.

Hnědé uhlí bylo u nás až do I. světové války úplně neznámé. Teprve za této se objevilo ojediněle, ale s jejím skončením zase celkem zmizelo. Až zase za druhé světové války našlo k nám cestu, zprvu ještě s černým a v poválečných letech u nás ovládlo a nahradilo úplně ostravské a horno-

slerské uhlí černé. Pouze školy měly částečný příděl černého uhlí a koksu, kdežto domácnosti dostávaly výhradně uhlí hnědé. Mimo normální příděl, který většinou nestačil, bylo možno zakoupiti příležitostně ještě volně uhlí-lignit, kaly černé a hnědé, hnědouhelný koks a výjimečně hnědé brikety a prach. Někdy i lacenší uhlí hnědé.

Palivového dřeva se přidělovalo 100 kg na domácnost a občas bylo možno zakoupiti dle stavu rozsob volně až 500 kg à 25.50 Kčs

Cena hnědého uhlí 13.20 - 15.60 Kčs
" černého " 20.80 Kčs
" černého koksu 30.60 Kčs.

Kostel „na hutích"

Kostel sv. Barbory, patronky horníků, postaven byl v r. 1874-1875 v gotickém slohu z červených cihel stavitelem Ludvíkem Wächterem z Vídně nákladem zakladatele štěpánovských železáren Fr. Kleinem ze Sobotína-Wiesenberka. Sloužil jako i továrna, mateřská škola, obecná škola, hospoda, konzum, a j. k upevnění a rozmnožení němectví ve Štěpánově. Vnitřek kostela zdobí tři gotické oltáře. Hlavní oltář je zasvěcen sv. Barboře a její obraz jej byl na pařížské světové výstavě. Na kostelní věži byly 3 zvony a jsou menší varhany. 29/8 1918 byly 2 zvony vojáky sňaty a užity

na výrobu kanonů. Náhradní zvony byly ze železa a pocházely z Bohumína. 6/5 1928 vysvěceny 2 nové zvony biskupem Scavětem z Olomouce a po zrušení železáren (1932) zakoupen kostel i s farou arcibiskupem Přečanem z Olomouce i s farou č. 172

Za bojů o Štěpánov 5-9/V 1945 mělo německé vojsko pozorovatelnu na věži a tak se stalo, že byla věž zasažena ruským granátem. Po převratě opravena nákladem 50.000 Kčs

Výdaje na udržování kostela a bohoslužebný provoz platila správa železáren (1684 - 1800 Kčs) v r. 1921 to bylo 2950 Kčs. Hulský farář (pensista) obýval bezplatně samostatný dům (faru) č. 162 se zahradou, dostával otop a v hotovosti měs. 66⁶⁰ Kčs, což po válce zvýšeno na 160 Kčs.

Kostel byl užíván k bohoslužebným úkonům jen Němci až k jich vystěhování. Nato kostel pustl a stal se eldorádem hutských kluků a nepovolaných živlů: všechna okna dokonale vytlučena, varhany zničeny, obraz sv. Barbory poškozen, stropem zatékalo atd, takže 16. I. 1958 svolána úřední komise ze zástupců ONV, MNV a konsistoře, která po prohlídce zjistila, že kostel je ve velmi žalostném stavu, nezpůsobilý pro bohoslužebné účely a doporučila jej nabídnouti k používání za skladiště.

2 zvony převezeny 26. II. 58 na věž kostela sv. Vavřince.

Odvoz popela

Společný odvoz popela zahájený MNV 6. XII. 1954 se rychle vžil a dnes používá tohoto dobrodiní již 397 rodin z celé vesnice za poplatek 3 Kčs měsíčně. Odvoz provádí JZD za poplatek 900 Kčs měsíčně. Z ušetřených peněz zakoupil MNV prvních 50 popelnic a vydal je zdarma některým rodinám.

Elektrisace dráhy.

V druhé polovici r. 1958 pokročila elektrisace dráhy Praha-Košice až na kataste štěpánovský. Za tím účelem zrušeno venkovní telefonní vedení podél dráhy a nahrazeno kabely. Pro pohon elektřinou postaveny železné stožáry. Pokusná jízda z Prahy do Olomouce má být provedena 1. 5. 1959.

Postřik ovoc. stromů

V březnu 1958 nařízen byl po prvé povinný postřik ovocných stromů. Provedla jej STS Olomouc-Hostkovice dvěma pohyblivými motorovými (post) stříkačkami.

Výkupna ovoce.

Pravým dobrodiním pro Štěpánov a okolí stala se výkupna ovoce, kterou zřídil na popud místní pobočky Čsl. sv. zahrádkářů a ovocnářů Olomoucký obchod ovocem a zeleninou. Výkupna byla umístěna v býv. skladišti Hospodář. družstva v č. 444. Přesto že výkupna vyplatila za ovoce 403.840 Kčs, zůstalo ještě mnoho ovoce (jablíček) v domácnostech nevyužito, zvláště těm, kteří neuzavřeli s výkupnou smlouvu.

27. a 28. října 1958 uspořádala místní pobočka Čsl. sv. zahrádkářů a ovocnářů v tělocvičně zdejší střední školy výstavu ovoce. Výstava byla po všech stránkách chválena. Ovoce bylo mnoho, pěkného, nejrůznějších druhů. Rozestaveno podle druhů a na přiložených lístcích poznačeno, zda je ze zákrsků či vysokokmenů, zda z mladých či starých stromů, aby bylo vidět rozdíl jakosti a velikosti plodů. Na výstavě umístěna odborná literatura a ukázky různých nemocí a škůdců ovocn stromoví. Výstava zajisté přispěje k povznešení štěpánovského ovocnářství a tím také ke zvýšení životní úrovně obyvatelstva. Výstava ovoce.

Ve středu 10. XII. 58 zavítala do Štěpánova 2 členná polská delegace; vracela se z III. sjezdu Čsl. strany socialistické v Praze. Přivítal je před radnicí předseda JZD Josef Lukeš, při čemž pionýři jim předali kytici kvítí. Nato odjeli si prohlédnout hospodářství JZD a STS. Značný zájem věnovali i o místní školství a kulturní akce. Na společné svačině v Sokolovně pronesli vzájemně pozdravný přípitek. Společné besedy se zúčastnili poslanci, zástupci KNV, ONV a MNV. Poláci doznali, že máme před nimi ve všech směrech značný náskok. K večeru odjeli po srdečném rozloučení do Olomouce. Návštěva polské delegace.

Vojenská posádka

Štěpánov má už několik roků vojenskou posádku při místním skladišti a už staré přísloví praví, že vojenské sukno táhne. I u nás vytáhlo značný počet dívčat, které se stalo manželkami vojáků slouživších presenčně ve Štěpánově (15)

Vojenská posádka má i svého zástupce v MNV v radě. Rovněž členové posádky vystupují i společensky, při různých kulturních podnicích a to často i jako pořadatelé.

Pořádají pro své zaměstnance (i civilní) a jejich rodinné příslušníky zábavné i poučné kino.

Otevření Sokolovny.

Po tříleté usilovné práci brigádniků, 2 zedníků a různých řemeslníků se podařilo ukončiti první etapu obnovy vyhořelé Sokolovny.

25. 12. 1958 byl předán sál s přísálím k veřejnému užívání. Stalo se tak slavnostním způsobem. Odpoledne uspořádána v restaurovaném sále slavnostní schůze. Po zahrání hymny zahájil pořad delegát rady ONV a předseda místní organisace KSČ Josef Pospíšil. Jednotliví řečníci podávali zprávy o průběhu stavby po stránce technický a finanční. Podrobně celou situaci stavby vylíčil stavitel Vojtěch Kamarád, jenž také plány navrhoval a stavbu vedl. Hudební vložky obstarala

Olomoucká městská hudba. Obrvláštní pozornosti a obdivu se těšili dva synci z Olomouce, kteří vystoupili solově se svými nástroji. Ku konci vyzdvižena práce dobrovolných brigádníků, kteří odpracovali za uplynulá 3 leta bezplatně 19,849 hodin. Nejlepší brigádníci, z nichž první byl Vilouš Železný, odnášeli si čestné odměny. Účast na slavnosti byla velká. Z očí všech přítomných zářila radost, že obnovená Sokolovna opět povede ke zvýšené činnosti kulturní, tělovýchovné a zábavní, jak bylo před vyhořením.
Večer byl koncert téže kapely a tanec.

Kultura.

Kulturní činnost v r. 1958 nebudu vypisovat podrobně, vždyť byla celkem obdobná jako v letech předcházejících. Stejná byla, pokud se týče oslav, slavností a výstav. Stálým zjevem zůstává, že lidé raději navštěvují ty produkce, kde je hudba, zpěv, pestré kroje, paráda, změna.
K výstavám letos přibyla výstava ovoce, jak vpředu zaznamenáno.

Výročí února

V rámci oslav 10. výročí únorového vítězství pracujícího lidu uspořádala 8letá střední škola akademii, na níž vystoupily hodnotnými čísly nově založený smíšený sbor, klavírní kvartetto, dále na pořadu byly recitace, tance, dětské sbory,

rytmika, rovněž velmi dobré úrovně.

Rozhlas. Nerbytným doplňkem kulturním jest dnes rozhlas a kinema v posledních letech přistupuje i televise ratině ještě ve vývoji. Rozhlasových přijímačů je ve Štěpánově 737 (v obvodu pošty 1050) a na poplatcích se ročně zaplatí 45.315 Kčs. Televisorů je ratině 14. (17).

Noviny a časopisy. Ač rozhlas dnes informuje posluchače o všech kulturních, politických, hospodářských a sociálních otázkách, jest vlastně mluvenými novinami, přece zájem o časopisy se nezmenšil. Štěpánov odebírá na 200 druhů různých časopisů a zaplatí za ně poštovnímu úřadu, který vykáže předplatné, ročně kolem 100.000 Kčs.

Knihovny. Dalším důležitým zařízením kulturním je veřejná knihovna ONV. Po několika důkladných revisích v posledních 2 letech se její stav zase doplnil a čítá nyní celkem 4457 knih, z toho 3063 zábavných a 1394 poučných. Ročně se kupuje knih za 2.000 Kčs. Veřejná knihovna má oddělení pro děti, které je hojně používáno školáky, pro něž slouží i školní knihovna žákovská. Vedle této má škola vlastní knihovnu učitelskou. Počet čtenářů neodpovídá velikosti obce. Zdá se vinná používání soukromých knihoven a horlivá koupě knih jednotlivci v místní prodejně knih.

Pokud se týče místního kina, bylo referováno předešle.

Náhradou za ochotnické divadlo, které vyhořením Sokolovny úplně usnulo, jsou pravidelné zájezdy do Krajského divadla v Olomouci. Jezdí 2 autobusy se 115 účastníky, ročně na 20 představení (vstupné 120–240 Kčs + 130 Kčs autobus). Příležitostně vysílá autobusy zájemců na divadla a koncerty JZD a MNV. Mimo to jezdí na divadla i jiní občané, hlavně v neděli odpoledne. Divadlo

Již v druhé polovici minulého století byla ve Štěpánově hudba a zpěv na velmi slušné úrovni. Byl to nadučitel Rudolf Drlík, nadaný hudebník, pilný pracovník, který kolem sebe shromažďoval kruh přátel, s nimiž pokrokově besedoval, zpíval a na hudební nástroje hrával. Tehdy založen první spolek „Beseda", která v započaté činnosti skvěle pokračovala: pořádala divadla, cvičila zpěvohry a pěstovala sborový zpěv a hudbu. Tak vznikla proslulá „Hanácká kapela", která byla volána do všech koutů naší vlasti, ba i v Praze hostovala v hanáckých krojích. Sborový zpěv se dlouho udržoval, až v posledních letech upadal, až skoro zanikl; církevní zpěv to vydržel déle. D Hudba a zpěv ve Štěp.

Po první světové válce ujal se zpěvu přednosta stanice Wiesner a sborovým zpěvem se oslavovala

nabytá svoboda. Po Wiesnerovi nastoupil učitel Josef Doležel, který svou vytrvalou prací připravil Štěpánovu řadu hodnotných produkcí. Tak hned s počátku nacvičil lidovou zpěvohru „Andulku" a k odhalení pomníku „Svobody" před kostelem mohutnou Smetanovu skladbu „Českou píseň." Při nacvičování zpěvu hlavně v Sokole se dobře uplatňoval odb. uč. Frant. Mikulka. Mezeru „ticha" sborového zpěvu vyplňovalo zpěvácké kvarteto Sokola, které bývalo velmi činné při různých příležitostech a při Osvětové besedě. Pokusy, postaviti na nohy větší sbor, ztroskotaly. Teprve letos při únorové oslavě vystupuje s úspěchem pěvecký sbor. Je to ženský a smíšený sbor, které pilně cvičí a řídí mladý učitel Radek Kubíček. Zúčasnil se i soutěží v okrese. Současně s nimi se přihlásilo na veřejnost hlavní kvarteto; jehož členové jsou: hlavír - Grácová Zdeňka, I. housle - R. Kubíček, II. h. - Jaroslav Reimer, čelo - Josef Martinec. a (kou) smyčcový kvartet: I. h. - Kubíček, II. h. - Reimer, violu - Zd. Vepřek, čelo - Martinec.

Hanácká kapela už dávno ztratila svou sílu a zůstávala jen na běžném vyhrávání při slavnostech a pohřbech. Že ve Štěpánově a okolí bylo dostatek dobrých hudebníků, svědčí skutečnost, že, když se přihlásil šikovný dirigent a vytrvalý organisátor, utvořil se i

větší orchestr, který hrával na koncertech náročnější skladby jako Slovanské tance, Alessandro Stradella, Florentinský pochod, Lazebník Sevilský, Fidlovačku a jiné. Nacvičil a dirigoval přičinlivý Vojtěch Vidlař. Hudbu k „Perly paní Serafinky" řídil stavitel Alois Kryl, „Strakonického dudáka" Miroslav Buchta. Velmi oblíbenou a pětkrát opakovanou byla zpěvohra-pohádka „Zlatý klíč", k níž hudbu a zpěvy složil zdejší ředitel školy Jan Zlámal. Na útěchu občanstva za „Protektorátu" byly absolvovány dva koncerty pod taktovkou uč. Josefa Doležela. Na plesích a večírcích po převratě byla vyhledávána desítičtenná hudba Jaroslava Buchty pod titulem „Taneční soubor", založený r. 1945, napřed jako součást kapely v Loděnicích a od r. 1955 pod firmou Osvětové besedy ve Šrepánově.

9. III. 58 Výbor žen oslavil Mezinár. den žen v Dětn. domě slavnostní schůzí. K věci promluvila odb. uč. Jiřina Klaudová. Pořad vyplněn vystoupením školních dětí. Hudební čísla opatřila nově utvořená hudba JZD. V rámci oslavy bylo vyznamenáno 54 žen věcnými dárky a to 32 Jednotou, 10 MNV, 7 JZD a 7 Výborem žen. Mezinár. den žen.

Ani letos nevybočilo počasí z normálních kolejí. Zima mírná, sněhu málo, jaro se Počasí.

opozdilo; jinak počasí celkem příznivé, takže remědělci i ovocnáři byli s úrodou spokojeni. S polí se shlidilo nadkontigentní množství cukrovky a v zahradách bylo tolik jablíček, že si s nimi majitelé nevěděli ani rady.

1959.

MNV se stává čím dále tím důležitějším činitelem ve státní správě; jsou mu předávány nové a nové správní funkce a přebírá nejeden úsek státní administrativy od vyšších úřadů. MNV

Tak trestní komise byla v 1959 rozšířena o pravomoc v trestání těchto přestupků dle trestního správního zákona z roku 1950 č. 88 a 89:

§ 55 polní a lesní pych
" 57 ochrana myslivosti
" 58 " rybářství
" 59 " ptactva a zvířat užitečných pro zemědělství
" 60 " zvířat proti týrání
" 93 nesplnění oznamovací povinnosti
" 96 poškozování veřejných vyhlášek
" 122 ochrana vyučování
" 129 " veř. pořádku
" 136 překročení uzavírací hodiny
" 35a, rozkrádání veř. majetku (do 500 Kčs)
" 46 přestupky v jiném povolání (fušerství)
" 79 zajištění správného přidělení bytu

§ 85 potírání alkoholu
„ 127 ochrana občanského soužití
„ 137 hazardní hry
„ 137a poškození osobního a soukromého majetku.

Činu byla značně rozšířena jak pravomoc tak i rozpočtová trestní komise MNV. Že i práce jí přibylo, svědčí to že v roce 1959 měla 24 sezení a projednala 34 případů (většinou urážku na cti).

Od 1.I. 1959 přebírá MNV od Energetických rozvod. závodů Přerov smlouvou z 28.IV.1958 elektrické vedení veřejného osvětlení do vlastnictví, údržby. Vedení má délku 7550 m, 17 sloupů T, 3A, 45 ramen na sloupech, 6 ramen na nástřešnících a 5 ramen na rodi. Obnoveno v roce 1929, hodnota pořizovací 33.725 Kčs, dnešní 20 Kčs.

Od 1.I. 1959 přebírá MNV od podniku bytový majetek.

Dům č. 140, nazývaný Stará pošta, býval v něm první poštovní úřad v přízemí v zadní tmavé části od r. 1852 až do 1.I. 1927, kdy přešídlil do novostavby Živnostenské záložny č. 353.

Dům č. 140 byl postaven v r. 1845 baronem

Kleinem při založení bývalých železáren jako administrativní správní ředitelská budova, jediná dvouposchodová budova ve Štěpánově. Svou úlohu dohrál v roku 1932 při likvidaci železáren. Od té doby je činžovním domem, obsazeným většinou zaměstnanci dosavadního majitele Moravských železáren v Olomouci-Řepčíně. Dnes potřebuje velké opravy a bydlí v něm 9 rodin. Byty jsou značně velké a vysoké.

K dosavadním 11 provozovnám Místního hospodářství, dříve jmenovaným, přibyly další provozovny:

12. Malířství - Baroch Jaromír
13. Oprava obuvi - Vojáček Adolf
14. Klempířství - Žatka Jiří
15. Kreslení plánů - Lang Vojtěch, Kryl Alois
16. Oprava praček - Frey Rudolf
17. Povoznictví, rozvoz rohlíků - Molík Frant.

Provozovny byly velmi používány občanstvem i z okolí a dosáhly v roce 1959 celkové tržby 239.705·57 Kčs, to je skoro 100 Kčs na jednu osobu. Na mzdách bylo vyplaceno 154.752·80 Kčs, za materiál zaplaceno 50.641·86 Kčs, za cizí práce v Sokolovně při instalaci jeviště 22.601·70 Kčs, na příspěvcích národního pojištění

14.615·60 Kčs a MNV odvezeno na vý-
nosu 11.000 Kčs.

Zaměstnáno bylo v provozovnách
průměrně 23 zaměstnanců, z toho celečních
8, ostatní jako brigádníci. Důchodců pra-
covalo 6, přes 50 roků bylo jich 11.

MNV a jeho četné složky účastnily
se různých soutěží a to s velkým úspěchem
jak v okrese tak i s MNV Žižice.

V soutěži MNV v úpravě vozovky, zeleně
a čistotě obce provedené 24. VI. 1958 byl
jako první vyhodnocen MNV Štěpánov
a odměněn čestným uznáním a peněžitou
odměnou 2000 Kčs. Čestné uznání bylo předá-
no 27. II. 59.

Při provádění prací dobrovolnými
brigádníky – obnovení Sokolovny – stavba
polytechnických dílen při střední škole :
byli jako nejlepší pracovníci vyhodnoce-
ni : Zapletal Antonín, kovář
Vepřek Metoděj, odb. učitel
a odměněni čestným uznáním a aktorkou.

Ale ani mládí osmiletá střední škola
nezůstala pozadu a byla vyhodnocena
jako nejlepší za vzornou úpravu prostran-

ství před školami a ve škole samé.

A žáci střední školy, kteří tvoří žákovský oddíl Požárního sboru spolu s piony-ry byli odměněni 1. cenou ( ) a pochvalným uznáním za vzorné žňové hlídky konané podél trati.

27. II. 59 byla vyhodnocena soutěž Štěpánov - Běžec, která se týkala všech oborů hospodářských MNV a je v ní zahrnuto i hospodaření JZD. V této soutěži vyšel Štěpánov vítězně 88 body proti 84 bodům. Štěpánov získal více bodů za lepší práce MNV a u JZD byly lepší výsledky v rostlinné výrobě.

Krajská správa lesů v Olomouci (Lesní závod Litovel) převzal administrativní dohodou s účinností od 1. III. 1959 lesy dosud v majetku MNV a to:

Ku. ob. č. 44	parc. č. 816	— 1·5304 ha
" " 44	" 842	— 0·6312 "
" " 15	" 909	— 2·4673 "
	celkem	4·6289 ha

Tím obec Štěpánov pozbyla úplně lesní majetek, takže dnes obhospodařuje pouze JZD 72·3336 ha a soukromníci 5·6121 ha. Čsl. státní lesy 178·9892 ha. Celkem je v katastru Štěpánova 255·7383 ha lesů.

Hospodaření Přehled hospodaření MNV v roce 1959

MNV

Příjmy	Rozpočet	Účty	
		Kčs	h
Domovní daně	80.700	82.388	20
Daň z představení	4.700	6015	30
Poplatek z psů	3920	4020	
" z hospod. zvířat	22210	21.592	50
" z míst	500	20	
Jiné poplatky	300		
Zvláštní dávky	100	1417	
Celkem	112.430	115.453	
Zemědělství	1500	1305	80
Místní hospodářství	16800	31.527	40
Příjmy z provozoven	DR 11.000	11000	
Školství, kultura, kino	83.500	71594	
	DR 6.878		
	76.000	95749	74
Vnitřní správa	300	7023	90
Vodní hospodář.	6900	5842	60
Zdravotnictví		600	
	DR 17878	100	
Celkem	185.000	224.743	40
Vlastní příjmy celkem	297430	340.196	65
Podíly na ostat. daních	80300	94204	85
Příděly	80830	119830	
Celkem	458560	554231	50
Převod přebytku 1958		8000	
Příděl na investice		5900	
Peněžní prostř. od ONV		53627	60
Cizí prostředky		1056	
Příjmy celkem		622.815	10

Výdaje:

	Rozpočet	Účty	h
Zemědělství	12.200	14.102	80
Místní hospodářství	DR 6500 61560	89.170	34
Školství a kultura	DR 12078 255.370	345.035	29
Vnitřní správa	7900 75.330	83 127	55
Vodní hospodářství	9100	6 131	90
Akce Z	45 000	64.858	40
Celkem	DR 26478 458 560	602.426	28
	485038		

Příjmové nedoplatky k 31/XII. 59

	Kčs
Domovní daň	725 30
Zemědělství-Kelarová	269 –
Míst. hospod. z bytů	516 20
Vodní hosp.-stočné	792 40
Celkem	2302 90

Pasivní nedoplatky - fa 15015 Kčs

Manželé Třetinovi 2024 "

Celkem 17039 Kčs

Akce Z - přístavba polytechn. dílen a kotelny:

rozpočet 146.900 Kčs, prostavěno 146.716 73

GO - přístavba záchodů:

rozpočet 183.590 Kčs, prostavěno 173.250 04

Doplňkový rozpočet MNV 1959

Příjem 26478 Kčs
Výdání 25547 "
Zůstatek 931 Kčs

Doplňkový rozpočet ONV 1959

Příjem 66.900 Kčs
Výdání 56528 "
Vráceno 7372 "
Zůstává 3000 Kčs

Místní hospodářství 1959

Tržba od obyvatelstva 128352^{46} Kčs
" " soc. sektoru 111.353^{11} "
Celkem 239.705^{57} Kčs

Výdaje:
Mzdy 154.752^{80} Kčs
Materiál 50641^{86} "
Cizí práce 22.401^{70} "
Nár. pojišť. 14.615^{60} "
Odvody 11000 - "

Sokolovna:

Jeviště - 76.204·45 Kčs z toho M. hospod. 22.208·50 z půjč. 21.000 Kčs
Stoly - 21.351·89 " " " 1071·- " 11.760·
Židle - 38.892·- " " " 6.575·85 " —
Celkem 136.448·34 Kčs " " 29·855·35 32.760 Kčs
- 29.855·35
Zůstatek 2904·65.

převedeno na Úvět. besedu.

JZD

Na výroční schůzi JZD 7/5. 1960 byly předneseny podrobné zprávy o úspěších i neúspěších v roce 1959, z nichž vybíráme:

Počet členstva dosáhl počtu 245, z toho 74 mužů a 171 žen, mladistvých bylo 12. Všichni společně odpracovali 94.913 PJ (pracovních jednotek), jejichž hodnota stanovena na 20 Kčs + 2·80 Kčs v naturáliích.

V rostlinné výrobě z plánovaných 47.544 PJ spotřebováno 44.383 PJ

v živočišné výrobě z plánovaných 36.364 PJ spotřebováno 34.046 PJ.

Na premiích bylo vyplaceno v živočišné 32.960 Kčs, zatím co v rostlinné při neúrodě cukrovky nebylo premií.

Hospodařilo se na 904·57 ha zemědělské půdy, z toho 698·58 ha orné plus spol. zahumenky 78·33 ha zemědělské půdy z toho 69·03 orné půdy.

Plánované tržby 4,924.000 Kčs nebylo dosaženo, jen 4,088.000 Kčs; rovněž výdaje plánované obnosem 1,899.000 Kčs byly nižší a to 1,458.000 Kčs. Příčinou toho byla neúroda cukrovky (pro velké sucho) a vysoce vyhnaný plán splnění pěticletky za 4 roky, pro nějž nebyly

splněny technické předpoklady.

Proto také nebyly splněny povinná dodávka u cukrovky a státní nákup u cukrovky, vepřů a mléka.

Polní zelenina pěstována na 10·20 ha, skleníková na 677 m² a docílilo se tržby 263.655 Kčs při spotřebě 4447 PJ.

Ovocné zahrady JZD při velké neúrodě jablek a hrušek ale nadúrodě švestek, (o něž nebyl na trhu zájem), si vyžádaly 408 PJ při tržbě 25.901 Kčs.

Fondy byly dotovány:

10% nedělitelný	446.217 Kčs		
3% sociální	120.978 "	vyplaceno	110.506
1% kulturní	40.319 "	"	37.531

Hlavně sociální fond jest dobrodiním pro členstvo, což dosvědčují tato čísla:

na podporách - nemocenském vyplaceno	40.217 Kčs
na příspěvcích dětem - -	15.478 "
" " při porodech	5.725 "
nemocenské pojištění členů	49.086 "

Investiční výstavba v prvních čtyřech letech vyžádala si 1,000.000 Kčs a v jejím rámci bylo postaveno:

1, 4 drubežárny - každá pro 300 slepic -	198.046 Kčs
2, 6 dchovna kuřat - - - -	29.415 "

3, Hříbárna (adaptace) . . . . . 30.480 Kčs
4, Odchovna prasat chovných a kanců . . 87.990 "
5, Samovýkrm pro 150-180 vepřů 30.000 "
6, 3 skleníky u Lipnerů 13.000 "
7, Porodna prasnic v č. 9 255.988 "
8, Studna u porodny prasnic s čerpacím zařízením 13.198 "

Strojní traktorová stanice předala 2/II 59 místnímu JZD 3 traktory (z toho 1 Super), 3 secí stroje a ostatní příslušné závěsné nářadí v hodnotě 240.000 Kčs, z toho 170.000 Kčs zaplaceno.

Výnosným oborem polního hospodářství je pěstění námele. Štěpánovské JZD vypěstovalo po prvé kulturu námele v r. 1959 a to na 5 ha žita. Za tím účelem zakoupili za 19670 Kčs svlaštní stroj uzpůsobený na očkování žita kulturou námele a současně i na jeho sklizeň. Stroj při očkování je tažen traktorem, neboť námaha stroje je značná, propichuje zrnka a očkuje je, kdežto při sklizni táhne stroj jeden kůň.

Na 5 ha sklizeno:

203·90 kg námele, za čeř strženo 24.468 Kčs
114·5 q žita, " " " 9996 "

Celková tržba 34.464 Kčs

S rozvojem JZD se postupně vyvíjela i kulturní péče o členstvo. Dělo se tak přičiněním kulturního referenta družstevníka Karla Dvořáka.

Byly to v prvé řadě četné autobusové zájezdy, jednodenní až pětidenní; konaly se za účelem exkursí, rekreace, zajíždělo se na Moravu, Čech i Slovenska ba i jednou do Německé demokratické republiky. Mnohé zájezdy byly podnikány do Olomouce na divadla a koncerty a často i na vzdálené sportovní podniky.

Ale letos byly uspořádány menší i velmi hodnotné podniky též ve Štěpánově. Méně navštěvovány přednášky, více vyhledávány tak zvané estrády.

Kulturními svátky ve Štěpánově byly koncerty prof. Ploka, virtuosa na housle, se zpěvačkami z olomouckého divadla.

Dovršením kulturní činnosti v obci byl zájezd Sdružení moravských učitelů, kteří 28. VI. 59 v Sokolovně při plném obsazení dovedli vhodným programem strhnout obecenstvo k bouřlivému potlesku.

Péčí JZD otevřena po delší přestávce opět hudební škola jako filiálka z Olomouce.

30. VIII. 59 o 10. hod. dopoledne bylo slavnostně otevřeno v Břízecké ulici v č. 256 Zdravotní středisko pro Štěpánov a okolí. Vzniklo přestavbou domu konfiskátu č. 256 (po Ferdinandu a Markétě Hynkových) V adaptované budově je umístěna ordinace stálého obvodního lékaře, zubní ambulatorium, dětská poradna, lékařův byt a garáž. Zdravotní středisko.

V prvních měsících obnovena po 10letém trvání svatební síň, nyní obřadní síň v hutní škole. Zřízeno podium, místnost znovu vymalována, opatřen nový koberec, nový stůl a záclony, vše nákladem 5710 Kčs. Obřadní síň.

Po dlouhých a pečlivých přípravách zahájil svou činnost „aktiv pro občanské záležitosti" v sobotu 16. V. 59 v obřadní síni uvítáním pěti nových občánků.

O 3. hod. odpoledne dostavilo se po prvé 5 rodičů se svými ratolestmi k slavnostnímu uvítání novorozeňat. Uvítal je předseda Sboru pro občanské záležitosti Dr Klíma, načež matrikář Oldřich Hynek představil rodiče předsedovi MNV Richardu Těchému, který je pozdravil v krátkém proslovu. Následoval zápis do

pamětní knihy za tklivých tónů ukolébavky přednesené třemi občany učitelí Kubíčkem, Reimerem a Martínkem. Dojemný okamžik vyloudil u přítomných četné slzy. Pionýři podělili rodiče kytičkami a přednesli básničky opěvující lásku mateřskou. Následovaly gratulace před MNV, který současně předal rodičům pamětní list. Celý akt byl fotografován a fotografie uloženy do umělecky vyzdobeného alba.

Novorozeňata vystřídali v obřadní síni starší manželé, oslavující stříbrnou a druzí zlatou svatbu.

Hutský kostel

Kostel sv. Barbory na hutích, který byl v minulých letech značně poškozen (viz str. 498), byl prodán Krajské správě lékáren v Olomouci, která kostel opravuje na skladiště léků nákladem 250.000 Kčs. Vnitřní zařízení přestěhováno na faru.

Most přes Žantlach

V únoru 1959 postavili JZD Štěpánov (dodal pracovní síly) a Státní lesy (materiál - dřevo) nový důkladný most přes Žantlach na dolním konci, aby se mohlo po něm vyvážeti traktorem dříví a písek.

Sady.

Letos na jaře dokončeno zaklá-

dání parků respektive jejich úprava výsadbou parku mezi hostelem a střední školou, takže dnes jsou ve středu obce 4 menší parky a to před poštou (bývalé Švehlovy sady), před hostelem u pomníku padlých, před střední školou a u pomníku Rudé armády.

Parky jsou řádně udržovány a opatřeny všemi novými lavičkami a to 4 v parku před poštou a 10 před školami.

Střední škola

I letos pokračovalo se v modernisaci školních budov u kostela. Zbořeny čtyry JZD staré kulny a záchody na dvoře staré obecní školy, rovněž zbořena zídka oddělující školní dvůr od zahrady a zídka od č. 78. Tím značně rozšířen školní dvůr, na jehož východní straně zřízen drátěný plot a podél něho na vyvýšeném vydlážděném místě postaveny kryté zděné stojany na žákovská jízdní kola. Na jižní straně dvora u č. 78 postavena nová 20 m dlouhá zděná kolna na uskladnění paliva a jiných potřeb. Po jednoroční pause dokončeny záchody v rámci generální opravy a v rámci akce Z instalovány 2 kotle pro ústřední topení a současně zavedeno ústřední topení do části bývalé místnosti při zvonici,

do nové obecní školy a do bytu ředitelova. Tím dokončena za velké svépomoci rodičů, učitelů, žáků a vojáků přístavba polytechnických dílen a hotelny.

Elektrická lokomotiva

První vlak tažený elektrickou lokomotivou projel nádražím Štěpánova v předvečer 1. května 1959. Byla to zkušební jízda prvního elektrického vlaku nákladního na trati Česká Třebová - Olomouc, jejíž elektrisace byla právě skončena. Zatím budou jezdit s el. lokomotivami jen vlaky nákladní.

Socialisace vesnice.

Socialisace naší vesnice v posledních letech rychle pokročila a byla prakticky skončena.

Po průmyslových podnicích, které ji zahájily v roce 1948, následovaly obchody v r. 1950 a v r. 1956 se připojilo zemědělství založením JZD. Posledně se přihlásili živnostníci a řemeslníci, kteří 1. I. 59 se připojili do Místního hospodářství při MNV, které má koncem roku celkem 17 provozoven.

Z bývalého soukromého průmyslu zůstávají dnes ve Štěpánově tyto zesocialisované podniky:

1 provozovna-stolářství pod správou UPzá-

vodů Bučovice - v č. 269, býv. Fa Štěpán Novák,
1 provozovna - slévárna barevných kovů - pod správou Kovozávody Prostějov v č. 499, býv. Fa Vojtěch Langer
1 provozovna - sedlářství pod správou Lidové družstvo obuvníků v Konici - býv. Fa Štěpán Kráčmar.
1 provozovna - mlékárna - pod správou Mlékařské podniky Brodek v č. 259 bývalá Rolnická mlékárna.

Obchody a hostince převzala Jednota (Lidové spotřební družstvo v Olomouci) a dnes jsou zde tyto její prodejny:

2 prodejny smíšeným zbožím v č. 208 a 330
1 " " " nábytku, j. kol, šicích strojů v č. 75
1 " " " se samoobsluhou (zákazníci si sami vybírají vyložené zboží - v Děln. domě)
4 " mléka a mléč. výrobků (č. 75, 252, 435, 481)
1 " cukrářského zboží v č. 182
2 " masa a masných výrobků v č. 240, 283
1 " konfekce dámské i panské v č. 173
1 " textilu v č. 222.
1 " obuvi a galantér. zboží v č. 462.
1 " průmyslového zboží v č. 173.
1 " partiového zboží (kazového - bazar)

5 pohostinství v č. 159, 72, 172, 267, 270
1 nákupna vajec v č. 75.
Jednotě podléhá též rodinná pekárna v č. 261, která dodává Štěpánovu a okolí pečivo, kdežto chléb dostává Štěpánov z Horky.
Jednota převzala též jídelnu U Průvodu v č. 22, která slouží nyní raněstrancům U Průvodu, ale i jiným občanům a vydává denně přes 100 chutných obědů.

Školní jídelna v č. 12 výhradně stravuje školní děti rodinné mateřské a střední školy a učitele.

6 zkrášlení mužů a žen pečují 2 holičské provozovny a 1 dámské kadeřnictví Lidového družstva holičů a kadeřníků v Olomouci. (v č. 130, 131, 310)

„Obnova" v Olomouci má ve Štěpánově v č. 133 sběrnu obuvi k opravě.

„Fotografia" v Olomouci má u nás filiálku v č.

Výkup zemědělských produktů provádí filiálka Výkupního podniku v Lodénici, která ve stanovené dny vykupuje a vydává určité produkty zemědělské. Umístěna jest v č. 444 Státní spořitelny.

Ovoce vykupuje sběrna zřízená Ob-

chodem ovocem a zeleninou v Olomouci

K těmto socialistickým provozovnám a podnikům druží se Místní hospodářství se 17 provozovnami, které slouží občanstvu v jeho potřebách a opravách.

Jenečelská výroba je soustředěna v JZD, k němuž jsou připojeny 2 zahradnictví (v č. 89 a 344), kovářství v č. 315 a zámečnictví v č. 358.

Švadleny šijí zatím soukromně do 31. XII. 1959.

Rovněž Schulmeister Josef, zámečník v č. 407 a Kejčí Jan, holář, jsou dosud soukromými řemeslníky.

Autospravkárna v č. 8 jest přičleněna k podniku Štěrkopísek v Olomouci.

Pohřební ústav v č. 487 převzal Komunální podnik v Olomouci.

Ve zdravotnictví pracuje státní obvodní lékař, zubní ambulatorium, Péče o dítě umístěné v Domě zdraví č. 256 a lékárna Medika v č. 3.

Na podzim 1959 byl při hluboké orbě v Novinách u Oskavského lesa vyorán záhadný balvan. Měl tvar polokoule, mísy, v průměru asi

Záhadný balvan

60cm, různorodého složení; obsahoval strusku, železnou rudu, spečenou hlínu a jiné. To vše ukazovalo na to, že je to zbytek starodávné železářské pece. Domněnku tuto také podporuje úkaz, že v blízkém okolí byly objeveny četné více méně zachovalé pece. Tak na katastru zerotínském byly zjištěny dvě železné pícky z období říše velkomoravské a u Želechovic celé baterie takových pecí. Tyto objevy ukazují, že se v kraji rychle rozvíjela rozsáhlá výroba železa, opírající se o bohaté naleziště rud v blízkém Jeseníku.

Úlomky balvanu byly doneseny do olomouckého musea, kde odborník slíbil, že tuto událost prozkoumá.

Sdružení moravských učitelů

Štěpánov s širým okolím prožil v sobotu 28. XI. 59 večer svůj největší kulturní svátek. - Hostil v nově vzniklé sokolovně nejlepší mužský pěvecký sbor na světě, absolutního vítěze mezinárodních pěveckých závodů v Anglii r. 1957. Pěvecké sdružení moravských učitelů - laureát státní ceny - v čele s dirigentem prof. Janem Šoupalem - zaslouženým umělcem - a se sólistou líbezským rodákem Janem Johlem.

Na uvítanou zapěl jim místní pě-

vechý kroužek Osvětové besedy za řízení odb. učitele Radka Kubíčka Dvořákův sbor „Napadly písně" a za pořadatele a místní korporace zdravici a dík za vzácnou návštěvu ředitel střední školy Jaroslav Lošťák.

Následoval bohatý program 16 sborů s četnými přídavky doprovázený bouří potlesku nadšených a vděčných posluchačů plně obsazeného sálu. Jen nerádo se loučilo vděčné obecenstvo s milými hosty; dojemná byla chvíle, když dirigentovi přinesly dívenky bohatý koš květin a solistu kytici rudých růží.

O uskutečnění tohoto významného podniku se zasloužil neúnavný kulturní referent JZD družstevník Karel Dvořák za obětavé výpomoci našeho krajana, solisty PSMU, Jana Jokla z Libeše.

Výbor žen umožnil i pohoštění hostů přípravou dobré večeře k vzájemné spokojenosti.

Dlouho budou štěpánovští vzpomínati na krásný umělecký požitek

Zprávy o kulturní činnosti jsou podány velkou měrou pod heslem JZD a jinde. Oficielní oslavy, slavnosti a výstavy byly stejné jako v roku předešlém, proto se omezím

Kulturní činnost

na číselný výpočet, jak jej podal zástupce Osvětové besedy. Byly to:

13 populárně vědeckých přednášek
23 jiných samostatných kult. podniků
6 divadelních her
14 tanečních zábav
1 houslový koncert prof. Alex. Plocha
1 koncert pěv. Sdružení mor. učitelů
organisovány pravidelné zájezdy do olom. divadla (140 účastníků)

K pravidelným výstavám letos přibyla 28/III. výstava uměleckých obrazů.

Počasí, úroda

Letoší zima byla mírná, suchá, bez sněhu a deště, s menšími mrazíky. Za to podzim přinesl kalamitu zemědělcům. Byl nezvykle suchý; poslední vydatný déšť se snesl na Vavřinečka 16. VIII. 59 a od té doby nepršelo celý podzim až 5. XII. 59, kdy napršelo 18 mm vody.

Za tohoto počasí se téměř bez práce usušily otavy, ale větší potíž už byla s vyoráváním bramborů a s orbou na setí ozimů. A největší potíže byly se setím. Ani nejtěžšími mechanisačními stroji nebylo možno připraviti půdu na setí. A zaseté zase nevycházelo. Jedni (hlavně úřady) nabádali

k setí a starší praktikové radili vyčkati. Sucho způsobilo velké škody hlavně na cukrovce, jejíž nať úplně raschla a kořen růstal malý a lehký.

K tomu se ještě přihlásily předčasné mrazy, které zničily nesklizené porosty kukuřice na silážování a zelené krmení.

Pokud se týče ovoce, byl to opak loňského roku. Jablíček a hrušek nebylo a pokud byly, tak jen červivé a zmetky. Švestek bylo zase dostatek.

Na doplnění kulturní činnosti v obci Kulturní dlužno zaznamenati zdařilou besedu občanů s přítomnými vědci a umělci. 23. IV. 59 v sále Sokolovny. Besedu zahájilo místní kvarteto a pěvecký sbor Osvětové besedy pod taktovkou odb. uč. R. Kubíčka. beseda.

Na besedu přijela herečka a recitátorka J. Charvátová, vedoucí katedry jaderné fysiky B. Kvasil, výtvarný kritik J. Straus, ak. Bolura z ČSAV a kulturní pracovníci z Olomouce. Občané, hlavní zástupcové kulturních složek, vznášeli na hosty otázky, na které jim tito odborníci odpovídali. Tak projednány mimo jiné otázky ubohého místního kina, knihoven, dětské literatury a rozvoje míst. kulturního života.

Domácí porážky.

Letos od 1. X. 59 došlo k dalšímu uvolnění dom. zabíjaček. První i druhou povoluje MNV; zrušuje se povinná dodávka sádla a nahrazuje se poplatkem 20 Kčs za povolení zabíjačky. Kruponování zůstává. Počet zabíjaček v posledních letech ubývá pro nedostatek vlastních krmiv takže většinou zabíjejí jen členové JZD (369). K zajímavosti poznamenáváme, že se skoro nevyrábí domácí klobásy a to pro nedostatek vhodných střívek a podloudní dodavatelé jsou zavíráni.

Pohyb obyvatelstva 1959

Narodilo se 30 dětí, z toho 14 děvčat a 16 chlapců
Zemřelo 15 osob, " 6 žen 9 mužů
Svateb bylo 12

Celkový počet obyvatelstva:
2471 osob, z toho 1153 mužů a 1321 žen.

Soupis hospodářského zvířectva k 1/V. 59

Hovězí	JZD	593
	Soukromí	26
	Celkem	619
Krávy	JZD	256
	Soukr.	17
	Celkem	273
Vepři	JZD	609
	Soukr.	398
	Celkem	1007

Prasnice	JZD	83
	Soukr.	1
	celkem	84
Koně	JZD	83
	Soukr.	6
	celkem	89
Kozy	JZD	—
	Soukr.	191
	celkem	191
Slepice	JZD	1666
	Soukr	2630
	celkem	4296
Husy	—	56
Kachny	—	29
Krocty	—	2

1960.

Hlavní události tohoto roku: volby do nár. výborů, sloučení obcí Štěpánova a Březců a konání Spartakiady.

M.N.V. Pro MNV Štěpánov a obec Štěpánov byl rok 1960 velmi důležitý, přímo historický, po stránce administrativní:

16/1 60 vyhlášena nová úprava krajů a okresů. Kraj Olomouc zrušen a připojen k Ostravě, okres Olomouc rozšířen o okres Šternberk a polovinu okresu Litovel.

Obec Březce jako taková zrušena a připojena 1/VII 60 ke Štěpánovu a název Březce ponechán jako osada.

Volby Volby do MNV, ONV, KNV a Národního shromáždění konány současně a to 12/VI 1960. Volební okrsky byly tentokrát tři a to 2 ve Štěpánově (Sokolovna a Stranický dům) a 1 v Březcích. Volební místnosti byly vkusně vyzdobeny květinami i obrazy a v Sokolovně měli voliči příležitost prohlédnouti si celné fotografie místního Fotoklubu a nejnovější knihy vystavené zástupcem Jednoty. První vo-

Líče vítala veselá dechovka Osvětové besedy, písně a recitace místních pionýrů a Svazáků. Účast na volbách byla téměř stoprocentní. Vítězství kandidátů manifestační. Zvoleno do MNV skoro všemi hlasy všech navržených 29 poslanců (27+2).
Stáří poslanců pohybuje se od 25 roků do 55 r. Je mezi nimi 11 dělníků, 6 členů JZD a 12 pracující inteligence.

Příprava voleb do Nár. shromáždění a všech stupňů národních výborů probíhala klidně a kandidáti se představovali svým voličům buď na dílčích schůzích volebních obvodů (27+2) nebo na společných veřejných schůzích. Tyto společné schůze byly obzvláště významné neboť se na nich projednávaly důležité celostální záležitosti: návrh na novou socialistickou ústavu a pětiletý plán. Kromě toho se řešila přímo historická událost sloučení obce Štěpánova s Březcemi.

Ustavující schůze MNV konala se 12/VI 1960 v Sokolovně za přítomnosti 650 občanů. Slavnostní náladu doplňovala dechová hudba Osvět. besedy.

Do MNV byli zvoleni:

1. Smékal František, stát. zaměstnanec
2. Železný Josef, stolař

3. Kovář Vojtěch, instruktor CNV
4. Olšanská Lydie, úřednice
5. Tichý Richard, rámečník
6. Vejrich Melodej, učitel odb.
7. Klempíř Vlastimil, technolog
8. Lang Vojtěch, stav. technik
9. Štěpán Zdeněk, vedoucí skladu
10. Vašek Pavel, pochůzkář ČSD
11. Chromec Jaroslav, úředník ČSD
12. Mačáková Anežka, v domácnosti
13. Japletal Antonín, kejčí
14. Kolomý Josef, stav. technik
15. Japletal Vladimír, stroj. rámečník
16. Chytil Břetislav, vedoucí provozu
17. Opluštil Vojtěch, předseda JZD
18. Baroch Jaromír, malíř pokojů
19. Novák Vladimír, inž. vod. staveb
20. Uvízlová Ludmila, členka JZD
21. Slepička Oldřich, holič
22. Trcybal Josef, sklenář
23. Klaudová Jiřina, odb. učitelka
24. Brabec Arnošt, člen JZD
25. Suchešová Marie, členka JZD
26. David Jan, opravář SSŽ
27. Drápalová Emilie, členka JZD
28. Skřebánek Josef, člen JZD
29. Očádal Oldřich, stát. zaměstnanec

Funkcionáři MNV:

předseda MNV - František Smíkal
náměstek předs. - Josef Železný
tajemník - Vojtěch Kouřil

Členové rady MNV: Klumpler Vlastimil, Štěpán Zdeněk, Vepřek Metoděj, Lang Vojtěch, Tichý Richard, Olšanská Lydie.

Komise:

Trestní komise MNV - předs. Frant. Smíkal
Zemědělské " " " Štěpán Zdeněk
finanční " " " Vepřek Metoděj
Plánovací " " " Vidlař Václav
Místní hospodářství " Klumpler Vlastimil
Výstavba a zvelebování obce - Lang Vojtěch
Školská a kulturní kom. - Železný Josef
Sociální a zdravotní " - Olšanská Lydie
Obchodní a zásobov. " Chromec Jaroslav
Bytová komise — Tichý Richard

Do ONV zvoleni:

Pospíšil Josef
Dočekal Rudolf

Do KNV zvolen

Drápal Zdeněk, agronom JZD

Již po několik roků se mluví. Připojení Březlo o připojení menších okolních obcí ců ke Štěpánovu ke Štěpánovu a již za okupace se o této

oblasti jednalo. Teprve letos správní reforma sjednotila tuto obec a to tak, že Březce byly připojeny ke Štěpánovu a Kunov k Liboši, ačkoliv přáním Kunova bylo připojení ke Štěpánovu. Volby 12. VI. 1960 byly provedeny už jako ve sloučených.

Vzhledem k různým okolnostem spojeným se sloučením obcí Březce a Štěpánova a k pololetním úvahám bylo provedeno faktické sloučení k 1. VII. 1960 a protokolárně převzala správa obce Březce 4. VII. 60 za přítomnosti předsedy MNV Štěpánov Františka Smékala, tajemníka Vojtěcha Kouřila a správního úředníka Oldřicha Hynka za Štěpánov a Vladimíra Klumplera, bývalého předsedy MNV v Březcích, Ant. Marala, bývalého tajemníka a Kamila Appela, bývalého účetního za Březce.

Březcům zůstává název jako osada. Štěpánov po sloučení má 2750 obyvatel a 575 dom. čísel. (508+67)

Provedeným sloučením našich obcí Štěpánova a Březců byly vytvořeny reálné předpoklady pro upevnění jednotného vedení pro další rozvoj hospodářské a kulturní výstavby obou obcí.

Sloučením MNV Štěpánov a Březce bylo

k Štěpánovu připojeno i JZD Bříce, neboť ve větších celcích se dají veškeré práce lépe a operativněji organisovat než v družstvech malých.

Rovněž knihovna v Břicích připojena ke knihovně štěpánovské; ponechána však zatím v Břicích k obvyklému užívání.

O kronice dohodnuto tak, že pamětihodnosti břické bude zanášeti kronikář štěpánovský do kroniky štěpánovské a to počínajíc datem sloučení obou obcí.

O první Spartakiadu byl ve Štěpánově zájem živý; mnohem větší zájem se projevil při pořádání druhé celostátní Spartakiady v Praze. Spartakiadą

Tělovýchovná jednota Sokol se pilně po 2 roky připravovala na vrcholné vystoupení na celost. Spartakiadě v Praze. Svou připravenost ukázala 29. V. 60 na veřejném cvičení na sokolském hřišti za velké účasti občanů a na krajské spartakiadě v Olomouci 4. a 5. VII. 60, na níž cvičilo ze Štěpánova 280 cvičenců (32 žen, 16 mužů, 16 dorostenců a ostatní děti).
Druhé Spartakiady v Praze se zúčastnilo z Těl. jednoty štěpánovské 22 žen, 16 mužů a 8 dorostenek.

Provozovny
Místn. hospodář. MNV ve Štěpánově ve snaze zajistiti občanům různé opravy a služby, které před socialisací provádělí různé živnosti a řemesla, rozšířil letos opět provozovny o dalších pět ve Štěpánově a připojením Binců se jejich počet zvýšil o 3 na 25, takže v roku 1960 mohl poskytnouti služby v hodnotě 394.197 Kčs. čistý zisk 80.000 Kčs. Hlavní úkol MNV však je sloužit obyvatelstvu k plné jeho spokojenosti.

9 provozoven je stálých, které mají celodenní provoz. Stálé provozovny jsou umístěny v soukromých provozních místnostech, které jsou používány vesměs bezplatně. Jako stálé provozovny jsou zřízeny pod MNV provozovny: malířství, natěračství, zednictví, obuvnictví, klempířství, soustružnictví dřeva, kovářství, prádelna a žehlírna a pískovna.

V nestálých provozovnách pracují živnostníci, kteří po svém stálém zaměstnání jsou ochotni ve svém oboru provádět různé opravy jako na př.: elektrikáři, instalatéři a podobně, nebo jiní, kteří jsou činni sezonně, jako zavíráni konzerv, lisování ovocných šťáv a pod. Provozovny pracují jednak pro socialistický sektor jednak pro obyvatele, pro které provozovny mají výhradně pracovat

3. ledna 1960 o 6. hod. ráno zahájen poslední rok II. pětiletky ve všech oborech našeho hospodářství, sice méně halasně, ale zato s tím větším elánem a chutí dokončiti předčasně druhou pětiletku a řádně se připraviti na velké úkoly třetí pětiletky 1961-65.

Poslední rok II. pětiletky

Pracovníci nastupovali sice zase o 6. hodině ranní jako před 50 roky, ale jejich práce končí již o 2. hod. odpoledne, zatím co ve zdejších bývalých železárnách končívali pracovní dobu až o 6. hod. večer s hodinovou polední přestávkou. Tehdy hutní píšťala, oznamující začátek a konec práce, byla jakýmsi symbolem času pro celé širé okolí. Jí se řídily i práce na polích. Jak se změnilo postavení továrního dělníka - kdysi robotníka podléhajícího libovůli zaměstnavatele, majitele fabriky, dnes spolupracovníka, spolumajitele téže fabriky. Není vykořisťovatelů ani vykořisťovaných.

Zatím co dříve před 12. hod. směřovaly ženy a děti ze všech konců Šřepánova i okolních obcí s obědem manželům a příbuzným do železáren, kteří jej v dílně na nějaké bedně narychlo pojedli, nyní závodní kuchyní uvařený chutný oběd se dopraví do závodní

jídelny, kde se pohodlně při zvuku rozhlasu stoluje.

Změny v hospod. životě Štěpánova

V posledních letech se značně změnila hospodářská tvářnost obce.

Začalo to uzavřením cihelen, které po 80 roků byly významným činitelem v celkovém životě štěpánovském a přispěly k značnému rozvoji obce a k přeměně čistě zemědělského charakteru v průmyslovo-řemeslnický. Jejich zrušením zůstal sice tento ráz zachován, ale bývalí jejich zaměstnanci byli nuceni hledati si zaměstnání mimo bydliště. Byly to těžké chvíle pro 600 pracujících, z nichž mnozí byli nuceni odstěhovati se s rodinami za chlebem mimo Štěpánov. Štěpánov ztratil velký podnik a náhradu za něj přes různé snahy nebylo možno získati, ač jeho položení na hlavní trati v srdci republiky je tak výhodné. Budovy bývalých cihelen chátraly, mnohé byly zbourány a po různých provizorních výrobách zabrány vojenskou správou. Za války skladiště a koncentrák Wehrmachtu. V poslední době došlo k přestavbě zbylých budov a k četným novostavbám pro vojenské účely a s touto úpravou dostal Štěpánov i vojenskou posádku. Tak došlo k částečnému ožívení bývalých cihelen a našlo v nich dosti žen zaměstnání.

Ale i druhá vedoucí složka - zemědělství, prodělala za poslední desítiletí velké změny. Byla to mechanisace, která nahradila podstatnou část zemědělských zaměstnanců, hlavně čeledi, která postupně během druhé světové války a hlavně v prvních letech po ní byla úplně nahrazena sezonními zemědělskými dělníky, zatím co domácí práce a hlavně při živočišné výrobě obstarala rodina zemědělcova. Tím úplně vymizel stabilní druh zemědělských stálých zaměstnanců - pacholků, pohunků, dívek. Ani zde se však nezastavil vývoj v zemědělství. Lidově demokratická republika postupně nahradila individuální drobnou zemědělskou výrobu - velkovýrobou v JZD. Bylo nutno úplně přeorientovat zemědělskou výrobu i myšlení soukromých zemědělců a nahradit dosavadní „já" se, myš. Nebylo to snadné a trvalo léta, než byli soukromí zemědělci přesvědčeni o výhodě společného hospodaření v družstvech, kde se plně uplatnila mechanisace a tím zrychlení a zlevnění všech prací a zvýšení výroby jak rostlinné tak živočišné. Tento přechod však si vyžádal i jinou úpravu hospodářských budov, dosud standartních pro soukromé hospodaření. Zůstaly zde desítky stodol, chlévů, stájí a jiných zemědělských zařízení, která nevyhovovala novému

způsobu hospodaření. Bylo je nutno prozatím adaptovati, aby ratěm vyhovovaly hospodaření ve velkém, některé vůbec rušiti a nové velké mechanisované stavěti. Ze 478 zemědělských závodů s 2151 parcelami utvořeno JZD s 60 hony. Jaká to obrovská změna v několika letech!

Třetí rovnič ve Štěpánově významnou složkou byli živnostníci a řemeslníci. Ve Štěpánově jako středisku českých obcí na Sedlecku bylo soustředěno 32 živnostenských a řemeslných živností s 2 provozovnami, vesměs dobře prosperujících a známých ve svém okolí svými výbornými výrobky a zbožím. I v tomto oboru došlo k velkým změnám. Jejich socialisace začala v r. 1949 a vyžádala si značné změny v rozmístění a hlavně v restrikci některých přebytečných provozoven, což ovšem vyvolávalo protesty občanů (zrušení všech obchodů uhlím a zřízení jediné prodejny na nádraží, zmenšení počtu obchodů a hostinců a.l.d.) Vyžádalo si to značné doby 11 roků a skončilo teprve letos 1. I. 60. Těch živností a řemesel ratěm mnoho nezbylo a zůstalo jich 27, ale stav provozoven a zaměstnanců se snížil asi na polovici. Bývalí živnostníci a řemeslníci jsou dnes členy různých družstev, místního hospodářství a komunál-

ních služeb. Starší vymírají, ale dorostu se nedostává.

V tomto roce dokončeny různé úpravy započaté v minulých letech v rámci akce 90-2. Upraven dvůr návozem a částečně vydlážděn za účinné pomoci brigádnických rodičů, žáků i učitelů. Ústředním topením zavedeno na chodby místnosti a do tělocvičny. Všechny místnosti byly vymalovány. Škola

Od 1. II. 60 byla dosavadní osmiletá střední škola rozšířena na devítiletou (osmiletka na devítiletku). 502 ž. Nový školní rok zahájen v kině za účasti zástupců MNV a všech masových složek a četné účasti rodičů. Po slavnosti se odebrali žáci do tříd, kde už měli připraveny všechny učebnice a školní potřeby, učebnic za 15.000 Kč a uč. pomůcek na 4 měsíce za 18.000 Kč; všechny tyto potřeby dostali žáci zdarma neboť stát věnoval na učebnice 125,5 milionů Kčs a na učební pomůcky 215 miliónů Kčs. Tím bylo rodičům ušetřeno mnoho starostí a peněz a za to mohly být dětem nakoupeny jiné potřeby jako oděvy a boty.

V mateřských 2 školách dětí přibývá, místnosti nestačí, proto mohly být přijaty děti jen zaměstnaných matek. (dětí 32+31)

Sokolovna

Rada MNV ve Štěpánově 19.I.60 schválila ujednání, dle něhož MNV převzal jako investor dostavbu Sokolovny (dokončení omítky, dostavbu kotelny pro ústřední topení, úpravu prostranství) v celkovém nákladu 54.000 Kč a úpravu prostranství před Sokolovnou nákladem 25.000 Kč. Potřebný obnos byl zařazen jako investice do rozpočtu MNV na rok 1960.

Úprava (před) prostranství před a kolem Sokolovny je projektována ve velkém rozsahu a vyžádá si velkých změn v okolí Sokolovny. Tak má býti postupně zevolněno celé prostranství mezi farou a Sokolovnou a rovněž č. 12 bylo vyvlastněno a obytná budova, chatrná, odstraněna. Z chlévů zřízena kotelna ústředního topení, prádelna a skladiště paliva a divadelních rekvisit. Přední část Sokolovny - restaurace - se nadstaví o 1 patro, v němž by byly 2 obytné jednotky, jedna pro vedoucího pohostinství a druhá pro sokolníka. Nadstavba se však stále pro různé překážky odsunuje.

Stavební ruch

Po několikaleté stagnaci se stavební ruch u nás přece letos rozhýbal. Byly v hrubém zdivu postaveny 4 novostavby (KNV v Nádražní ul. č. 509, Vrelský v Březecké, Zapletal Stanislav v ul. Rudé armády a Zbořil V v Družstevní) dále 2 nadstavby (Mrázek Al. s Malínkem v ul. R. arm

Kráčmar Oldřich v ul. R. arm.) 1 přístavba (Hanák Frant. v ul. R. arm.) a adaptace bývalého Vyhnánkova hostince č. 121; tato rozdělena na 2 části; jedna (na) obytnou budovu (pí Benešová), druhou převzal MNV pro kino a zatím i školní stravovnu.

Silniční provoz ve Štěpán.

Ve Štěpánově se jezdí více na kole než chodí pěšky. To zjistilo sčítání frekvence provedené okresní silniční správou 18. X. 1960 v době od 5 do 21 hodin. V této době projelo na kole 1526 občanů, zatím co pěšky prošlo jen 1135 chodců, motorových vozidel projelo celkem 303, (nákladních aut 126 (hlavně s pískem z Chomoutova), osobních 60, autobusů 26, traktorů 15, motocyklů 78), avšak koňských potahů pouze 14. Počasí bylo nepříznivé, chladné. Počítáno u střední školy. Ve Štěpánově je asi 1500 jízdních kol, pouze 35 párů koní proti dřívějším 84 párům (1945)

Jak jinak vypadal provoz na zdejší silnici v době, kdy ve Štěpánově byla vysoká pec v činnosti. Každodenně projížděly obcí karavany koňských povozů – přiváželi to Němci z hor z dolů u Hlásnice a Chabičova železnou rudu do zdejších železáren. Obědvali a koně krmili v Mor. Hůzové v hostinci č. 37, kde mnozí projedli a propili celý denní výdělek. Zrušením vysoké pece 1913 zanikl i dovoz žel. rudy.

Kulturní činnost Osvětová beseda převzala v roce 1960 od JZD pořádání vlastivědných a kulturních zájezdů. Po celou sezonu dva divadelní autobusy dopravovaly 140 osob v předplacení do olomouckého divadla. Mimo to pořádány zájezdy v neděli odpoledne do divadla. 30 zájemců mělo předplaceno na cyklus koncertů Moravské filharmonie v Olomouci a další zájezdy do kina a sportovní akce. V zimním období vykonány 4 autobusové zájezdy za sněhem pro lyžaře a sáňkaře - hlavně děti do Jeseníku. Příležitostných zájezdů uspořádáno celkem 15, z toho 1 pětidenní do Maďarska.

Osvětová beseda, Sdružení rodičů a přátel školy, JZD, MNV uspořádaly velkou řadu přednášek, dokonce 2 hodnotné cykly přednášek obsahu výchovného, zemědělského, politického a všeobecně vzdělavacího.

Vyvrcholením kulturní činnosti bylo uspořádání dvou koncertů Mor. filharmonie.

Po několikaleté stagnaci v ochotnickém divadle po vyhoření Sokolovny obnovil divadelní činnost učitelský sbor místní osmiletky provedením dvou divadelních představení a jednoho pro děti. Pro děti připravil několik div. představení i Svaz ČSM.

Obvyklé výstavy v dni „Vavřinecka" uspořádaly Klub fotoamatérů a Spolek chovatelů drobného zvířectva.

Zdravotnický kurs připravil ČČK a školení pro své členy JZD.

Pravidelné oslavy k 1. a 9. květnu a k Mezinárodnímu dni žen uspořádány letos za velké účasti obecenstva.

Různé menší slavnosti, estrády, taneční zábavy byly zvláště mládeží vyhledávány.

Ochotnické divadlo ve Štěpánově má svou dlouholetou tradici a dobrou pověst od založení Občanské besedy (1918) se hrávalo divadlo a ještě se již tehdy pilně pěstoval zpěv, předváděly se i zpěvohry. Zakládáním nových spolků rozšiřovala se i základna pro ochotnické divadlo. Sbor dobrovolných hasičů, Sokol, Děln. tělo, jednota, Orel, různé politické strany, dokonce i Arbeiterturnverein, ti všichni hrávali divadlo a to několikrát do roka. Mezi jednotlivými spolky byla i určitá rivalita a to často kvalitu převažovala kvalitu. Ochotnické divadlo ve Štěpánově

Hrávaly se převážně české kusy – významná díla předních našich dramatiků a to jak dramata tak i veselohry (těchto bylo více) i operety, ovšem lehčí kusy.

Původně nebyly sály vybaveny stálými

jevišti. První scena byla v sále hostince č. 173 u Dočkalů (dnes průmyslová prodejna). Sál byl v prvním poschodí s velmi nevhodným příchodem a velmi vratkou podlahou, která se při tanci houpala, takže se zdálo, že se prohoří. Ale vydržela to. Druhá scena se stálým jevištěm se otevřela v nově vybudovaném přízemním sále hostince č. 121 u Vyhnánků ve středu vesnice (dnešní kino). To byl už pokrok a zlepšení podmínek pro divadelníky. Ale teprve třetí scena v nově postavené Sokolovně (1924) umožnila plné rozvinutí místním ochotníkům Velké jeviště, dobře vybavené a velmi dobří herci povznesli značně úroveň místního divadelnictví. Byly umožněny pohostinská vystoupení profesionálním divadlům z Olomouce a nejlepším hercům a filmovým hvězdám z Prahy za okupace a koncertním tělesům Mor. filharmonii a Sdružení mor. učitelů. Tím však nebyla ukončena výstavba scen. Při stavbě Dělnického domu v r. 1927 bylo rovněž vybudováno jeviště a v pozdější přístavbě sálu pro Arbeiterturnverein také došlo k přenosnému jevišti.

A tak Štěpánov měl 4 sály s jevišti, z nichž však v r. 1956 po vyhoření Sokolovny zůstal pouze jeden a to provisorní v Děln. domě. Pro kulturní podniky a divadla ztráta vhodných sálů ochromila divadelní činnost ochotníků bertoho již velmi

rochablou. Ale ani znovuotevření Sokolovny neoživilo činnost ochotníků, kterou se snažili starší herci (uč. Reimer) marně vzkřísiti. Teprve učitelský sbor osmiletky se ujal iniciativy na jaře 1960. a obnovil s velkým úspěchem ochotnickou divadelní činnost uvedením zatomilé Jiráskovy „Samoty" na scéně Sokolovny 14. V. 1960. - 15. V. je zahrál ještě v Horce n/M. Podruhé tímto velkým úspěchem nastudovali Mahenovu veselohru „Dudák manžel", kterou předvedli 18. VI. 60 rovněž v Sokolovně. Úplně vyprodaný sál byl jim nejlepší odměnou za obnovení a oživení ochotnického divadla ve Štěpánově; doufejme, že najdou následovníky.

Podobně jest tomu i s loutkovým divadlem, jehož loutky odpočívají v bednách na své znovuvzkříšení již po řadu let.

Počasí.

Rok 1960 byl chladný, bohatý na srážky, letní dešťové, zatím co sněhové byly nepatrné.

Jména byla mírná, v lednu a v únoru s výjimečnými mrazy (až -20°). Jaro chladné s nepatrnými srážkami, léto velmi chladné s podnormálními teplotami hlavně v červenci a deštivé. Podzim byl mírný, teplejší, suchý.

Úroda na poli

Sucho koncem dubna a v prvních 2

třetinách května zabrzdilo vzrůst cukrovky, pícnin a zeleniny. V kritické chvíli koncem května přišel spásný déšť a po něm další, takže celá příroda ožila a nastalá teplá dohnala opoždění.

Tak abnormální žně už dlouho nebyly. Začaly s týdenním až 10denním spožděním 27. VII. 60 po týdenních deštích. V červenci bylo 18 dní se srážkami, průměrná odpolední teplota 19.2°C proti loňské 24.7°C. Obilí téměř všechno současně dozrálo. Ač sekly 3 kombajny a 4 samovazy s traktory pro časté deště žně pomalu postupovaly a tak skončily s výmlatem až 13. IX. 60.

Organisace žní byla tentokrát velmi důkladná, žňové plány byly zemědělskou komisí v čele s předs. MNV Fr. Smékalem a tajemníkem Vojt. Kouřilem řádně a včas připraveny.

ONV v Olomouci zřídil na radnici vysílací stanici, pomocí níž se řídily žně a hlavně přesouvání kombajnů.

MNV vydával žňové noviny, v nichž informoval občany o stavu a potřebách žní.

Úroda byla velmi dobrá, jen těžce se sklízela a byly značné ztráty jak na zrní tak na slámě.

Úroda zemáků byla normální a sklizeň cukrovky velmi dobrá.

Po loňské neúrodě jablek se s napětím očekávala sklizeň ovoce v letošním roce. Všechny druhy ovocných stromů plně kvetly, ale květy zasáhlo několik mrazíků a důsledky se ukázaly brzy. Nebylo meruněk, jen málo třešní a švestek. Zato jablek byla velká úroda, avšak více drobných a nedosáhla přece jen rekordní úrody v r. 1958. Ovoce

Zima před 30-50 roky a dnes vykazuje značné rozdíly. Tehdy zima začínala dříve a skoro pravidlem bylo, že sv. Martin (11. XI.) přijel na bílém koni. O vánocích už bylo množství sněhu a výborná sanice. Veškerá osobní a nákladní doprava se dála na saních a rolničky a zvonky jasně zněly ztichlou krajinou. Tyto byly povinnou součástí vystroje z důvodů bezpečnostních, za vánice a mlhy klásaly, že jedou saně. Zima kdysi a dnes.

Saně byly vesměs dřevěné, některé naspodu okuté. Aby v nich bylo teplo, vložila se do nich „košina," upletená z proutí asi 1 m vysoká v šířce saní, vystlaná otepí slámy nebo hrachoviny k vůli teplu. U dalších saní pro náklad při špatné sanici kamenem byla úrazu rozjížďka. Proto později byly pořizovány pro náklady dvojité menší saně, řetězy spojené, zvané, „kláčany", které jely mnohem lehčeji a bylo možno na ně naložiti těžké náklady kulatiny, písku a j. Ovšem jízda

na saních byla dosti vratká, převrhnutí na hlubké sáničí nebylo nic zvláštního.

Dětem před sv. Mikulášem se vyprávělo, že Mikuláš nakupuje dárky na mikulášském jarmaku v Litooli a vyvalí je ze saní v dědině, když se mu tam nastaví trám. Když slunečko před sv. Mikulášem zapadlo červené a rovněž mraky se zabarvily do červena, říkalo, že Mikuláš peče cukroví a hlavně různé perníkové figurky, které potom nakládá za okny na talíře, předem tam dětmi přichystané.

Vedle nákladních saní byly ovšem i osobní korbové, které bývaly někdy velmi ozdobné, barevné s vyřezávanými figurkami, jež zakončovaly předek sanice, často až 1 m vysoko zahnuty. Byly také jednoduché korbové a vozíkové sáně, často od vozíku se odstranila kola a korba-vozík se posadil na sanici. A ty krásné různobarevné čabraky koní, posázené rolničkami, které při klusu koní tak líbezně zněly krajinou.

Za pěkného zimního počasí a dobré sanice se jezdilo na maškarád. Naložila se celá rodina a hlavně děti zabalily se do peřin a dek, pod nohy se dala teplá cihla a jelo se třeba celé odpoledne na sanici.

Jinak v tehdejší zimě veškerá ruční práce pod širým nebem usnula, hlavně v zemědělství a přestěhovala se na humna, kde se mlátila cepy říž,

jetelina na semeno a j. V chlévě se dělala obřísla, v kuchyni se dralo peří a dříve ještě i předlo. Hlavní a vytouženou zimní událostí byla ovšem zabíjačka se všemi dobrotami jako byla bóžka, prdelačka, jetrnice, jelita (v tlustém střevě barbora), presvuřt (tlačenka, podbradek, uzené a pravé hlobásy.

Kromě uvedených dobrot a radovánek přinášela zima sebou i jiný užitek. Jakmile led dosáhl určité tloušťky, asi 10-20cm, začalo se s ledováním. U každého hostince byla zvláštní místnost, případně samostatná budova, dobře opatřená proti slunečním paprskům, pro uskladnění ledu na chlazení piva a jiných požívatin v letní době. Dnešní dům č. 344 Návrátela Cyrila býval původně takovou ledovnou pro protější hostinec Jos. Vyhnánka č. 121.
Led se pro místní potřebu sekal na rybníčku v Liboši. Ledovnu měli často i řezníci. Když docházel hostinským led, dodával jim led příslušný pivovar ve zvláštních dvoukolových vozících připojených za těžkými vozy pivovarskými rozvážejícími pivo do hostinců. Za první republiky zanikly i tyto charakteristické pivovarské vozy a nahrazeny nákladními auty. I přirozený led byl nahrazen umělým a postupně chladícími pulty a ledničkami, které dnes vlastní už i mnoho domácností.

A jaký rozdíl mezi bruslením – bruslemi dnes a dříve. Oči nám dnes přecházejí údivem nad takovou krasobruslařkou, prohánějící se na ledě směleji než na zemi. Brusle lehké, ostré, přišroubované pevně k botkům k tomu zvlášť dělaným. Udivuje smělými a ladnými poskoky, divokými obraty a se svým partnerem tančí nejkrásnější tanec. Kluziště je rovné a hladké jako zrcadlo, často i v létě umělé udržované.

A jak bruslíval venkovský kluk před 50 lety. Také měl „brusle“ (zvlášť) ale byl to kus ohoblovaného dřeva, do něhož ze spodu vražen pásek železa a k tvrdému botku přivázán špagátem; tento byl stahován dřevěným kolíkem vloženým do smyčky špagátu. Někteří už se honosili celoželeznými bruslemi, při nichž otáčený šroub zasekal ostré jazyky do podpadku a podešví; často i podpatek odletěl. Na ledě ovšem nevytáčeli žádné umělecké linie, ale dovedli se proháněti jako vlci. Za kluziště sloužil zamrzlý potok a rybník a štěpánovští kluci měli tu výhodu, že měli kluziště bez hranic; neregulovaná Oskava kroutila se široko daleko po lukách a vodu vylévala na všechny strany; při tehdejší brzké a trvalé zimě celá tato zaplavená plocha zamrzla a kluci měli přirozené kluziště až do Olomouce.

(za stara se jim říkalo „koště“)

Snížení cen.

Že Strana a vláda se stále starají o

zvýšení blahobytu svých občanů, svědčí to, že letošního (24. IV. 1960) opět vyhlásila snížení cen a to hlavně spotřebního průmyslového zboží, méně potravin. Nejvíce se snížily ceny televisorů, radiopřijímačů, elektrospotřebičů a konfekce. Pracující přijali vyhlášku rádi, ač ji ne s takovou zvědavostí a zájmem jako po první. Mají ji slušné výsledky, zvláště tam, kde pracují v rodině dva nebo i více.

Soupis hospodářských zvířat k 1/5. 1960. Soupis hosp. zvířat.

Skot	JZD	630
	Soukromí	6
	celkem	636
Krávy	JZD	290
	Soukr.	6
	celkem	296
Vepři	JZD	624
	Soukr.	373
	Celkem	997
Prasnice	JZD	102
	Soukr.	—
	Celkem	102
Koně	JZD	67
	Soukr.	2
	Celkem	69
Kozy	—	168

Vánoce 1960. Slintavka

Po dvou nevlídných vánocích v roce 1958 a 1959 zdálo se, že i letos budou vánoce spíše jarní než zimní. Už do svátků bylo totiž jarní počasí bez sněhu s mlhavou a zamračenou oblohou, v zahradě bylo plno rozkvetlých sedmikrásek a na meri za humny se objevila i rozkvetlá pampeliška. Ale s příchodem svátků nastal kýžený obrat. Obloha se vyjasnila, teplota klesla pod bod mrazu a nastalo počasí zimní. Klidné sluneční počasí vánoční, ale beze sněhu. Tak klidné svátky vánoční už dlouho nebyly. Zavinila to i slintavka v Liboši. Odpadla kina, učitelský sbor musel odložiti operetu „Divou báru" připravenou na 25. XII. 60, čaj o páté 26. XII. se nekonal, rovněž všechny schůze a přednášky, veškerá shromáždění mimo schůze rady MNV, výboru KSČ a JZD. Rovněž bohoslužby byly zakázány, „Jitřní" však konáno v 7. hod. ráno, aby za tmy liboští nepřekročili tajně uzavřené hranice obce, z které nesmělo se ven a nikdo cizí do ní.

A tak se slavily svátky z kruhu rodinném okolo bohatých vánočních stromků a stolů. Náladu zpestřovaly programy radií a televisorů a zpestřovaly je procházky po čistém zimním vzduchu. A po svátcích 29. XII. se přihlásil i poprašek sněhu.

U mostu přes Oskavu u Kamarádového hostince a u chodníku od kostela byla demarkační čára, kterou nesměl nikdo překročit ani směrem do Liboše ani z Liboše. Byly zde postaveny budky pro stálé hlídky, které bděly nad dodržováním uvedeného zákazu. Hlavně u mostu bylo stále živo: přebírala se zde pošta pro Liboš, zde se předávaly vzájemné zabíjačky, něžné vzkazy a zakoupené potraviny ve Štěpánově, léky a jiné potřeby.

Všechny silnice okolo Liboše byly uzavřeny. Ani autobus Žerotín-Olomouc nesměl jezditi přes Liboš a dělal proto velkou okliku Hnojice-Stádlo-Mor. Húzová-Benátky-Březce.

Občané liboští zaměstnaní mimo Liboš v různých podnicích byli rovněž podrobeni kontumaci a závody jim musely vypláceti mzdu.

Isolace byla tedy úplná a osvědčila se; slintavka a kulhavka zůstala omezena jen na Liboš

1961

První rok třetí pětiletky

Rokem 1961 začíná třetí pětiletka. Na všech úsecích práce sestavovány plány práce pro příštích pět let; všude se projevovalo úsilí splnit tyto úkoly již za čtyři léta.

Členové JZD ve Štěpánově se zavazují, že pro zkrácení třetí pětiletky oproti původnímu plánu na rok 1962 dodají v příštím roce 1962 navíc:

121 q obilovin
45 q řepky
441 q masa
96.500 k. vajec
7440 q cukrovky
633 q brambor
142.000 l mléka

K úsilí JZD o rozšíření remízdělské výroby se přihlásili také naši občané, kteří zavazek družstva podpořili 220 osobními závazky.

Při této příležitosti je třeba vyzdvihnouti obětavou práci občanů na kutých, kteří přispě-

li svojí prací k uskutečnění asfaltové silnice v Nádražní ulici. Dík občanům na horním konci, kteří provedli překopy přes silnici, občanům v Břercích za práce při úpravě chodníků a dokončení kanalisace na Zámečku, dále brigádníkům při rekonstrukci kina, při úpravě vzhledu a čistoty vesnice a jiných pracích. Dlužno poděkovati všem brigádníkům, patronátnímu závodu, místní vojenské posádce, Svazakům a pionýrům za úsilí, které vynaložili při sklizňových pracích.

Činnost místního národního výboru byla bohatá a mnohotvárná. Rada MNV jako výkonný orgán národního výboru zabezpečovala a organisovala plnění úkolů na všech úsecích hospodářské, kulturní a ostatní činnosti v obci. Scházela se jedenkrát za 14 dní. O činnosti RMNV byla zasedání MNV pravidelně informováno. Pravomoc MNV byla v roce 1961 rozšířena: MNV

Od 1. I. 1961 předal ONV předpisování a vybírání všech daní a poplatků, kromě daně ze mzdy MNV. Jsou to daně zemědělská, z příjmu obyvatelstva a živnostenská vedle daně domovní, kterou předpisuje a vybírá MNV již od roku 1958. Tyto da-

daně jsou také plně rozpočtovými příjmy MNV.

I v oboru stavebním byla rozšířena pravomoc MNV; od 1. I. 1961 MNV, technická komise povoluje s výjimkou větších staveb, staveb rodinných domků a provozoven JZD všechny ostatní stavby jako přístavby, přestavby, adaptace a jiné jako stavební úřad I. instance.

Od 1. VII 1961 se ruší u MNV trestní komise a její agendu přebírají komise pro místní bezpečnost a ostatní komise ve svém oboru. Jejich trestní pravomoc se projevuje buď pokárením s projednáním, jako další stupeň je důtka a konečně uložení pokuty do 500 Kčs.

Finanční hospodářství MNV v roce 1961 bylo postaveno na novou základnu. Dosud uhrazoval stát schodky obecních rozpočtů státními příděly stanovenými každoročně dle potřeby. V roce 1961 převzaly MNV předpisy o vybírání daní. Vybrané daně se staly přímými příjmy MNV. Ježto i daň zemědělská JZD je příjmem MNV, uhrazují tyto daně veškeré potřeby MNV, ba ve většině případů se odvádí přebytky rozpočtových příjmů do státní pokladny, tedy opačně jako dosud.

Celkový příjem MNV byl 706.700 Kč
Vydání 634.200 "
Odvod do vyššího rozpočtu 72.500 Kčs

MNV převzal od 1. I. 1961 tak zvanou doplňkovou péči sociální, na niž pamatováno v rozpočtu 1961 obnosem 27.000 Kčs. Poskytuje se z ní důchodcům s nízkým důchodem nebo potřebujícím pomoci jednorázové nebo pravidelné příspěvky a příplatky na obědy ve vývařovnách.

Po pět roků poskytují provozovny Místního hospodářství své služby občanům a nahrazují tak práce bývalých řemesel. Za těch pět roků vzrostl počet provozoven z 1 (pískovny) na 25 a hodnota poskytnutých služeb dosáhla značné výše 1,040.521 Kčs, z toho pro soukromou potřebu (sektor) 498.270 Kčs a pro sociální sektor 541.658 Kčs. Na mzdách vyplaceno 613.182 Kčs (59%), na materiál vynaloženo 241.440 Kčs (25%) a MNV odvedeno 85.000 Kčs jako čistý zisk. Celkové vydání — 932.748 Kčs. Nejvíce služeb poskytly provozovny stavební, natěračská, malířská, obuvnická, klempířská, soustružnictví dřeva, švadlenny, kovárna a prádelna v Bircích, ale i ty ostatní: elektroinstalatérská, (přepojeny hlavní plynové sporáky), stolářství, radiooprava, sklenářství, oprava praček a další byly platnými pomocníky spoluobčanů.

Úprava návsi

V roce 1961 dostala silnice v Nádražní ulici po několikaletých urgencích asfaltový nátěr nákladem 84.895 Kčs, takže celková úprava této důležité ulice-silnice si vyžádala náklady v hodnotě 246.963 Kčs. Stavbu provedly Stavební podniky v Olomouci.

Velkou bolestí stále odkládanou jest velmi nutná úprava návsi na horním konci od mlékárny na konec včetně Novoveské čtveti. Podmínkou všech úprav jest provedení kanalisace v tomto úseku, při níž je nutno položiti dle původního projektu 3226 m betonových rour a celková hodnota díla jest rozpočtena na 839.673 Kčs. Z toho občanskou svépomocí má se vykonati práce za 362.379 Kčs (43%), takže zůstává skutečný náklad 477294 Kčs. Ježto není provedena kanalisace, nechce okres upravovati řádně silnici, která jest proto stále rozblácená a skoro nesjízdná, nelze zrušiti příkopy a upraviti chodníky.

Při této příležitosti připomínáme, že projekt na kanalisaci byl vypracován inž.

z Brna v roce 1930 a I. etapa - střed obce - provedena v délce 1532 m v roce 1939 a druhá - dolní konec a hutní obvod - v délce 4849 m v roce 1940. Původní projekt kanalisace na horním konci přepracoval inž. Novák

Vedení rozhlasu z roku 1947 dodoučilo a tak Štěpánov už skoro rok byl bez tohoto důležitého zařízení, dnes tak potřebného a nepostradatelného. Po delším jednání s ONV v Olomouci o zajištění finančních prostředků zahájena rekonstrukce jeho vedení 19. IV. 1961. Oblastními komunálními službami města Litovle. Vedení za hanny se zrušilo a umístěno na budově na západní straně vesnice a to postupně od horního konce. Bohužel, firma nedokončila rekonstrukci a tak jižní Štěpánov a Dílce jsou dosud bez rozhlasu.

Rekonstrukce kina

Už několik roků se dovolávali návštěvníci místního kina lepšího vybavení jak strojově tak i úpravou celé budovy a hlavní sálu. Po delším jednání rozhodnuto začíti letos s přestavbou kina. A tak 23. IV. 1961 se naposledy hrálo ve starém kině a po dobu přestavby se hraje v Dělnickém domě. Dům č. 121, v němž dosud bylo kino, byla známá restaurace Vyšinářkova a byla v roce 1960 rozdělena na obytnou budovu a ponechána dosavádními vlastníku Benešové Marii s dílmi a sál s bývalými restauračními místnostmi (nyní užívané školní stravovnou) určen pro účely kina. Přestavba kina vyžádá si značné doby i nákladu.

Všechno má býti provedeno v roce 1962, zatím co v tomto roce byly provedeny přípravné práce, přestavba kabiny a objednán potřebný stavební a instalační materiál a potřebné přístroje. Náklad 52000 Kčs mimo brigádnické práce.

Nástavba Sokolovny. Po dlouhém jednání mezi MNV, T.J. Sokolem a Jednotou n. p. v Olomouci konečně přikročeno 24. IV. 1961 k uskutečnění připravované nástavby Sokolovny dle stavebního povolení z 21. IV. 61. Stavba provedena v tomto roce v hrubém zdivu a to s četnými překážkami, ač dle plánu měla již jako kotová fungovati v plesové sezoně 1962. Nástavbu provádí Pozemní stavby n. p. Ostrava-Třinec za vedení Vojtěcha Kamaráda, který je ředitelem Pozemních staveb v Třinci.

Výstavba 1961 Jednopatrový dům, postavený již v r. 1960 vedle hutní školy, o 4 bytových jednotkách, byl již v polovic ledna 1961 nájemníky obydlen.

Nevostavby: Veselský Miloš – stavba nedokončena
Zapletal Stan. " "
Zbořil Vlad. " obydlena

Nadstavby: Mrázek Aleš
Malínek Frant. } " obývána
Sokolovna " nedokončena

Přístavby: Hanák Frant. - stavba nedokonč.

Adaptace: Benešová Marie - " obydlena

Mizí na střechách šedomodrá břidlice a je nahrazována eternitem a červenými taškami, jichž červeň přispívá k oživení domu ba i celé vesnice.

Sčítání lidu v celostátním měřítku provedeno 1. III. 1961. Bylo mnohostranné a důkladné. Proto sčítání vlastnímu předcházely obsáhlé přípravy, při nichž byla prozkoumána hlavně domovní čísla, vybráni a vyškoleni sčítací komisaři - 5 pro Štěpánov a 1 pro Břerce - a 1 sčítací(ku) revisor. Štěpánov rozdělen na 5 sčítacích obvodů a občané seznámeni s vyplňováním tiskopisů.

Sčítání lidu
Populace
Bytová otázka

Při sčítání napočteno 2728 obyvatel a to ve Štěpánově 2455 a v Břercích 273 obyvatelé:

mužů	1296,	a toho	Štěp. 1176,	Břerce	120
žen	1432	"	" 1279	"	153
	2728	"	" 2455	"	273

Sledujeme-li populaci ve Štěpánově od roku 1945, shledáme, že v letech 1944-1954 připadalo na 1000 obyvatelů 17·5 narozených dětí, kdežto v roce 1960 jen 11·4. V roce 1961 se populace značně zlepšila a dosáhla celostatního průměru 15·4

(celostální průměr 15·9) Narodilo se 42 dětí, z toho 15 chlapců a 27 děvčat.
V roce 1961 zemřelo 23 občanů a sňatků uzavřeno 18.

Domů napočítáno 561 s 885 byty

Jednobytových domů	385 –	Štěpánov	332 +	Březce	53
2 " "	93 –	"	86	"	7
3 " "	16 –	"	13	"	3
4 " "	19 –	"	19	"	–
5 " "	15 –	"	15	"	–
10-19 " "	5 –	"	5	"	–
Celkem	533 – +28	"	470	"	63

Rodinných domků	412 –	Štěp.	361 +	Březce	51
Zeměděl. "	67	"	55	"	12
Činžov. "	54	"	54	"	–
Neobydlené "	28	"	25	"	3
Celkem	561	"	495	"	66

Pozoruhodný je nepoměr bytů: v roce 1946 bylo bytů 919, kdežto v r. 1961 jen 790, tedy se jeví úbytek 129 bytů, který lze snadno vysvětliti. Bytů o kuchyni nebo o kuchyni a 1 pokoji ubýlo a přibylo bytů vícepokojových sloučením malobytových jednotek na větší byty.

K těmto zdravým změnám došlo hlavně v bývalých hutních domech malobytových (Pekařské ulice, Staré domky), kdy rodiny si zakupovaly sousední byty, tyto sloučily a tak vytvořily více pokojové pohodlnější byty často s koupelkami a prádelkami, tedy hygieničtější.

Zajímavý je pohyblivý počet obyvatelů ve Štěpánově za poslední století:

V roku 1775	– 888 obyv.	r. 1939	– 3395 obyv.
" 1884	– 2656 "	" 1940	– 3320 "
" 1890	– 2695 "	1/1 1945	– 3245 "
" 1896	– 2627 "	10/V 1945	– 3336 "
" 1900	– 2897 "	16/IX 1945	– 2787 "
" 1910	– 2814 "	1947	– 2524 "
" 1912	– 2960 "	1950	– 2455 "
" 1921	– 2957 "	1957	– 2498 "
" 1930	– 3203 "	1961	– 2728 "
" 1938	– 3265 "		

Větší změny v počtu obyvatelstva jsou zaviněny v r. 1945, kdy četní občané i s rodinami se stěhovali do severních okresů, v r. 1946 nastal odsun Němců a v roku 1961 připojeny k Štěpánovu Březce.

Bytová situace se sice značně zlepšila, ale o byty je stále potíž; ke konci roku podáno u MNV 25 žádostí o přidě-

lené bytů. V obci je 14 domů, které se nedají obývati, neboť se jedná o zbořeniska.

JZD

JZD ve Štěpánově ukončilo první svou pětiletku 1956–1960. Za těch pět roků vzrostl počet členstva ze 156 na 238 + 7 učnů, z toho 76 mužů a 162 žen; ve věku 15–25 roků je 27 členů.

Výměra obhospodařované zemědělské půdy se zvýšila z původních 451 ha na 1017 ha, z toho orné z 347 ha na 799 ha.

Úměrně vzrostla i živočišná výroba:

Stav skotu	v r. 1956	– 314,	v r. 1960	– 726 kusů
" vepř. dob.	"	405	"	905 "
" koní	"	50	"	"
" slepic	"	498	"	2041 "

Hodnota pracovní jednotky (PJ) kolísala a značný vliv na její výši měla pracovní morálka, počasí a v neposlední řadě sklizeň cukrovky, která je důležitou položkou jak v příjmovém tak i výdajovém hospodářství

Pracov. jedn.	v r. 1956	– 22 Kč	+ 5·02 Kč naturalie	=	27·02 Kč
" "	" 1957	– 28 "	+ 5·04 "	=	33·04 "
" "	" 1958	– 23 "	+ 5·09 "	=	28·09 "
" "	" 1959	– 20 "	+ 2·80 "	=	22·80 "
" "	" 1960	– 23 "	+ 1·63 "	=	24·63 "

V roce 1959 převzalo JZD selské lesy ve

výměře 73 ha.

Družstvo nedznačnou výměru luk 198 ha, jež jsou příliš vzdálené a bývají často zaplavovány a to někdy vhodně (po sklizni) jindy na škodu (před sklizní).

V roce 1961 obhospodařovalo družstvo 1182·19 ha zemědělské půdy (bez rákuvenků), z toho orné půdy 970·57 ha s 295 členy o průměrném stáří 47 roků. Přírůstku malých ženy počtem 209, osob starších 60 roků bylo 61 a mládeže do 25 roků bylo 27.

Hrubá zemědělská výroba dosáhla v roce 1961 celkem 9,950.000 Kčs.

Hektarový výnos činil u pšenice 32·7 q
" " " ječmene 27·2 q
" " " cukrovky 285 q

U živočišné výroby stav skotu překročil plán o 2·4% a dosáhl počtu 1025 kusů, z toho krav 439 s dojivostí 2220 l.

Stav prasat nedosáhl plánu a činil 1001 kus (71%), z toho prasnic 157 s průměrným odchovem 14 selat na 1 prasnici.

Rovněž slepic podle plánu 3790 nebylo dosaženo; chovalo se pouze 2913 slepic s průměrnou snáškou 138 vajec.

PJ zvýhodněna proti plánu o 45% na 22 Kčs + 1·38 Kčs naturálií. Prům. roční odměna člena = 1034 Kčs

Odvodnění býv. rybníku

Mezi severním koncem vesnice a Oskavským lesem býval rybník. Uvádí se již listině dané na Žerotíně ten den na sv. Havla 1459, v níž uzavřena smlouva mezi Bernardem a Janem ze Žerotína a opatem klášterohradišským Mikulášem o přenechání části vody z řeky Stará Oskava pro klášterohrad. rybník ve Štěpanovicích. Z let 1598-1682 pojednává 16 listin o sporu mezi Klášterem Hradiskem a šternberským proboštem o louky ve Štěpánově, na něž si činí nárok štěpanovští a žerotínští a dále také o přívodu vody štěpánovským rybníkům.

Rovněž je zmínka o tomto rybníku v Urbáši dolního panství Kláštera Hradiska z r. 1669. Uvádí se v něm, že v panském rybníce u Štěpánova mohlo se nasaditi 50-60 kop kapřího plodu.

Rybník byl zrušen asi za Josefa II a používán původně za louku a teprve později se oral; jeho výměra je 29 ha.

Posledním jeho majitelem byl kníže Lichtenstein, který jej pronajal štěpánovským menším zemědělcům. Jako dlouholetí pachtýři za I. pozemkové reformy v r. 1921 si své díly vykoupili za 600 Kčs 1 míru.

V listinách z roku 1598-1682 se uvádí přívod vody štěpánovským rybníkům. Pod čís-

lesu 49 byl totiž ještě jeden malý rybníček, násadový (asi 2 míry), zvaný dnes Veselského rybníček dle majitele č. 49.

Pole v Rybníku bylo značně mokré a proto JZD provedlo letos jeho odvodnění. Na jaře zřízena sběrná studna z bývalého loviska rybníku a položeno odpadové potrubí s vyústěním pod splav Oskavy u Liboše. Na podzim zřízena 3 ssací pásma a položeny červené trubky, pomocí těžké mechanisace. Okr. melioračním spolkem v Uničově. Už se nevyrývají pracně úzkými rýči nejnutnější rýhy pro uložení červených trubek jako v r. 1913/14 při odvodňování pozemků za drahou k lesu. Nyní to provedla zvláštní rýpadla jako na oborávání branborů - tažená 3 traktory - pasáky. Pole takto rozryté do hloubky 1 m dělá dojem válečného pole rozrytého zákopy. Při melioračních pracích bylo zaměstnáno 16 cigánů dojíždějících denně z Olomouce, kde bydlí s rodinami.

Počasí.

Rok 1961 byl, pokud se týče počasí, abnormální, jak tomu bylo již po více roků. Zima byla mírná a skoro bez sněhu, jaro až na květen bylo dosti příznivé a teplé, zato léto velmi chladné, podzim pěkný, pro-

sinec velmi chladný hlavně v druhé polovici s mrazy až -23°C a se souvislou sněhovou pokrývkou 3cm. Úroda na polích a v zahradách celkem normální až na to, že jablíček bylo oproti loňsku velmi málo, zato vlašských ořechů velmi mnoho.

Osvěta

Rok 1961 byl ve Štěpánově bohatý na různé osvětové akce, pořádané hlavně v Sokolovně různými institucemi, z nichž uvádíme:

Divadla:

15/IV. 61 Divá Bára, operetа – Učitel. sbor zdejší stř. školy.
11/III. Irkutská historie – Div. odbor Mor. oceláren
23/VII. Morálka paní Dulské – Stát. zájezdové div. z Prahy
1/VIII. Dalskabát, hříšná ves – Uč. sbor střed. školy.

Koncerty:

1/IV. 61 Mor. Filharmonie – Večer tanců.
11/VI Pěv. dětský sbor Pionýr z Olom. Dir. Jan Jokl.
16/XII. Mor. Filharmonie – Různé.

Estrády:

18/III. Chronotechna Šternberk – Večer písní a tanců.

Řada mnohých přednášek pořádana odborem ČČK, SM, Výborem žen, OB. Návštěva slabá.

Péčí OB za organisování Karla Dvořáka uspořádáno 22 autobusových zájezdů do divadla v Olomouci, na koncerty, sportovní akce a na heslem „Poznej svou vlast". Byl o ně velký zájem.

Pravidelně jezdily 2 kursy autobusové na divadlo v Olomouci.

Státní oslavy a slavnosti konány jako v předešlých letech se stejným pořadem a a za dobré účasti občanů.

26/II 61 uspořádána zdejší střední školou na počest 40. výročí založení strany KSČ dobře připravená Akademie.

13/V. 61 rovněž k 40. výročí KSČ konána oslava v kině; na pořadu: řečník z Olomouce, sbory OB a vhodný film.

Školství.

Po budovatelských letech 1956-9 ve střední škole nastala 2 léta klidná, jež věnována vnitřní úpravě, vybudování polytechnických dílen a seznamování školáků s manuelní prací v zahradě, na poli a exkursemi v průmyslových podnicích dle nových směrnic ministerstva školství o spojení školy se životem.

Nový školní rok byl zahájen 1. IX. 1961 slavnostně za účasti všech úřadů a masových korporací ve vyzdobení Sokolovně.

Střední škola má 18 tříd s 519 žáky a 21 učiteli, z nichž 15 bydlí ve Štěpánově a 6 denně dojíždí, čemuž měla odpomoci stavba č. 480 (učitelský dům), ale neodpomohla. Nebydlí v ní ani jeden učitel.

Aby se odpomohlo nedostatku bůd jednal MNV s Liboší o sloučení dvojtřídní národní školy v Liboši s devítiletkou ve Štěpánově. K dohodě došlo a tak od 1. IX. 1961 jsou obě tyto školy sloučeny v devítiletku ve Štěpánově. V Liboši umístěny 2 třídy z devítiletky.

2 mateřské školy navštěvuje 56 dětí a hudební se vzdělává ve 3 třídách hudební školy 65 žáků hře na housle, klavír a harmoniku.

Školní stravovna vaří průměrně pro 141 žáků a 26 dospělých.

Matriční úřad

Význam Štěpánova jako střediskové obce se opět zvýšil připojením většiny obcí matričního úřadu v Hnojicích k matričnímu úřadu ve Štěpánově od 1. I. 1961. Pod matriční úřad ve Štěpánově patří nyní obce Štěpánov (Břegce), Hnojice, Liboš, Krnov, Mor. Hůzová, Stádlo, Benátky, kdežto Žerotín a Struhov byly na vlastní žádost připojeny k matričnímu úřadu ve Šternberku pro lepší spojení.
28/12 1960 bylo přivezeno z Hnojic 42 matrik a 19 indexů.

Volba soudců z lidu

Volby soudců z lidu provedeny po důkladné přípravě a 2 schůzích, na nichž byli kandidáti na tyto funkce představeni vo-

ličům a vysvětlen účel těchto prvních takových voleb. Volby konány v neděli 3. III. 1961 ve 3 volebních místnostech. Tyto byly vkusně vyzdobeny a voliče na cestě k volbám doprovázel místní rozhlas.

Celkem bylo zapsáno ve voličských seznamech 1890 občanů, hlasovacích lístků bylo vydáno 1884; k volbám se nedostavilo 6 občanů, kteří podle zjištění volili na čestné prohlášení v místě svého zaměstnání.

Zvoleni byli soudci z listu:

1, Hynek Oldřich
2, Mrázek Aleš
3, Malínek Frant.
4, David Jan
5, Krejčí Josef
6, Krátschmerová Libuše
7, Vrbková Marie
8, Lemanová Jiřina
9, Zatlouhal Karel

Jako soudce z povolání zvolen Směhal Stanislav, okr. soudce v Olomouci.

Důležitým ukazovatelem kulturní vyspělosti ve vesnici jsou i časopisy. Ve Štěpánově se odebíralo k 1. VII. 1961 – 141 časopisů s 2202 výtisky, z toho 8 deníků politických

Časopisy 1961

s 496 výtisky. Jaká změna proti roku 1923, kdy se odebíralo u nás celkem 58 časopisů; z toho 48 českých a 10 německých.

Poštovní úřad ve Štěpánově doručuje ve svém obvodě (Štěpánov, Krnov, Liboš, Mor. Húzová, Benátky, Březce) celkem 157 časopisů s 2981 výtisky mimo desítky odborných a vědeckých časopisů, za které pošta nevybírá (příspěvky) předplatné přímo. Pro zajímavost uvádím podrobně odběr jednotlivých politických deníků dle doručovacích obvodů, při čemž I. obvod tvoří horní konec a z dolního část od lékárny po č. 9. a Krnov, II. obvod ostatní část dolního konce s hutěmi a III. obvod Liboš, Mor. Húzová, Benátky a Březce.

Název časopisu	I.	II.	celkem	III.	celkem	
1 Rudé právo	60	128	188	77	265	orgán čsl. kom. str.
2 Práce	27	56	83	18	101	Rady odborů
3 Nová Svoboda	31	39	70	35	105	KSČ kraje Ostrava
4 Svobodné Slovo	36	28	64	24	88	Čsl. str. sociál.
5 Zeměděl. noviny	27	5	32	37	69	Zemědělců
6 Mladá fronta	6	25	31	11	42	Svaz čsl. mládeže
7 Lidová demokracie	7	7	14	13	27	Lidové str.
8 Obrana lidu	7	7	14	1	15	Armády.
	201	295	496	216	712	

Vedle deníků politických vychází 2x týdně orgán KSČ pro okres Olomouc „Strář lidu," jež odebírá I. obvod - 156, II. obv. - 104 a III. - 64 celkem 324.

10. II. 1961 byla uzavřena poslední pekárna ve Štěpánově a to v č. 266. Štěpánov je zásobován chlebem a pečivem z Horky n/M. U nás byly tři pekárny a to v č. 161 Sitka Hynek, v č. 225 Drahoš Bohumil a v č. 266 Kameníček Ladislav, které byly postupně uzavřeny a jejich výrobu převzaly velkopekárny. Poslední pekárna ve Štěp.

Okresní meliorační podnik v Uničově provádí pro místní JZD odvodnění pole U rybníka a ruční pomocné práce vykonává vícečlenná skupina cigánů, kteří sem denně dojíždějí z Olomouce, kde jsou ubytováni. Kočující cigáni patří minulosti.

Ještě před několika roky projížděli „naši," jak se jim říkalo, vesnicí. Byli to cigáni. Jejich typické vozy plné hader a plachet a bohatě obsazené početnými rodinami zmizely nyní navždy z našich silnic a vesnic. Není už třeba zastrkovat dveře a vrata, jakmile se bleskurychle roznesla vesnicí zpráva, že jsou tu „naši." Po velké námaze podařilo se našim úřadům usaditi je trvale a zapojiti je do pracovního souručenství jako řádné občany a zbaviti tak

vesničany této metly venkova.

Za zmínku stojí, že u nás ve Štěpánově dle matričního záznamu byly usazeny v letech kolem 1869 dvě rodiny ciganské.

Památka „zesnulých".

Památka „zesnulých", která se slavila vždy 1. a 2. XI., slaví se dnes po zrušení svátku „Všech svatých" nejbližší neděli. Tenkrát se promění hřbitov v zahradu bělostných chrysantem. Ale nebylo tomu tak vždy. Koncem minulého a začátkem tohoto století byly hroby zdobeny mechem, do nichž se zapíchovaly různobarvé růže papírové, namotané na drátcích. Tyto se zhotovovaly za dlouhých podzimních večerů v rodinném kruhu po denní lopotě z hedvábných papírků; k nim se připojil slabý drátek. Na hrobech se zapíchovaly do mechového podkladu. Z papírových růží byly i věnce a kytice. Avšak začátkem tohoto století začaly papírové růže vytlačovati rostlé ozdoby - kateřinky, zvané též všesvatinky nebo ďubky podle listů podobných dubovým. Tyto byly drobné a bílé, později však měly květy větší a různobarvé. Tím změnil hřbitov úplně svou tvářnost. To byl už krok k nynějším chrysantemám - nádherným květům podzimu. Avšak v posledních letech zasáhla umělecká tvořivost i do těchto pohádkových

květů a nahrazuje je umělými květy z papíru a jiných hmot a jsou k nerozeznání od rostlých chryzantem ba ještě i krásnější a mají tu výhodu, že nezmrznou a déšť jim také neuškodí.

Vánoce dříve a dnes.

Před 60-70 lety ještě se udržovaly některé staré zvyky a pranostiky související s nejkrásnějšími a nejpoetičtějšími svátky v roce – vánocemi.

Před štědrým dnem večer chodil „šperechta" a kdo nebyl důkladně nasycen, aby vydržel na štědrý den půst a aby vidil zlaté prosátko, tomu hrozil šperechta nacpati břicho hrachovinou a načernil mu břicho.

Štědrý den vytvářel zvláštní intimní atmosferu; všude se peklo, uklízelo a připravovalo, ale přitom se pamatovalo na všechno domácí zvířectvo i na to nebeské ptactvo. Vánoční stromky se strojily tehdy jednodušeji, hlavně pozlacenými a postříbřenými ořechy, jablíčky, pečeným cukrovím, řetězy z barevných papírových proužků kromě trvalých ozdob – hvězd, svonků a j.

Štědrý večer zahajoval ponocný mocným vytrubováním na velký volský roh, postupně dům od domu, všude byl pohoštěn a dostal

ještě nadílku. Současně už se ozvali koledníci, malí i velcí, a zpívali rozmanité koledy. Byli podarováni ovocem nebo pečivem, jinde cukrovím ba i penězi. Venku poesii štědrého večera doplňovala bohatá střelba. Štědrovečerní nadílka pod stromečkem nebyla tak bohatá jako nyní: byl to šáteček, kravata, kapesník, zástěra, ořechy, jablíčka. Přitom se zpívaly koledy a zkoušelo štěstí a budoucnost přítomných. Hlavně děvčata chtěla věděti, co je čeká v příštím roce a tak se rozkrajovala napříč jablíčka a pozorovalo se, co tvoří rozříznutá jadírka, jinde rozžíhala svíčička na ořechových skořápkách plujících na vodě a jiné pranostiky.

S vánočními svátky souvisel i tento zajímavý zvyk, dnes už zcela zaniklý. Na sv. Štěpána (26./XII) stávali se mužští členové rodiny „pány" a ženské „žebračkami" a to až do Nového roku. Ženy po tu dobu musely posluhovati mužům a to zahajovaly umýváním mužů ještě v posteli. Totéž se opakovalo na Nový rok s ženskými členy rodiny; tyto se stávaly až do Tří králů „paními", zatím co muži se stávali „žebráky". A zase se to zahajovalo umýváním ženských v posteli, což bylo spojeno s různými taškařinami, někdy i mrzutostmi, zvláště byla-li tato lázeň otudená.

Na Štěpána nastupovali čeledinové „pacholci a pohůnci" „na svobodu", jak se říkalo. Měli dovolenou od Štěpána do Nov. roku a to tehdy, zůstávali-li čeledinové „na staré". Jinak se na Štěpána odcházelo ze služby; do nové služby se nastupovalo na Silvestra.

Podobně dívky i chůvy nastupovaly „na svobodu" ale na Nový rok a trvala jim 5 dní do Tří králů, kdy nastupovaly novou službu.

Dnešní vánoce se slaví v každé rodině ba i v horských chatách, kamž zajíždějí každoročně tisíce rekreantů-pracujících.

Vánoční stromky září už zdaleka. Místo skromných „voskových" svíčiček zaujaly elektrické žárovky, místo pozlacených ořechů nejrozmanitější cetky, baňky, figurky z barevného skla a umělé hmoty, prosté papírové řetězce nahrazeny stříbřitými provazci. Stromky zasazeny do pevných kovových podstavců, pod stromkem dárky nejrozmanitější a daleko bohatší. V každé rodině musí být dnes smažený kapr, který se zapíjí vínem a přihusuje koupeným cukrovím. Neslyšet však zpívat tradiční koledy; místo nich se zapíná gramofon nebo rozhlasový přijímač. Škoda že v posledních letech chyběla vánocům hlavní kulisa-sníh a s ním veselá sanice. Vánoce byly více na blátě než na sněhu.

Jen letos byla výjimka; sněhu napadlo dostatek, okna zamrzla čarovnými květy a ze střech visely pohádkové rampouchy.

Pohyb obyvatelstva v r. 1961

V roce 1961 se populace značně zlepšila a dosáhla skoro celostátního průměru. Narodilo se 42 dětí, z toho 15 chlapců a 27 děvčat.

Zemřelo 23 občanů a sňatků bylo uzavřeno 18.

Zlatá svatba byla jedna - manželé Jan a Ludmila Kutalovi č. 33, stříbrné dvě a uvítáno bylo 47 nových občánků.

1962

MNV

Nejvyšším orgánem v obci je zasedání MNV, které se v tomto roce konalo osmkrát. Z toho byla dvě zasedání společná s členskou schůzí JZD

Všech zasedání se zúčastnilo 7 poslanců (Kouřil, Zaplatal, Chytil, Opluštil, Šmíchal, Štěpán, Lukešová)

Nejvíce pozornosti věnováno otázkám zemědělským, finančním, kulturním, rozvoji v obci, rozšíření služeb pro obyvatelstvo a výstavbě.

V činnosti Rady byl rok 1962 značně náročný. Celkem bylo 25 zasedání; všech zasedání se zúčastnili 3 poslanci (Žežerný, Lang a Šmíchal)

Při MNV je celkem 9 komisí a to komise pro OVP, zemědělská, finanční, školská a kulturní, pro výstavbu, místního podářství, sociální a zdravotní, bytová a pro obchod a zásobování.

Práce komisí byla v tomto roce úspěšná. Všechny komise měly svůj plán práce a jejich celková činnost byla soustavná a pravidelná.

Hlavním úkolem finančního hospodářství MNV v roce 1962 bylo vyrovnané hospodářství – nepřekročit rozpočtem stanovené limity výdajů a docílit předepsaných příjmů. Přes různé překážky bylo této vyrovnanosti dosaženo.

Na příjmech přijato celkem 689.728,45 Kčs
Vydáno celkem 689.182·75 "

Hlavním zdrojem příjmu byly daně s výnosem:

zemědělská JZD	344.640 Kčs
" soukromníků	10.789 "
domovní	102.384·10 "
z příjmu obyvatelstva	4.431·80 "

Z výdajových položek budování:

širokoúhlé kino v Ž nákladem:	125.770 Kčs
budování rozhlasu	30.574 "
dokončení asfaltování silnice na hřbitov:	21.834 Kčs

Na podzim započata stavba kanalizace na

horním konci vyhloubením otevřeného odpadu kanalisačního do Oskavy za mlékárnou buldozérem.

19 provozoven místního hospodářství provedlo v roce 1962 různých oprav a udržovacích prací

občanům za .. 145.354·18 Kčs (60%)
soc.al. sektoru za 102.227·99 " (40%)
celkem --- za 247.582·17 "

takže připadlo na každého občana 53·20 Kčs z tržeb od obyvatelstva a 90·70 Kčs z celkových tržeb.

Na mzdách vyplaceno 160.555·14 Kčs
za material " 51.746·52 "
MNV odvedeno - 27.000- "
ostatní režie/nár.poj.. 19.491·45 "
celkem 258.793·11 Kčs

Úprava bývalého hostince č.121 u Výhnánků pro účely širokoúhlého filmu: Hostinec č.121 pod názvem „U Výhnánků" byl jednou z nejlépe vybavených hostinských místností ve Štěpánově. Svou polohou ve středu obce, vhodnými místnostmi, pěkným sálem s jevištěm a štítnou nástavbou patřil k nej- Kino.

více vyhledávaným. Měl dva pokoje pro ubytování cizích hostů a výbornou kuchyni. To vše zabráním hostince pro školní kuchyň a nyní kino zaniklo a hlavně stínná zahrada vhodná pro různé slavnosti a výstavy je nenahraditelná.

Při vybourávání rohových zdí při silnici pro průchod byl objeven dole ve zdi základní kámen s letopočtem L.P. 1819, který tam zůstal při přestavbě hostince r. 1878. Majitel hostince Fr. Výhnánek totiž při novostavbě hostince v r. 1878 ponechal část rohového zdiva při silnici v původním stavu, aby nemusel postavit nový hostinec z důvodů komunikačních a bezpečnostních značně zpět. Tím onen kámen zůstal uchován.

Silnice na hor. konci

Po několikaletých slibech a rozpačitém volání občanů horního konce o vysvobození z moře bláta nebo prachu došlo na jaře 1962 k přípravám na definitivní úpravu a asfaltování části silnice od mlékárny po hraničí a silničního oblouku v Klebetově - U parku. Na skutečné úpravě této části silnice došlo až koncem října 1962 a dokončeno asfaltování v list. 1962.

Okresní silnice

Čilou frekvenci ve Štěpánově umožňuje 6 okresních silnic, které spojují Štěpánov s okolními obcemi. Vybudovány byly postupně od r. 1889 do r. 1926.

Šternberk - Štěpánov - Olom. r. 1889
Štěpánov - hracice ... " 1889
Hracice - Střeň .... " 1892
Štěpánov - Březce ... " 1913
Štěpánov - Krnov .. " 1913
Štěpánov - nádraží - r 1926

Asfaltovány byly:

1948 část horního konce po nemocnici.
1950 dol. konec od březecké po most přes Oskavu
1956 část březecké ulice
1961 nádražní

Letos započato s úpravou podjezdu v Březích, neboť v podjezdu se nahromadí tolik vody, že průjezd vozidel je nemožný.

Ulice a chodníky.

Frekvence jak pěších tak hlavně kol a motorových vozidel se stále stupňuje a té se musí přizpůsobovati i komunikace všech druhů.

Mimo okresní silnici, která tvoří hlavní tepnu provozu v naší obci, spravuje MNV ještě přes 20.000 m² ulic ve Štěpánově a 7.000 m²

v Březích a 30.000 m² chodníků ve Štěpánově a 1200 m² v Březích.

Stav chodníků je velmi neuspokojivý, proto se od roku 1935 postupně dlaždí betonovými dlaždicemi. Do roku 1959 bylo ve Štěpánově takto upraveno 2440 m² chodníků hlavně před veřejnými budovami (radnicí, školními budovami a podchodu) a v roce 1961 se zvýšil stav vydlážděných chodníků ve Štěpánově o 340 m² a v Březích o 282 m². Přitom bylo buď přeloženo nebo nově položeno 689·5 m obrubníku a 355 m² rygol ve Štěpánově a 629 m obrubníku a 487 m² rygol v Březích a tyto práce si vyžádaly jen na mzdách 14.882 Kčs mimo materiálu.

Tyto úpravy přispěly značně k lepšímu vzhledu obce a pohodlí občanů. Někteří občané nebo korporace si vydláždily chodníky před svými domy vlastním nákladem. Při úpravách chodníků vypomáhali též brigádníci z řad občanů.

Stavební ruch. Začátkem ledna byla zbourána poslední stavba s došlovou střechou ve Štěpánově a to hospodářská usedlost č. 55 zbořila Vlad. na horním konci a na jejím místě postaven nový domek rodinný.

Koncem roku 1962 dostavěny a obydleny dvě novostavby rodinných domků a to:

č. 497 Zapletala Stanislava Tř. RA

č. 511 Veselského Mil. a Boženy Březecká

Všechny novostavby postaveny vlastníky a svépomocí. Zapletal si provedl všechny i odborné práce sám s rodinou, při čemž si pořídil i zajímavou mechanisaci – ze starého motocyklu tříkolový vozík na vození stavebních potřeb se sedlem, elektrický výtah na materiál, el. míchačku na beton a maltu, sám si robil škvárobetonové tvárnice, prostě neměl na stavbu jediného odborníka.

Velmi se rozmohla výměna starých oken za trojdílné a čtyřdílné a sklenářská provozovna Místního hospodářství zasklela v r. 1962 celkem přes 500 oken při velkém nedostatku skla.

Rovněž četné střechy kryté dosud břidlicí doslukují a krytina jest nahrazována eternitem a červenými taškami, které mění celkový vzhled obce.

Filiálka veř. knihovny, která byla umístěna v č. 261, byla přestěhována do č. 237 (v stranickém domě KSČ), kde získala vhodnější umístění. Místo Zdeňky Rašovské, která odešla do pense, přejímají knihovnictví: V. Rychtrová a M. Krylová

Filiálka knihovny

Přestěhování školní jídelny

Postupující úprava kina vynutila si přestěhování školní jídelny, která byla dosud umístěna v býv. restauraci u Vyhnánků, č. 121, do hutní školy č. 230, kde tamnější kuchyň byla upravena pro školní vývařovnu (zahájeno 11. června 1962). Nevýhodou nové stravovny je přílišná vzdálenost od školních budov a nedostatečné místnosti hlavně skladové.

Vyvařuje se pro 141 žáků a dětí a 10 dospělých (z řad učitelů a šk. zaměstnanců); zájemců by bylo však daleko více.

Sokolovna.

V zimních a jarních měsících 1962 dokončena nadstavba předního traktu Sokolovny: hostinských místností a dvou bytových jednotek, čímž splněno konečné přání občanů po toliko různých obtížích. Neboť uzavřením Vyhnánkova hostince ve středu vesnice a několikaletým prozatímním uzavřením restauračních místností v Sokolovně pozbyl Štěpánov nejvhodnější pohostinné podniky. Restaurace v Sokolovně otevřena 12. X. 1962.

Prádelna a čistírna

9. VII. 1962 otevřela olomoucká městská čistírna a prádelna svou sběrnu ve Štěpánově č. 187 a tak naše hospodyňky mají k disposici vedle

prádelny JZD ve Štěpánově č. 7 a prádelny Místního hospodářství v Břerzích ještě i možnost dát si vyprat prádlo i v Olomouci. Mimo to místní průmyslová prodejna Jednoty půjčuje pračku do domů za mírný poplatek. V domácnostech je spousta soukromých praček.

Rok 1962 byl pro JZD Štěpánov kritickým, což dosvědčuje i výše PJ 19 Kčs dosud nejnižší. Příčin celkové výroby bylo několik. Mimořádné povětrnostní poměry měly za následek značný nedostatek krmiv a ani organisace práce nebyla na výši. J.Z.D

Výrobní poměry v roce 1962 osvětlí nejlépe několik čísel ve srovnání s rokem 1961.

	1961	1962
Celková produkce na 1 ha	8653 Kč	6979 Kčs
Počet PJ na 1 ha	114·9 "	104·3 "
Počet PJ na 1 stálou prac. sílu	462·2 "	421 "
Hrubá rostlinná produkce	4497 "	3431 "
Hrubá živočišná produkce	3920 "	3176 "

Dalším ukazovatelem pro stavy hospodářského zvířectva:

Plánovaný stav skotu 1066 kusů – skutečný 975
" " vepřů 1685 " " 1374

Dojivost na jednu krávu klesla z 2482 l na (1374 l) 1639 l, takže mléka nadojeno 596.714 l proti plánu 829.000 l. Přírůstky byly rovněž

značně nižší, což znamenalo úbytek masa hlavně vepřového: na plánovaných 1165g dodáno 935g, hovězího dodáno 570g, telecího 98g, drůbeže 46g.

Na konečnou bilanci družstva má značný vliv výnos cukrovky. I ta letos zklamala: místo plánovaných 59.600q sklidilo se 27.602q.

Důležitou položkou je zemědělská daň předepsaná družstvu na rok 1962 obnosem 308.376 Kčs.

Zajímavé byly náklady na výrobu v živočišném odvětví, porovnáno s rokem minulým:

	1962	1961
přímé náklady na 1 l mléka	1·30 Kčs	1·33 Kčs
" " " 1 kg hov. masa	11·51 "	9·35 "
" " " 1 kg vepř. "	9·60 "	8·27 "
" " " 1 vejce	0·57 "	0·51 "
" " " 1 selě	260·22 "	232·60 "
Hodnota PJ	19 "	22 "
naturálie	1·35 "	1·38 "
na 1 PJ připadá přemě	0·72 "	0·55 "

V roce 1962 obhospodařovalo JZD 1187·60 ha zemědělské půdy, z toho 964·44 ha půdy orné. Družstevníků bylo 304, z toho aktivně činných 290. Dodávky plněny takto:

pšenice	plánováno	1440q,	dodáno	1441q
žita	"	400q	"	400"
ječmene	"	1200"	"	1237"
ovsa	"	260"	"	260"
brambor	"	3000"	"	2987"
hovězího masa		850"	"	869" - 102,32%
vepřového	"	1365"	"	934,60 - 80,22%
telat	"	100 ks	"	97,99 - 97,99%
selat	"	500"	"	414 ks 82,80%
skopové vepřové	"	69/80	"	69/116 115/145 %
drůbeže	"	47,20	"	45,48 96,35%
vajec	"	518.100 ks	"	519.700 100,35 %
mléka	"	829.000 l	"	596.714 72 %

Dne 1. dubna 1962 vstoupilo v platnost důchodové zabezpečení členů JZD. Příspěvek je 8% ze mzdy. Nárok na důchod po 7letém členství JZD a dosažení 65 roků věku.

Připojením Štěpánova v roce 1949 Šternberk-Štěpá
k okresu olomouckému pozbyl Šternberk nov
pro nás význam. Ale jen na čas a ne dlouhý.
Přemísťováním, rozšiřováním a novým budo-
váním průmyslových podniků ve Šternber-
ku po roce 1945 vznikla značná potřeba
pracovních sil a tak našlo mnoho našich

občanů pracovní příležitost v poměrně blízkém městě, obzvláště když autobusové spojení se Šternberkem bylo rozšířeno a upraveno vzhledem k pracovním směnám.

Od druhého pololetí 1961 byl Štěpánov připojen k veterinárnímu středisku ve Šternberku; dosud patřil k Olomouci.

Též okresní stavební podnik byl přeložen z Olomouce do Šternberka a rovněž cestaři zase podléhají cestmistrovi šternberskému.

Zásobování

Veškeré zásobování potravinami a průmyslovým zbožím provádí ve Štěpánově s připojenými Bělcemi 22 prodejen Jednoty z Olomouce, která má nyní sídlo v Litovli.

Je to 5 obchodů potravinami
5 hostinců
4 prodejny mléka
3 veřejné řeznické výsky
1 cukrárna
1 průmyslová prodejna
1 prodejna konfekce
1 " textilu
1 " obuvi

V roce 1961 měly tyto prodejny celkovou tržbu 13,767600 Kčs, takže připadá na každého občana štěpánovského při 2728 obyvatel 5046 Kčs,

za které nakoupil v prodejnách zboží; ovšem značný podíl v tržbách má okolí, které jezdí nakupovat hlavně do průmyslové prodejny ale i konfekci, textil a obuv.

Dříve vedle obyklých obchodů byl jakýmsi doplňkem podomní obchod

Byl to v prvé řadě drobný prodej textilu, hlavně levného barevného, který prováděly ženy s velkými modrými uzly na zádech, v nichž měly uskladněno své zboží. Pobíraly většinou zbytky z továren. Obcházely pravidelně své zákazníky.

Drobným skleněným a plechovým zbožím a jinými drobnostmi zásobili domácnosti, sklínkaři ze Slovenska. Bývali obyčejně dva a zboží měli uskladněno ve velkých elipsovitých koších, které po vesnici nosili na hlavách. Na dopravu mezi vesnicemi měli dvoukolové vozíky. Měli ve vesnici známá místa, kde přenocovali. Nakupovali ve velkoobchodech.

Občas se objevili ve vesnici vysocí, urostlí bratři bosňáci s nezbytným fezem na hlavě a v jihoszbském oblečení. Na krku měli zavěšen menší obdélníkový koš s různým drobným zbožím: šle, řemeny, nože, zrcátka, kuřácké potřeby a jiné. Ceny hrozně nadsazovali, takže bylo nutno dlouho smlouvati, nežli se uzavřel obchod.

Dále se prodávalo po domech: různá semena, jalovec, borovička, slivovice, vařečky, síta, žebří a jiné dřevěné nářadí, ale též jáchymky, vyšívky, malované šátky a jiné.

Často se objevovali muži i ženy s malými kufříky se sirkami, tkaničkami, nitěmi, ale tím jen zakrývali žebrotu.

Mnohdy očekáváni byli sklenáři, kteří měli na vozech velké nůše se sklem a hlásili se zvučným „Okna spravit, hej." Nakřáplé hrnce přicházeli do dědiny spravovat rase jiní, kteří z dálky volali „Hrnce drátovat, hej." Byli to drátenící. Byl to bídný život těchto „řemeslníků" ponejvíce Slováků.

Obchodní zástupci, zvaní též agenti nabízeli výrobky svých podniků a uzavírali na ně objednávky. Byli mezi nimi poctiví lidé ale též nepoctivé, obrvaštilí, kteří vybírali zálohy. Nabízeli látky, knihy, stroje a různé další zboží.

Podomní obchod byl značně omezen na okupace zavedením lístkového hospodářství (kvůli rase „černý" obchod), a zanikl docela po roku 1948 zavedením řízeného hospodářství s pevnými plány.

Průmyslové podniky ve Šlejnán v r. 1962

Letos uplynulo 30 roků od zrušení místních zdrojů, na něž se dosud nedostalo obci jiného náhradního průmyslu.

Zůstal jen drobný průmysl a to: nábytkářský (V Přávody Bučovice), slévárenský - 2 slévárny: 1 ve Štěpánově, druhá v Březcích, slévající barevné kovy (Dřevo- kovopracující podnik v Olomouci) a mlékárna

Velmi dobře se vedly v roce 1962 V Přávody, které splnily předčasně zahraniční dodávky.

Vládní vyhláškou č. 102/1962 o úpravě prodeje přebytků řemeslných výrobků zaká- zán prodej všech řemeslných výrobků přímo spotřebitelům. Tím se ruší i týdenní tržní dny v městech - v Olomouci to byla středa a sobota, ve Šternberku pátek, na kterých se dříve druhé světové války sjíždělo celé okolí, aby prodalo přebytečné řemeslné výrobky a současně nakoupilo nedostávající řemeslné a průmyslové výrobky (krmivo- hlavně struby, stroje).

Zákaz volného prodeje řemesl. přebytků.

Některé tržní dny měly určitou specializaci - v Olomouci i ve Šternberku byly to hlavně tržby na selata, na něž se sjížděli hlavně „horáci" (zemědělci z hor, Němci), kteří pro studená počasí nedrželi plemenice, ale selata v značném množství pro vlastní potřebu i výkrm nakupovali z Hané. Na protiúčet zase vozili z hor prvotřídní ovce, který na Hané se sel jen omezeně a hlavně na setí se kupoval z hor.

V trhové dny bývalo v městech živo a obchody i hostince měly v tyto dny velkou tržbu. V každém městě, tedy i ve Šternberku a Olomouci, byly pro umístění povozů a koní zvláštní zájezdní hostince. V trhové dny se prodávalo hlavně máslo, tvaroh, vejce ale i zemáky, hlavně skoré, zelenina všeho druhu a drůbež.

Za doby okupace a vázaného hospodářství týdenní trhové dny se nekonaly a teprve po jeho zrušení částečně ožily ale jen v malém rozsahu proti předválečným. Trhy se selaty nebyly vůbec obnoveny.

I u nás byly zavedeny po převratě trhy (vánoční), ale po několika letech zanikly. Zůstal jen tradiční (trhov) hodový trh na Vavřinečka a byl až do okupace skutečným trhem s více než 100 trhovci se vším možným zbožím.

Bez úředního zásahu zanikly v posledních letech kdysi bohaté a slavné výroční trhy ve městech, zvané jarmaky, podložené starými privilegiemi a urputně hájené městy. V Olomouci to byly 4 jarmaky v roce ve čtyřech ročních obdobích. Tyto výroční trhy trvaly vždy po celý týden. Nejvíce zboží a největší tržby bývaly na podzimních lerích, kdy se nakupovaly potřeby na zimu, hlavně teplé šatstvo a obuv.

Ve Šternberku bývaly rovněž 4 trhy výroční ale vždy pouze 1 den a to v úterý

Zrušení volného prodeje zemědělských přebytků přímo spotřebitelům velmi zasáhlo zasáhlo do běžného života vesnice i města.

Po jarmaku býval tarmak dobytčí, někde specielní na koně.

Abnormálně krásné počasí přálo letos hodům i žním. Ale Vavřineček rok od roku upadá, vlastně mění svou tvářnost. Hlavní přitažlivost - krámky a zábavní podniky - se stále omezuje, prostory u kostela sv. Vavřince, kde se dříve soustřeďoval vavřinečkový ruch, se změnily v park a krámky Jednoty se přestěhovaly na silnici proti pravoslavnému kostelu a zábavní podniky na bývalé orelské hřiště a taneční zábavy, které bývaly ve všech hostincích se sálem (4-5), jsou nyní jen v Sokolovně, Zato stále větší pozornosti se těší nyní již pravidelně pořádané výstavy kroužku fotoamatérů a drobného zvířectva, letos na louce u hřbitova, kdy jako okresní byla ve větším měřítku. Vavřineček 1962

Hody zahájil v předvečer hodů tradiční letní karneval v Sokolovně za velké účasti z širokého okolí. I v neděli hodovou byl Štěpánov přeplněn návštěvníky a návsí bylo lemováno

osobními auty všech značek. Velmi se postrádala stinná zahrada s občerstvením pro hosty za parného letního dne.

Sociální péče. Sociální péče se stále prohlubuje a rozšiřuje. Dnes není u nás více žebráků ani lajermonů s kolovrátkem, zato staří, opuštění, nemocní jsou umístěni v četných vzorných ústavech pro přestárlé, ostatní občané se podílejí na dobrodiní národního pojištění. Místní poštovní úřad vyplácí důchodcům měsíčně asi 350.000 Kčs, což ročně dosahuje milionové sumy.

Mimo to měl v roce 1962 MNV k dispozici v rozpočtu 27.000 Kčs určené jako výpomoc těm nejpotřebnějším s nízkými důchody a to buď jako pravidelný příspěvek na obědy nebo jako jednorázový příspěvek na zakoupení topiny na zimu.

+ Jos. Slavík. 19. II. 1962 zemřel římsko-katolický farář, konsistorní rada Josef Slavík. Působil ve Štěpánově řadu let a za okupace byl obětavým pomocníkem jak obecního úřadu tak četnické stanice a občanů, kteří měli nějaký písemný styk s německými úřady. Jako bývalý profesor němčiny a češtiny na gymnasiu v Kroměříži ovládal výborně německý jazyk a tak zachraňoval svými bezvadnými překlady do němčiny autoritu jak obecního úřadu tak četnické stanice a předešel tím jejich obsazení Němci,

ježto na obou úřadech neovládal nikdo dobře němčinu. Vedl též nařízený kurs němčiny pro samosprávné zaměstnance a četnictvo; kurs tento byl spíše spikleneckým střediskem. V obci byl oblíbeným duchovním.

Výročí hasičského sboru.

29. VII. 1962 konána v Sokolovně slavnostní schůze hasičského sboru, na níž jednatel Oldřich Hynek podal přehled o vzniku a činnosti sboru za leta 1882-1962.

V minulém století měla většina budov slaminou nebo šindelovou střechu, takže nebezpečí požáru bylo značné.

Obec měla sice před založením sboru stříkačku ale bez hadic; voda se do ní nalévala, ústnice byla přišroubována přímo na stříkačce a dala se otáčeti všemi směry. Při požáru se muselo zajeti se stříkačkou těsně k ohni, protože by jinak nedostříkla na hořící objekt. Vody bylo tehdy ve Štěpánově dost, neboť skoro před každým stavením byla louže a ve dvoře ještě studna a z těchto se nosila voda ve vědrech do stříkačky. Vedle stříkačky byly pohotovostně: několik háků na strhování hořících trámů, několik žebříků různé délky a asi 12 plátěných košů-věder na nošení vody.

Občané poznali, že tyto přímitivní hasicí prostředky nestačí a proto obec zakoupila na tu

dobu řádnou stříkačku. Ale tato sama nestačila k hašení ohně. Bylo potřebí více schopných a vycvičených mužů k její obsluze.

Přímou příčinou k založení sboru v naší obci bylo 10 požárů v letech 1881-1882, které následovaly těsně zasebou a při nichž se okázala protipožární pomoc nedostatečná při velké rozlehlosti obce.

Uvažovalo se proto o zřízení hasičského sboru, což uspíšil příchod inž. Julia Janouška do zdejších železáren. Začátky byly velmi krušné, bylo třeba překonati nepřízeň poměrů uvnitř i mimo sbor. Usilovným vedením inž. Janouška za spolupráce Frant. Drnce, který byl po dlouhou dobu čelným hasičským funkcionářem, lékaře dr Fr. Dvořáčka a učitele Viléma Paťáka se podařilo nejen sbor založiti ale i udržeti a povznésti

Vedle hlavní činnosti protipožární byl sbor i osvětově činný: král divadla, pořádal výlety do lesního zákoutí „Na klučích", pravidelně oblíbené plesy, pořádal přednášky, vyškoloval členy a hlavně členky ve službě samaritní. Při okresních a župních sjezdech získával první ceny. Jako největší hasičský sbor český na Šternbersku nezapřel své poslání. Za protektorátu byl velitelem sboru Karel Drnec, který vedl sbor

velmi obezřetně.

Roku 1888 zakoupil sbor druhou dvoukolovou stříkačku

Roku 1901 zakoupena čtyřkolová stříkačka dvouproudová.

Roku 1908 zřízeny po vesnici požární studny.

V následujících letech věnováno veškeré úsilí sboru technickému zdokonalování a to školením i praktickými cvičeními.

Výzbroj sboru byl zmodernisován a v roce 1929 zakoupena automobilová stříkačka za vydatné pomoci obecního zastupitelstva, které věnovalo na její zakoupení 50.000 Kčs; starší stroje ruční dány na protiúčet.

Zásluhou velitele Novotného rozšířen byl sbor v r. 1956 o družstvo žáků, které je velmi agilní a v okresních závodech jen krůček jim chybil k I. místu.

Vedle pravidelného cvičení věnuje se sbor i preventivní službě. Lépe požárům předcházeti než tyto i se zdarem hasiti. Je to především práce mezi žáky, poněvadž děti velmi často zaviňují požáry.

Velmi se osvědčily žňové hlídky konané pionýry a staršími žáky místní devítiletky.

V akci „Požárníci na pomoc zemědělství" odpracují členové sboru ročně 600-800 brigádn. hodin a při požární pohotovosti (žňové hlídky) ve zbrojnici 600-700 brig. hodin.

Činnost sboru je tedy všestranná, ale hlavní zůstává zdolati každý požár a uchrániti tak spoluobčany.

Tak v období 1882-1962 zasáhl účinně ve Štěpánově při požárech 75 obytných domů, při požáru býv. zelezárny, UP závodu, slévárny barevných kovů, (slabu) stohů, stodol a chlévů. Kromě toho musel často zajížděti do okolí Štěpánova.

Bohužel v posledních letech upadá zájem hlavně omladiny o činnost požární ochrany a činnými členy jsou převážně starší občané.

Požáry 1962

V sobotu 2. VI 1962 o ½ 11 hod. v noci vznikl v budově č. 30 Jana Davida na horní komoře od komína požár, který se rozšířil na celou střechu a ve výměnku prohořel strop a zničil značné zásoby potravin a šatstva, které se nepodařilo včas zachrániti. Škoda odhadnuta na 35.000 Kčs. Rozšíření požáru zabránili místní požárníci a požárníci z Olomouce.

V poledne 19. V. 1962 vypukl požár v kravíně JZD v Benáthách od vadného komína. Shořela celá střecha a zásoba slámy.

Štěpánovský sbor požárníků s družstvem žáků střední školy se velmi osvědčil. Bylo to první vystoupení mladých požárníků při požáru.

V neděli 9. XII. 1962 o půl noci ohlásila sirena U.P. závodů ve Štěpánově požár v Benátkách č. 8. Shořela šupa se zásobami dříví a uhlí.

Kulturní zprávy

Osvětová činnost ve Štěpánově v r. 1962 zaostávala poněkud za předešlým rokem. Bylo by třeba více zájmu a agilnosti. V tomto roce byla uspořádána čtyři divadla, sehraná většinou cizími herci, několik přednášek (ČČK, Rodičovské sdružení), obvyklé dvě výstavy pořádané v hodový den mimo menší výstavu grafiky a kreseb a výstavku o bezpečnosti v provozu a protipožární. Sokol uspořádal tělocvičnou akademii a veřejné cvičení. Oslavy obvyklé. Největšímu zájmu se těšily autobusové zájezdy a sport a to hlavně kopaná.

Kynologický klub Štěpánov v rámci Svazarmu uspořádal 15. VII. 62 branný závod cvičených psů o putovní pohár za účasti předních kynologických klubů téměř z celé Moravy. Deštivé počasí mu nepřálo, ale závod byl proveden na hřišti sokolském a štěpánovským přinesl úspěch.

Lidový spolek myslivecký uspořádal 15. VIII. 62 na lukách u Huberthy tradiční střílení asfaltových holubů.

Hra v kuželky. Velmi oblíbeným sportem byla hra v kuželky. Skoro v každé hospodě byla kuželna (~~kuleční~~), byla buď krytá nebo otevřená. Na jednom konci devět kuželků a stavěč, na protějším konci skupina vášnivých hráčů a koule různých rozměrů. Hrálo se o zábavu, jindy o peníze a občas se pořádaly závody o ceny. Ve Štěpánově bylo kuželen 6. Ale již za první republiky zájem o hru v kuželky upadal a po druhé světové válce upadl docela a kuželny zrušeny.

Oslavy. Prvomájové oslavy byly letos pořádány za chladného ale částečně slunného počasí v Olomouci, Šternberku, Litovli a Uničově, místech většího průmyslu. Občané štěpánovští se zúčastnili oslav ve všech těchto městech dle místa svého zaměstnání.

V předvečer prvého května prošly vesnicí lampionové průvody z dolního, horního konce, z Březců a Liboše k pomníku RA, kde promluvil o významu svátku pracujících zástupce ONV z Olomouce.

V předvečer dne osvobození 9. V uspořádány lampionové průvody jako k 1. V. s oslavou u památníku RA, kde položeny věnce. Zástupce armády pronesl projev, bohužel, za hustého deště. Slavnost ukončena pivní práce a velkým ohňostrojem provedeným místní vojenskou posádkou.

Oslava výročí Velké říjnové revoluce byla provedena 3. XI. 62 jednak pásmem recitací

a hudby v místním rozhlase jednak večer lampionovým průvodem k pomníku RO, kde položeny věnce, přednesen proslov a oslava zakončena hymnou.

Počasí a úroda

Letoší zima byla mírná ale dlouhá a vytrvalá. Přihlásila se již počátkem prosince 1961 (8. VII.), zamrzlo a tak to trvalo až do konce března 1962. Zajímavo bylo, že mrazy dosáhly vrcholu hned v prosinci 1961 (až 23·5°C), kdežto v lednu, únoru a březnu byla zima mírná ale stálá. Sněhu bylo málo a ten nikdy dlouho nerůstal. Pozdním příchodem jara a to ještě chladným a vlhkým byly veškeré jarní polní práce zpožděny, zvláště setí cukrovky a sázení brambor. Senoseč pro chladno, deště a záplavu byla rovněž oddálena a skončena teprve 20. VII. 62. Sklizeň sena byla proti loňskému roku nižší.

Není pamětníka, že by žně u nás začínaly až v srpnu jako letos. 4. VIII. 62 vyjel první kombajn do pole a sklizeň obilí skončena 3. IX. 62, dík příznivému počasí v době žní. Výnos obilovin byl dobrý. Hůře dopadla sklizeň okopanin - zemáků a cukrovky. Podzim byl pěkný, teplý a suchý až v listopadu pršelo, ba i sníh se objevil.

Velikonoce, jarní zvyky.

Druhými velkými svátky v roce byly svátky velikonoční. Nemají ovšem té poesie jako vánoce, ale mladí se na ně těšívají. Jsou to svátky pohyblivé, někdy připadají na březen

jindy na duben. Mnohé zvyky v blízkém vztahu k velikonocím již vypadly; proto je na místě, pakli je na paměť do kroniky zaneseme.

Svátky velikonoční ohlásila „jedlička" a to německá bývala třetí neděli před svátky, česká druhou nedělí „smrtnou". Byla to slavnost děvčat s říkáním:

Mé milá jedličko,
červená růžičko,
veber sobě z růže květ,
které bodeš sama chtět.
Já sem si vebrala,
které sem sama chtěla.
Otekla nám meška
až do strmiska.
Honte jo, honte,
až jo dohoníte.
Janíček jo dohonil,
hned jí hlavo otal.
O stodýnke, o
noke, roke mela,
čím ses otírala,
červeným šátečkem,
zeleném věnečkem.
Svaté Jiří stává,
zemi odmykává,

abe tráva rostla,
tráva zelená,
fiala modrá,
všelijaky kvítí
na věneček vítí,
nám, nám
štěpánovským pannám.

Jedlička byl asi metrový vešek smrkový, dříve asi jedlový, zbavený postranních větví až na 20cm vešek, v jehož středu byla figurka smrtky ozdobená různobarevnými papírovými pentlemi. Při zpívání děvčata otáčela jedličkou. Po skončení říkanky byla děvčata podělena různými dobrotami, případně i penězi. Chodilo se v neděli dopoledne, buď po známých a příbuzných, nebo dům od domu. Dnes tento krásný zvyk – vítání jara – bohužel, už skoro upadl v zapomenutí a jedlička je věc neznámá.

Poslední neděli předvelikonoční, zvanou květnou, se světily „kočičky," které se ve svarcích světvičkami jehličí dávaly ve světnicích za obrazy a zapíchovaly se do polí s 3 křížky dřevěnými, aby domov a úrodu chránily před bouřemi a jinými pohromami.

Svátky velikonoční plné velkopátečního mysteria s příslušnými obřady a zvyky začínaly na Zelený čtvrtek s dletem zvonů po Gloria

do Říma, za něž nastoupilo hrkání kluků s tragači a klepači. Hrkání byla významná událost pro kluky, neboť po 2 dny – od Gloria na Zelený čtvrtek až do Gloria na Bílou sobotu – byli důležitou náhradou za zvony. U nás ve Štěpánově to měli jednoduché – hrkali jenom kolem kostela – ale v okolních obcích obcházeli celou vesnici 3 až 5x za den, za čež byli obdarováni občany sušenými kruškami, jablky, cukrovím i penězi.

Vlastní svátky velikonoční byly zahájeny na Bílou sobotu o 5. hod. odpoledne slavností Vzkříšením a vynášením kříže, lidově Panbíčka. Tento obřad shromažďoval celou náboženskou obec. Panbůčka vynášeli mládenci a to jednoho na dolní konec do č. 4, druhého na horní konec do č. 31, třetího do Březců k starostovi a čtvrtého do Krnova do kaple. po slavnosti Vzkříšení za doprovodu hudby. V neděli rovněž za doprovodu hudby a průvodu nesli mládenci věnci ozdobené kříže ve vyšívaném bílém šátku darovaném družičkami zpět do kostela. Byla to současně neklášená ale vášnivě dodržovaná přehlídka nových šatů, které se pravidelně pořizovaly každoročně pro tento svátek jara.

Tento široký obřad Vzkříšení v roku 1956 zanikl a zjednodušené obřady Vzkříšení přeneseny na pozdní hodiny večerní do kostela, takže všechny průvody odpadly.

Po dlouhém pustě, kdy se nepořádaly taneční zábavy, v pondělí velikonoční se vždy ze sálu ozvala taneční hudba.

S tímto dnem byl nerozlučně spojen „smíšek", nyní mrskut, též pomlázka, na což se dlouho připravovali a těšili chlapci a mládenci a jehož se zas obávala dívčata, ale jen nacho), která měla připravena malovaná vajíčka, některá ba přímo umělecky ozdobená (kraslice) pro svého mládence. Mládenci byli vyzbrojeni vrbovými nebo pletenými pruty (tatary) a často byli nemilosrdní.

Při provádění mrskutu chlapci deklamovali:

Kázal kadlec i kadlička,
aby dala dvě vajíčka,
jedno bílý, dvě červený,
naposledy malovaný.
Nedáte-li malovaný,
dáte aspoň bílý,
slepička vám zato
zase snese jiný.
Na komoře v kólko
na zelenym prólko
slepička kdák
vajíčko kňáp.

Chlapci chodili v pondělí dopoledne po známých a příbuzných, ale též od čísla k číslu a všude byli podarováni vajíčky, cukrovím, často i penězi. Tento zvyk se dodnes udržuje v menším rozsahu.

Skoro na jaře, jakmile jen trochu oschly chodníky, dělali kluci důlky a do nich šprtali fazole; fazole dnes nahradili barevnými kuličkami. Oblíbená hra na jaře byla se „semelou", u děvčat „matura". Řemeslnou zdatnost kluci uplatňovali, když si na jaře robili vrbové píšťalky. Skřenkou nože okloukali vrbové větvičky, plné míry, při čemž bujaře skandovali: „Okloukej se, píšťalenko vrbové ...."

K jarním zvykům patřil také zvyk „posílání aprilem". 1. duben (aprit) býval eldorádem pro různé taškařiny. Posílalo se aprilem pro různé masti, komáčí sádlo, vtipné semínko a další různé nemožnosti.

Večer před 1. květnem se dávalo zvenku za panty okenních rámů větvičky střemchy proti zlé moci čarodějnic – také na oslavu května a jara. Často se stalo, že větvičky střemchy spadly, housata je sežrala a ježto střemcha je jedovatá, zaplatila tak mladou zeleň životem. Bývalo z toho mnoho mrzutosti. Tento zvyk už zanikl začátkem tohoto stoletá.

V předvečer 1. května stavěli mládenci před domem své milé kyticový máj; na vysoké holi připevnili smrkový vršek a tento ozdobili pestrými pentlemi a často i zvonkem. Po první světové válce stavěla mládež jeden společný vysoký máj na návsi, jehož kácení na konci května bylo spojeno s velkou slavností. Mládenci ze sousedních obcí často v noci před kácením sousedům máj podřezali a proto bylo nutno v noci máj hlídati. I tyto společné máje s dlouhou světovou válkou zanikly; než u nás v posledních letech vojáci místní posádky v býv. střeleckých obnovili tento pěkný zvyk, ale už vloni nepostavili máj ani v sousedních obcích nebyle máj viděti.

Soupis hospod. zvířat k 1/I 1962. k 1/I 1963 Soupis hosp. zvířat

Skot	JZD	1025	974	
	Soukr.	3	1	
	Celkem	1028	975	
Krávy	JZD	443	447	
	Soukr.	2	1	
	Celkem	445	448	
Vepři	JZD	1417	1374	
	Soukr.	217	169	
	Celkem	1634	1543	
Prasnice	JZD	157	161	
Koně	JZD	59	33	
Kozy		150	121	
Slepice	JZD	3040	3257	
	Soukr.	4117	2568	
	Celkem	7157	5825	
Husy		80	52	
Kachny		18	15	
Krůty		16	5	

1963

JZD

Po dlouhých jednáních a odkladech konala se výroční schůze JZD ve středu 22.II.63 v 9. hod. v Sokolovně, na níž podána podrobná zpráva o hospodaření družstva v roce 1962. Vlivem abnormálních povětrnostních poměrů byl rok 1962 méně úspěšný, což potvrzuje hodnota PJ - 19 Kčs, dosud za trvání družstva nejnižší. Značné nedostatky však byly i v hospodaření družstva a to jak v rostlinné tak i v živočišné výrobě a byly podrobeny oprávněné kritice.

Po společném obědě odpoledne o 2. hodině byla druhá schůze, zvaná slavnostní, na níž se projednával a schvaloval plán rostlinné a živočišné výroby na rok 1963. Vykonány také družstevní volby.

Pro nové dvouleté období zvoleni tito funkcionáři:

předsedou: Štěpán Zdeněk
agronomem: Přina Vojtěch z Březců
zootechniky: Lukeš Josef (místopředseda)
Dvořák Mirek
Slavotínek Svatopluk
Opluštil Vojtěch
skupináři: Zbořil Břetislav
Dvorský Josef
Petřík (Březce)

skladníky: Kameníček Jaroslav č. 50
Loun Karel, Březce
účetní: Richter Karel

Proti roku 1962 ubylo 35 členů, většinou starších žen, takže v roce 1963 má JZD 270 členů, z toho asi 60 z Březců.

Novému představenstvu nastaly však těžké chvíle. Zásoby hrmiv byly minimální, užitkovost klesala a byla nízká (8. V. 63 - 420 krav 613 l mléka), morálka pracovní také nebyla nejlepší a z podzimu zůstalo nezoráno téměř 200 ha pozemků. Ale po překonání různých potíží osobních i věcných dalo nové představenstvo s chutí do práce. Jarní oračka sice je velmi zdržela, ale setové práce jarní byly řádně a v nejkratší době provedeny. Stav kovčího dobytka postupně snížen asi o 100 kusů a rovněž u vepřového pokles stav asi o 300, takže základní stavy se udržely přes kritickou dobu zimní a jarního nedostatku. Příznivé počasí v dubnu a hlavně v květnu nahradilo to, co dlouhá zima zpozdila a zničila. Zeleného hrmiva narostla značná zásoba, takže bylo možno velkou část silažovati a sušiti. A od 1/VI 63 přesunulo 100 kusů mladého skotu na postviny do kor k Libavé jako vloni, čímž se ušetřilo množství hrmiva. Obrat k lepšímu nastal až v druhé polovině roku. Jen zvolna se zlepšovala dojivost u krav a trvalejší obrat nastal po návštěvě sovětského odborníka Moskalenka.

který přišel 13. VIII. 63 mocěkávaně si prohlednout čtyřřadový kravín s hrdinou social. práce s Trousilem z Hlušovic. Zjistil velmi dobrý stav dojnic, ale pozastavil se nad velmi malou dojivostí (3 l na dojnici); doporučil (také) proto zavésti lepší organisaci v ošetřování dojnic. Tato nová organisace se ujala a prospěla jak dojičkám tak družstvu. Koncem roku stoupla dojivost na 1900 l denně.

I v chovu prasat nastalo zlepšení koncem roku. Všechny prasnice (mimo Březce) soustředěny do 2 poroden prasnic, z nichž druhá velká pro 140 prasnic osazena postupně po 21. VI 63. U první porodnice (menší) provedeny různé opravy a zlepšení a znovu osazena 11. I. 64 26 prasnicemi.

Sklizeň obilovin a okopanin byla velmi dobrá a zlepšila tím značně situaci družstva jako po stránce materielní tak i finanční. Také sklizeň cukrovky dosáhla rekordu 49821 q (311,7 q na 1 ha), kteréžto množství se dosud ve Štěpánově nikdy neskladilo. Rovněž setový krách hodně zlepšil finanční situaci družstva.

Hůře na tom byla živočišná výroba. Až na vejce nesplnila žádná plánovanou dodávku.

V roce 1963 hospodařeno na 1189·37 ha (983·73 orné)
se zákumenky " 1292·64 " (1077·88 ")

Na doplnění nákupu mechanizačních prostředků věnováno 499000 Kčs, ale na opravě a údržbě strojů ušetřeno proti minulému roku 58.000 Kčs vzhledem k lepšímu vybavení dílen jak po stránce materielní tak hlavně osobní, neboť (v čele) v čelo postavení odborníci bři Novákové.

Novinkou v účtech za poslední tři roky jsou náklady na učně, kteří každoročně nastupují po absolvování JZD na učňovskou zemědělskou školu v Litovli.

V roce 1961 činily tyto náklady 22.000 Kčs
1962 " " " 18.000 "
1963 " " " 29.651 "

Spotřeba PJ rok od roku vzhledem k vzrůstající mechanisaci klesá a tak na 1 ha vynaloženo

v roce 1961 — 114 Pf
" 1962 — 101 "
" 1963 — 98 "

Brigádnických hodin odpracováno 63.280 a vyplaceno brigádníkům za odměnu 147.517 Kčs. a na stravování 22.719 Kčs.

Pracovníků bylo 274.

MNV Finanční hospodářství MNV v r. 1963

Příjmy 1963

	Rozpočet	Skutečné
Daň z příjmu ob.	4000	2322
" zemědělská	443000	450590
" domovní	89000	86960
Správní poplatky	10500	8515
Stočné	7000	7601
Pachtovné	3500	2708
Stravné	81000	88060
Kino	39000	25911
Ostatní	1500	598
Vnitřní správa	900	950
Nájem z bytů	16800	17770
Odvod provoven	30000	24000
	726200	715979
Kupní cena za č. 17	–	3548
Příjmy celkem		719527
Vydání		701409
Zůstatek		18118

Poznámka ke str. 622

Dle dodatečných informací kataste zůstává nezměněn, ale části půdy, jež jsou obhospodařovány zemědělskými podniky sousedních obcí, připsaly se k hospodářské půdě těchto obcí a opačně. A tak každá obce vykazuje tu výměru, kterou skutečně obhospodařuje bez ohledu na kataste, který zůstává nedotčen.

Vydání 1963.

	Rozpočet	Skutečné
Vodní hospodářství	7600	7576
Kino akce Z	121 000	111897
Kanalisace	2000	246
Místní komunikace	19200	15 683
Mateřské školy	12000	12059
ZDŠ	61000	60943
Hudební škola	2000	1815
Školní jídelna	157.000	156.784
Učebnice a potřeby sk.	32.000	22909
Kino	27000	26517
Doplňková péče	27000	26740
Požární ochrana	400	454
Sbor pro obč. záleš.	1200	1212
Poslanci NV	26600	26725
Správa NV	66490	66449
Osvětlení	7000	6950
Obytné domy	18700	18746
Odvody do vyš. rozp.		128 010
		701409
	Rozpoč.	726 200

Změna hospodářské půdy (katastru) Štěpánova Změna katastru

Obce vždy bedlivě střežily svůj pozemkový katastr a zvláštní komise, již ve středověku, úředně obcházely jeho hranice a zjišťovaly zda hraniční kameny neb jiná označení hraniční (stromy a j.)

nejsou poškozeny neb přemístěny. Ct jen ve výminečných případech svolovaly ku změně katastru, obzvláště k jeho zmenšení, neboť po dlouhá desíletí byly hlavním příjmem obcí obecní přirážky a u venkovských obcí to byly hlavně přirážky k pozemkové dani, jejíž základna pro přirážky byla nejvyšší a rozhodující. A proto každé zmenšení katastru znamenalo snížení obecních příjmů. Proto se obyčejně jen v nutných případech vyrovnávaly hranice bez zvláštního zmenšení katastru jako při regulaci Oskavy, stavbě silnic a jiných případech.

Až nyní došlo po různých částečných úpravách k velkému zmenšení katastru a to v jeho severozápadní části. Štěpánov ztrácí všechny selské lesy za Žantlachem, Písečnou i státní lesy.

Připojená tabulka ukazuje rozlohu původního katastru Štěpánova a Březců a novou po úpravě katastru.

Úpravou katastru byl náš katastr (hospodářská plocha) značně zmenšen a to hlavně výměra lesní půdy pohlesla z 276·5732 ha na 82·2380 ha, takže z lesů zůstal vlastně jen Oskavský les. Celková ztráta půdy činí 261·9657 ha ve prospěch sousedních obcí.

Viz poznámka na str. 620

	Rozdíl	Štěpánov	Býrce	celkem	Stav 1/1 1963
Orná půda	,63 48	865, 15 58	237,77 53	1102,93 11	1102,29 63
Zahrady	2,27 70	39,86 78	11,19 84	51,06 62	48,78 92
Ovocné sady		1,73		1,73	2,71 28
Louky	57,31 27	217,78 77	30,86 26	267,63 03	190,31 76
Pastviny	4,26 53	7,35 67	1,38 41	8,75 08	4,48 55
Lesní půda	194,33 43	255,72 83	20,83 49	276,57 32	82,23 89
Vodní plochy		25,89 57	6,08 78	31,91 35	34,11 40
Zastavěné		35,68 17	4,25 21	39,93 38	39,20 92
Neplodné		84,00 63		84,00 63	,63 53
Ostatní			28,05 20	28,05 20	104,33 29
Celkem	261,9655	1533,20 00	340,43 72	1873,63 72	1611,67 17
					1873,63 72
					261,9657

Kino

Konečná úprava kina pro šířkoúhlý film.

V roce 1963 pokračováno úsilovněji v budování kina a to hlavně ale v podzimních měsících, aby mohlo býti koncem roku (roku) uvedeno do provozu. Vytrvalé prosincové mrazy a jiné příčiny splnění tohoto přání znemožnily a odložily je až na začátek roku 1964.

Odvoz popela

Od 1. IV. 1963 byl rozšířen odvoz popela, dosud dobrovolný, na povinný pro všechny domácnosti za dosavadní poplatek 3 Kčs měsíčně.

K tomuto opatření se rozhodl MNV, protože čelní domácnosti přes zákaz sypaly popel k plotům, do příkopů, na křižetí cesty a jinde, čímž znečišťovaly vzhled obce. Popel odvážejí každou sobotu JZD za poplatek 900 Kčs měsíčně.

Jiné potíže jsou se skládkou popela. Zavezena jáma u nádraží a nyní se navážejí vydolované písko-viště na horním konci.

Hospodářské poměry 1963

Neúroda pícnin v roce 1962 a krutá dlouhá zima 1962/63 porušily značně normální hospodářský život. Nedostatek krmiva ohrozil jak chov kovového tak vepřového dobytka a bylo nutno přikročiti k snížení jejich stavu. Následek byl velký úbytek mléka, másla, sýra a tvarohu a masa hlavně vepřového a z toho všeho fronty konsumentů před prodejnami potravin a hlavně masa a masných výrobků. Teprve bohatá sklizeň zelené píce zlepšila koncem května situaci, hlavně u mléka a mléčných výrobků. Vždyť 7. V. 63 nadojilo se průměrně 1·5 l mléka od jedné dojnice, kdežto 17. VI. 63 již činil průměr 3·5 l.

Aby se odpomohlo přechodnému nedostatku masa a nemuselo se tolik dovážeti, byl od 1. VII. 63 stanoven 1 bezmasý den v týdnu pro restaurace, hotely, závodní a jiné veřejné kuchyně (čtvrtek). Současně povolen zase prodej přebytků potravin na tržišti (mimo obilí).

Značné potíže byly i v opatřování mlék. Příděl 15 g

hnědého uhlí nestačil na celý rok a byl doplňován volným hnědým prachem a černými haly které byly ze všeho nejlepší pro svou výkřevnost.

Odvodnění podjezdu

Při stavbě druhé koleje na trati Olomouc-Čes. Třebová v r. 1925/26 byly zrušeny všechny úrovňové přejezdy a místo nich postaveny nadjezdy a zřízeny podjezdy a tyto se staly osudnými jak obcím tak okresní silniční správě. Při stoupnutí vodní hladiny v Oskavě neb v Moravě byly vždy zaplaveny a provoz byl přerušen.

Takovým byl i silniční podjezd na silnici Březce-Chomoutov. Byl sice odvodněn dlouhým podtrubím a příkopem do Oskavy, ale toto nevyhovovalo. Po četných komisích a opravách odvodnění voda zůstávala v podjezdu. Jeden sváděl vinu na druhého, až konečně bylo rozhodnuto postaviti čerpadlo k podjezdu, které by automaticky vodu z podjezdu čerpalo. Potřebné zařízení bylo letos dohotovmo a silniční podjezd konečně a snad definitivně zbaven zaplavování vodou.

Jezero u Březců.

Jdeš-li po silnici z Březců do Chomoutova, tak asi uprostřed po levé straně silnice tě oslní za slunečna obrovská vodní hladina.

Bagrování písku na katastru chomoutovském postoupilo již k březeckému katastru a to až po sil-

nici Březa-Chomoutov. Vzniká tím velké jezero v délce přes jeden km; z březeckého katastru má zatím zabrat asi 50 ha pozemků.

Sokolovna

Sokol T. J. přikročila před Vavřinečkem k částečné úpravě prostranství před a kolem Sokolovny brigádami. Prostranství ohraničeno obrubníky a přidlážkou a několikaleté rumisko při č. 12 buldozérem rozvezeno a srovnáno, čímž docíleno lepšího vzhledu.

Sokolovna po znovuvybudování a přestavbě restaurace stává často místem různých větších i celookresních podniků. Má v to zásluhu také i velmi dobře vedená restaurace Matějem, která dovede nasytiti i několikastová shromáždění jako tomu bylo 16. IX. 63 při slavnostním odevzdání Rudého praporu Ústředím okresní jednotě v Olomouci-Litovli za účasti 600 zaměstnanců, zástupců úřadů a občanů z celého okresu olomouckého.

Před vánočními svátky 1963 byl sál Sokolovny opatřen laterovou malbou nákladem 11.000 Kčs. Potřebný náklad uhradil T. J. Sokol. Malba laterová má vydržeti 10 roků.

Zajímavé je vlastnictví Sokolovny. Vlastníkem budovy Sokolovny se sálem je Sokol, zařízení sálu (židle, stoly) a zařízení jeviště vlastní MNV-osvě-

tová beseda a přední část restaurační Sokol-Jednota, která hradila přestavbu a vybavení.

Úmrtím ř. k. faráře Jos. Slavíka 17. II. 62 nebyla štěpánovská fara obsazena až do Vavřinečka 1963 (11. VIII. 63), kdy nastoupil nový ř. k. farář Beránek z Křelova. Tamnější kostel hrozí, zesutím a musel býti uzavřen a nařízeno jeho zbourání ř. k. fara

Zařízení řím. kat. kostela v Křelově bylo v lednu 1963 přestěhováno do ř. k. kostela a farních budov ve Štěpánově

Než nastoupil nový farář, byla farní budova důkladně opravena komunálním podnikem z Olomouce a to jak uvnitř tak i zvenku. Vyměněna tašková krytina, zpevněna vazba, přistavena veranda, zřízeny 2 garáže. Oprava si vyžádala nákladu asi 187.000 Kčs.

V době opuštěnosti farního místa obstarával důchovní záležitosti dojíždějící ř. k. farář z Hnojic.

Státní spořitelna v Olomouci zrušilo St. spořitelna dnem 31. XII. 1962 své jednatelství ve Štěpánově a zřídila 1. I. 63 filiálku STSP s každodenním úřadováním mimo úterý. Jednatelství úřadovalo pouze v úterý a sobotu. Štěpánovu se dostal popoprve peněžní ústav s denním úřadováním

Vodovod

14. XII. 1962 se objevila v novinách tato zpráva. Nový zdroj vody pro Olomouc má býti zajištěn z prameniště u Štěpánova, kde se právě provádí vodohospodářský průzkum. Z tohoto prameniště budou postupně zasobovány obce, které jsou zahrnuty do plánu olomouckého skupinového vodovodu.

Proto po celý podzim a zimu byly prováděny pokusné vrty na pozemcích katastrů liboského a mor. huzovského, mezi Oskavou a Huzovkou. V březnu byla čerpána voda z těchto vrtů čerpadly nepřetržitě 3 týdny. Také Štěpánov jest zahrnut do tohoto olomouckého skupinového vodovodu, který má býti však připojen na jeho druhé prameniště zajištěné mezi Liboší a Hnojicemi.

Doprava

Staré dopravní prostředky deskové a žebřinové vozy a karety koňské dosluhují i se svými tahouny a nahradily je auta a hlavně traktory s vlečkami. Dnes mizí i drobné dopravní prostředky tak charakteristické pro vesnici jako trakače a kolečka a místo nich hovoří dvoukolové vozíky s gumovými obručemi.

Jak vypadá dnes denní provoz na silnici ve Štěpánově, ukazuje úřední průzkum na stránce 547.

Pro úplnost uvádíme, že ve Štěpánově jest 35 aut, 125 motocyklů a 116 mopedů, celkem 276 motorových vozidel mimo 24 traktorů, které vlastní JZD, koní jest jen 33. Při každé třetí domácnosti jest motorové vozidlo, zatímco na každou rodinu připadají 2 kola jízdní a jsou tedy nejúčívanějším prostředkem dopravním u nás, což odpovídá délce Štěpánova.

Pohyb obyvatelstva v roce 1963 byl nepříznivý a znamená úbytek obyvatelstva o 17 osob. Pohyb obyv. 1963

	muži	ženy	celkem
Narozeno	20	14	34
Zemřelo	14	11	25 na rakovinu 9, kremace 14
Sňatky	32, z toho 11 mimo Štěpánov		

Přistěhovalo se v r. 1963	32 osob	
Odstěhovalo se		58 osob
Narodilo se	34 "	
Zemřelo		25 "
	66 os.	83 os. - 17 úbytek

Četné rodiny se stěhují do místa zaměstnání a to do družstevních nebo státních bytů.

Zatím co v sousední Liboši staví se každoročně několik rodinných domků, u nás Stavební ruch 1963

ve Štěpánově přibývá průměrně ročně jeden rodinný domek. A poněvadž se staví výhradně svépomocí k vůli úspoře nákladu, trvá stavba pravidelně 2-3 roky. A tak jsou rozestaveny 3 rod. domky. V r. 1963 provedeny nástavby č. 489 Dr Krätschmer Josef a č. 387 Zapletal Antonín. V letech 1945-1963 postaveno 10 novostaveb rod. domků a 1 činžovní dům o 4 bytech. Mimo to provedeny četné opravy a úpravy vnitřní.

Požár stodoly č. 7.

Před třetí hodinou odpoledne v neděli 22. IX. 63 ohlásila sirena požár. Hořela stodola v č. 7 upravená JZD na výkrm prasat na vysoké podestýlce, v níž bylo ustájeno přes 60 stokilových prasat připravených na dodávku. Všechna byla včas vyhnána a zachráněna. K požáru se sjely hasičské sbory z Liboše, voj. posádky v bývalých železárnách a z Olomouce, které spolu se štěpánovskými uchránily přilehlé budovy. Oheň zavinili tři 4-5letí chlapci, kteří si udělali ohníček ze slámy ležící u stodoly, od níž chytla vrata pobitá térovým papírem a střecha. Škoda je 24.000 Kčs

Schůzka absolventů.

Z popudu s. Josefa Kamaráda sešli se 13. IX. 63 absolventi měšťanské školy ve Štěpánově, kteří ji absolvovali v r. 1923, tedy před 40 lety. Sejití bylo radostné, zábava srdečná, plná společných vzpomínek. Navštívili také měšťanku, kde kdysi prožívali společné chvíle. Dostavilo se z 41 absol-

ventů 29, z nichž 18 mužů a 11 žen. Dva zemřeli a 10 nepřišlo. Z tehdejších učitelů se dostavil ředitel Bohumil Předal. Uč. Jos. Schneider se omluvil.

Až na 2, kteří zahotvili v Čechách, všichni mají trvalé bydliště na Moravě, z toho 31 v okrese Olomouc a z těch 8 ve Štěpánově a 9 v obvodě měšť. školy.

Dle zaměstnání 10 pracuje v zemědělství
" 10 " v průmyslu
" 4 " ve školství
" 3 " v distribuci

Kulturní činnost ve Štěpánově vykonávala Kulturní vloni hlavně Osvětová beseda pod vedením uč. Radka činnost Kubíčka. Pro nedostatek místa uvádíme to hlavní: 10/III 63 uspořádal Výbor žen, MNV a JZD společnou oslavu MDŽ v Sokolovně. Vhodný pořad vyplnili pionýři a žáci zdejších škol. Při volbě V.Ž. zvolena předsedkyní Libuše Krňávková a jednatelkou Lib. Seidlerová.

Obvyklé oslavy 1.V. v předvěcer odpadly pro deštivé počasí a 1.V. se občané zúčastnili v městech zaměstnání. 9.V. při pěkném počasí: lampionový průvod, proslov u pomníku 21, věnce, hymny, ohňostroj. Účast velmi četná. Večer uspořádal sbor z Chodska v krojích chodský večer lidových tanců, hudby a scének.

Na podzim přehvapila Estrádní skupina Č.S.M. „Šidlo" svým zdařilým estrádním podnikem.

Po roční přestávce pokusila se Osvět. beseda vzkřísiti

ochotnické divadlo, což učinila zahráním Jiráskovy „Lucerny" s velkým úspěchem.

Nedělní odpoledne 8. XII. 63 hostil Štěpánov po 4 letech opětně slavný náš pěvecký sbor PSMU. Jeho vystoupení bylo bohatě odměňováno 400 návštěvníky ze Štěpánova a širokého okolí.

Žáci deváté třídy zdejší devítiletky utvořili pod vedením uč. Mir. Kočího rytmickou skupinu a svou činnost začínají.

Pěvecký soubor a hudební soubor Osvěl. besedy doplňoval kulturní činnost.

Divadla sehrána 4, z nichž 3 profesionelními div. z Opavy, Nov. Jičína a Olomouce, Lucerna našemi ochotníky.

Přednášek několik, nejvíce zdravotnických.

Tělovýchovná činnost je soustředena v T. J. Sokol, jejíž nejagilnější odbor je „kopaná", vedená s. V. Železným.

Velmi oblíbeny byly autobusové zájezdy řízené s. Karlem Dvořákem. Vícedenní byly podniknuty do Vých. Německa, Prahy, Krkonoš a jižní Moravy.

Počasí, úroda

Od r. 1929 nebyla tak krutá a vytrvalá zima jako 1962/63. Mrazy nedosahovaly sice takové výše jako v r. 1929, ale byly delší a trvaly bez přestávky od 1/XII. 62 až do konce března 63, ba i v dubnu se objevovaly. Sněhu tuze nebylo, až v únoru se utvořila vestva 10-12 cm. V ostatním roce počasí příznivé, takže bohatá úroda nahradila bídu v 1962. Píce, obilí bylo dostatek, brambor hojnost a úroda cukrovky byla taková jako nikdy jindy. Sady poskytly nadbytek švestek a ořechů, ale nedostatek jablíček.

Soupis hospodářských zvířat 1963 viz str. 615.

Kronika Šejpárova I. díl je pokračována tetkou Šejpárova řed. Jana Zlámala, na niž přímo navazuje. Zaznamenává poměry a události let 1927-1963 (roků 38) a čte ne vzpomínky z let minulých, které by zapadly v zapomenutí v nynějším životním tempu.

Jelikož jednotlivé ročníky jsou poněkud přeházeny, je dole uveden seznam ročníků s udáním stran.

Ročník	1927	na straně	7 - 14
"	1928	" "	15 - 26
"	1929	" "	27 - 36
"	1930	" "	37 - 48
"	1931	" "	49 - 62
"	1932	" "	63 - 74
"	1933	" "	75 - 84
"	1934	" "	85 - 94
"	1935	" "	95 - 104
"	1936	" "	105 - 114
"	1937	" "	115 - 126
"	1938	" "	127 - 150
"	1939	" "	151 - 186
"	1940	" "	187 - 208
"	1941	" "	221 - 236
"	1942	" "	245 - 260
"	1943	" "	269 - 282
"	1944	" "	283 - 296
"	1945	" "	303 - 362
"	1946	" "	371 - 392

Ročník	1947	na straně	209 - 214
"	1948	"	215 - 220
"	1949	"	237 - 244
"	1950	"	261 - 268
"	1951	"	297 - 302
"	1952	"	363 - 369
"	1953	"	393 - 418
"	1954	"	419 - 437
"	1955	"	438 - 449
"	1956	"	450 - 470
"	1957	"	471 - 489
"	1958	"	490 - 508
"	1959	"	509 - 533
"	1960	"	534 - 559
"	1961	"	560 - 584
"	1962	"	585 - 615
"	1963	"	616 - 632

Pro pokročilé stáří jsem nucen složiti svou kronikářskou činnost.

Při této příležitosti děkuji s. Rudolfu Čoukovi za jeho podstatnou a vydatnou pomoc.

30. března 1964.

Jos. Půdal
kronikář

Při začátku této kroniky spolupracovali: Hodola Ladislav a Prášilová Bohumila, úředníci MNV. Autorem byl obecní tajemník Rudolf Čouka.

Státní okresní archiv v Olomouci

O 1 - 86

Místní národní výbor
Štěpánov

47

